

Marie Rautio-Sipilä

Urheiluseuratoimijoiden poikkeavat näkemykset Nuori Suomi ry:stä

Jyväskylän yliopisto

Liikuntatieteiden laitos

Liikunnan yhteiskuntatieteiden pro gradu –tutkielma

Kevät 2011

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta/Liikuntatieteiden laitos

RAUTIO-SIPILÄ, MARIE: Urheiluseuratoimijoiden poikkeavat näkemykset Nuori Suomi ry:stä.

Pro gradu –tutkielma, 158 s., 5 liites.

Liikunnan yhteiskuntatieteet

2011

Tämä tutkielma sijoittuu suomalaisen kansalaistoiminnan tutkimuskenttään. Tutkielman tavoitteena oli selvittää, miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävien urheiluseurojen seuratoimijoiden näkemykset Nuori Suomi ry:stä järjestönä, sen tavoitteista ja sinettiseuratoiminnasta poikkeavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain vertailtuna. Urheiluseuratoimijat ymmärrettiin kerroksisena toimijajoukkona, jolloin heillä tarkoitettiin eritaustaisia ja seuroissa eri rooleissa toimivia ihmisiä. Tutkielmassa todennettiin seuratoimijoiden kerroksisuus sekä toimijoiden intressien ja näkökantojen keskinäinen poikkeavuus.

Tässä kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkimusaineisto kerättiin sähköisellä surveymenetelmällä. Saatekirje ja linkki kyselylomakkeeseen lähetettiin tutkimusjoukolle sähköpostitse. Kyselyyn vastasi 560 seuratoimijaa 90 urheiluseurasta, jolloin tutkimuksen vastausprosentiksi muodostui 66 prosenttia. Otantamenetelmänä käytettiin ryväs- ja satunnaisotantaa. Tutkimuksen otokseen poimittiin mukaan seurajohtajia, valmentajia ja ohjaajia sekä seuroissa harrastavien lasten vanhempia. Tutkimusaineisto analysoitiin SPSS -ohjelmalla.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että seuratoimijoiden intressit seuratoimintaan osallistumisessa ja heidän näkemyksensä Nuori Suomi ry:stä järjestönä, sen arvoista sekä sinettiseuratoiminnasta poikkesivat toisistaan. Isien näkemys kyseisestä järjestöstä oli kautta linjan negatiivisin äitien ja seurajohtajien suhtautuessa Nuoreen Suomeen kokonaisuudessaan positiivisesti. Faktorianalyyssillä löydettiin lisäksi kaksi faktoria, jotka kuvasivat seuratoimijoiden suhtautumista Nuori Suomi ry:n arvoihin ja sitä kautta lasten ja nuorten urheiluun. Faktorit nimettiin niiden sisältöjen mukaan ”moniarvoisuudeksi” ja ”kilpailullisuudeksi”. ”Moniarvoisuus” –faktorille sijoittuivat naiset, äidit ja eikilpaurheilutaustaiset seuratoimijat. ”Kilpailullisuus” –faktorille sijoittuivat puolestaan miehet, valmentajat ja ohjaajat, isät, joukkuelajien edustajat ja kilpaurheilutaustaiset seuratoimijat. Seurajohtajat sijoittuivat molemmille faktoreille kuitenkin moniarvoisuuteen vahvemmin kallistuen.

Tutkimus osoitti, että urheiluseuroja tutkittaessa on tärkeää huomioida seuratoimijoiden kerroksisuus. Näin on etenkin, kun seuroista halutaan saada kokemuksellista tietoa. Nuoren Suomen kohdalta voidaan todeta, että seuratoimijoiden kerroksisuus ja ajattelutapojen erot asettavat järjestön toiminnalle haasteen lasten ja nuorten urheilua kokonaisuudessaan edustavana toimialajärjestönä.

Asiasanat: kansalaistoiminta, urheiluseurat, toimihenkilöt, näkemykset, poikkeavuus, lapset, nuoret

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat	10
3 Urheiluseuratutkimus Suomessa	13
3.1 Liikunnan kansalaistoiminnan tutkimussuunnat	13
3.2 Liikuntaseuratutkimusprojekti	16
3.2.1 Tutkimusprojektin otos ja aineistonkeruu	17
3.2.2 Urheiluseura sosiaalisena organisaationa	18
4 Urheiluseurojen ja seuratoimijoiden kerroksisuus osana yhteiskuntaa	24
4.1 Suomalaisen yhteiskunnan muutos ja kansalaistoiminta	25
4.1.1 Talouden ja työelämän muutokset	26
4.1.2 Kulttuuriset muutokset ja arvot	28
4.1.3 Yhteiskunnan muutos tiivistettynä	30
4.2 Urheiluseurat jälkimodernissa yhteiskunnassa	30
4.2.1 Urheiluseurojen eriytyminen	31
4.2.2 Toimintatapojen uudistaminen urheiluseurojen haasteena	34
4.3 Urheiluseuratoimijoiden kerroksisuus	36
4.3.1 Seuratoimijoiden taustojen erilaisuus	36
4.3.2 Seuratoimijoiden erilaisuuden vaikutus näkemyseroihin	40
4.4 Seurojen ja seuratoimijoiden kerroksisuus urheiluseuratutkimuksessa	42
5 Nuori Suomi ry tutkimuksen kohteena	47
5.1 Nuori Suomi -ohjelman synty	47
5.2 Nuori Suomi ry:n perustaminen ja tehtävät	49
5.2.1 Nuoren Suomen hankkeita urheiluseuroille	50
5.2.2 Sinettiseuratoiminta	51
5.2.3 Sinettiseuratoiminnan arviointi	55
5.3 Nuori Suomi ry nykyään	57
5.4 Nuori Suomi ry:n toiminnan haasteet	58
6 Tutkimuksen toteutus	63
6.1 Tutkimuksen otos ja otanta	64

6.2 Sähköinen survey –menetelmä tässä tutkimuksessa	67
6.3 Tutkimuksen kulku	70
6.3.1 Kyselylomakkeen laadinta	70
6.3.2 Tutkimusjoukon saavuttaminen	72
6.3.3 Tutkimuksen vastausprosentti	73
6.4 Tutkimukseen muodostunut tutkimusjoukko	74
6.4.1 Tutkimusjoukon taustat	75
6.5.2 Katoanalyysi	79
7 Tutkimuksen tulokset	81
7.1 Seuratoimijoiden arvio Nuoresta Suomesta järjestönä	82
7.1.1 Nuoren Suomen toiminta kiinnostaa naisia	84
7.1.2 Isillä negatiivisin näkemys Nuoresta Suomesta	86
7.1.3 Nuoren Suomen työ nähdään tärkeäksi sekä joukkue- että yksilölajeissa	90
7.2 Seuratoimijoiden arvio Nuoren Suomen tavoitteista ja arvoista	92
7.2.1 Nuoren Suomen arvot ja tavoitteet naisille mieluisia	94
7.2.2 Valmentajat ja ohjaajat huolissaan kilpailun rajoittumisesta	96
7.2.3 Nuori Suomi innostaa lapset urheiluun yksilölajeissa	99
7.3 Seuratoimijoiden arvio sinettiseuratoiminnasta	101
7.3.1 Sekä naiset että miehet uskovat sinetin hyödyllisyyteen	103
7.3.2 Äidit ja seurajohtajat sinettiseuratoiminnan puolestapuhujia	106
7.3.3 Yksilö- ja joukkuelajien edustajat samoilla linjoilla sinettiseuratoiminnasta	110
7.4 Moniarvoinen ja kilpailullisuutta haittaava Nuori Suomi	111
7.5 Yhteenvedo seuratoimijoiden suhtautumisesta Nuoreen Suomeen	117
8 Johtopäätökset ja pohdinta	123
8.1 Urheiluseuratoimijoiden moninaisuus	124
8.2 Nuori Suomi tiedottaa tärkeästä työstään heikosti	128
8.3 Nuori Suomi –hyvinvointia edistävä kilpailun rajoittaja	130
8.4 Sinettiseururats – naisten intressien mukaista toimintaa	133
8.5 Moniarvoinen ja kilpailullinen lasten ja nuorten urheilu	136

8.6 Nuori Suomi lasten ja nuorten urheilussa	139
8.7 Tutkimuksen luotettavuuden ja tulosten yleistettävyyden arviointi	143
8.8 Tutkijan oma oppiminen	146
8.9 Jatkotutkimusehdotuksia	148
LÄHTEET	149
LIITTEET	158

1 Johdanto

Liikunta ja urheilu on yhteiskunnallista ja kulttuurista toimintaa. Liikunnan kansalais-toiminta muodostaa suomalaisen liikuntakulttuurin perustan. Esimerkiksi liikuntalaissa liikunnan kansalaistoiminnalle on määritelty päävastuu liikuntatoiminnan tuottamisesta Suomessa. Käytännössä liikunnan kansalaistoiminnalla tarkoitetaan järjestäytyneessä muodossaan liikunta- ja urheilujärjestöjä ja paikallistasolla urheiluseuroja. Suomessa liikunnan ja urheilun kansalaistoimintaan on arvioitu osallistuvan yli miljoona suomalaista. Näin ollen liikunnan voidaan nähdä muodostavan jopa Suomen suurimman kansanliikkeen. (Koski 2009, 5; Litmanen 2008, 13; Heikkinen 1993, 2.)

Yhteiskunnan muutokset heijastuvat myös liikuntakulttuuriin ja liikunnan kansalaistoimintaan. Viime vuosikymmenen lopulla siirryttiin yhteiskunnallisesti uuteen jälkitraditionaaliseen aikakauteen. Tätä aikakautta leimaavat läpi yhteiskunnan ulottuvat pirstoutuminen ja yksilöllistyminen. Samalla liikuntakulttuuri on eriytynyt, minkä johdosta liikunta ymmärretään urheiluseuroissa laajemmin muunkinlaisena toimintana kuin kilpaurheiluna. Pirstoutuneen toiminnan kauteen kuuluvat myös toimijoiden erilaiset tavoitteet ja merkityksenannot liikuntakulttuurissa (Koski 2000, 3; Itkonen 1996, 338).

Seuratoimijoiden tavoitteiden moninaisuuteen vaikuttaa erityisesti urheilutoiminnan vapaaehtoinen luonne. Lisäksi esimerkiksi työelämä on muuttunut kiivasrytmisemmäksi kuin ennen, jolloin sitoutuminen urheiluseurojen toimintaa on usein haasteellista. Urheiluseuratoimintaan osallistutaan yhä useammin yksilöllisistä syistä. Omalle harrastamiselle ja seurassa mukana ololle asetetaan siis erilaisia ja jatkuvasti muuttuvia odotuksia. Seuratoimijoiden erilaisista tavoitteista ja intresseistä johtuen urheiluseurat ovat nykyään yksilöllisiä ja keskenään erilaisia. Toisaalta toimijoiden ajattelutapojen erilaisuus aiheuttaa myös sisäisiä jännitteitä seurayhteisöihin. Kaikkien seuratoimijoiden intressien tyydyttäminen seurojen päätöksenteossa on hankala tehtävä. Eriytyneessä liikunnan järjestökentässä kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen merkitystä ei voida liikaa korostaa. (Koski 2009, 23; Ilmonen 2006, 123; Hänninen ym. 2003, 8; Heikkala 2000, 126; Itkonen 1996, 80.)

Yhteiskunnan pirstoutuminen ja seuratoiminnan eriytyminen ulottuvat myös lasten ja nuorten urheiluun. Lasten ja nuorten urheilu on monenlaisten eri toimijoiden aikaan

saannosta, jolloin sen on eriytynyttä ja siinä vaikuttavat erilaiset intressit. Lasten ja nuorten urheilusta on erotettavissa erilaisia ajattelumalleja ja toimintakäytäntöjä. Lasten ja nuorten urheilulla nähdään olevan lasten terveyteen ja hyvinvointiin, monipuolisuuteen ja leikinomaisuuteen, tulevien huippu-urheilijoiden kehittämiseen sekä lasten ja nuorten sosiaalistamiseen liittyviä tavoitteita (Itkonen 2010, Honkonen & Suoranta 1999, 9). Se, minkä ulottuvuuden seuratoimija kokee lasten ja nuorten urheilussa tärkeäksi, vaihtelee yksilöittäin. Tähän liittyen muun muassa Hannu Itkonen (1996) on havainnut seuratoimijoiden kerroksisuuden. Urheiluseurojen erilaiset toimijat muodostavat siis poikkeavia tulkintoja seuratoimintaan liittyvistä asioista.

Liikuntajärjestöt joutuvat urheiluseurojen tavoin jatkuvasti tunnistamaan uusia yhteisöllisyyden muotoja yhteiskunnassa sekä aistimaan erilaisten toimijaryhmien tarpeita (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010, 19). Nuori Suomi ry:llä lasten ja nuorten urheilun toimialajärjestönä on haasteellinen ja risteävien intressien säilyttämä toimintaympäristö. Moninaiset intressit liittyvät erityisesti lasten ja nuorten urheiluseuratoimintaan, jonka tarkasteluun tässä tutkimuksessa ollaan rajauduttu. Koska jokaisen kansalaisten parissa toimivan järjestön on huomioitava yleinen yhteiskunnallinen tilanne ja samalla myös oikeutettava olemassaolonsa ja tarpeellisuutensa useaan eri suuntaan, myös Nuoren Suomen urheiluosasto on halunnut lisätä omaa itseymmärrystään suhteessa toimintaympäristöönsä. Näin ollen Nuori Suomi ry ilmaisi vuonna 2007 halukkuutensa tutkimukselliseen yhteistyöhön Jyväskylän yliopiston liikuntatieteiden laitoksen kanssa oman asemansa selvittämiseksi urheiluseuroissa. Tämä tutkimus on toteutettu tuon yhteistyöprojektin innoittamana ja projektissa kerätyn kattavan tutkimusaineiston hyödyntämiseksi edelleen.

Tässä määrällisessä tutkimuksessa selvitetään, millaisia toimijakokonaisuuksia lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävät urheiluseurat nykyään ovat. Lisäksi pohditaan, miten näissä seuroissa tuotetaan poikkeavia tulkintoja seuratoimintaan ja lasten ja nuorten liikuntakulttuuriin laajemmin liittyvistä asioista. Keskeisinä Nuoren Suomen asemaan lasten ja nuorten urheilussa liittyvinä ongelmina selvitetään, miten urheiluseuratoimijoiden näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä, sen tavoitteista ja arvoista sekä sinetti-seuratoiminnasta eroavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain tarkasteltuna.

Tutkimukseen liittyy myös metodinen ulottuvuus, sillä urheiluseuratoiminnan kerroksinen tarkastelu on ollut suhteellisen vähäistä suomalaisessa seuratutkimuksessa. Suomessa toteutetuista määrällisistä seuratutkimusprojekteista merkittävin on ollut Kalevi Heinilän ja Pasi Kosken 1980-luvun lopulla käynnistynyt organisaatioteoreettinen liikuntaseuratutkimusprojekti, jossa suomalaisista seuroista kerättiin tietoa asiantuntijameneteltyllä. Tutkijoiden lähettämiin kyselylomakkeisiin vastasivat siis seuransa toiminnan hyvin tuntevat ja siihen vahvasti sitoutuneet toimijat (Koski 1991, 25). Merkittävin urheiluseuratoimintaa käsitteellistänyt tutkimus on ollut sen sijaan Hannu Itkosen (1996) väitöskirja, jossa seuratoiminnan ja –toimijoiden kerroksisuus on tuotu vahvasti esille. Tässäkään tutkimuksessa ei kuitenkaan seuratoimijoiden erilaisia intressejä ole todennettu kyselytutkimuksen keinoin. Käsillä olevassa tutkimuksessa pyritään vastaamaan nimenomaan tähän urheiluseurojen tutkimukselliseen puutteeseen.

Tutkimusongelmiin vastaamisessa edetään niin, että tutkimusraportin ensimmäisissä luvuissa tuotetaan kuva siitä, miten urheiluseuroja on Suomessa tutkittu ja millaisia seurat nykyisessä jälkitraditionaalisessa yhteiskunnassa ovat. Aluksi perehdytään siihen, millaisia tutkimussuuntauksia liikunnan kansalaistoiminnan tutkimuksessa on. Näin hahmotetaan tämän tutkimuksen paikka suomalaisen liikunnan kansalaistoiminnan tutkimuksen kentässä. Tämän jälkeen tutustutaan Heinilän ja Kosken 1980-luvun lopulla käynnistämään liikuntaseuratutkimusprojektiin, joka on ollut Suomessa tähän mennessä laajamittaisin urheiluseuroihin kohdistunut määrällinen tutkimusprojekti. Tutkimusprojektin toteutustapaa ja siihen muodostettua urheiluseuroja organisaatioina kuvaavaa viitekehystä analysoidaan kriittisesti. Ennen tutkimuskohteen eli Nuori Suomi ry:n esittelyä tarkastellaan vielä urheiluseurojen ja seuratoimijoiden kerroksisuutta nyky-yhteiskunnassa. Kyseisessä luvussa rakennetaan kokonaisnäkemystä siitä, millaisia urheiluseurat pirstoutuneessa liikuntakulttuurissa ovat etenkin niiden toimijakokonaisuuksien näkökulmasta. Samalla nostetaan esiin Hannu Itkosen väitöskirja (1996) ja Tuomas Korhosen pro gradu –tutkielma (2002), joissa molemmissa seuroja ja seuratoimijoita tarkastellaan kerroksisesta näkökulmasta. Nämä tutkimukset osoittavat, että seuratoimijoilla on toisistaan poikkeavia intressejä seuratoiminnalle ja täten seuratoimintaan kiinnostumisen syyt vaihtelevat yksilöittäin. Nämä erot ja niiden syyt vaikuttavat myös seuratoimijoiden näkemyksiin Nuori Suomi ry:stä lasten ja nuorten urheilussa.

Tutkimuksen viitekehysten rakentamisen jälkeen kuvataan tutkimuksen toteuttamisen vaiheet. Erityisesti otoksen muodostaminen on kuvattu tarkasti tutkimuksen sisältämän

metodologisen esityksen vuoksi. Idean otoksesta antoi Nuoren Suomen lasten ja nuorten urheilun osaston kehitysjohtaja Pasi Mäenpää. Tutkimuksen tulokset esitetään puolestaan niin, että aluksi tuodaan esille vastaajien näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä, sitten järjestön arvoista ja tavoitteista ja lopuksi sinettiseuratoiminnasta. Lisäksi tutkimustulososiossa kerrotaan faktorianalyysin osoittamista vastaajien ajattelutavoista lasten ja nuorten urheilusta. Ennen tutkimuksen pohdintaosuutta vastaajien näkemykset Nuoresta Suomesta on koottu vielä neljään yhteenvetotaulukkoon. Pohdinnassa tulkitaan saatuja tuloksia, arvioidaan tutkimuksen tulosten yleistettävyyttä, tutkimuksen luotettavuutta, tutkijan omaa oppimista tutkimusprosessin aikana sekä annetaan jatkotutkimusehdotuksia.

2 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat

Liikunta kuuluu keskeisellä tavalla suomalaiseen elämänmenoon. Suomalaisessa liikuntajärjestelmässä kansalaistoiminnan varaan on laskettu paljon. Kansalaistoimintaan perustuvan liikuntajärjestelmän kautta toivotaan edistettävän liikuntakulttuuria ja kansanterveyttä sekä osaltaan myös suomalaisen kansalaisyhteiskunnan hyvinvointia ja jatkuvuutta. Jo näiden pyrkimysten valossa on selvää, että monipuolinen ja mahdollisimman totuudenmukainen sekä ajantasainen tieto olemassa olevasta liikuntajärjestelmästä on tarpeen. (Koski 2009, 5.) Tämän järjestelmän keskiössä ovat suomalaiset urheiluseurat, joihin tässä tutkimuksessa perehdytään niiden toimijakokonaisuuden näkökulmasta.

Tässä kvantitatiivisessa liikunnan kansalaistoiminnan tutkimuksessa pyritään vastaamaan edellä kuvattuihin tietotarpeisiin suomalaisen liikuntajärjestelmän perusyksiköistä eli urheiluseuroista. Suomessa on eri arviointilähteiden ja – tapojen mukaan arvioitu olevan noin 9 000 – 16 000 urheiluseuraa (Koski 2010, 7; Koski 2009, 13). Suomessa toimivat urheiluseurat ovat kuitenkin hyvin monimuotoisia eivätkä kaikki niistä järjestä esimerkiksi lasten ja nuorten urheilutoimintaa. Tässä tutkimuksessa on rajauduttu tarkastelemaan vain sellaisia seuroja, jotka järjestävät urheilutoimintaa lapsille ja nuorille. Tehty raja on johtanut myös tietynlaiseen tutkimusaineiston valintaan. Tutkimuksessa selvitetään lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävissä seuroissa toimivien seuratoimijoiden näkemyksiä lasten ja nuorten liikunnan toimialajärjestö Nuori Suomi ry:stä.

Tämän tutkimuksen tutkimusongelmat ovat seuraavat:

1. Millaisia toimijakokonaisuuksia lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävät urheiluseurat ovat nykyään ja miten niissä tuotetaan poikkeavia tulkintoja?
2. Miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävissä urheiluseuroissa toimivien seuratoimijoiden näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä poikkeavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain tarkasteltuna?
3. Miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävissä urheiluseuroissa toimivien seuratoimijoiden näkemykset Nuoren Suomen toiminnan tavoitteista ja arvoista poikkeavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain tarkasteltuna?

4. Miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävissä urheiluseuroissa toimivien seuratoimijoiden näkemykset sinettiseuratoiminnasta poikkeavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain tarkasteltuna?

Tutkimuskysymyksiin vastaamalla saadaan tietoa siitä, millä tavoin kerroksiset seuratoimijat suhtautuvat Nuori Suomi ry:een järjestönä, sen tavoitteisiin ja arvoihin sekä sen pitkäaikaisimpaan urheiluseuroille kohdentamaan toimintatapaan, sinettiseuratoimintaan. Tutkimusaineisto tarjoaa myös mahdollisuuden tarkastella kriittisesti kyseisen lasten ja nuorten liikunnan sekä urheilun toimialajärjestön asemaa suomalaisessa liikuntakulttuurissa, jossa etenkin järjestökenttä on tällä hetkellä muutospaineen alla. Tutkimuksen tulokset kertovat osaltaan siitä, mihin suomalaisessa liikuntakulttuurissa ollaan menossa.

Ennako-oletuksena tässä tutkielmassa on, että urheiluseurojen eri toimijoiden näkemykset Nuori Suomi ry:stä, sen tavoitteista ja sinettiseuratoiminnasta poikkeavat toisistaan. Näiden erojen taustalla oletetaan olevan nimenomaan toimijoiden erilaiset tavoitteet ja intressit urheiluseuroissa, jotka puolestaan johtuvat toimijoiden yksilöllisistä taustoista. Tätä ennako-oletusta perustellaan erityisesti tämän tutkimusraportin luvuissa kolme ja neljä.

Tutkimuksen tarkoituksena on käydä suomalaista urheiluseuratutkimusta kehittävää pohdintaa seuratudkimuksen suunnasta. Tätä kautta voidaan välillisesti vaikuttaa siihen, että jatkossa Suomessa toteutettava urheiluseuratutkimus tuottaisi päätöksentekijöille lisää uutta ymmärrystä tuottavaa tietoa seuroista.

Tutkimusaineiston keruu tässä tutkimuksessa oli vaativa ja pitkäjänteinen prosessi. Otos suunniteltiin huolella ja tutkimushenkilöiden tavoittamiseen nähtiin vaivaa. Idean otoksen monitahoisuudesta esitti Nuori Suomi ry:n seuratoiminnan kehitysjohtaja Pasi Mäenpää. Hyvään vastausprosenttiin pääseminen edellytti tutkijan kokopäiväistä työpanosta kahden kuukauden ajan vuoden 2008 kevättalvella. Tässä tutkimusraportissa otoksen muodostaminen sekä tutkimushenkilöiden ja vastausten saavuttaminen on kuvattu tarkkaan tutkimuksen sisältämän metodologisen ulottuvuuden vuoksi.

Tämän pro gradu –tutkielman ohjaajina toimivat professori Hannu Itkonen ja dosentti Kalervo Ilmanen. Tutkimuslomakkeen muokkaamisesta sähköiseen muotoon vastasi

tutkija Pertti Matilainen. Lisäksi Matilainen antoi tutkijalle ohjeita tutkimusaineiston analysoinnista SPSS –ohjelmistolla.

3 Urheiluseuratutkimus Suomessa

Urheiluseurojen keskeinen asema suomalaisessa liikunta- ja urheilukulttuurissa on kiistaton, sillä suomalainen urheiluseuraperinne on ollut olemassa jo yli 150 vuotta (Litmanen 2008, 9). Urheiluseurat kuuluvat suomalaiseen kansalaistoimintaan, jossa kansalaisten aktiivisuus luo toiminnan perustan. Liikunnassa kansalaistoiminnalla viitataan siis liikunta- ja urheilujärjestöihin ja paikallistasolla urheiluseuroihin. Liikunnan kansalaistoimintaa, siis myös urheiluseuroja, on Suomessa tutkittu useasta näkökulmasta. (Koski 2006, 1-2.)

3.1 Liikunnan kansalaistoiminnan tutkimussuunnat

Suomalaisessa liikuntajärjestelmässä kansalaistoiminnalla on suuri merkitys. Siksi myös ilmiön tutkiminen on merkityksellistä. Suomessa liikunnan kansalaistoiminta on kytkeytynyt tiiviisti erilaisiin järjestötoimiin. Liikunnan kansalaistoiminta on nimenomaan järjestäytyntä liikuntaharrastusta, millä viitataan siis liikunta- ja urheilujärjestöihin sekä urheiluseuroihin. Nämä tahot kantavat vastuunsa suomalaisen liikuntakulttuurin ja kansanterveyden edistämisestä sekä osaltaan myös suomalaisen kansalaisyhteiskunnan hyvinvoinnista ja jatkuvuudesta. (Koski 2006, 1; Itkonen 2000, 17; Hentilä 1993, 26.)

Karkeasti jaoteltuna liikunnan kansalaistoiminnan tutkimus on Suomessa jakautunut pääasiallisesti historiikkeihin, väestötason tarkasteluun, hallinnon näkökulmaan ja käsitteellistävään otteeseen. Seurahistoriikit eivät välttämättä yllä tieteellisen tutkimuksen mittoihin, vaikka niitä on Suomessa tuotettu kauan ja määrällisesti runsaasti. (Koski 2006, 2.) Itkonen ja Nevala (1993, esipuhe) toteavat, että urheiluseurojen käsitteellinen ja teorettinen tutkimus on Suomessa ollut suhteellisen vähäistä ja sen sijaan seurahistoriikkeja on kirjoitettu sitäkin enemmän.

Liikunnan kansalaistoiminnan väestötason tarkastelussa on nojaututtu laajoihin väestöaineistoihin. Näiden tutkimusten taustalla on ollut tarve kerätä tietoa suomalaisten liikuntaharrastuksesta ja kiinnostumisesta liikunnan kansalaistoimintaan. Tätä tutkimussuuntausta on liikunnan kansalaistoiminnan tutkimuksessa käytetty 1970-luvulta lähtien. Uusimpina tutkimussuuntauksen mukaisina tuotoksina mainittakoon Suuret kansal-

liset liikuntatutkimukset, joita useat Suomessa toimivat liikunta- ja urheiluorganisaatiot ovat tuottaneet yhteistyönä. (Koski 2009, 6-7; Koski 2006, 3.)

Hallinnon näkökulmaan nojautuvaa liikunnan kansalaistoiminnan tutkimusperinnettä edustaa esimerkiksi 1980-luvulla Kalevi Heinilän johdolla käynnistetty urheiluseuratutkimusprojekti. Projektin tarkoituksena oli lisätä ymmärrystä seuratoiminnasta ja löytää hallinnollisteknisiä välineitä seuratoiminnan eteenpäin viemiseksi. Urheiluseuratoimintaa oli ollut käynnissä siis jo yli 100 vuotta ennen kuin havahduttiin kootun tiedon tarpeeseen suomalaisesta seurakentästä. Heinilän johtamassa moniin osaprojekteihin haurautuneessa projektissa seuroja lähestyttiin organisaatioteoreettisesta näkökulmasta. (Koski 2009, 6-7; Koski 2006, 3.) Tähän tutkimusprojektiin perehdytään tarkemmin sen keskeisyyden vuoksi seuraavassa luvussa.

Käsitteellistävällä otteella liikunnan kansalaistoiminnan tutkimuksessa tarkoitetaan puolestaan lähinnä historiallis-sosiologista tutkimussuuntausta. Tästä suuntauksesta on esimerkkinä Hannu Itkosen (1996) väitöskirja ”Kenttien kutsu – tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta”. Itkosen tutkimuksessa teoreettista pohdiskelua ja aineiston keruuta ei ole erotettu täysin toisistaan ja tutkimuskohteesta on pyritty tuottamaan kerroksista tietoa. Tutkimuskohteiden eli liikuntakulttuurin ja seuratoiminnan muutoksen analysointi on Itkosen tutkimuksessa laavaa ja monipolvista (Koski 2006, 4; Itkonen 1996, 65.) Myös tähän tutkimukseen perehdytään tarkemmin myöhemmin, sillä Itkosen tutkimus sisältää tärkeitä viestejä seuratoiminnan kerroksisuudesta ja tämän ilmiön vaikutuksesta seuratoimijoiden toisistaan poikkeaviin intresseihin urheiluseuratoiminnassa.

Esitetyt liikunnan kansalaistoiminnan tutkimussuuntaukset eivät ole täysin toisiaan poissulkevia, vaan eri tutkimusotteita on käytetty toisiaan täydentävinä. Yksittäinen tutkimus ei välttämättä edusta puhtaasti vain yhtä mainituista neljästä pääsuuntauksesta. Tutkimusotteiden sekoittumisesta on esimerkkinä Liikunnan kansalaistoiminnan tutkimusohjelma, joka toteutettiin 1900-luvun lopulla. Ohjelmassa liikunnan kansalaistoimintaa lähestyttiin sosiologisesta näkökulmasta nimenomaan aiempia tutkimuksellisia lähestymistapoja yhdistellen. Projektissa olivat mukana Hannu Itkonen, Juha Heikkala, Kalervo Ilmanen ja Pasi Koski. Merkittäviä urheilu- ja liikuntaorganisaatioita ennen 1990-lukua tutkineita henkilöitä olivat lisäksi muun muassa Pekka Kiviaho, Paavo Sepänen, Kalevi Olin, Esko Ranto, Pauli Vuolle, Risto Telama ja Lauri Laakso. (Koski 2006, 3.)

Kuten tutkimuksellisten lähestymistapojen moninaisuus osoittaa urheiluseurat ovat tutkimuskohteena haasteellisia. Syynä tähän on erityisesti se, että seurat eroavat toisistaan merkittävästi niin peruslähtökohdiltaan, toiminnan kehityskaariltaan kuin toiminnan sisällöiltäänkin. Seuroja kuvaava piirre on niiden korostunut yksilöllisyys ja erilaisuus. (Heinilä 1993, 48; Koivula 1993, 35.) Urheiluseurakentän moninaisuuden vuoksi on oltava tarkkana, millainen metodologinen lähestymistapa kulloinkin seurojen tutkimiseen valitaan ja miten tämä valinta perustellaan. Keskeistä on se, millaista tietoa seuroista halutaan.

Tässä tutkimuksessa käsitteellistetään urheiluseurat. Lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestäviä seuroja lähestytään liikuntasosiologisesti. Tutkimuksessa on pyritty selvittämään seuratoimijoiden Nuoreen Suomeen heijastamien näkemysten kautta myös niitä erilaisia funktioita, joita seuratoimijat asettavat lasten ja nuorten urheilulle. Toisin sanoen tutkimus ei rajaudu pelkästään selvittämään seuratoimijoiden suhtautumista Nuoreen Suomeen. Samalla päästään kiinni seuratoimijoiden lasten ja nuorten urheilulle antamiin merkitysrakenteisiin. Tutkimuksessa pyritään välttämään organisaatiotutkimukselle ominaista tapaa nähdä urheiluseura mekaanisesti toimivana prosessina. Seurojen mekaaninen tarkastelutapa ei tuo riittävästi esille esimerkiksi seurojen sisäisiä jännitteitä, ristiriitaisia käsityksiä tai kamppailua toiminnan suunnasta. Seurojen tutkiminen kyselyin tai haastatteluin voi tuottaa juuri tällaisen ongelman. (Itkonen 1996, 55.) Tässä tutkimuksessa seuroja lähestyttiin kyselylomakkein. Ratkaisevaa mekaanisen tiedon tuottamisen välttämiseksi oli kuitenkin se, että kyselylomakkeet suunnattiin yksittäisessä seurassa seurajohtajille, valmentajille ja ohjaajille sekä vanhemmille. Tällöin päästiin kiinni nimenomaan seurojen sisäisiin näkemyseroihin.

Tässä tutkimuksessa perehdytään tarkemmin Kalevi Heinilän ja Pasi Kosken 1980-luvulla käynnistyneeseen tutkimusprojektiin, jossa noudatettiin siis hallinnollista tutkimusnäkökulmaa. Seuroja käsiteltiin sosiaalisina organisaatioina ja tavoitteena oli tuottaa seuratoiminnan kehittämiseen soveltuvaa käytännöllistä tietoa seuroista. Tästä projektistä saatu tieto suomalaisista urheiluseuroista on ollut osin pohjana liikunnan kansalais-toimintaa koskevassa päätöksenteossa, jolloin on syytä perehtyä tarkemmin, miten tätä tietoa on tuotettu. Samalla tämän organisaatioteoreettisen tutkimusprojektin esittelyllä halutaan tuoda tarkemmin esille nimenomaan kyseisen lähestymistavan ongelmallisuus urheiluseuroja tutkittaessa.

3.2 Liikuntaseuratutkimusprojekti

Jyväskylän yliopistossa silloisella liikunnan sosiaalitieteiden laitoksella käynnistettiin vuoden 1985 kesäkuussa urheiluseuroihin kohdistunut tutkimusprojekti. Projekti käynnistettiin, sillä urheiluseurojen kokonaisvaltainen tutkimus oli ollut Suomessa 1900-luvun aikana vähäistä. (Koski 1991, 4-5.) Systemaattiselle urheiluseurojen tutkimukselle oli tuolloin siis tilausta.

Projektin johtajana toimi professori Kalevi Heinilä ja tutkijana silloinen liikuntatieteiden kandidaatti Pasi Koski. Tutkimusprojekti päätettiin toteuttaa yhteistyössä liikunnan keskusjärjestöjen kanssa, joita tuolloin olivat Suomen Valtakunnan Urheiluliitto (SVUL), Työväen Urheiluliitto (TUL), Finlands Svenska Centralidrottsförbund (CIF) ja Suomen Palloliitto (SPL) sekä Suomen Latu. Näiden keskusjärjestön tekninen tiedonintressi huomioitiin tutkimuksen toteutuksessa, joten tutkimusprojektin keskeiseksi tavoitteeksi tuli käytännön seuratyötä edistävän informaation tuottaminen. Rahoitusta tutkimushankkeeseen saatiin opetusministeriöstä. (Heinilä 1993, 48; Koski 1991, 5; Koski & Heinilä 1988, esipuhe.)

Tutkimusprojektin ensimmäisessä vaiheessa Kalevi Heinilä laati urheiluseuroille viitekehyksen. Urheiluseuraa päädyttiin tämän myöhemmin esiteltävän viitekehyksen mukaisesti tarkastelemaan sosiaalisena organisaationa. Tutkimusprojektin toisessa vaiheessa Pasi Koski keräsi yhteen urheiluseuroja koskeneen aikaisemman tutkimustiedon. Kolmannessa vaiheessa puolestaan toteutettiin urheiluseurojen valtakunnallinen peruskartoitus. Tällä kartoituksella pyrittiin luomaan yleiskuva urheiluseurojen organisatorakenteista, toimivuudesta ja toimivuuden ehdoista. Julkaisu ilmestyi vuonna 1988. (Koski & Heinilä 1988, esipuhe.) Peruskartoituksen materiaaleja on hyödynnetty tutkimusprojektin tiimoilta myös myöhemmin ilmestyneissä tutkimusjulkaisuissa (Ks. mm. Koski 1991).

3.2.1 Tutkimusprojektin otos ja aineistonkeruu

Heinilän ja Kosken tutkimuksen perusjoukko muodostui kaikista SVUL:n, TUL:n, CIF:n ja SPL:n sekä Suomen Ladun alaisista liikuntaseuroista, joita oli tuolloin noin 6 650. Peruskartoitukseen vuonna 1987 valittiin tästä joukosta 25 prosenttia seuroista eli otoksen kooksi saatiin 1 642 seuraa. Otoksen muodostamisessa käytettiin yksinkertaista satunnaisotantaa ja ryvästämistä. SVUL:n seuroja poimittiin mukaan 959, TUL:n seuroja 397, SPL:n seuroja 136, CIF:n seuroja 100 ja Suomen Ladun seuroja 50. Otannalla pyrittiin järjestöittäiseen ja alueelliseen edustavuuteen. (Koski 1991, tiivistelmä; Koski & Heinilä 1988, 6-7.)

Tutkimushankkeessa otokseen valittuja seuroja lähestyttiin postitse kyselylomakkeilla vuonna 1987. Kyselylomake osoitettiin urheiluseurojen yhdyshenkilöille. Tutkimuksen vastausprosentiksi muodostui 51 prosenttia, mikä on vastausprosenttina välttävä. Tämä tarkoittaa, että tutkijat saivat vastauksen yhteensä 835 seuralta. (Koski 1991, tiivistelmä; Koski & Heinilä 1988, 6-8.)

Urheiluseurojen yhdyshenkilöille osoitetun kyselylomakkeen täyttöohjeissa suositeltiin, että lomakkeen täyttäisi muutama seuran toimintaan hyvin perehtynyt toimija (Koski 1991, 25). Tutkimusprojektiin valittu aineistonkeruun tapa tuotti varmasti todennukaisinta tietoa urheiluseuroja koskevista absoluuttisista tiedoista, kuten jäsenmääristä, talousluvusta, toiminnan kattavuudesta tai vaikkapa seurassa harrastettavista lajeista. Tutkimusprojektin laajassa kyselylomakkeessa pyydettiin vastaajia kuitenkin myös kuvailemaan ”yleispätevästi ja kaikkien jäsenten tuntojen perusteella” seuran ilmapiiriä (Koski & Heinilä 1988, 102). Tällaisen kokemuseräisen tiedon keruussa kyselylomakkeen suuntaaminen vain muutamalla seuratoimijalle on ongelmallista, jos tavoitteena on saada nimenomaan koko seuraa edustavaa tietoa. Ongelmana Heinilän ja Kosken tutkimusprojektin tiedonkeruun tavassa on se, että asiantuntijamenettelyllä ei saada esiin seurojen sisäisiä jännitteitä, ristiriitaisia käsityksiä eikä kamppailua toiminnan suunnasta (Itkonen 1996, 55).

Heinilän ja Kosken kyselylomakkeessa oli seuran ilmapiirin kuvaamispyynnön lisäksi ainakin kaksi samalla tavalla vastausten edustavuuden kannalta ongelmallista kysymystä. Ensimmäisessä niistä pyydettiin vastaajaa rengastamaan seuran liikunta- ja urheilutoiminnan päätarkoitus ja toisessa arvioimaan, mitkä aatteet ja ihanteet ohjaavat seuran

toimintaa (Koski & Heinilä 1988, 105–106). Nämäkin asiat voivat näyttäytyä erilaisina eri tavalla seuran toiminnassa mukana oleville henkilöille. Merkityksenantoja on yhtä monta kuin on toiminnassa mukana olevaa yksilöäkin.

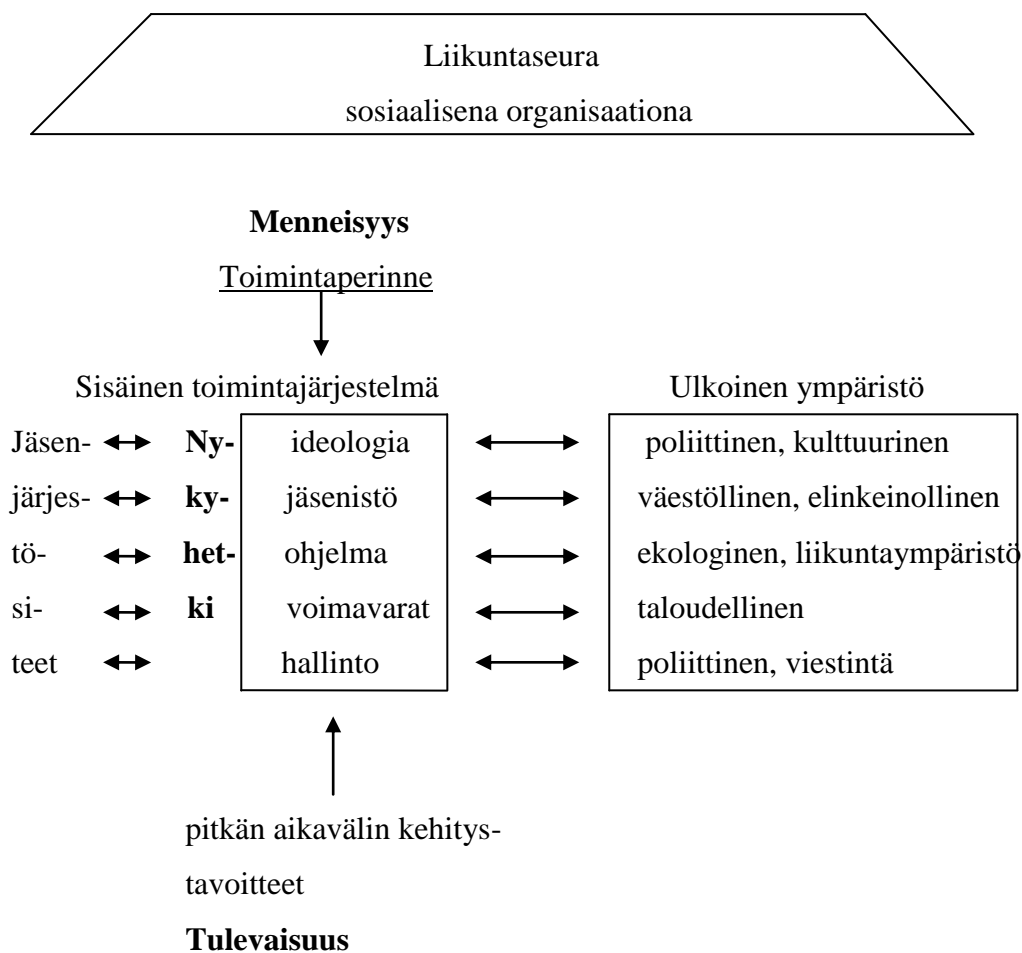
3.2.2 Urheiluseura sosiaalisena organisaationa

Kalevi Heinilä pyrki luomaan tutkimusprojektiin riittävän väljän ja joustavan viitekehysten liikuntaseuroista. Tavoitteena oli näin huomioida seurojen moninaisuus. Heinilän luomaa viitekehystä käytettiin jäsentämään aineiston keruuta ja empiiristä analyysia tutkimusprojektissa. Samaa mallia on käytetty tutkimuksellisenä viitekehysenä 1980-luvulla toteutetussa projektiin liittyvässä aineistonkeruussa sekä aineiston keruissa vuosina 1996 ja vielä vuonna 2006. (Koski 2009, 18; Heinilä 1986, esipuhe.) Viitekehystä esitellään ja arvioidaan tämän tutkimuksen näkökulmasta tässä luvussa.

Heinilän luoma viitekehys on esitetty tiivistetyssä muodossa seuraavissa viitekehukseen sisältyvissä urheiluseuran määritelmässä ja kuviossa 1.

”Liikuntaseura on sosiaalinen organisaatio, jonka jäsenistö toteuttaa yhteisiä intressejään liikuntaosallistumisessa ja yhteisvastuullisesti kartuttaa ja ohjaa voimavarojaan seuran toimivuuden ja toimintatarkoituksen hyväksi” (Heinilä 1986, 126).

Seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (kuvio 1) urheiluseura esitetään monimutkaisena sosiaalisena organisaationa, jonka toimivuus riippuu seuran sisäisen toimintajärjestelmän rakennemuuttujista ja ulkoisen ympäristön vaihtelevista edellytyksistä. Nämä piirteet joko estävät tai edistävät seuran toimintaa. Olennaista on, että jokainen urheiluseura on erilaistumisen prosessin seurauksena yksilöllinen ja ainutkertainen. (Heinilä 1986, 127–128.)

Kuvio 1. Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa (Heinilä 1986, 127)

Urheiluseuraa päädyttiin Heinilän johtamassa liikuntaseuratutkimusprojektissa lähestymään siis organisatorisesta näkökulmasta, mikä tarkoitti analyttistä tarkasteluotetta urheiluseuraan. Tutkimusyksikkönä oli urheiluseura organisaationa eivätkä siinä toimivat yksilöt. (Koski 1991, 5-6.) Kuitenkin Heinilä puhuu seurasta sosiaalisena vuorovaikutusjärjestelmänä, jollaiseksi seuran tekee sen luonne siihen kuuluvien ihmisten ja jäsenten yhteisönä. Tällaisen järjestelmän keskiössä on ihmisten välinen vuorovaikutus, jota esimerkiksi toimijoiden erilaiset roolit säätelevät. (Heinilä 1986, 3.)

Sosiaalisesta järjestelmästä edetään sosiaaliseen organisaatioon, kun järjestelmässä vaikuttavien ihmisten vuorovaikutussuhteet vakiintuvat ja osittain virallistuvat. Tällöin luodaan yhteenliittymää ohjaavat säännöt, yhteyskaavio ja valtarakenteet. Urheiluseurat ovat sekä sosiaalisia järjestelmiä että sosiaalisia organisaatioita. Ne ovat Heinilän viitekehyksen mukaan kokonaisuuksia, joissa useat eri järjestelmän toimivuutta säätelevät rakennepiirteet ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Urheiluseuran toimivuus riippuu

siis organisaation sisäisestä ja ulkoisesta vuorovaikutuksesta, ympäristösuhteista, seura-toiminnan perinteestä, nykyhetken tarpeista ja tehtävistä sekä tulevaisuuden kehittämistävoitteista. (Heinilä 1986, 3, 121.)

Urheiluseuroilla sosiaalisina organisaatioina on omat erityispiirteensä muihin organisaatioihin verrattuna. Keskeisimpiä näistä ovat Heinilän (1986, 120) mukaan seurojen perustarkoitus jäsenten keskinäisen hyödyn eteen toimimiseksi sekä seurajäsenyyden ja –toiminnan vapaaehtoisuus. Nämä piirteet tulevat ilmi luvun alussa olevasta viitekehyyksen mukaisesta urheiluseuran määritelmästä. Samalla urheiluseurat ovat sosiaalisina organisaatioina hyvin moni-ilmeisiä yhteisöjä, moniehtoisia sosiaalisia järjestelmiä ja organisaatioita. (Emt., 120–121.)

Sosiaalisen organisaation viitekehyyksessä seurojen sisäisen toimintajärjestelmän tehtävänä on käsitellä jäsenistöä seuran intressien ja toimintatarkoituksen suunnassa. Lisäksi seuratoiminnalla tarkoitetaan sitä, että seuran sisäinen toimintajärjestelmä järjestelee hallinnollisesti ulkoisesta toimintaympäristöstään hankittuja voimavaroja seuran toimivuuden ja jäsenistön liikuntaan osallistumisen edistämiseksi. Sisäisessä toimintajärjestelmässä kaikki vaikuttavat kaikkeen, jolloin seuran toimivuus riippuu useista keskenään vuorovaikutussuhteissa olevista osatekijöistä. Nämä osatekijät ovat ideologia, jäsenistö, ohjelma, resurssit ja hallinto. (Emt., 125.)

Toimintaideologia määrittelee Heinilän mukaan organisaation toiminta-ajatuksen sekä toiminnan aatteelliset päämäärät ja arvoperusteet. Jäsenistö on puolestaan organisaation käynnistäjä ja toimintakyky sekä toiminnan tarkoitus. Toimintaohjelmasta käy ilmi seuran toiminta-ajatus ja resurssit tarkoittavat kaikkia organisaation toimintaedellytyksille tarpeellisia inhimillisiä ja aineellisia voimavaroja. Hallinnon tehtävänä on huolehtia jäsenistön yhteistoiminnasta ja organisaation muista voimavaroista sekä viestinnästä ja toimintaohjelman järjestelyistä ja säätelystä organisaatiolle määritellyn tarkoituksen suuntaisesti. (Emt., 18.)

Heinilä (1986, 19) siis ajattelee, että seuran toimintaideologia viestii seuran jäsenistön tahtoa ja intressejä. Näin ollen seuratoimijoiden määrittelemällä toimintaideologialla olisi seuran toimintaa ohjaava merkitys. Toimijoiden yhteisen toimintalinjan määrittely ei kuitenkaan ole etenkään nyky-yhteiskunnassa itsestään selvää. Yhteiskunnassa korostuu yhä enemmän yksilöllisyys, jolloin seuratoimijoilla on hyvinkin erilaisia näkemyk-

siä muun muassa seuratyön tarkoituksesta. Myös Heinilä (1986, 78) toteaa, että jo 1980-luvun lopulla yhteiskunnan materialistisuus hankaloitti seuroissa toimintaa yhteisen asian tai aatteen hyväksi.

Heinilän viitekehyksessä jäsenistön erilaisuus tuodaan esille. Kuitenkaan seuratoimijoiden erilaisten intressien tarkastelua yksittäisen seuran tasolla ei painoteta riittävästi. Seurayhteisöä ja seuratoimijoita ei ole syytä erottaa toisistaan. Heinilän johtamassa tutkimusprojektissa tutkimuskohteeksi määriteltiin nimenomaan seuraorganisaatio eivätkä seuran jäsenet. Heinilän (1986, 19) mukaan seuran jäsenistö päättää, mitä se haluaa seuraltaan ja miten se halunsa toteuttaa. Yksittäisen seuran sisälle kuitenkin muodostuu erilaisia kulttuureita seuratoimijoiden näkemyseroista johtuen. Seuratoimijoiden ajattelutavat eroavat toisistaan, jolloin yhteisten päämäärien asettaminen ja toimintatavoista yksimielisyyteen pääseminen yksittäisen seuran sisällä on haasteellista. Heinilä (1986, 30, 33) kyllä toteaa, että jos yksittäisen seuran toimintapäätös syntyy pienen vähemmistön toimesta, se ei välttämättä vastaa kaikkien seuran toimijoiden intressejä. Tälle havainnolle ei kuitenkaan anneta riittävän suurta painoarvoa, kun seuroja lähestytään tutkimusprojektissa organisaatiotutkimuksellisin keinoin.

Seuratoimijoiden intressien erilaisuus on siis Heinilän (1986) viitekehyksessä tuotu esiin ristiriitaisesti. Seuratoimijoiden erilaiset intressit jäävät piiloon viitekehyksen pohjalta muotoillussa urheiluseuran määritelmässä. Määritelmän mukaan jäsenistö toteuttaa liikuntaseuroissa yhteisiä intressejään ja toimii yhteisvastuullisesti seuran hyväksi (Heinilä 1986, 126). Lisäksi Heinilä (1986, 29) mainitsee muun muassa, että urheiluseura käsittelee toiminnassaan seuran jäsenistöä seuran tarkoituksen ja toimintaideologian suunnassa. Kaikkia seuratoimijoita tyydyttävän toimintalinjan määrittelyn vaikeutta ei kuitenkaan tässä yhteydessä ole tuotu esille. Toisaalta Heinilä (1986, 91) toteaa, että päätöksenteko seurassa edellyttää jäsenistön intressien, odotusten ja yleisen edun huomioimista. Samalla viitekehyksessä otetaan esille systemiteoreettinen lähestymistapa, jonka mukaan järjestelmän toimivuuteen vaikuttavat monet osatekijät kukin omalla painollaan (Heinilä 1986, 4). Tällä tarkoitetaan myös eri rooleissa toimivien seuratoimijoiden vaikutusta seuran toimintaan. Seuratoimijoiden näkemyserot siis huomioidaan viitekehyksessä edellä kuvatulla tavalla, mutta organisaatioteoreettisessa lähestymistavassa seurojen sisäisistä intressiristiriidoista huolimatta seuroissa ajatellaan noudatettavan yhteisiä päämääriä.

Kosken (2009, 18) mukaan Heinilän luoma malli on vuosien vieressä säilyttänyt relevanttutensa, joten urheiluseuratutkimuksessa ei ole ollut viime vuosikymmeninä syytä uuden teoreettisen näkökulman muodostamiseen. Heinilän viitekehys sinällään on monipuolinen ja tuo esille seuratoimijoiden toisistaan poikkeavat intressit. Kuitenkaan organisaatiotutkimuksellinen lähestymistapa urheiluseuroihin ei ole oikea valinta, mikäli seuratoimijoiden erilaisten intressien merkitys seuratoiminnassa halutaan tuoda esille. Aineiston hankinnassa käytetyllä asiantuntijamenettelyllä ei päästä kiinni seuratoimijoiden toisistaan poikkeaviin merkityksenantoihin. Yksittäisten ihmisten näkemykset edustavat aina vain yhtä näkökulmaa seuran toimintaan (Itkonen 1996, 55). Heinilän ja Kosken tutkimusmenetelmävalinnalla ikään kuin oletetaan, että seuroissa on kyetty yhdistämään seuratoimijoiden erilaiset intressit yhtenäiseksi toimintalinjaksi tai –ideologiaksi.

Urheiluseurojen käsitteleminen organisaatioina on siis kyseenalaista. Organisaatioita on kyllä monenlaisia, mutta niihin kuuluvilla ihmisillä on aina yhteinen tavoite. Lisäksi organisaatioon kuuluvilla yksilöillä on omia henkilökohtaisia tavoitteitaan, joita he pyrkivät organisaatioon liittymisellään saavuttamaan. Henkilökohtaiset tavoitteet voivat olla hyvinkin erilaisia suhteessa organisaation yhteisiin tavoitteisiin. Ihminen ja organisaatio ovat siis erillisiä, mutta organisaation jäsenten tulee kuitenkin sopeutua organisaation tavoitteisiin, periaatteisiin ja normeihin. Organisaatio siis yhdenmukaistaa siihen liittyvien ihmisten käyttäytymistä. (Lämsä & Hautala 2005, 9-10.)

Urheiluseuroista vapaaehtoisjärjestöinä pääsääntöisesti puuttuvat kuitenkin ne paineet tai houkuttimet, joilla seuratoimijoiden käyttäytymistä voitaisiin yhdenmukaistaa. Tällaisia houkuttimia ovat esimerkiksi ryhmäpaine, johtajan valta tai henkilökohtaisten palkkioiden saavuttamisen mahdollisuus (Lämsä & Hautala 2005, 10). Erilaisten toimijoiden muodostamissa urheiluseuroissa ei toimita vain ylhäältä alaspäin tulevien määräysten mukaisesti eikä seuroissa työskennellä samalla tavoin yhteisen päämäärän eteen kuin vaikkapa liikelaitoksissa. Seuratoimijat ovat erilaisia niin taustoiltaan kuin intresseiltäänkin. Vapaaehtoinen osallistuminen seuran toimintaan tarkoittaa sitä, että seuran tavoitteisiin sitoutuminen ei ole välttämätöntä. Olennaista urheiluseuroissa on, että seuratoimijoiden tulee itse motivoitua tekemisestä, jolloin seurajohto ei voi yksisuuntaisesti määritellä seuralle tavoitteita. (Heinemann 1983 Itkosen 1996, 56 mukaan.) Organisaatioiden sijaan seuroista olisi hyvä puhua ennemminkin ryhmien kaltaisina yhteenliittyminä, joissa toiminnan tavoitteet ovat hajanaisemmin muotoiltuja kuin organisaatioissa.

Ryhmille on ominaista, että yksilö voi jättää ryhmän, jos hän kokee toiminnan tarpeitansa vastaamattomaksi. Ryhmä on siis organisaatiota yksilösuuntautuneempi ja henkilökohtaisempi. (Sjöstrand 1981, 32–33.)

Tässä tutkimuksessa keskitytään kokemuksellisen tiedon tuottamiseen urheiluseuroista, jolloin erilaisten toimijoiden näkemysten eroavaisuus on tuotava ilmi. Näin ollen urheiluseuran määritelmässä korostetaan nimenomaan seuratoimijoiden erilaisia ajattelutapoja. Seuroja ei siis ajatella organisaatioiksi, joissa seuratoimijoiden erilaiset intressit pu-
ristetaan lopulta johdon määrittelemää päätavoitetta palveleviksi. Heinilän (1986) muo-
toilemaa määritelmää seuroista voidaan tämän tutkimuksen viitekehyksessä muokata
esimerkiksi seuraavaan muotoon:

”Urheiluseura muodostaa ryhmän kaltaisen yhteenliittymän, jossa toimijat toteuttavat omien intressiensä mukaista toimintaa ilman velvollisuutta sitoutua seuran toimintalinjan mukaisiin tavoitteisiin.”

Kokemuksellisen tiedon saaminen urheiluseuratoiminnasta auttaa seuroja sekä päätöksentekijöitä seuratoiminnan arvioimisessa. Seuraavassa luvussa pyritään kuvailemaan millaisia seuratoimijoiden muodostamat suomalaiset urheiluseurat ovat nykyään. Tällä tarkastelulla halutaan todentaa nimenomaan seurojen ja seuratoimijoiden kerroksisuutta. Koska seuratoimijoita ei voida velvoittaa tiettyjen tavoitteiden mukaiseen toimintaan, seuratoimijoiden kerroksisuus johtaa seuroissa sisäisiin jännitteisiin, ristiriitoihin ja näkemuseroihin seuratoiminnan suunnasta (Itkonen 1996, 80).

4 Urheiluseurojen ja seuratoimijoiden kerroksisuus osana yhteiskuntaa

Liikunnan kansalaistoiminta on yhteydessä muuhun kansalaistoimintaan ja yhteiskunnan muutokseen. Se, mitä tapahtuu yhteiskunnassa, ei voi olla heijastumatta myös liikunnan kansalaistoimintaan. Kansalaistoiminnan alueella toimivat vapaaehtoisyhdistykset ovat siis täysin riippuvaisia toimintaympäristöstään ja siinä tapahtuvista muutoksista. Yhteiskunnallisia ja kulttuurisia muutoksia on todella tapahtunut, sillä Suomen on sanottu muuttuneen kokonaisuudessaan perusteellisesti vuosien 1980–2005 välisenä aikana (Heiskala & Luhtakallio 2006, 7; Koski 2006, 4, 12; Helve 2002, 18).

Kansalaistoiminnassa eletään Suomessa tällä hetkellä Ilmasen ja Itkosen (2000, 12) luokittelun mukaan pirstoutunutta aikaa. Tämä kansalaistoiminnan kausi on alkanut 1990-luvulla. Sitä edelsivät kansalaisyhteiskunnan nousu laajana joukkoliikkeenä 1800-luvun lopussa, Luokka-Suomen kansalaisyhteiskunta, puoluejohtoinen kansalaisyhteiskunta sekä viimeisimpänä Hyvinvointi-Suomen kansalaisyhteiskunta 1960–1980 –luvulla. Kullekin kaudelle ominaiset piirteet ovat heijastuneet myös liikunnan organisoitumiseen ja sen käytäntöihin eri aikoina. (Ilmanen & Itkonen 2000, 12.)

Urheiluseurat muodostavat liikunnan kansalaistoiminnasta suuren osan. Nykyhetken urheiluseuroja kuvaillaan yksilöllisiksi ja keskenään erilaisiksi. Myös seuratoiminnassa mukana olevat ihmiset voivat käsittää seuran toisistaan poikkeavin tavoin. Esimerkiksi Koski (2009, 23) on erottanut seuratoimintaan osallistuvien ihmisten joukosta neljä erilaista käsitystapaa siitä, mikä ja mitä seura on. Lisäksi yksilöt asettavat nykyään omalle harrastamiselleen ja seurassa mukana ololleen erilaisia ja jatkuvasti muuttuvia odotuksia. Muun muassa Tuomas Korhonen (2002, 2) on osoittanut pro gradu –tutkielmassaan, että urheiluseuratoimintaan kiinnitytään yhä useammin yksilöllisistä syistä. (Koski 2009, 23, 30; Itkonen 1993, 64.) Näiden kehityspiirteiden taustat löytyvät siis yhteiskunnan yleisestä kehityksestä. Kyseiset kehityslinjat on tarpeen tunnistaa myös liikunnan kansalaistoimintaa, kuten tässä tapauksessa urheiluseuroja, tutkittaessa.

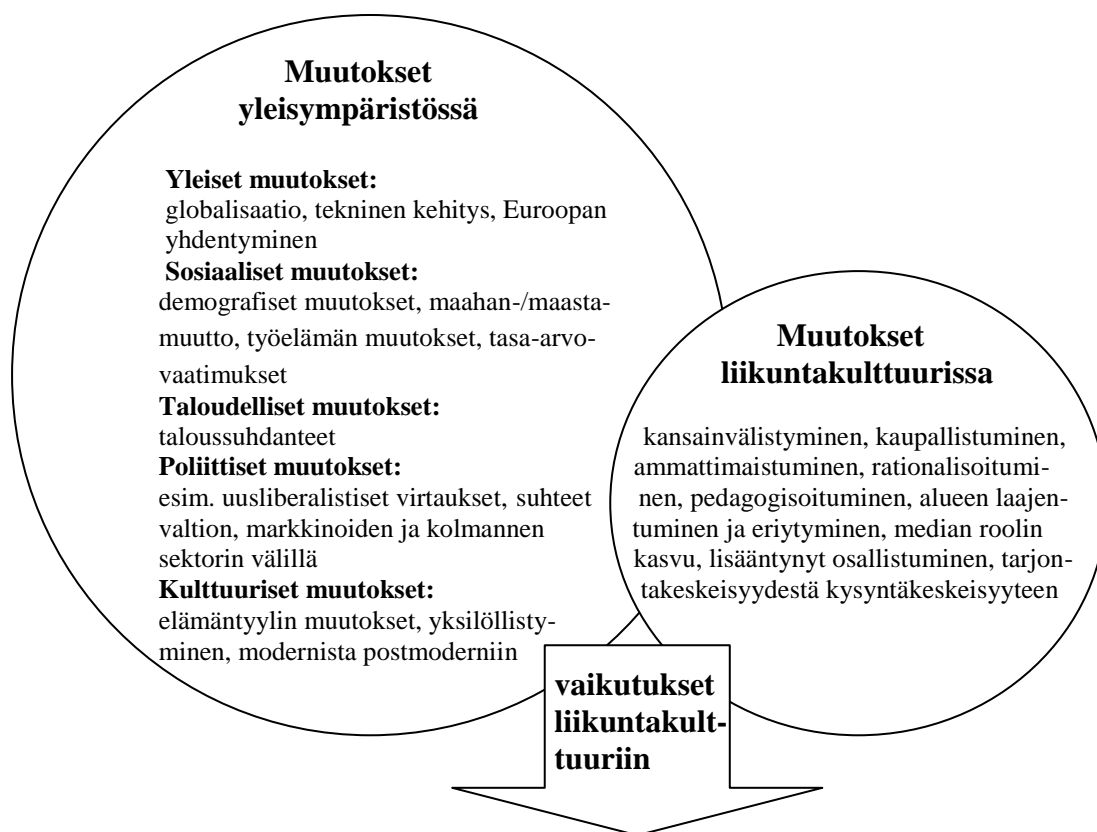
Tässä luvussa hahmotellaan aluksi sitä, miten yhteiskunnan viimeaikaiset muutokset ja nykypiirteet ovat vaikuttaneet liikunnan kansalaistoimintaan, erityisesti urheiluseuroihin. Pääpaino on siis nykyhetken tarkastelussa, mutta kehitystä nykyhetkeen valotetaan kuitenkin katsauksilla menneisyyteen. Yhteiskunnallisten muutosten ja yhteiskunnan nykypiirteiden hahmottelun jälkeen urheiluseurat ja seuratoimijat jälkimodernissa yh-

teiskunnassa otetaan lähempään tarkasteluun. Näin menetellään tutkimuksen tavoitteen ohjaamana; tavoitteena on todentaa seuratoimijoiden intressien poikkeavuus seuratoiminnassa. Nämä toimijoiden toisistaan poikkeavat intressit syntyvät siinä toimintaympäristössä, jossa seuratoimijat elävät. Samalla yksilöt toteuttavat suhteellisen vapaasti omia tavoitteitaan seuraosallistumisessaan, sillä vapaaehtoisuuteen pohjautuvilla seuroilla ei pääsääntöisesti ole keinoja toimijoidensa intressien ohjaamiseen jonkin tietyn päämäärän suuntaiseksi.

4.1 Suomalaisen yhteiskunnan muutos ja kansalaistoiminta

Kosken (2006, 12) mukaan liikunnan kansalaistoiminnan piirteitä tarkasteltaessa toimintaympäristön muutokset voidaan jakaa yleisiin ympäristön muutoksiin sekä erikseen liikuntakulttuurin muutoksiin. Liikuntakulttuurisia muutoksia ei kuitenkaan olisi ilman laajempia yhteiskunnallisia muutoksia. Tässä luvussa perehdytään siihen, miksi liikunnan kansalaistoiminta tänä päivänä on sellaista kuin se on. Myös urheiluseuratoimintaan ulottuva pirstoutuminen ja siihen liittyvä seuratoimijoiden kerroksisuus tulee näin ymmärrettäväksi.

Suomalaisen yhteiskunnan viimeisten vuosikymmenten aikaista muutosta voidaan kuvata lyhyesti siirtymisenä suunnittelutaloudesta kilpailukyky-yhteiskuntaan. Hegemoninen malli on muuttunut, jolloin voimavarojen alueellinen ja yhteiskunnallisten ryhmien välinen jako on eriarvoistunut. (Heiskala & Luhtakallio 2006, 9.) Kosken (2000, 14) näkemys yhteiskunnassa ja liikuntakulttuurissa tapahtuneista muutoksista on tiivistetty alla olevaan kuvioon (kuvio 2). Tästä kuvioista poimitaan tarkempaan pohdintaan erityisesti ne tekijät, jotka vaikuttavat vahvasti urheiluseurojen ja seuratoimijoiden monivaihteisuuden kuitenkään muitakaan muutoksia vähättelemättä.

Kuvio 2. Liikuntatoimintaan vaikuttavia yleisympäristön ja liikuntakulttuurin muutoksia (Koski 2000, 14)

4.1.1 Talouden ja työelämän muutokset

Talouden muutokset heijastuvat jatkuvasti kansalaisten elämään. Työelämän merkitys yksittäisten ihmisten talouteen on ratkaiseva. Työelämä on muuttunut kiivasrytmisemmäksi kuin ennen, mikä kasvavine tehokkuusvaatimuksineen muodostaa uhan kansalaistoiminnalle. Työelämää leimaavat esimerkiksi määräaikaiset työsuhteet, joissa olevien määrä on noussut tasaisesti vuodesta 1985 1990-luvun loppuun. Määräaikaisten työsuhteiden kierteessä eläminen aiheuttaa yksilön elämään taloudellista epävarmuutta ja elämän suunnittelu pitkällä tähtäimellä on lähestulkoon mahdotonta. (Ilmonen 2006, 123–124, 128; Koski 2006, 14.) Työsuhteiden määräaikaisuus hankaloittaa osallistumista ja sitoutumista urheiluseuran toimintaan elämänsuunnitelmien epäjatkuvuuden ja haasteellisen taloudellisen tilanteen vuoksi. Tällöin sosiaalisesti heikossa asemassa olevat ihmiset jäävät helposti seuratoiminnan ulkopuolelle eikä heidän äänensä näin kuulu seurojen toiminnan suunnittelussa. Ei olekaan yllättävää, että seurojen vapaaehtoisto-

mijat ovat keskimääräistä paremmin koulutettuja ja hyvin työelämässä edenneitä (Koski 2006, 10).

Määräaikaisten työsuhteiden lisääntymisen ohella muutoksia on tapahtunut myös vakituudessa työsuhteessa olevien työoloissa. Yhä useamman vakituisesti työssä käyvän työajat ovat muuttuneet epätyypillisiksi. Vielä 1980-luvulla työajan liukumien, joustot ja yksilölliset sopimukset kokonaistyöajasta olivat vieraita ilmiöitä työelämässä. Nykyään normaalityöajan määrittely on yhä hankalampaa juuri näiden työaikaan liittyvien muutosten vuoksi. Vielä muutama vuosikymmen sitten vakituinen ja kokoaikainen työsuhte tarkoitti yleensä normaalityöaikaa eli noin kello 7-8 alkavia ja kello 16 päättyviä työpäiviä. Erityisen hankalaa nykyinen on yksinhuoltajille sekä perheille, joissa molemmat vanhemmat työskentelevät vuorotyössä. (Ilmonen 2006, 124.) On selvää, että myös tämä työelämän nykypierre rajoittaa yksilöiden osallistumista ja sitoutumista urheiluseuratoimintaan. Seurassa mukana olo tyydyttää lähinnä yksilön omia henkilökohtaisia liikunnallisia tarpeita, jolloin innostus ja käytettävissä oleva aika urheiluseuraa yleisesti kehittävään toimintaan on rajallista.

Urheiluseurojen toimintaan osallistumiseen ja seuroihin kohdistuviin odotuksiin liittyy myös se, että yhä useampi työntekijä joutuu nykyään ottamaan työpaikan vastaan muualta kuin asuinpaikkakunnaltaan. Tällöin monien työmatkat pidentyvät, mikä tarkoittaa myös työpäivien pituuden venymistä. (Ilmonen 2006, 125.)

Työelämän muuttuminen yhä vaativammaksi on nostanut vapaa-ajan merkitystä kansalaisten elämässä. Vapaa-aikaa halutaan käyttää perheen kanssa, mutta myös harrastukset, itsensä kehittäminen ja ystävyysuhteet nähdään tärkeiksi. Kansalaistoiminta on Suomessa pysynyt elinvoimaisena vuosituhannen lopun lamastakin huolimatta. Yhdistystoiminnan painopisteet ovat kuitenkin muuttuneet. Urheilu- ja harrastusyhdistyksien ovat kasvattaneet suosiotaan poliittis-ideologisten yhdistysten kustannuksella. (Ilmonen 2006, 110, 130.)

Yhä suosittumaksi nousseet urheilu- ja harrastusyhdistyksien näyttävät kansalaisille institutionaalisina itsen kehittämisen tiloina. Yksilö kokee siis urheilu- ja harrastusyhdistyksen tarkoituksen itselleen omanlaatuisella tavallaan. Myös Hänninen, Kangas ja Siisiäinen (2003, 8) ovat huomanneet yhteiskunnan muutoksen vaikuttaneen siihen, että ihmisillä on nykyään yhdistys- ja järjestötoimintaan osallistumiseen hyvin henkilöko-

taisia syitä. Tämä näkyy lisäksi Kosken (2000, 14) hahmotelmissa yleisestä yhteiskunnallisesta ja liikuntakulttuurin kehityksestä (kuvio 2) huomiona siitä, että liikuntakulttuurissa ollaan siirrytty tarjontakeskeisyydestä kysyntäkeskeisyyteen. Liikunnan kansalaistoiminnan järjestelmä on perinteisesti toiminut niin, että esimerkiksi seurat järjestävät jotakin toimintaa ja katsovat sitten, ketä toiminta kiinnostaa. Nykyään seurojen on suunnattava toimintaansa enemmän harrastajien kysynnän mukaan. Yksilöllistyneiden odotusten ja tarpeiden myötä jäsenten siteet harrasteyhdistyksiin ovat kuitenkin ohentuneet. (Ilmonen 2006, 110, 114; Koski 2006, 11.) Sitoutuneisuuden heikkous ei tule yllätyksenä edellä käydyn työelämän muutoksiin liittyvän pohdinnan jälkeen. Tämä ja yksilöiden erilaiset intressit seuratoimintaan osallistumiselle haastavat urheiluseurat miettimään olemassaolonsa perusteita ja toiminnan muotoja.

Työelämän kiivastahtisuus vaikuttaa liikunnan kansalaistoimintaan siis pääasiallisesti kahdella tavalla. Toisaalta pätkittäiset työsuhteet, epäsäännölliset työajat ja pitkät työmatkat johtavat siihen, että osa väestöstä tipahtaa lähes automaattisesti seuratoiminnan ulkopuolelle. Erityisesti työn luonne, varallisuus ja sosiaalinen status vaikuttavat henkilön mahdollisuuksiin sitoutua vapaaehtoisjärjestöön, kuten urheiluseuraan (Koski 1994, 60). Toisaalta työelämän vaativuus on lisännyt myös urheilu- ja harrasteyhdistysten suosiota. Esimerkiksi urheiluseuratoiminta voi tuoda kaivattua irtiotta työelämästä etenkin hyvin toimeentuleville ihmisille. Seuratoiminnalta kaivataan henkilökohtaista hyötyä ja omien intressien täyttymistä, mikä heijastuu monenlaisina näkemyksinä urheiluseurojen toiminnasta.

4.1.2 Kulttuuriset muutokset ja arvot

Arvot ovat kaikkien yhteiskunnallisten muutosten taustalla samalla, kun arvojen muutos itsessään on osa laajempaa yhteiskunnallista murrosta. Arvot määrittävät kansalaisten toimintaa työelämässä, vapaa-ajalla ja muilla elämänaloilla. Helkama ja Seppälä (2006) kuvaavat arvoja Shalom Schwartzin (1992) arvotypologian mukaisesti yleisluontoisiksi tavoiteltaviksi asiantiloiksi. Nämä asiantilat yksilö voi asettaa henkilökohtaisesti tärkeysjärjestykseen ja ne ohjaavat yksilön valintoja ja siten koko elämää. Arvoja ovat esimerkiksi itsekunnioitus, tasa-arvo, vapaus, auttavaisuus ja kohteliaisuus. (Helkama & Seppälä 2006, 132; Helve 2002, 23; Kotkavirta & Nyyssönen 1996, 10.)

Myös Koski (2006, 15) korostaa kulttuuristen muutosten merkitystä kansalaistoiminnan kehityksessä nykymuotoonsa. Kulttuuriset- ja niihin sisältyvät arvomuutokset konkretisoituvat ihmisten elämäntyylien muuttumisessa ja kulutusyhteiskunnan voimistumisessa. Nyky-yhteiskuntaa kuvaavat yksilöllistyminen sekä elämysten ja palvelujen massakuluttaminen. Kansalaistoiminnan kannalta keskeistä on, että pitkäaikaista sitoutumista yhdistystoimintaan ei koeta enää mielekkääksi ja kansalaisten normit, tiedot ja mieltymykset vaihtelevat nopeasti (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2008, 24). Kuten Koski (2006, 15) toteaa, nämä nyky-yhteiskunnan piirteet haastavat kansalaistoiminnan olemassaoloa ja olemassaolon muotoja.

Kosken lisäksi Esa Pohjanheimo (1997) on havainnut tutkimuksissaan vuosina 1982 ja 1993, että suomalaisilla individualistiset muutosvalmius- ja itsensä korostamisen arvot ovat lisääntyneet 1990-luvulla. Paljon puhuttu individualisoitumiskehitys on siis todellisuutta Suomessa. (Pohjanheimo 1997 Helkaman & Seppälän 2006, 136–138 mukaan.) Arvomaailman yksilökeskeisyys lisääntyi Suomessa huomattavasti 1980-luvun lopulle asti ja 1990-luvulla arvomaailma pysyi kutakuinkin ennallaan. Yhteiskunnan kehitystä viimeiset vuosikymmenet on siis ohjannut itsensä toteuttamisen ja yksilönvapauden aate (Helkama & Seppälä 2006, 143; Lehtinen 1997, 1). Nämä havainnot suomalaisten arvomaailmoista sopivat hyvin esimerkiksi Hännisen, Kankaan ja Siisiäisen (2003, 8) toteamukseen siitä, että ihmisten syyt yhdistys- ja järjestystoimintaan osallistumiseen ovat hyvin yksilöllisiä. Yksilöllisyys on korostunut suhteessa yhteisvastuuseen koko elämän alalla (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2008, 23).

Arvopohjaltaan individualistisissa maissa, jollaiseksi Suomikin voidaan jossain määrin luokitella, yksilöiden väliset yhteydet ovat löyhiä ja jokainen huolehtii ensisijaisesti itsestään ja omasta perheestään (Hofstede 1980, 1991, 2001 Helkaman & Seppälän 2006, 139 mukaan). Helve (2002, 28) kutsuu tätä itsensä toteuttamisen individualismiksi, jossa keskeistä on itseensä keskittyminen. Näiden havainnot ulottuvat myös urheilu-seuratoimintaan, jolloin sitoutuminen ja osallistuminen seurojen toimintaan on yksilöiden henkilökohtaisten intressien suuntaista.

4.1.3 Yhteiskunnan muutos tiivistettynä

Suomalaisessa yhteiskunnassa ollaan siis siirrytty postmoderniin aikaan. Tätä aikakautta on kutsuttu myös jälkimoderniksi, myöhäismoderniksi ja jälkitraditionaaliseksi ajaksi. Elämäntilanne on nyky maailmassa pirstoutunut ja elämänurista on siirrytty elämäntilanteihin. Yksilöt elävät epävarmuuden ja ristiriitaisuuksien sävyttämässä yhteiskunnassa. (Ilmanen ym. 2008, 9; Helve 2002, 23–24.) Samalla ihmisten yksilöllisyyttä korostetaan ja perinteet ovat joutuneet väistymään uudenaikaisessa elämäntilanteessa. Tämän seurauksena yksilöt muodostavat lisääntyvässä määrin toisistaan poikkeavia merkitysten- ja tulkintojen antoja esimerkiksi urheiluseuratoiminnasta.

Lisäksi on havaittavissa, että ihmisten sosiaalisen kiinnittymisen tavoissa on tapahtunut muutosta, mikä näkyy muun muassa siinä, että erilaisten pääomien puute vaikeuttaa monin tavoin ihmisten sosiaalista kiinnittymistä. Yksilöiden kiinnittyminen sosiaaliseen toimintaan on projektinomaista sekä kokemusten kartuttamiseen ja elämysten metsästämiseen tähtäävää. Nämä kaikki nyky-yhteiskuntaa kuvaavat piirteet vaikuttavat yksilöiden sitoutumiseen urheiluseuratoimintaan. Yhä harvemmalla on vakaa työpaikka säännöllisine työaikoineen ja pysyvä kotikunta, jolloin pitkäkestoinen kiinnittyminen vapaaehtoistoimintoihin mahdollistuisi. Säännöllinen seuratoimintaan osallistuminen edellyttää yleensä elämän tietynlaista järjestystä ja vakiintumista. (Ilmanen ym. 2008, 9–11; Koski 2000, 47.) Mikäli osallistuminen seuratoimintaan onnistuu, tämä tapahtuu usein yksilöllisten intressien ja seuratoimintaan kohdistettujen henkilökohtaisten odotusten siivittämänä.

4.2 Urheiluseurat jälkimodernissa yhteiskunnassa

Urheiluseuroilla on pitkä historia Suomessa. Ensimmäinen urheiluseura perustettiin Suomeen vuonna 1856. Urheiluseurat kykenevät järjestämään vielä nykyäänkin vapaaehtoistyöhön nojautuen paljon urheilutoimintaa koko maan kansalaisille. Viime vuosikymmenten aikana ihmisten laaja-alaiset odotukset muun muassa seuratoimintaa kohtaan ovat tehneet urheiluseurojen toiminnasta kuitenkin enenevässä määrin haasteellista. (Itkonen 2002, 36.) Urheiluseurojen on ollut ja on myös tulevaisuudessa pakko mukautua näihin odotuksiin olemassaolonsa turvaamiseksi.

Seurojen määrän on 2000-luvun puolella välissä havaittu kasvaneen aiemmista vuosikymmenistä. Samalla niiden keskimääräinen koko on pienentynyt (Koski 2006, 20). Tarkkaa liikunnan alalla toimivien yhdistysten määrää on hankala arvioida. Esimerkiksi yhdistysrekisterissä on vuosikymmenen lopulla ollut rekisteröitynä vähän yli 18 000 liikunta- ja urheiluseuraa. Tähän lukuun sisältyvät kuitenkin myös sellaiset yhdistykset, joiden toiminta on jo loppunut. Kuntatietoja hyödyntäen on arvioitu, että Suomessa toimivia liikunta- ja urheiluseuroja olisi tämän vuosikymmenen lopulla noin 9 000. (Anttila & Pyhälä 2005 Kosken 2006, 8 mukaan.)

4.2.1 Urheiluseurojen eriytyminen

Urheiluseurat ovat muokkautuneet nykyisenlaisikseen muun liikuntakulttuurin kehityksen suunnassa. Tämä kehitys puolestaan on noudatellut yleisen yhteiskunnallisen muutoksen linjoja. Tällä hetkellä urheiluseuroissa eletään eriytyneen toiminnan kautta, joka on jatkunut 1980-luvulta tähän päivään saakka. Eriytyneen toiminnan kautta edelsivät Hannu Itkosen (1996) luokittelussa järjestökulttuurin kausi vuosisadan vaihteesta 1930-luvulle, harrastukselliskilpailullinen kausi 1930-luvulta 1960-luvulle sekä kilpailullisvalmennuksellinen kausi 1960-luvulta 1980-luvulle. (Itkonen 1996, 215.) Lyhyesti kuvattuna siirtymä järjestökulttuurin kaudelta eriytyneen toiminnan kaudelle oli seuraavanlainen: aluksi säätyläisten ja kansan liikunta mahdollistivat liikunnan laajemman organisoitumisen. Sitten lajien merkitys lisääntyi ja kilpailujärjestelmiä kehitettiin, kunnallinen liikuntatoimi kehittyi ja kilpailullisvalmennukselliselle kaudelle siirryttäessä tiedon merkitys korostui liikuntakulttuurin sisällä. Urheiluvallennus yhteiskunnallistui ja tieteellistyi. Huomiota alettiin kiinnittää myös muihin liikuntakulttuurin osa-alueisiin huippu-urheilun rinnalla. Nykyisin seurakenttää kuvaavat erikoistuminen ja toimintayksiköiden koon pienentyminen aiemmasta. (Koski 2006, 16; Itkonen 1996, 215, 218–226.)

Liikunta ja urheilu ovat siis eriytyneen toiminnan kautta eletessä jakautuneet erilaisiksi toimintamalleiksi, kuten kilpaurheiluksi, vapaa-ajanliikunnaksi, kaupalliseksi liikunnaksi tai vaihtoehtoiseksi liikuntakulttuurin muodoksi (Heinemann 1989 Itkosen 1996, 227 mukaan). Myös Esa Sironen (1988, 13–19) on nimittänyt eriytyneen toiminnan kaudella ilmestyneet liikuntakulttuurin neljä lohkoa kilpa- ja tulosurheiluksi, järjestäytyneeksi ja spontaaniksi kansanliikunnaksi, kaupalliseksi liikuntakulttuuriksi sekä lii-

kunnan vaihtoehtosektoriksi. Liikuntakulttuurin muotojen moninaisuudesta heijastuvat yksilöllisyyden korostuminen ja itsemääräämisen lisääntyminen yhteiskunnassa (Heinemann 1989 Itkosen 1996, 227 mukaan).

Tämän tutkimuksen kannalta on oleellista huomata, että pilkkoutumista on tapahtunut myös lasten- ja nuorten liikunnan sisällä. Lapsiurheilu on siis eriytynyt muiden liikunta- ja lapsikulttuurien tavoin. Syynä tähän on erityisesti se, että lapsiurheilu on monenlaisten eri toimijoiden aikaansaannosta. Itkonen (2010) on erottanut lapsiurheilusta kolme puhuntaa, jotka heijastuvat seuroissa käytännön tasolle. Osa lapsiurheilussa mukana olevista toimijoista kokee seurojen keskeiseksi tehtäväksi tulevaisuuden huippu-urheilijoiden luomisen. Toinen osa puolestaan korostaa lapsiurheilun monipuolisuutta ja leikinomaisuutta sekä kolmas osa toimijoista näkee seuratoiminnan ensisijaiseksi päämääräksi lasten terveyden edistämisen. (Itkonen 2010.) Nämä puhunnat eivät ole staattisia, vaan muokkautuvat koko ajan yhteiskunnan muutoksen mukana ja ne heijastuvat suoraan urheiluseurojen toimintaan.

Yhteiskunnallisen muutoksen myötä liikunnan kenttä on siis eriytyneen toiminnan kaudelle siirryttäessä pilkkoutunut organisatorisesti ja sosiaalisesti (Heinemann 1989 Itkosen 1996, 227 mukaan). Tämä on tarkoittanut urheiluseurojen kohdalla erityisesti kiihtynyttä erikoistumista tietyn lajin toimintaan. Tämä kehitys jatkui voimakkaana 1980-luvulta 1990-luvun puoleen väliin saakka. Sitten erikoistumiskehitys on jatkunut edelleen, mutta aiempaa maltillisempana. Urheiluseurojen erikoistuminen on lajinäkökulman ja toimintayksiköiden koon pientymisen lisäksi tarkoittanut myös seurojen sisäisen toiminnan keskittymistä entistä itsenäisempiin ryhmiin. (Koski 2006, 16–17, Koski 2000, 38.)

Sen lisäksi, että jo olemassa olevat seurat pilkkoutuvat esimerkiksi lajien mukaan, urheiluseurat myös syntyvät erilaisista lähtökohdista. Täten seuroilla on jo lähtökohtaisesti toisistaan poikkeavia tavoitteita ja niiden toiminta on erilaista. Itkonen (1993, 64) on esittänyt seuratyypologian, jossa urheiluseurat on jaettu kuuteen luokkaan toimintansa lähtökohtien ja päämäärän perusteella. Seurojen nimitykset kertovat olennaisen kunkin seuratyypin olemuksesta. Pääjako seuratyypien välillä tehdään typologiassa urheilullisuus- ja sosio-kulttuuristen seurojen välillä. Urheilullisuus- ja sosio-kulttuurisiin seuratyyppeihin kuuluvat julkisuus-markkinallinen huippu-urheiluseura, kilpailullis-kasvatuksellinen seura ja liikunnallis-harrastuksellinen seura. Sosio-kulttuurisiin seura-

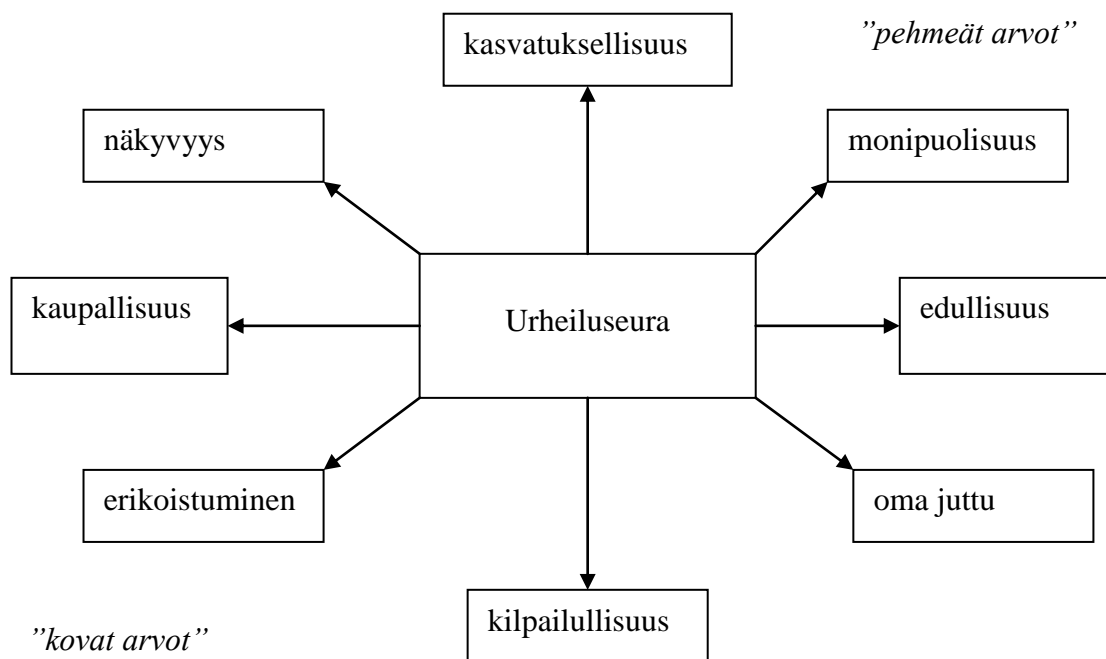
tyyppeihin kuuluvat puolestaan yhteisöllis-elämyksellinen seura, alueellis-liikunnallinen seura sekä kasvatuksellis-sosiaalinen seura. (Ilmanen & Itkonen 2000, 24; Itkonen 1993, 64.)

Nykyään urheiluseurojen asema vaihtuu jatkuvasti. Erityisesti lisääntyvä kaupallisuus on muokannut seurakenttää, jolloin liikuntapalveluja tarjoavia tahoja on ilmestynyt seurojen rinnalle runsaasti. Tämä tarkoittaa koventuvaa kilpailua harrastajista ja muista toimijoista, johon myös urheiluseurat ovat ajautuneet. Samalla myös uudet ihmisryhmät kiinnostuvat liikunnasta, jolloin harrastamisen motiivit ja odotukset esimerkiksi seura-toimintaa kohtaan monimutkaistuvat. Myös arvomuutos on saanut aikaan uudenlaisia ja moninaistuvia intressejä seuratoiminnalle ja yksilön omalle harrastamiselle. (Heinemann 1989 Itkosen 1996, 228–229 mukaan.)

Urheiluseurojen keskeisistä eriytymisen nykypiirteistä mainittakoon vielä, että naisten määrä liikunnan vapaaehtoistoiminnassa on 2000-luvun alussa kasvanut miesten osuutta nopeammin. Kuitenkin vuonna 2004 kaikista vapaaehtoistoimijoista miehiä oli 57 prosenttia ja naisia 43 prosenttia. Myös seuroissa harrastavista 58 prosenttia oli miehiä. Urheiluseurojen vapaaehtoistehtävät jakaantuvat lisäksi sukupuolittain selvästi. Miehiä kiinnostavia tehtäviä seuroissa ovat valmentaminen, tuomarointi, ohjaajana tai kouluttajana toimiminen sekä hallinnolliset tehtävät. Naisia on puolestaan suhteellisesti miehiä enemmän huoltotehtävissä, kannustajina, kyyditsijöinä sekä toimitsija-, järjestely- ja myyntitehtävissä kuntoilutapahtumissa. (SLU 2004, 7.) Samankaltaisia tuloksia tehtävien jakaantumisesta sukupuolittain esittävät myös Coakley ja Pike (2009).

Naisten ja miesten läsnäolon jakaumalla urheiluseurojen toiminnassa on merkitystä seuran toimintalinjan kannalta. Tämän tutkimuksen tulososuudesta ja Ilmanen, Itkosen, Matilaisen ja Raution (2008, 27) tutkimusraportista käy nimittäin ilmi, että naiset kiinnostuvat lasten ja nuorten toimintaa toteuttavaan seuratyöhön selvästi miehiä vahvemmin lasten ja nuorten tarpeita korostaen. Miehet puolestaan näkevät seuratyönsä merkityksen lähinnä urheilun, lajin ja seuran edun kautta. Naiset suhtautuvat seuratyöhön siis miehiä kasvatuksellisemmin, kun taas miehet ajattelevat seuratyötä urheilukeskeisemmin. Näistä tuloksista voidaan päätellä, että kaikkia tyydyttävän toimintalinjan löytäminen eriytyneissä lasten ja nuorten toimintaa järjestävässä urheiluseurassa on haasteellista.

Urheiluseurat ovat siis tämän hetken jälkimodernissa yhteiskunnassa yksilöllisiä ja keskenään erilaisia. Alla oleva kuvio (kuvio 3) urheiluseuratoiminnan painottumisen ulottuvuuksista osoittaa nimenomaan tätä seuroihin liitettävien intressien monimuotoisuutta nyky-yhteiskunnassa.

Kuvio 3. Urheiluseuratoiminnan painottumisen ulottuvuuksia (Korhonen 2002, 91)

4.2.2 Toimintatapojen uudistaminen urheiluseurojen haasteena

Yhteiskunnan kehittyessä jatkuvasti myös urheiluseurat joutuvat pohtimaan toimintatapojaan ja –muotojaan. Tämä huomio on tehty myös opetus- ja kulttuuriministeriössä (2010). OKM:ssä laaditussa tulevaisuuskatsauksessa todetaan liikunnan kansalaistoimintaa edustavien järjestöjen toimintakulttuurin ja –tapojen uudistamisen tarpeen kasvu tulevaisuudessa. Uudistustarpeet johtuvat kansalaisten osallistumismuotojen muuttumisesta liikunnan järjestö- ja seuratoiminnassa. Sitoutuminen tällaiseen toimintaan siis vähenee ja vapaaehtoistoimijoiden keski-ikä nousee. Urheiluseurat ja muut liikuntajärjestöt joutuvat jatkuvasti tunnistamaan uusia yhteisöllisyyden muotoja yhteiskunnassa sekä aistimaan erilaisten toimijaryhmien tarpeita. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010, 19.)

Lasten ja nuorten toimintaa järjestäville seuroille vanhempien keskeinen rooli seurojen vapaaehtoistyöhön osallistujina on sekä voimavara että toiminnan haaste. Voimavara vanhemmat ovat sikäli, että vanhempien joukko on usein suuri ja vanhemmat kokevat lastensa harrastuksiin osallistumisen jollain tavalla yleisesti tärkeäksi. Haasteen vanhempien seuratoimijuus aiheuttaa seuroille kuitenkin siitä syystä, että vanhemmat ovat usein kiinnostuneita toimimisesta seurassa vain sen ajan kuin heidän lapsensa siellä harrastavat. Tästä syystä vanhemmat sitoutuvat seuratoimintaan usein väliaikaisesti, jolloin he eivät ole kantamassa vastuuta seuratoiminnan todellisesta jatkuvuudesta. Seurojen kamppailu perinnesidonnaisuuden vähentymisen, seurakulttuurin merkityksen muutoksen ja korostuneen yksilöllistymisen leimaamassa yhteiskunnassa on jatkuvaa. (Koski 2000, 53.)

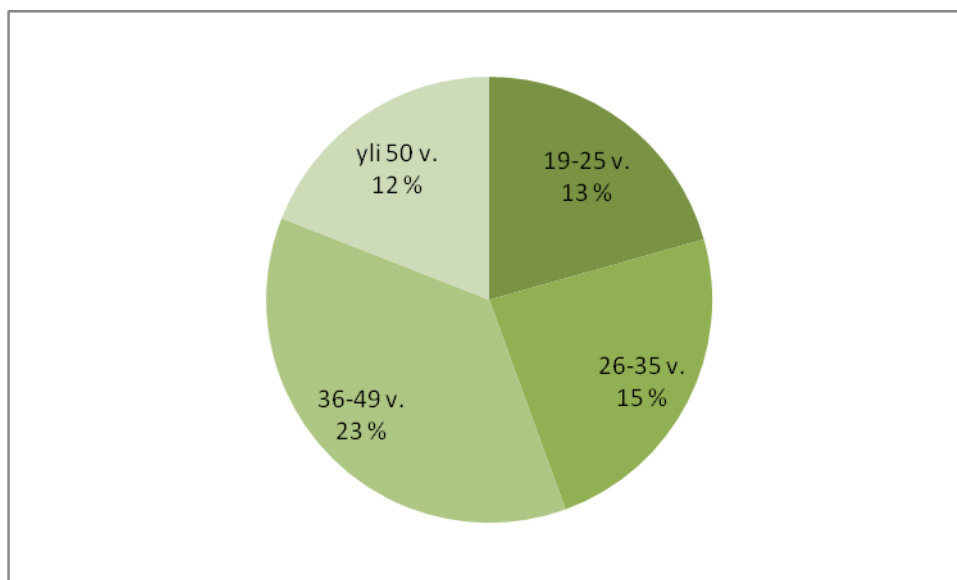
Nuori Suomi ry on julkaissut työvihkon urheiluseuran oman toimintalinjan tekemistä varten. Julkaisun tarkoituksena on auttaa seuroja laatimaan koko seuran yhteinen toimintalinja selventämään jäsenille ja muille seuran toiminnasta kiinnostuneille seuran arvoja, toiminta-ajatusta ja toimintamalleja. Julkaisussa kannustetaan ottamaan toimintalinjan muotoiluun mukaan useita seuratoimijoita sekä lasten vanhempia. (Urheiluseuran toimintalinja.) Nyky-yhteiskunnan piirteet antavat kuitenkin aihetta kyseenalaistaa kaikkia seuratoimijoita tyydyttävän yhteisen toimintalinjan laatimisen seuroissa. Onko tällaisen toimintalinjauksen muotoileminen loppujen lopuksi edes mahdollista? Urheiluseurat koostuvat monenlaisista toimijoista, joiden yksilöllisten odotusten täyttäminen nykymaailmassa on seuroille todellinen haaste. Ainakin seurojen on syytä olla tarkkana siitä, millaisesta seuran toimintalinjasta ja –ajatuksesta viestitään ulospäin, sillä nämä viestit ovat keskeisiä seurojen vetovoimaisuuteen vaikuttavia tekijöitä kaupallistuneella vapaa-ajan sektorilla.

4.3 Urheiluseuratoimijoiden kerroksisuus

Tässä tutkimuksessa perehdytään lasten ja nuorten toimintaa järjestäviin urheiluseuroihin niiden toimijakokonaisuuden näkökulmasta. Tutkimuksessa selvitetään seuratoimijoiden näkemyksiä Nuori Suomi ry:stä, joka on lasten ja nuorten liikunnan toimialajärjestö. Näin ollen on syytä perehtyä siihen, millaisista toimijoista lasten ja nuorten toimintaa järjestävät seurat itse asiassa muodostuvat. Toimijoiden kerroksisuus vaikuttaa merkittävästi siihen, miten seuratoimijat synnyttävät toisistaan poikkeavia tulkintoja ja merkityksenantoja liikuntaan ja seuran toimintaan liittyvistä asioista. Seuratoimijoiden kerroksisuudesta johtuen seurojen sisällä syntyy myös jännitteitä ja ristiriitaisia näkemyksiä seuran toimintatavoista ja toiminnan suunnasta. Tässä tarkastelussa keskitytään muiden kuin lasten ja nuorten toimijaryhmän kuvailuun urheiluseuroissa, vaikka lapset ja nuoret ovat itseoikeutetusti heterogeenisena ryhmänä osa urheiluseurojen toimijakokonaisuutta.

4.3.1 Seuratoimijoiden taustojen erilaisuus

Lasten ja nuorten toimintaa järjestävissä seuroissa on mukana erilaisia ihmisiä useanlaisissa rooleissa. Kansallisen liikuntatutkimuksen arvion mukaan liikunnan vapaaehtois- tai kansalaistoiminnassa oli vuonna 2005–2006 suomalaisista 19–65 –vuotiaista mukana 532 000 ihmistä. Tämä tarkoitti noin 16 prosenttia kaikista Suomen mainitun ikäisistä kansalaisista. Miehiä toimijoista oli noin 311 000 ja naisia vähemmän eli 221 000. (Kansallinen liikuntatutkimus 2005–2006a, 6.) Seuraavalla sivulla olevasta kuviosta (kuvio 4) selviää eri ikäryhmistä vapaaehtoistoimintaan aktivoituneiden määrät ja taulukosta 1 puolestaan vapaaehtoistoimijoiden osuudet sosiaalisen taustan mukaan jaoteltuna. Kansallisessa liikuntatutkimuksessa esitettyjen lukujen paikkansapitävyyttä pohtimatta voidaan todeta, että liikunnan kansalaistoimintaan osallistuvien jakaantuminen muun muassa iän ja sosiaalisen aseman suhteen viestii seuratoimijoiden erilaisista taustoista.

Kuvio 4. Eri ikäryhmien osallistuminen liikunnan vapaaehtois- tai kansalaistoimintaan vuonna 2005–2006 (Kansallinen liikuntatutkimus 2005–2006a, 8)

Yllä olevassa kuviossa (kuvio 4) esitetyt prosenttiosuudet tarkoittavat vuoden 2005–2006 osalta seuraavaa: 36–49 –vuotiaiden ikäryhmästä vapaaehtoistoimijoita oli noin 232 000, 26–35 –vuotiaista noin 111 000, 19–25 –vuotiaista noin 62 000 ja yli 50 –vuotiaista noin 127 000 (Kansallinen liikuntatutkimus 2005–2006a, 8). Nämä luvut eivät siis suoraan kerro, miten vapaaehtoistoimintaan osallistuvien osuudet jakaantuivat ikäluokittain, mutta luvut osoittavat kuitenkin vapaaehtoistoimijoiden tulevan eri ikäryhmistä.

Myös vapaaehtoistoimijoiden sosiaalisessa asemassa oli vaihtelua vuonna 2005 (taulukko 1). Kansallisessa liikuntatutkimuksessa 2005–2006 esitetyssä taulukossa vapaaehtoistoimijoiden jakaantumisesta sosiaalisen taustan mukaan vapaaehtoisten yhteismääräksi tulee 526 500. Tämä on eri luku kuin julkaisussa esitetty liikunnan vapaaehtois- tai kansalaistoimijoiden kokonaismäärä 532 000. Näin ollen taulukkoon 1 on lisätty ryhmä ”muut”, jotta sosiaalisen aseman mukaisessa tarkastelussa tuo vapaaehtois- ja kansalaistoimijoiden kokonaisluku 532 000 täyttyisi.

Taulukko 1. Liikunnan vapaaehtois- tai kansalaistoimintaan vuonna 2005–2006 osallistuneet sosiaalisen aseman perusteella (Kansallista liikuntatutkimusta 2005–2006, 6 mu-
kailien)

Liikunnan vapaaehtoistoimijoiden sosiaalinen asema	Määrä	%
työntekijät	152 000	29
ylemmät toimihenkilöt	113 000	21
alemmat toimihenkilöt	84 000	16
yrittäjät	50 000	9
opiskelijat	42 000	8
eläkeläiset	34 500	6
johtavassa asemassa olevat	33 500	6
maanviljelijät	9 000	2
kotiäidit/-isät	8 500	2
muut	5 500	1
Yhteensä	532 000	100

Kuten yllä oleva taulukko (taulukko 1) osoittaa, liikunnan vapaaehtois- ja kansalaistoimijat ovat kirjava joukko eri taustoista tulevia ihmisiä. Silmiin pistävää on, että työttömien osuus puuttuu kokonaan Kansallisen liikuntatutkimuksen 2005–2006 esittämästä taulukosta. Tämä kertonee seuratoiminnan keskiluokkaistumisesta. Myös Koski (2000, 47) toteaa, että seuratoimintaan osallistumattomien suhteellinen osuus on korkea työttömien keskuudessa. Koski arvelee kynnyksen seuratoimintaan mukaan lähtemiseen olevan työttömille liian suuri, vaikka periaatteessa heillä olisi aikaa seuratoiminnalle.

Käsillä olevan tutkimuksen kannalta on huomattava, että taulukossa 1 esitetyt vapaaehtois- ja kansalaistoimijoiden luvut koskevat koko liikunnan kenttää. Urheiluseuroissa näistä 532 000 ihmisestä toimi vuonna 2005–2006 noin 381 000 ihmistä eli 72 prosenttia kaikista tuolloin Kansallisessa liikuntatutkimuksessa arvioiduista liikunnan vapaaehtois- ja kansalaistoimijoista. Näistä noin 44 prosenttia sekä liikkui seurassa että osallistui seuran vapaaehtoistyöhön ja noin 56 prosenttia ei liikkunut seurassa, mutta teki siellä vapaaehtoistyötä. Seura-aktiiveista noin 42 prosenttia pelkästään harrasti seurassa osallistumatta lainkaan vapaaehtoistyöhön. Tämä seurassa vain harrastavien osuus kattoi suurimman joukon 19–65 –vuotiaista seura-aktiiveista. (Kansallinen liikuntatutkimus 2005–2006a, 18.)

Myös Pasi Koski (2009, 92) on arvioinut vuonna 2006 keräämäänsä tutkimusaineistoon tukeutuen urheiluseurojen vapaaehtoistoimijoiden jakautumista. Hän jakaa vapaaehtois-

toimijat viiteen luokkaan: lasten vanhemmat, lajin edistäjät, liikunnan edistäjät, entiset aktiiviurheilijat ja muut. Kosken tutkimuksessa seurajohtajat arvioivat, että suurimmat vapaaehtoistoimijaryhmät muodostuivat lajin edistäjistä ja lasten vanhemmista. Tämä täsmää Kansallisen liikuntatutkimuksen 2005–2006 tulokseen, jonka mukaan 36–49 –vuotiaiden osuus vapaaehtoistoimijoista on liikunnassa suurin. Suuri osa vapaaehtoistoimijoista kiinnittyy seuraan usein siis oman lapsensa harrastuksen vuoksi ja usein myös vain sen ajaksi. (Koski 2009, 82–83, 128; Kansallinen liikuntatutkimus 2005–2006a, 8.)

Seuratoimijat osallistuvat seuroissa hyvin erilaisiin tehtäviin. Koski (2009, 59) on tiivistänyt kolmen eri tutkimuksen tulokset aikuisväestön seuratoimintaan osallistumisen rooleista. Tiivistelmän tiedot koskevat vuonna 1995 julkaistua elämäntyyli tutkimusta, vuonna 2004 ilmestynyttä liikunnan sukupolvitutkimusta sekä vuonna 2005–2006 toteutettua kansallista liikuntatutkimusta. Aikuisväestöllä tarkoitetaan tässä tiivistyksessä 16–80 –vuotiaita suomalaisia. Seuratoimintaan osallistumisen tavat on jaettu Kosken esityksessä kolmeen luokkaan. Se, mistä roolista käsin seuratoimintaa tarkastelee, vaikuttaa toimijan suhtautumistapaan seuratoimintaan liittyviin asioihin. Seuratoimintaan voi Kosken mukaan osallistua siis:

1. liikkujana

kuntoliikkujat, kilpaurheilijat

2. puuharoolissa

toimitsijat, valmentajat tai ohjaajat, seuratyöaktiivit, johtotehtävät, luottamuselimet, huoltotehtävät, varainhankkijat

3. taustaroolissa

kyyditsijät, katsojat, kannatusjäsenet, vanhemmat

(Koski 2009, 59.)

Kosken (2009, 59) seuratoimintaan osallistumisen tapoihin on lisättävä myös toimiminen seurassa palkkatyösuhteessa. Palkatun henkilön työnkuvaan kuuluvat tosin usein Kosken kuvauksessa puuharoolissa toimivan seuratoimijan tehtävät. Kansalaistoiminnan muodot ja seuratyö on ammattimaistunut, jolloin etenkin suurimpiin urheiluseuroihin on vapaaehtoistoimijoiden sitoutumattomuuden seurauksena palkattu liikunnan ammattihenkilöstöä. Näin on tapahtunut, koska vapaaehtoistyöntekijät eivät usein ehdi tai eivät ole kiinnostuneita tekemään riittävästi seuran yhteisen hyvän edistämiseksi.

Samalla liikunnan kansalaistoiminnan rajat julkisen ja yksityisen palvelutarjonnan välillä hämärtyvät, sillä ammattimaistumisen myötä seurat toimivat yhä asiakaslähtöisemmin. Nykyään työntekijöiden palkkaamista seuroihin tuetaan työhallinnon tuilla ja muilla hanketukimuodoilla. (Pulkinen 2010, 5; Opetusministeriö 2008, 24.) Palkattu henkilöstö on siis osaltaan lisännyt seurojen monivaihteisuutta toimijakokonaisuuksina, vaikkakin Koski (2000, 50) arvioi vuosituhaten vaihteessa vain vajaan kymmenen prosentin seuroista palkanneen päätoimisen työntekijän.

4.3.2 Seuratoimijoiden erilaisuuden vaikutus näkemyseroihin

Seuratoimijoiden eri-ikäisyys, osallistuminen erilaisiin tehtäviin vapaaehtoisina tai palkattuina, heidän sosioekonomisten taustojen vaihtelevuus sekä molempien sukupuolien edustavuus vaikuttavat siihen, että toimijoiden suhtautumistavat seuraan vaihtelevat yksilöittäin. Suhtautumistapojen vaihtelevuuteen liittyvät myös muut aiemmin mainitut yhteiskunnan muutokseen liittyvät asia. Koski (2009, 23) on erottanut neljä tapaa käsitellä seura. Erilaisia käsitystapoja esiintyy eritavoin seuran toimintaan kytköksissä olevien ihmisten keskuudessa.

Kosken (2009, 23) luokittelun mukaan osa seuratoimijoista pitää seuroja ja niiden toimintaa julkisiin palveluihin verrattavissa olevina hyödykkeinä. Tällöin seuran tarjoamien palvelujen odotetaan olevan edullisia ja laadukkaita. Seura voidaan nähdä myös eräänlaisena valintamyymälänä, jolloin ihminen asettuu asiakkaan rooliin suhteessa seuraan. Tällöin ollaan valmiita maksamaan seuran palveluista, mutta ei välttämättä haluta sitoutua toimintaan. Toisena käsitystapana seuran toimintaa hyödynnetään oman mielen mukaan. Myös tällöin sitoutuminen seuran toimintaan on lähes olematonta. Kolmas käsitystapa koskee erityisesti tavoitteellisia vanhempia, jotka näkevät seuran tuotantolaitoksen kaltaisena yhteisönä. Taloudelliset toimet nähdään sijoituksena tulevaisuuteen ja seuran odotetaan tuottavan tasokkaalla toiminnallaan uusia huippu-urheilulupauksia kansainvälisillekin areenoille. Neljäntenä tapana suhtautua seuraan voidaan vielä erottaa ”seura olemme me” –tyyppinen ajattelu. Tällöin ihminen näkee seuran siis siihen kuuluvien ihmisten yhteensitoutuneeksi joukoksi. (Koski 2009, 23–24.)

Erilaiset suhtautumistavat seuroihin viittaavat myös seuratoimijoiden eriasteiseen sitoutumiseen seuratoimintaan. Luokittelussaan Koski itse asiassa erottelee urheiluseuratoimijoita heidän seuransa toimintaan sitoutuneisuuden perusteella. (Koski 2009, 30–31.) Urheiluseuratoimijoiden erilaisista intresseistä johtuen on luonnollista, että ihmiset ovat sitoutuneet yhdistykseen kukin omalla tavallaan (Koski 2009, 24). Sosiaaliseen maailmaan, kuten urheiluseuran toimintaan, voi osallistua Unruhin (1983) mukaan neljällä eri tavalla. Toiminnassa voi olla mukana muukalaisena, turistina, regulaarina tai insaiderina. Se, mihin näistä neljästä ryhmästä seuratoimija kuuluu, määrittellään tämän sosiaalisella läheisyydellä muihin toimijoihin ja tämän tietämyksellä kyseisestä sosiaalisesta maailmasta. Mitä tiiviimmin ja läheisemmin henkilö on mukana seuran toiminnassa ja sen ylläpitämisessä, sitä lähempänä hän on seuran insaidereiden ryhmää. (Unruh 1983 Kosken 2009 24–25 mukaan.) Näin ollen myöskään tästä näkökulmasta seuratoimintaan osallistujia ei kannata tarkastella yhtenäisenä joukkona samanlaisia ihmisiä. (Koski 2009, 24–25, 30–31.)

Seuratoimijoiden erilaisuuden taustalta voidaan löytää perustavanlaatuisesti ihmisten arvot. Inglehartin sukupolvien välisen arvojen muutosteorian (theory of intergenerational value change) toisessa hypoteesissa todetaan ihmisten arvoista seuraavaa:

”Sosialisatioshypoteesin mukaan sosioekonomisen ympäristön ja arvojen välillä on ajallinen viive, sillä ihmisten arvot heijastavat myöhemminkin niitä olosuhteita, joissa he ovat ne sosiaalistaneet eli heidän lapsuutensa ja nuoruutensa kasvatusta ja sosiaalistumista.” (Inglehart 1997 Helveen 2002, 30 mukaan.)

Kun yhdistetään tämä ajatus seuratoiminnassa mukana olevien ihmisten ikäjakaumiin, näkemys seuratoimijoiden erilaisuudesta saa lisää vahvistusta. Vaikka tällä hetkellä eletään jälkimodernissa yhteiskunnassa, seuratoiminnassa on mukana myös muissa yhteiskunnan vaiheissa sosiaalistuneita toimijoita. Seuroissa siis sukupolvet sekoittuvat ja heidän arvomaailmansa törmäävät. Sukupolvinäkökulma selittää osaltaan sitä, miksi seuratoiminnassa yksilöt näkevät asioita eritavoin.

Urheiluseurojen kohdalla sukupolvinäkökulmaa toimijoiden poikkeavien tulkintojen muodostamisen taustalla voidaan peilata aiemmin viitattuun Hannu Itkosen (1996, 215) seuratoiminnan kausien jaotteluun. Itkosen jaottelussa seuratoiminta on jaettu järjestökulttuurin kauteen, harrastukselliskilpailulliseen kauteen, kilpailullis-

valmennukselliseen kauteen ja eriytyneen toiminnan kauteen. Kunkin sukupolven edustajalle on rakentunut elämänsä aikana omanlaisensa kokemuksesta, jota hän kantaa mukanaan myös urheiluseuratoiminnassa. Näin erityisesti eri seuratoiminnan kausina liikuntakulttuuriin sosiaalistuneet seuratoimijat liittyvät seuratoimintaan kullekin kaudelle keskeisiä arvoja ja tavoitteita.

Seuratoimijat ovat siis kirjava joukko ihmisiä. Näiden ihmisten taustat vaihtelevat niin iän, sukupuolen, sosiaalisen aseman kuin elämäntilanteenkin suhteen. Eniten seuratoimijoiden keskuudessa vaikuttaa olevan työntekijöitä sekä ylempiä ja alempia toimihenkilöitä. Työttömien osuus näiden ihmisten joukossa jää sen sijaan pieneksi. Seuratoimijat hoitavat erilaisia tehtäviä seuroissa sekä ovat sitoutuneita seuroihin ja suhtautuvat seuratoimintaan toisistaan poikkeavin tavoin. Urheiluseuratoimijoita voidaan siis syystä nimittää kerroksiseksi toimijajoukoksi, joiden taustojen erilaisuus saa aikaan toimijoiden välisiä näkemuseroja.

4.4 Seurojen ja seuratoimijoiden kerroksisuus urheiluseuratutkimuksessa

Urheiluseuratoiminnan kerroksinen tarkastelu on ollut suhteellisen vähäistä suomalaisessa seuratuksessa. Urheiluseuroista ei siis juurikaan ole tuotettu seuratoimintaa käsitteellistä tietoa nimenomaan seuratoimijoiden toisistaan poikkeavat intressit huomioiden. Hannu Itkonen näki tarpeen syventävälle teoreettis-metodologiselle seura- ja organisaatiotutkimukselle 1990-luvun alussa. Itkosen väitöskirja *Kenttien kutsu – Tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta* valmistui vuonna 1996. Tutkimuksessaan selvitettiin liikuntakulttuurissa tapahtuneita muutoksia ja ruumiillisuuteen liittyviä piirteitä sekä pyrittiin laajoilla aineistoilla kuvaamaan seuratoiminnan kasvupohjaa ja toimintaympäristöä. Seuratoiminnan ja muiden yhteisöjen toimintatasojen selvittämisessä sekä toimijoiden analysoinnissa on tutkimuksessa pyritty nimenomaan kerroksisuuteen. (Itkonen 1996, 20, 59, 80–81.)

Itkosen (1996) tutkimus luo urheiluseurojen kerroksisella tarkastelullaan pohjaa tämän tutkimuksen tarpeellisuudelle. Väitöskirjassa osoitetaan seuratoiminnan ja –toimijoiden kerroksisuus, mutta toimijoiden erilaisia intressejä ei todenneta kyselytutkimuksen keinoin. Tässä pro gradu -tutkielmassa sen sijaa pyritään osoittamaan kvantitatiivisella kyselytutkimuksella seuratoimijoiden intressien erilaisuus ja niiden vaikutus seuratoimi-

joiden toisistaan poikkeavaan tulkintoihin. Näin toteutuu tieteen kumulatiivisuus, sillä tämän tutkimuksen olemassaolo perustuu aikaisempiin tieteellisiin oivalluksiin. Tutkimuksen tekoa ei aloiteta nollassa, vaan siinä jatketaan edeltäneiden tutkijasukupolvien työtä. (Mäkinen 2005, 13.)

Itkonen tutkimus on nimenomaan urheiluseuratoimintaa käsitteellistävää liikuntakulttuurin tutkimusta (Itkonen 1996, 20). Käsitteellis-teoreettisessa tutkimuksessa pääpaino on käsitteissä ja teorioissa. Tätä tutkimuksellista lähestymistapaa noudattavissa tutkimuksissa selvitetään yleensä mitä teorioita ja käsitteitä muut tutkijat ovat tutkittavan ilmiön jäsentämisessä käyttäneet. (Järvinen & Järvinen 2000, 10.) Urheiluseurat nähdään Itkonen tutkimuksessa kerrostuneina valtasuhteina, joissa sisäisen kulttuurin ja toimintakäytäntöjen rakentuminen on organisaatioiden ja järjestöjen tavoin ristiriitaista. Urheiluseuroissa ei siis toimi ylhäältä alaspäin suuntautuva määräysvalta. Seuraorganisaation huipulla olevien seurajohtajien ääni kuuluu etenkin seurojen julkilausutuissa periaate- ja tavoiteohjelmissa, juhlapuheissa ja johtotasolla tehdyissä päätöksissä. Jäsenistön intressit näkyvät pääasiassa seuran jokapäiväisessä toiminnassa. Seuroissa eri tasoilla aktiivisesti vaikuttavilla seuratoimijoilla on kaikilla omia intressejään (Itkonen 1996, 83–84, 360).

Urheiluseurojen kerroksisuus tarkoittaa seuratoimijoiden moninaisuutta. Urheiluseuroissa on siis erilaisia toimijoita, jotka muodostavat poikkeavia tulkintoja seuratoimintaan liittyvistä asioista. Nämä toisistaan poikkeavat tulkinnat aiheuttavat sisäisiä jännitteitä seurayhteisöön. Kaikkien tahtoa ei siis voida noudattaa seuroissa päätöksiä tehtäessä. Seuroissa eri asemassa toimivien synnyttämä seuratoimijoiden kerroksisuus johtaa erilaisten kulttuurien muodostumiseen seuran sisälle. (Emt., 80.)

Seuratoimijoiden kerroksisuudella tarkoitetaan edelleen suhteellisesti itsenäisten seuratoimijoiden erilaisten tavoitteiden, ristiriitojen ja toisistaan poikkeavien toimintatapojen läsnä oloa urheiluseuroissa. Seurajohtajat, organisaattorit ja jäsenistö näkevät seuratoiminnan ja sen tavoitteet kukin omalla tavallaan. Seuratoimijoiden toisistaan poikkeavat intressit liikunta- ja urheiluorganisaatioissa ovat siis todellisuutta. (Itkonen 1996, 360, 413.) Tässä pro gradu-tutkielmassa pyritään jatkamaan näiden havaintojen todentamista ja osoittamaan kyselytutkimuksella, että seuratoimijoiden kerroksisuus johtaa seuroissa toimijoiden toisistaan poikkeaviin tulkintoihin seuratoimintaan liittyvistä asioista.

Urheiluseuratoimijoiden jakaminen johtajiin, organisaattoreihin ja jäsenistöön ei kerro koko totuutta seuratoimijoiden kerroksisuudesta. Organisaatioiden kerroksellisten toimijoiden ryhmittäinen erottelu on enemmänkin tutkimuksellisen ryhmittelyn tuottamista kuin todellisuutta. Todellisuudessa toimijoiden määrittely on huomattavasti tällaista kategorisointia monimutkaisempaa. Kun seurojen sosiaalisen toiminnan tarkastelussa halutaan päästä toimijoiden luokittelua syvemmälle, tarvitaan eriytynyttä tarkastelu- ja tutkimustapaa. Tällöin on esimerkiksi merkityksellistä, kuka ja millaisessa asemassa oleva henkilö vastaa tutkimuslomakkeisiin. Erilaisissa tehtävissä ja asemassa toimivat seurahenkilöt ymmärtävät muun muassa tutkimuslomakkeissa käytetyn kielen eri tavoin. (Itkonen 1996, 83, 342.) Tässä tutkimuksessa tutkija totesi Itkosen tavoin, että seuratoimijoiden jaottelu enemmän tai vähemmän tiukkarajaisiin ryhmiin on hankalaa. Tällainen tutkimuksellinen seuratoimijoiden rajoittelu jättää huomiotta yksittäisten seuratoimijaryhmien sisäisen heterogeenisuuden. Seuratoimijoiden tarkastelu yksilöinä monenlaiset taustatekijät huomioiden on nyky maailman individualistisen kulttuurin mukaista.

Tässä pro gradu –tutkielmassa seuratuksessa käytettävän tutkimusotteen laadullinen merkitys nostetaan keskiöön. Suppeita tutkimusasetelmia on vältettävä, kun seuroista halutaan kerätä kokemuksellista tietoa. Suppeilla tutkimusasetelmilla ei päästä kiinni seuran sisäisen kulttuurin kerroksisuuteen. Tutkimusasetelma on suppea esimerkiksi silloin, kun tutkimuskysymykset esitetään vain seuran johtotehtävissä olevilla niin kuin yleensä tapahtuu. (Itkonen 1996, 343.) Tässä tutkimuksessa on nimenomaan kartettu kuvatun kaltaisen suppean tutkimusasetelman syntymistä, jolloin näkemyksiä Nuoresta Suomesta on kysytty seuroissa eri tehtävissä ja rooleissa toimivilta henkilöiltä.

Myös Tuomas Korhonen (2002) on huomioinut pro gradu –tutkielmassaan seuratoimijoiden kerroksisuuden. Korhonen tutki seuroissa eri rooleissa toimivien ihmisten toiveita urheiluseuratoiminnalle. Lisäksi tutkimuskohteena olivat erilaisten seuratoimijoiden seuratoiminnalle antamat merkityssisällöt. Seuroja tarkasteltiin siis kerroksisesti tapaus-tutkimuksen keinoin. Tapauksena oli urheiluseura Mutalan Riento, jonka lentopallotoimintaa tutkielmassa käsitteellistettiin kasvatussociologisesti. (Korhonen 2002, 2-3, 11.)

Korhosen (2002) tutkimuksen kohderyhmänä olivat siis Mutalan Riennon junioritoiminnassa mukana olevat henkilöt. Haastateltavina oli 12 eri-ikäistä henkilöä. Haastatelluista kaksi oli naista ja kymmenen miestä. Tutkimusjoukossa oli d-junioreita, b-

junioreita, junioreiden vanhempia, valmentajia ja seuran johtohenkilöitä. (Korhonen 2002, 13–14.) Tutkimus osoitti, että tutkimusjoukossa Unruhin (1983 Korhosen 2002, 77 mukaan) luokittelun mukaan oli kahdeksan regulaaria, kolme insaideria ja yksi muukalainen. Turisteja ei tutkimusjoukossa ollut lainkaan. Unruhin luokat määräytyvät siis toimijoiden sosiaalisen aseman mukaan niin, että insaiderit ovat kaikkein syvimmällä yhteisön toiminnassa ja turistit ovat puolestaan heikoimmin kiinnittyneitä tässä tapauksessa urheiluseuran toimintaan.

Molemmat urheiluseuratoimintaa käsitteellistävät tutkimukset siis vahvistivat ajatusta siitä, että seuratoimijat ovat keskenään erilaisia myös intressiensä suhteen. Seuratoimintaan kiinnittymisen syyt ovat yksilöllisiä eli henkilökohtaisten tavoitteiden ja toiveiden suuntaisia. Kiinnittymisen syitä voivat olla ainakin vanhemmuus, lajin merkitys, harrastuksen edullisuus, sijainti ja kaverit. Lisäksi urheiluseuroissa rakennetaan ja kokeillaan erilaisia identiteettejä, jolloin erilaisin tavoittein seuratoimintaan osallistuvat on hyväksyttävä seuran toimintaan. (Korhonen 2002, 86, 91.)

Seuratoimijoiden keskinäinen erilaisuus on siis perusteltu tässä tutkimuksessa useita lähteitä ja näkökulmia hyödyntäen. On syytä kuitenkin vielä todeta, että toki seuroissa on myös toimintamotiiveiltaan ja intresseiltään hyvinkin samankaltaisia toimijoita. Esimerkiksi Korhonen (2002) osoitti pro gradu -tutkielmassaan, että tutkimukseen haastelluista vanhemmista yhdelläkään ei ollut henkilökohtaisia tavoitteita seuraorganisaatiossa etenemiseen tai rahan hankkimiseen. Vanhempien kohdalla tämä tulos tarkoittaa sitä, että lapsen harrastamisen loppuminen seurassa johtaa usein myös lapsen vanhemman poisjättäytymiseen seuran toiminnasta. (Korhonen 2002, 71.) Tutkimustulos vahvistaa myös osaltaan väitettä siitä, että usein vanhemmat kuuluvat Unruhin (1983) luokittelun mukaan juuri muukalaisten toimijaryhmään urheiluseuroissa.

Tämän tutkimuksen vuonna 2008 tapahtuneen aineiston keruun jälkeen myös erikois- tutkija Pasi Koski (2010) on todennut seuratoimijoiden kerroksisen tarkastelun tärkeyden urheiluseuratutkimuksessa. Liikunta- ja urheiluseurojen kehittämishankkeen (2008–2011) väliraportissa Koski (2010, 10) toteaa, että kehittämishankkeen kokonaisarvioinnissa hyödynnetään monitahoarviointia. Hankkeessa mukana olevien urheiluseurojen lähtötason arviointeja on kerätty eri seuratoimijaryhmiltä. Seuratoimijaryhmillä tarkoitetaan tässä yhteydessä seuroihin palkattua henkilöstöä, ohjaajia ja valmentajia, seuraaktiiveja, toimintaan osallistuvien lasten ja nuorten vanhempia, aikuisliikkuja sekä seu-

rojen yhteistyötahojen edustajia. Monitahoarvioinnin aineistoa ei palkattua henkilöstöä lukuun ottamatta kuitenkaan analysoida vielä syksyllä 2010 valmistuneessa väliraportissa. (Koski 2010, 10–11.)

5 Nuori Suomi ry tutkimuksen kohteena

Ennen siirtymistä tämän tutkimuksen toteutuksen ja tulosten tarkasteluun perehdytään Nuori Suomi ry:een, josta urheiluseuratoimijat ovat tässä tutkimuksessa esittäneet näkemyksiään. Tutkimuksen tulosten tulkinnan kannalta on hedelmällistä tuntee Nuori Suomi organisaationa, sen tavoitteet ja etenkin sen toiminnan ympärillä viime vuosina vellone keskustelu järjestön toiminnan tarpeellisuudesta, oikeutuksesta ja suuntalinjoista. Järjestön tarkastelussa keskitytään tämän tutkimuksen tutkimusongelmien suuntaisesti järjestön lasten ja nuorten urheilun osastoon.

Tarkastelu aloitetaan perehtymällä Nuoren Suomen syntyvaiheisiin ja Nuori Suomi –ohjelman muuttumiseen itsenäiseksi yhdistyksekseen. Erikseen otetaan tarkasteluun myös sinettiseuratoiminta, mikä on Nuoren Suomen urheiluseuroille suuntaamista toimintamalleista pitkäikäisin. Tutkimustulososiossa selviää, miten seuratoimijat suhtautuvat kyseiseen toimintamalliin, joten sen tunteminen on myös eduksi tutkimuksen tuloksia analysoitaessa. Lisäksi tässä luvussa esitellään lyhyesti Nuori Suomi ry nykymuodossaan ja jäljitetään järjestön urheiluseuraosaston toiminnan haasteita nyky yhteiskunnassa lähinnä arvojen näkökulmasta.

5.1 Nuori Suomi -ohjelman synty

Nuori Suomi -ohjelman perustamisvuosikymmen seurasi 1960- ja 1970-lukuja, joita Hannu Itkosen kausiluokittelussa kutsutaan kilpailullis-valmennukselliseksi kaudeksi. Tuolloin ikäkausikilpailuissa etsittiin entistä useammassa lajissa yhä nuorempia kykyjä. 1970-luvulla DDR oli yksi johtavista urheiluvaltioista ja myös Suomessa sen valmennusjärjestelmä nähtiin tehokkaaksi. Järjestelmän mukaisesti tulevien huippu-urheilijoiden kehittäminen aloitettiin jo lapsena. Lasten ja nuorten tuli valmistautua huipputulosten saavuttamiseen suunnitelmallisesti ja muodostaa elämäntapansa valmentautumisen mukaan. Suomessakin järjestettiin kilpailullis-valmennuksellisen kauden aikana maan mestaruuskilpailuja jopa alle 10-vuotiaille ja eri kisojen tuloksia vertailtiin kansallisesti. (Haarma 2008, 11; Itkonen 1996, 225; Harre 1977, 9.)

Nuori Suomi –ohjelman ideologian mukaisen ajattelun syntymiselle loi pohjaa se, että vielä 1980-luvullakin suomalaista lasten ja nuorten urheilukulttuuria leimasivat kilpailullisuus, suorituskeskeisyys ja tavoitteellisuus. Kuitenkin 1980-luvun loppupuolella nuoret alkoivat toivoa urheilun tarjoavan heille enemmän seurallisuutta, taidollisen pätemisen mahdollisuuksia, yhteisiä menestyskokemuksia, mielikuvituksellisuutta, elämyksiä ja jännitystä. Yhteiskunnallisten muutosten myötä urheilukulttuuri kehittyi 1980-luvun aikana moniarvoisempaan suuntaan ja koko kansan liikuntakulttuuriksi. Koko liikuntaa leimanneet kilpaurheilun arvot olivat näin ollen eriytymässä omaksi tasokseen, mikä kertoo siitä, että eri ryhmien ja yksilöiden toisistaan eroavien arvojen olemassaolo tiedostettiin. (Tarasti 1989, 18; Heinilä 1985, 21, 24–25.)

Vuonna 1983 Suomen Valtakunnan Urheiluliitossa (SVUL) oli käynnistetty Lasten Urheilukoulutoiminta (LUK), jonka tarkoituksena oli tarjota lapsille monipuolista liikuntaa vaihtoehdoksi lajipainotteiselle urheilulle. Lasten ja nuorten liikunnasta haluttiin myös kasvatuksellisempaa ja vallalla ollutta järjestelmää haluttiin muuttaa. SVUL:n teettämän tutkimuksen mukaan myös vanhemmat odottivat urheiluseurojen tarjoavan lapsilleen monipuolista toimintaa ilman kilpailullisia tavoitteita. Marraskuussa 1985 SVUL sitten julkisti laatimansa periaatteet ja tavoitteet urheilun kehittämiseksi. Periaatteissaan SVUL painotti lasten ja nuorten kasvattamista urheilun avulla sekä leikkimielisyyden ja monipuolisuuden lisäämistä lasten ja nuorten liikunnassa. (Haarma 2008, 11–12.)

Alkuvuodesta 1986 SVUL teetti 46 lajiliittoa koskevan kyselyn, jossa selvitettiin jäsenliittojen koulutuksen, valmennuksen ja nuorisotoiminnan tilaa. Kyselyssä kartoitettiin myös lasten urheilukoulutoiminnan toteutuksen onnistumista. Kyselyn seurauksena päädyttiin urheilukoulutoiminnan lopettamiseen ja uuden nuorten urheiluohjelman suunnitteluun. Keväällä 1986 SVUL perusti kolme ryhmää suunnittelemaan uutta lasten ja nuorten urheiluohjelmaa, jonka avulla SVUL toivoi parantavansa urheilutoimintansa imagoa. Lisäksi SVUL halusi korostaa nuorten urheilun merkitystä seuratoiminnan ja huippu-urheilun perustana. Seuratoiminnan uskottiin ohjelman avulla kehittyvän ja parantuvan. Uuden ohjelman toivottiin myös selkeyttävän jakoa huippu-urheilun ja harrasturheilun välillä. (Emt., 13–15.)

Näiden vaiheiden jälkeen uusi lasten ja nuorten urheiluohjelma Nuori Suomi julkistettiin marraskuussa vuonna 1987 vastaukseksi yhteiskunnan esittämiin haasteisiin. Keskustelua lasten ja nuorten urheiluohjelman perustamisesta oli siis käyty jo aiemmin lä-

hes kymmenen vuoden ajan. Uuden urheiluohjelman tavoitteeksi ilmoitettiin korkeatasoisen urheiluharrastuksen tarjoaminen lapsille ja nuorille. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi urheiluohjelmalla haluttiin vaikuttaa urheiluseurojen toiminnan laatuun. Nuoret haluttiin kasvattaa liikunnalliseen elämäntapaan ja urheiluseurojen aktiivijäseniksi. Ohjelmalla tavoiteltiin myös ilon, stressittömän ja kannustavan ilmapiirin sekä kasvatuksellisuuden ja monipuolisuuden lisäämistä urheiluseuroissa. Lapsille ja nuorille haluttiin tarjota kilpaurheilun rinnalle mahdollisuus harrasteurheiluun. Myös seuratoiminnan muut mahdollisuudet haluttiin avata nuorille. (Haarma 2008, 11, 15; Litmanen 1990, 14.)

5.2 Nuori Suomi ry:n perustaminen ja tehtävät

Nuori Suomi irtautui SVUL:sta itsenäiseksi yhdistykseksi vuonna 1993. Nuori Suomi -järjestön syntyminen ja sen aseman korostuminen olivat osa liikuntakulttuurin toimialoitumisen prosessia (Koski & Heikkala 1998, 154). Nuori Suomi ry:n perustajajäseninä olivat 11 liittoa ja järjestöä. Irtautuminen tapahtui SVUL:n taloudellisesti epävakkaan tilanteen vuoksi. Irtautumiseen vaikutti myös halu antaa muille liikuntajärjestöille mahdollisuus tulla mukaan Nuori Suomi -toimintaan. Itsenäisen järjestön tärkeimmäksi tehtäväksi nähtiin edelleen lapsilähtöisen liikunnan edistäminen koko liikunnan kentässä. Muiksi tärkeiksi tehtäviksi mainittiin lajiliittojen tukeminen, nuorisourheilun strategia- ja kehittämistyön varmistaminen sekä konkreettisten palvelujen tarjoaminen. Lisäksi järjestön tehtäviksi määriteltiin lisäresurssien kerääminen nuorisourheilutoiminnalle, nuorisourheilun yhteiskunnallisen merkitysvyyden lisääminen ja nuorisourheilun etujen valvominen. (Haarma 2008, 3, 28–29.)

Liikunnan järjestökentässä tapahtui rakennemuutoksia 1990-luvulla. Uusi urheilun kattojärjestö Suomen Liikunta ja Urheilu ry (SLU) perustettiin vuonna 1993. Nuori Suomi hyväksyttiin SLU:n jäseneksi nuorisourheilun toimialajärjestönä vuonna 1994. Nuorisourheilun toimialan johtaminen ja kehittäminen myönnettiin samalla Nuoren Suomen vastuulle. Samana vuonna Nuori Suomi sai vastuuta myös lasten- ja nuorten ohjaaja- ja valmentajakoulutuspalvelujen ylläpidosta ja kehittämisestä. Lisäksi lasten ja nuorten urheilun strategiatyön johtaminen ja tulosperusteisen määrärahajakoprosessin osatoteutus annettiin Nuoren Suomen tehtäviksi. (Haarma 2008, 23; SLU 2003, 17; Koski & Heikkala 1998, 3, 154.)

1990-luvulla julkisen tuen jakamiseen kehitettiin tulohajautus -menetelmä. Menetelmä perustui lajiliittojen toiminnan tuloksiin ja se vaikutti selvästi lajiliittojen toimintaan. Nuorisoliikuntaa tuli tulohajautuksesta johtuen painottaa lajiliittojen toiminnassa entistä selvemmin. Lasten ja nuorten liikunnan painottaminen nähtiin ongelmalliseksi niissä lajiliitoissa, jotka eivät kokeneet olevansa nuorisolajien edustajia. Tulohajautus tuotti ongelmia myös siksi, että menestys huippu-urheilussa oli valtaosalle lajiliitoista toiminnan keskeisin tavoite. Kosken ja Heikkalan (1998) mukaan huippu-urheiluun panostavissa lajiliitoissa saatettiin ajatella jopa niin, että lasten ja nuorten liikunnan 50 prosenttinen painottaminen liitoissa vei resursseja liittojen huippu-urheilutoiminnalta. Tulohajautus vahvisti entisestään Nuoren Suomen asemaa lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa. (Koski & Heikkala 1998, 154, 173, 175–176.)

Nuori Suomi oli 1990-luvulla siis hyvin keskeinen yhteistyökumppani osalle lajiliitoista. Yhteistyötä selitti osaltaan se, että Nuori Suomi tarjosi lajiliitoille niiden tarvitsemia lasten ja nuorten urheilun kehittämispalveluja. Toisaalta Nuori Suomi oli lajiliitoille luonnollinen yhteistyökumppani, koska tulohajautuksen mukaisesti lasten ja nuorten liikuntatoiminnan osuus julkisen tuen jakamisessa lajiliitoille oli suuri. (Emt., 156.)

5.2.1 Nuoren Suomen hankkeita urheiluseuroille

Nuoren Suomen yksi tavoite 1990-luvulla oli konkreettisten palvelujen tarjoaminen lasten ja nuorten liikuntaa toteuttaville tahoille. Keskeisiksi urheiluseuroille kohdistetuiksi toimintamuodoiksi syntyivät sinettiseuratoiminta vuonna 1992, operaatio pelisäännöt vuonna 1998 ja liikuntaleikkikoulu vuonna 1995. Lisäksi Nuori Suomi on myöntänyt tietyt kriteerit täyttävälle seuroille rahallista kehittämistukea vuodesta 1999 alkaen. (Haarma 2008, 29, 73.) Näistä keskeisistä toiminnoista syntyi Nuorelle Suomelle tärkeitä vaikuttavuuden keinoja lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa. Järjestö toteuttaa tahtotilaansa edelleen siis tarjoamalla lasten ja nuorten liikkumista lisääviä toteutusmalleja urheiluseuroille, päivähoitoon ja kouluille (Nuori Suomi 2010a).

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan yhtenä osana Nuoren Suomen urheiluseuroille kohdistamaa sinettiseuratoimintaa. Juuri tämä toimintamuoto on järjestön seuroille tarjoamista toteutusmalleista pitkäaikaisin. Syynä nimenomaan sinettiseuratoiminnan tarkasteluun on palvelun pitkäaikaisuuden lisäksi myös se, että sinettiseuratoimintaa, erityi-

sesti sinettikriteereitä, ollaan paraikaa kehittämässä. Toimintamuoto on siis liikkeessä ja tämänkin tutkimuksen antama informaatio voi auttaa toimintamuodon muokkaamisessa nykypäivän piirteitä vastaavaksi.

5.2.2 Sinettiseuratoiminta

Sinettiseuratoiminta on alkanut Nuoren Suomen aloitteesta. Järjestössä kiinnitettiin huomiota lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnan epäkohtiin, joita olivat esimerkiksi lasten ja nuorten epätasa-arvoinen kohtelu ja liiallinen kilpailun korostaminen. Nuori Suomi halusi 1990-luvulla luoda huippu-urheiluun tähtäävän seuratoiminnan rinnalle ympäristön, jossa lasten ja nuorten hyvinvointi ja liikuntainnostuksen lisääminen olisi keskeistä. Näin ollen sinettiseuratoiminnan tarkoituksiksi määriteltiin lasten ja nuorten seuratoiminnan laadun kehittäminen. Nuoressa Suomessa havaittiin myös vaikeaksi ohjata asiasta kiinnostuneita ihmisiä Nuori Suomi –toiminnan pariin. Tässä tehtävässä auttamaan ja Nuori Suomi –ideologiaa toteuttavien seurojen tunnistamisen helpottamiseksi luotiin sinettitunnus. (Haarma 2008, 22; Lehtonen 2005, 6, 8, 56.)

Nuori Suomi on yhdessä lajiliittojen kanssa laatinut sinettiseurojen laatukriteerit, jotka täyttävälle seuralle voidaan myöntää Nuoren Suomen sinetti merkiksi ansiokkaasta lasten ja nuorten seuratoiminnasta. Toiminnalle asetetut tavoitteet ovat pysyneet pieniä sisältöpainotusmuutoksia lukuun ottamatta samoina toiminnan alusta lähtien. Kriteereihin tutustutaan tarkemmin myöhemmin. Sinettiseurojen määrä on puolestaan lisääntynyt vuosi vuodelta toiminnan alkamisvuodesta lähtien. (Haarma 2008, 73; Nuori Suomi 2007, 2.) Seuraavasta taulukosta (taulukko 2) selviävät sinettiseurojen määrät vuosina 1992, 1997 ja 2000–2007. (Haarma 2008, 73; Nuori Suomi 2007, 2.)

Taulukko 2. Sinettiseurojen määrän kehitys vuosina 1992–2007 (Haarma 2008; Nuori Suomi 2007)

Vuosi	Sinettiseurojen määrä
1992	72
1997	192
2000	238
2001	252
2002	255
2003	310
2004	365
2005	392
2006	419
2007	461

Vuonna 2008 sinettiseuroja oli yhteensä 498 ja tällä hetkellä niitä on 527 (Nuori Suomi 2010c; Nuori Suomi 2008, 9). Tietoa sinettiseurojen määrän kehitymisestä lajiliitoittain löytyy esimerkiksi Kati Lehtosen julkaisusta Sinettiseuratoiminnan arviointi (Lehtonen 2005, 18–19). Sinettiseurojen määrä ei kuitenkaan sinällään kerro seuroissa toteutettavan toiminnan laadusta. Esimerkiksi vuonna 2009 otettiin sinetti pois kahdeksalta seuralta. Oleellista sinettiseuratoiminnan kehittämisessä ei Nuoren Suomen suunnittelija Eeva Sunnarin mukaan olekaan sinettiseurojen määrän lisääntyminen. Sen sijaan tärkeintä on sinetin saaneiden seurojen toiminnan sinettikriteerien mukaisuuden varmistaminen. (Eeva Sunnari 24.3.2010.) Sinettiseurahanke on seuralle ennen muuta sen sisäinen kehittämisprosessi ja sinetin saaneelta seuralta toiminnan laadun ylläpitämiseksi vaaditaan työtä, toimijoita ja asennemuutoksia koko seuraväen keskuudessa (Lehtonen 2005, 8, 12).

Sinettiseurahanke käynnistyy nimenomaan yksittäisen seuran omasta halusta kehittää lasten ja nuorten urheilutoimintaansa sinettikriteerien mukaiseksi. Sinetin saamiseen seuralta menee yleensä aikaa puolesta vuodesta kahteen vuoteen. Hankkeen onnistuminen vaatii vapaaehtoisten aktiivista työpanosta. (Lehtonen 2005, 8-10.) Haasteellista toimintamuodossa seuroille on nimenomaan se, että seuratoimijoiden tulee olla sitoutuneita sinettiseuratoiminnan mukaiseen ajattelutapaan. Kerroksisessa seuratoimijakulttuurissa tämä ei ole itsestään selvää, sillä seuratoiminnassa mukana olevien ihmisten intressit ja arvomaailmat ovat yksilöllisiä.

Laatukriteerit on laadittu Nuoren Suomen ja lajiliittojen sinettivastaavien toimesta (Lehtonen 2005, 6). Kriteerit on jaettu tällä hetkellä kolmeen pääluokkaan, jotka ovat eettiset ja kasvatukselliset periaatteet, seuran organisointi ja toiminnan toteutus sekä ohjaajien ja valmentajien osaaminen. Alla esiteltävät kriteerit ja pääluokkien otsikoinnit perustuvat vuonna 2008 ilmestyneeseen Sinettiseuran laatukäsikirjaan. Ensimmäinen pääluokka eli eettisiin ja kasvatuksellisiin periaatteisiin sisältyvät seuraavat kriteerit:

1. Seura pitää huolta jokaisesta mukana olevasta lapsesta ja nuoresta
2. Seuran toiminta on kasvatuksellista
3. Seuran toiminta on liikunnallisesti monipuolista

Seuran organisointi ja toiminnan toteutus – pääluokan kriteerit ovat seuraavat:

4. Seurassa on nuorisotoiminnasta vastaava henkilö
5. Seuralla on kirjallinen toimintalinja seuran toimintaperiaatteista
6. Seuran alle 16-vuotiaiden ryhmissä on sovittu Pelisäännöt sekä lasten että lasten vanhempien kanssa. 16–18 –vuotiaiden ryhmissä pelisäännöt on sovittu nuorten ja valmentajien kesken
7. Seurassa kiitetään kaikkia seuratoimihenkilöitä heidän tekemästään arvokkaasta työstä

Ohjaajien ja valmentajien osaaminen -pääluokka sisältää seuraavat vaateet:

8. Seuran ohjaajat ovat käyneet lasten ja nuorten ohjaamiseen tarkoitetun koulutuksen
9. Seurassa huolehditaan suunnitelmallisesti ohjaajien ja valmentajien osaamisen kehittämisestä

(Sinettiseuran laatukäsikirja 2008, 3.)

Yllä mainittujen kriteerien lisäksi eri lajeilla voi olla omia vaateitaan sinettiseurakelpoisuudesta. Kriteerien tarkoituksena on varmistaa, että urheiluseuroissa toteutetaan laadukasta lasten ja nuorten toimintaa. (Nuori Suomi 2010e.) Tässä yhteydessä on hyvä muis-

taa, että laadukas lasten ja nuorten urheilutoiminta voi toimijoista riippuen tarkoittaa hyvin erilaisia asioita. Laatuksiteerein ilmaistu laadukas lasten ja nuorten seuratoiminta on Nuoren Suomen näkemys asiasta, mikä tuskin kattaa kaikkien lasten ja nuorten urheilun parissa toimivien ihmisten ja tahojen mielipiteitä.

Kriteerien tarkemmat sisällöt on kerrottu Sinettiseurojen laatukäsikirjassa (2008). Esimerkiksi kasvatuksellisella toiminnalla tarkoitetaan sitä, että seurassa kiinnitetään huomiota lasten kasvun ohjaukseen. Lisäksi kasvatuksellisuus edellyttää huonoon käytökseen puuttumista, kasvatuksellisten asioiden toteuttamista yhteistyössä kodin kanssa, pelisääntöjen sopimista vanhempien ja lasten kanssa sekä aikuisten hyvän esimerkin näyttämistä omalla käyttäytymisellään. Aikuisten tulee välttää epäreilua käytöstä, tuomareiden haukkumista, kiroilemista, tupakointia kentän laidalla sekä muunlaista epäurheilijamaista ja huonoksi luokiteltua käyttäytymistä. (Sinettiseurauksen laatukäsikirja 2008, 8.)

Sinettiseurojen laadun tarkistaminen tapahtuu auditoinnilla. Auditoinnit toteutetaan aluksi kahden vuoden välein ja myöhemmin kolmen vuoden välein. Lajiliiton edustajan tai edustajien lisäksi auditoinnissa voi olla mukana myös aluejärjestön edustaja. Tarkoituksena on valvoa sinettiseurauksen laadun säilymistä. (Nuori Suomi 2010b.) Auditointi on yksi arvioinnin toteutustapa. Se on tarkemmin määriteltynä organisaation toimintatapojen ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden vastaavuuden systemaattista tulkintaa. Auditoinnin suorittajana toimii yleensä, kuten sinettiseuratoiminnassakin, organisaation ulkopuolinen henkilö. (Jakku-Sihvonen & Heinonen 2001, 24.)

Auditointikäytännön olemassaolo heijastaa sinettiseuratoiminnan tuotteistettua luonnetta sekä toisaalta myös seuratoiminnan jatkuvaa liikkeessä oloa. Sinettiseuratoiminnassa on vahvasti kysymys seuratoiminnan arvoista. Kuitenkin seuratoimijat voivat vaihtua seuroissa tiheäänkin, jolloin seuran sitoutuminen jää useiden toimijoiden kohdalla ohueksi. Tästä syystä ei voida olla varmoja siitä, että kerran sinettiseuratoiminnan laatuksiteerit täyttäneessä seurassa arvoilmasto säilyisi jatkuvasti sinetin vaatimusten kaltaisena. Seuran sisäinen arvoilmasto heijastuu luonnollisesti seuran toimintaan ja jos toiminta ei sinetin saaneissa seuroissa täytä annettuja vaatimuksia, sinetti ”tuotemerkkinä” menettää uskottavuuttaan.

5.2.3 Sinettiseuratoiminnan arviointi

Kati Lehtonen (2005) on arvioinut tutkimuksessaan sinettiseuratoiminnan vaikuttavuutta ja hakuprosessiin liittyviä käytännön toimenpiteitä. Tiedot on kerätty haastattelemalla urheiluseurojen, lajiliittojen ja Nuori Suomi ry:n sinettiseuratoiminnasta vastaavia henkilöitä. Haastatteluita tehtiin vuoden 2005 aikana yhteensä 18, joista yhdeksän tehtiin sinettiseurain tai sinettiä hakeneen seuran edustajille, kahdeksan lajiliittojen edustajille ja yksi Nuoren Suomen sinettiseuratoiminnasta vastaavalle henkilölle. Tutkimuksessa oli mukana yhdeksän seuraa ja kahdeksan lajiliittoa. Lisäksi tutkimuksessa hyödynnettiin osaltaan myös 50 sinettihankkeen paikallistukea saaneen seuran palauttamia raportointivastauksia. (Lehtonen 2005, 6-7, 27.)

Sinettiseuratoiminnan arvioinnissa haluttiin kerätä vastauksia mahdollisimman eritaustaisilta seuratoimijoilta (Lehtonen 2005, 27). Kuitenkin haastatteluun otettiin vain yksi seuratoimija kustakin seurasta, mikä ei välttämättä anna kokonaiskuvaa sinettiseuratoiminnan vaikuttavuudesta kyseisissä seuroissa. Toki eritaustaisten seuratoimijoiden haastattelu tuo lisäsyvyyttä sinettiseuratoiminnan vaikuttavuuden tulkintaan, mutta vastaajien näkemyksiä ei voida yleistää kunkin tutkimuksessa mukana olleen seuran tilanteeksi. Jo itsessään seurojen sisällä toimii eritaustaisia ihmisiä, jotka voivat nähdä sinettiseuratoiminnan roolin omassa seurassaan toisistaan poikkeavalla tavalla.

Lehtosen tutkimukseen valittiin seuroja laajalla otoksella maantieteellisesti eri alueilta Suomesta sekä kooltaan vaihtelevia urheiluseuroja. Haastateltavien taustat vaihtelivat siis aktiivisesta vapaaehtoistoimijasta ja äidistä vuosia seurassa toimineeseen valmennuspäällikköön tai nuorisopäällikköön. Kuitenkin kaikkien haastateltavien oletettiin tietävän parhaiten sinettiseuratoiminnasta seurassaan tai olevan siinä aktiivisesti mukana. (Lehtonen 2005, 28.)

Todellisuudessa tämä Lehtosen tutkimuksessa kaikkia haastateltuja yhdistänyt tekijä vähentää haastateltujen roolien mukaisen eritaustaisuuden merkitystä tulosten kannalta. Sinettiseuratoiminnan vaikuttavuuteen urheiluseuroissa vaikuttaa väistämättä se, millä tavoin vähemmän sinettiseuratoiminnasta tietävät ja siinä mukana olevat suhtautuvat ja sitoutuvat tähän toimintamuotoon seurassaan. Lehtosen tutkimuksen kaltaisessa aineiston keruun tavassa on vaarana, että tutkimuskohteesta saadaan liian yksipuolinen ja tässä tapauksessa tutkittavan asian kannalta positiivinen kuva. Varmasti tutkimuksella tuo-

tetaan erilaisia malleja sinettiseuratoiminnan toteuttamisesta erikokoisissa seuroissa ja eri alueilla, mutta toiminnan syvempi analysointi seurojen sisällä erilaisten ihmisten keskuudessa jää huomiotta.

Metodologista argumentointia unohtamatta Lehtosen tutkimus tuotti tiivistetysti seuraavanlaisia tuloksia. Haastattelut osoittivat, että tutkimuksessa mukana olleissa seuroissa oltiin kehitetty toimintaa sinettiseuratoiminnan päämäärien mukaisesti ja toimintamuodolle asetettuja tavoitteita oltiin seuroissa saavutettu. Sinettiseuratoiminnan aloittaminen tai siihen pyrkiminen olivat myös tuoneet helpotusta seurojen sisäisiin työnjaollisiin asioihin. Sinetti koettiin seuroissa imagollisena laadukkaan toiminnan merkinä ulospäin. (Lehtonen 2005, 56–58.)

Ongelmallisena Lehtosen tutkimukseen osallistuneet vastaajat kokivat sinettiseuratoiminnalle lajien erilaisuuden. Lisäksi sinettiseuratoiminta vaatii seurassa useita aktiivisia toimijoita, jolloin erityisesti vapaaehtoisten rooli korostuu. Ongelmalliseksi tilanteen tekee se, että seurat kokevat usein vapaaehtoisten aktivoimisen seuratoimintaan ja sinettiseuratoiminnan ylläpitämiseen haasteelliseksi. Yhtenä sinettiseuratoiminnan haasteena seuratoimijat näkivät myös vanhempien seurassa kirjoitettujen pelisääntöjen sanatarkan tulkinnan. (Emt., 58–59.)

Kaiken kaikkiaan Lehtosen tutkimus osoitti, että sinetikriteeristö koettiin seuroissa tasapuoliseksi ja tiukaksi. Sinetin saaminen ei myöskään saa olla liian vaivatonta, jotta toimintamuodon perustaksi laadittu arvopohja säilyy sinettiseuroissa. (Lehtonen 2005, 60.) Kuitenkin näitä tuloksia luettaessa on syytä pitää mielessä aineiston hankinnallinen seikka eli tuloksista puuttuu kokonaan etenkin sinettiseuratoimintaa heikosti tuntevien tai siihen ohuesti sitoutuneiden seuratoimijoiden ääni. Seurakenttä ei siis tule edustetuksi vain niillä seuratoimijoilla, joilla on mahdollisuus ja innostusta sitoutua seuransa toimintaan ja sen toimintamuotoihin aktiivisesti ja oman seuransa kehitystä ajatellen.

5.3 Nuori Suomi ry nykyään

Nuori Suomi ry:n tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja elämänilön edistäminen liikunnan ja urheilun avulla. Järjestö on sitoutunut ja sen jäseninä on tällä hetkellä 55 lajiliittoa. Järjestössä on 34 työntekijää, jotka jakaantuvat kahdeksaan eri osastoon. Osastoja ovat päivähoito, koulu, lasten ja nuorten urheilu, nuoret, liikuntaolosuhteet, konsultointi, erityinen tuki, talous ja hallinto sekä viestintä ja varainhankinta. (Nuori Suomi 2010c; Nuori Suomi 2010d.)

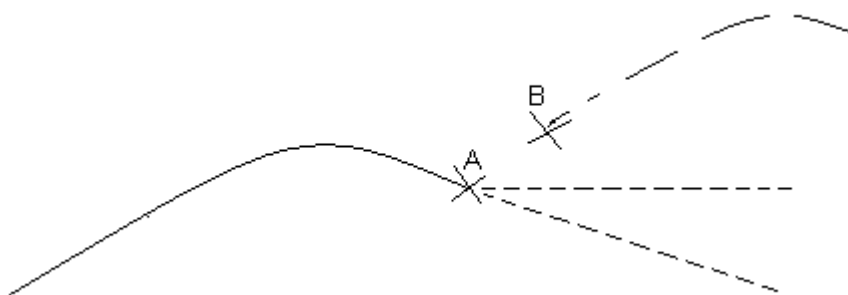
Nuori Suomi edistää kasvatuksellista toimintaa päivähoitossa, kouluissa ja urheiluseuroissa tarjoamalla eri organisaatioille lasten ja nuorten liikkumista lisääviä toteutusmahdollisuuksia. Järjestö pyrkii myös omilla toimillaan parantamaan liikuntaolosuhteita ja kehittämään lasten ja nuorten kanssa toimivien aikuisten liikuntaosaamista. Nuoren Suomen tahtotilana on, että jokainen lapsi ja nuori liikkuisi riittävästi päivittäin. Lisäksi järjestö pitää tärkeänä sitä, että jokaiselle halukkaalle lapselle ja nuorelle löytyy innostavia ja kehittäviä liikunnan ja urheilun harrastusmahdollisuuksia. (Nuori Suomi 2010c.)

Lasten ja nuorten urheiluseuratoiminta on Nuorelle Suomelle laajamittainen kohdealue, sillä muun muassa Nuoren Suomen, Suomen Olympiakomitean ja Suomen Valmentajien (2008) selvitysraportin mukaan, suomalaisista lapsista ja nuorista 42 prosenttia on vuosittain mukana urheiluseurojen toiminnassa. Luku perustuu Kansallisen liikuntatutkimuksen arvioon vuodelta 2005–2006. Tutkimuksessa kyseisen prosenttiosuuden kerrotaan tarkoittavan noin 417 000 urheiluseuroissa harrastavaa lasta ja nuorta. Eriikäisten urheiluseuroissa tapahtuvien harrastuskertojen määrä viikossa kuitenkin vaihtelee. Kolme neljäsosaa 3-6 –vuotiaista harjoittelee seurassa noin kerran viikossa, 7-12 –vuotiaista kolme neljäsosaa noin kerran tai kaksi viikossa ja 13-18 –vuotiaista enemmistö harjoittelee seurassa viikon aikana kolme kertaa tai useammin. (Kansallinen liikuntatutkimus 2005-2006b, 20, 30.)

5.4 Nuori Suomi ry:n toiminnan haasteet

Aloite tälle tutkimukselle tuli Nuoresta Suomesta. Järjestön urheiluseuraosasto halusi selvittää seuratoimijoiden suhtautumista Nuoreen Suomeen ja sen seuroille tarjoamiin palveluihin. Tutkimuksen tulokset toimivat siis Nuorelle Suomelle työkaluna järjestön aseman pohtimisessa liikuntakulttuurissa etenkin seuratoiminnan osalta. Jotta Nuoren Suomen halu toteuttaa kyseisenlainen tutkimus tulee ymmärretyksi, on aiheellista selvittää tämän intressin taustatekijöitä. Tästä syystä seuraavaksi jäljitetään niitä Nuoren Suomen toiminnan vaiheita ja järjestön toiminnan haasteita, jotka ovat todennäköisesti johtaneet siihen, että järjestön urheiluosastolla on herännyt tarve selvittää omaa asemaansa perinteisellä liikuntakulttuurin alueella, urheiluseuratoiminnassa.

Ensiksikin Nuori Suomi –ohjelman kehittämisessä Nuori Suomi ry:ksi on nähtävissä selkeästi organisaation elinkaaren vaiheet (ks. mm. Koski 2009, 22). Esimerkiksi Sydänmaanlakka (2001, 246) kuvaa organisaation elinkaarta alla olevan kuvion (kuvio 5) mukaisesti. Kuviossa tilanteessa A voi olla niin yksilö, tiimi kuin organisaatiokin. Tästä tilanteesta on kolme tietä eteenpäin: selkeästi laskeva eli taantuva tie, tasaantuva tie eli urautumiseen johtava toiminnan jatkuminen vanhaan malliin sekä uudistumisen tie, jolloin tiedostetaan tarve muuttua ja muutos myös toteutetaan. (Sydänmaanlakka 2001, 246.)

Kuvio 5. Yksilön, tiimin ja organisaation elinkaari (Sydänmaanlakka 2001, 246)

Nuoren Suomen kohdalla organisaation elinkaaren kulkeminen on tarkoittanut seuraavaa. Aluksi liikuntakulttuurin muuttuminen loi pohjaa Nuoren Suomen nykyisen seniorikonsultti Pekka Vähätalon idealle uudenlaisesta nuorisourheiluohjelmasta, jossa otettiin huomioon lasten urheiluun liittyneiden tavoitteiden eriytyminen. Tässä organi-

saation ensivaiheessa tekijöillä on paljon innostusta (Koski 2009, 21). Tämän jälkeen idean pohjalta perustettiin erillinen ohjelma, joka myöhemmin vakiintui omaksi rekisteröidyksi yhdistyksekseen. Tässä kollektiivisuuden ja muodollistumisen vaiheessa toimijat siis sitoutuivat voimakkaasti organisaatioon ja vakaita rakenteita ja muodollisia sääntöjä aletaan noudattaa (Koski 2009, 21). Sittemmin yhteiskunnallisen keskustelun myötä Nuori Suomi on kiinnostunut omasta asemastaan lasten ja nuorten liikuntakulttuurissa ja on jopa haastettu perustelemaan ja etenkin tarkentamaan toiminta-ajatustaan. Näin ollen järjestö pyrkii muun muassa terävöittämään sinettikriteereitään. Järjestössä myös kehitellään jatkuvasti uusia ja päivitetään jo käytössä olleita toimintamuotoja. Tällainen toiminta sopii organisaatiolle, joka on edennyt elinkaarensa aikana uusiutumisen tai kuihtumisen vaiheeseen (Koski 2009, 21). Nuorta Suomea on kritisoitu sen kyvystä tuottaa uutta, jolloin koko organisaation olemassaolo tämän hetkisessä liikuntakulttuurissa on kyseenalaistettu (Litmanen 2008, 208).

Kansalaisten parissa toimivien järjestöjen on huomioitava toiminnassaan yleinen yhteiskunnallinen tilanne. Järjestöjen toimintaympäristöissä tapahtuu jatkuvasti muutoksia. (Ilmanen ym. 2008, 9.) Nuoren Suomen kohdalla muutosten huomiointi tarkoittaa etenkin lasten ja nuorten liikuntakulttuurissa ja hyvinvoinnissa tapahtuvan kehityksen seuraamista. Muutokset näissä asioissa ovat luonnollisesti vahvasti kytköksissä muuhun yhteiskunnan kehitykseen. Nuori Suomi on viimeaikaisista tutkimustuloksista ja keskusteluista valveutuneena ottanut huolenaiheekseen suomalaisten urheiluvien lasten ja nuorten vähäisen fyysisen aktiivisuuden. Kevään 2010 aikana Nuoressa Suomessa on muun muassa käynnistetty Kasva urheilijaksi –kehitysohjelma, jossa keskeisiä teemoja ovat urheilijaksi kasvamiseen liittyvät asiat, kuten harjoittelun ja fyysisen aktiivisuuden määrän tärkeys sekä lahjakkuustekijät ja niiden tukeminen ja kehittäminen. (Eeva Sunnari 17.3.2010.)

Muuttuvassa yhteiskunnassa toimiminen ja kehityssuuntiin reagoiminen on aiheuttanut myös väärinkäsityksiä Nuoren Suomen toimintaan liittyen. Järjestön tavoitteet ja painopisteet ovat luonnollisesti muuttuneet 1980-luvun lopulta tähän päivään tultaessa. Nuori Suomi –ohjelmaa perustettaessa keskeinen huolenaihe ja ohjelman syntysysäyksen antanut teema oli lasten urheilun liika kilpailullisuus urheiluseuratoiminnassa. On luonnollista, että tuolloin Nuori Suomi –ohjelman viestit painottuivat kyseiseen näkökulmaan. Kuitenkin yhteiskunta sekä lasten ja nuorten liikuntakulttuuri ovat muuttuneet noista ajoista eivätkä kilpailullisuuden liika korostuminen tai lasten urheilun totisuus ole enää

Nuoren Suomen huolen ainoana keskipisteenä. Sen sijaan huomiota kiinnitetään tällä hetkellä ensisijassa urheilevien lasten riittämättömään fyysiseen aktiivisuuteen. Tämä huolenaihe on yhteinen muun muassa Olympiakomitean kanssa. Kuitenkaan kaikki toimijat eivät ole nähneet Nuoren Suomen painopisteiden muutosta, vaan yhä edelleen on toimijoita, jotka yhdistävät Nuoren Suomen toiminnan sen alkuaikojen painopisteiden mukaiseen viestintään.

Miten Nuori Suomi ja sen edustama ideologia sitten istuvat nyky-yhteiskuntaan? Yhtenä pohdintana voidaan nostaa esille vaikkapa Vancouverin talviolympialaisten suomalaismenestys. Suomen mitalisaalis jäi maan kaikkien aikojen heikoimmaksi, jolloin on selvää, että myös lasten ja nuorten urheilun tilaa tarkastellaan kriittisesti etsittäessä syitä Suomen heikolle menestykselle. Selvää on, että tietyt tahot näkevät Suomen huippu-urheilumenestyksen takaamisen tulevaisuudessa ehdottoman tärkeäksi. Suomalaista huippu-urheilumenestystä nostamaan perustettiin huippu-urheilun kehitysryhmä, jonka toimiala ulottuu itse asiassa koko suomalaisen urheilujärjestelmän pohtimiseen. Nuori Suomi toimii siis kentällä, jossa lasten ja nuorten urheiluun kohdistuu erilaisia odotuksia, tavoitteita ja intressejä tahoista riippuen. Nuoren Suomen toimintakentistä koulut ja päiväkodit voidaan nähdä urheiluseuroja vähemmän haasteellisiksi, sillä esimerkiksi jo opetussuunnitelmat velvoittavat liikunnanopettajia toteuttamaan kouluissaan monipuolista ja yksilöllisyyden huomioivaa lasten ja nuorten liikuntaa.

Erityisesti jääkiekkopiireissä Nuoren Suomen arvoja ja toimintaa on kritisoitu vahvasti. Alla on kaksi esimerkkiä siitä, millä tavoin entinen jääkiekkoilija ja jääkiekkovalmentaja Petteri Sihvonen on arvostellut Nuorta Suomea. Ensimmäisessä lainauksessa Sihvonen etsii syitä sille, miksi 1980-luvun lopulla syntyneistä nuorista ei ole kehittynyt huippupelaajia. Toisessa lainauksessa Sihvonen pohtii sitä, mistä nuorten MM-kisoissa vuonna 2007 pelanneiden suomalaisten nuorten jääkiekkoilijoiden heikko taitotaso johtuu. (Urheilulehti 2007.)

”Syypää on Nuori Suomi. Sen synty ja tunkeutuminen suomalaiseen jääkiekkoiluun voimakkaasti ajoittuu juuri tuonne maailmanmestaruuden paikkeille. Massaa oli, mutta laatua ja määrää harjoittelussa ja peleissä ei. Nyt tämä ongelma kaatuu syliimme pahempana ja pahempana kausi kaudelta.” (Urheilulehti 2007.)

”Ei valmentajien taso ole ainakaan heikentynyt takavuosista. Päinvastoin. Mutta nyt jarruna on ollut yli kymmenen vuotta Nuori Suomi. Vaatii lähes mahdottomia valmentajalta operoida Nuoren Suomen ehdollistamissa oloissa niin, että sekä etevimmät että vähemmän kehittyneet edistyisivät maksimaalisesti.” (Urheilulehti 2007.)

Jääkiekkotoimijoiden Nuori Suomi ry:tä kohtaan esittämän kritiikin yhteydessä on syytä huomioida, että jääkiekkoliitossa on rakennettu oma ohjelma, josta käytetään nimeä Nuori Suomi –ohjelma. Kyseisellä jääkiekkoliiton itse muotoilemilla periaatteilla sisältyvä ohjelmalla ei siis ole mitään tekemistä Nuori Suomi ry:n toiminnan kanssa. Samoin sekaannusta aiheuttaa Suomen Palloliiton perustama ”Kaikki pelaa” –ohjelma, jonka olemassa oloon Nuorella Suomella ei niin ikään ole suoraa vaikutusta. Kuitenkin nämä ohjelmat yhdistetään Nuori Suomi ry:een, mikä johtaa virheellisiin mielikuviin ja käsityksiin järjestön toiminnasta. (Eeva Sunnari 24.3.2010.)

Nuorella Suomessa järjestön toimintaa kohtaan esitetty kritiikki ja siihen kohdistuvat väärinkäsitykset tiedostetaan. Nuoren Suomen kehitysjohtaja Pasi Mäenpää on ottanut kantaa väärinkäsityksiin Nuoren Suomen julkaisemassa Sinettimaili-verkkolehdestä helmikuussa vuonna 2010. Artikkelissaan Mäenpää myöntää, että Nuoren Suomen toimintaa on arvosteltu viime aikoina eri yhteyksissä paljon. Näistä keskusteluista johtuen Nuorella Suomessa on koettu aiheelliseksi täsmentää järjestön tavoitteita ja tahtotilaa. Lasten ja nuorten urheilun käytännön toteuttajien ja sektorin toimialajärjestön välisessä vuorovaikutuksessa on siis selviä ristiriitaisuuksia. Nuoren Suomen näkökulmasta on erityisen tärkeää havaita yhteiskunnassa sekä lasten ja nuorten liikuntakulttuurissa tapahtuvat muutokset, jotta järjestön toimenpiteet ja käytännön toimintaa järjestävien tahojen näkemykset eivät loittone liiaksi toisistaan.

Myös Nuoren Suomen viestinnän riittävyyttä voidaan pohtia. Jos viestintä järjestön toiminta-ajatuksista ja –malleista olisi riittävää, järjestö tuskin joutuisi kamppailemaan vääristyneiden mielikuvien oikaisemiseksi ainakaan samassa mittakaavassa kuin se nyt joutuu tekemään. Nuoren Suomen suunnittelijan Eeva Sunnarin mukaan viestinnälliset ongelmat nähdään Nuorella Suomessa keskeisiksi ja järjestö on ottanut tavoitteekseen tahtotilansa ja ydinviestiensä kirkastamisen eri kanavien kautta. Sinettiseuratoiminnan kohdalla viestejä terävöitetään muun muassa aluekierroksilla. Tietoisuutta sinettiseuratoiminnan periaatteista pyritään lisäämään sekä sinettiseuralaisten keskuudessa että ei-sinettiseuralaisten, toiminnasta vain vähän tietävien keskuudessa. (Eeva Sunnari

24.3.2010.) Toisaalta ristiriitaista suhtautumista Nuoren Suomen toimintaan esimerkiksi lasten ja nuorten urheiluseurakentällä ei voida selittää pelkästään Nuoren Suomen puutteellisella viestinnällä. Todellisuudessa urheiluseurat ovat perinteisesti painottaneet toiminnassaan kilpailullista näkökulmaa. Tästä syystä on luonnollista, että Nuoren Suomen ajama ajatus siitä, että seuroissa jokaisen lapsen ja nuoren tulee voida harrastaa omien intressiensä mukaisesti myös muussa kuin kilpailullisessa mielessä, ei sovi kaikkien seurojen toiminta-ajatukseen.

6 Tutkimuksen toteutus

Tämä tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä. Kvantitatiivisesta aineistosta on huomioitava, että se on aina vain osaprojektio tutkimuksen kohteesta. Keskeistä kvantitatiivisessa tutkimuksessa on tutkittavan ilmiön peruspiirteiden systemaattinen mittaaminen; tutkittavasta ilmiöstä tulee siis voida eristää mitattavia osia. Kvantitatiivinen tutkimus mahdollistaa tutkittavan ilmiön rakenteen kuvaamisen eli ilmiön koostumuksen sekä mahdollisesti sen osien välisten riippuvuussuhteiden esittämisen. Kvantitatiivisella tutkimuksella voidaan myös selvittää, minkälaisia muutoksia tutkittavassa ilmiössä tapahtuu. (Alkula ym. 1995, 20, 22.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tulee myös ymmärtää riittävästi niitä merkitysjärjestelmiä, joita tutkittava kohde ympäristöineen käyttää. Mittaaminen edellyttää usein käsitteiden mielekästä yhteyttä tutkittavan yhteisön omaan käsitteistöön. Tutkimuksen kohteena oleva ilmiö on näin ollen tunnettava hyvin. Kvantitatiivisin menetelmin saatujen tulosten ymmärtäminen ja oikein tulkitseminen edellyttää tutkimuskohteen tuntemista laajemminkin kuin vain käytetyn aineiston antaman kuvauksen rajoissa. (Alkula ym. 1995, 21.) Urheiluseurojen toimijakokonaisuuteen sekä Nuoreen Suomeen organisaationa, etenkin sen urheiluseurayksikköön, perehtyminen oli siis keskeistä tämän tutkimuksen onnistumiseksi. Tämä perehtyminen tapahtui pääasiassa tutkijan Nuoressa Suomessa toteuttaman työharjoittelun ja muiden työtehtävien tuomien kokemusten myötä sekä molempiin edellä mainittuihin ilmiöihin liittyvään kirjallisuuteen perehtymällä. Lisäksi oli tärkeää liittää urheiluseurat sekä Nuori Suomi ry laajempaan liikuntakulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen kenttään sekä seurata ajankohtaisia tutkimuksen teemoista käytyjä keskusteluja.

Seuraavaksi kuvataan tämän tutkimuksen toteutus. Kuvaus tehtiin tarkasti tulosten toistettavuuden mahdollistamiseksi. Tieteellisen tiedon piirteisiin kuuluu, että tutkimustulosten tulee olla replikoitavissa eli jonkun muun tutkijan tai tutkijaryhmän uudelleen tuotettavissa. Mikäli tämä ei onnistu, voidaan tutkimusten tulosten luotettavuus kyseenalaistaa. (Metsämuuronen 2005, 25.) Tutkimuksen toteutuksen tarkkaan kuvaamiseen päädyttiin myös tutkimuksen metodologisen kannanoton vuoksi. Tutkimuksessa siis esitetään, millaisella tutkimustavalla kerroksisten urheiluseuratoimijoiden toisistaan poikkeavat näkemykset ja merkityksenannot saadaan näkyviin.

6.1 Tutkimuksen otos ja otanta

Otoksen huolellinen rakentaminen oli tässä tutkimuksessa erityisen keskeinen ja tärkeä vaihe seuratoimijoiden kerroksiseen tarkasteluun pääsemiseksi. Idea otoksen sisällöstä tuli Nuoren Suomen lasten ja nuorten urheilun osaston kehitysjohtajalta Pasi Mäenpäältä.

Pasi Mäenpään esityksestä tähän tutkimukseen haluttiin jokaisesta yksittäisestä seurasta mukaan seurajohtajia, valmentajia ja ohjaajia sekä lasten vanhempia. Näin otettiin huomioon urheiluseurojen monitoimijaisuus ja annettiin eri toimijaryhmille mahdollisuus tuoda esiin omia, mahdollisesti muiden toimijaryhmien mielipiteistä eroavia näkökulmiaan. Lapsia ja nuoria tutkimukseen ei otettu mukaan, sillä se olisi vaatinut erillisen, lapsille ja nuorille suunnatun kyselylomakkeen laatimisen. Tutkimusta varten rakennettu kyselylomake (Liite 2) ei etenäkään pituutensa ja kysymysten muotoilun vuoksi olisi ollut lapsille soveltuva. Lasten ja nuorten mielipiteiden merkitystä ei kuitenkaan vähätellä. Heidän näkemyksensä antaisivat lisäarvoa myös tälle tutkimukselle, mutta tällä kertaa niiden saavuttaminen nähtiin työmäärältään hankalaksi sekä tutkimuskysymysten asettelun vuoksi kuitenkin epätarkoituksenmukaiseksi. Nyt tutkittavina olivat lasten ja nuorten urheilutoiminnan toteuttajat ja mahdollistajat, eivätkä tämän toiminnan kohteet.

Tähän tutkimukseen tavoiteltiin mukaan 100 urheiluseuraa, joista puolet haluttiin olevan sinettiseuroja ja puolet ei-sinettiseuroja. Jokaisesta sadasta urheiluseurasta tavoiteltiin kymmentä vastaajaa. Tavoitteena oli siis toimittaa kyselylomake yhteensä 1000 henkilölle. Otokseen otettiin mukaan Suomessa harrastajamääriltään kahdeksan suurinta lajia. Niistä lajeista, joissa on eniten harrastajia, valittiin mukaan enemmän seuroja kuin harrastajamääriltään pienistä lajeista. Jalkapallosta tutkimukseen pyrittiin saamaan mukaan 20, jääkiekosta 14, salibandysta 10, lentopallosta 6, Svolin lajeista 14, yleisurheilusta 10, hiihdosta 6, uinnista 6 ja pienistä yksilölajeista 14 seuraa. Pienillä yksilölajeilla tarkoitetaan suunnistusta, judoa, golfia ja ratsastusta. Tutkimuksen tavoiteltu ja saavutettu otos urheiluseurojen osalta on esitetty vielä seuraavalla sivulla olevassa taulukossa (taulukko 3). Tutkimukseen haluttiin mukaan 50 joukkue- ja 50 yksilölajia.

Taulukko 3. Tutkimuksen tavoiteltu ja toteutunut otos urheiluseurojen osalta

Laji	Sinettiseuroja		Ei-Sinettiseuroja		Yhteensä	
	Tavoite	Otos	Tavoite	Otos	Tavoite	Otos
Jalkapallo	10	9	10	9	20	18
Jääkiekko	7	7	7	5	14	12
Svoli	7	7	7	7	14	14
Pienet yksilölajit	7	6	7	6	14	12
Yleisurheilu	5	5	5	5	10	10
Salibandy	5	5	5	4	10	9
Lentopallo	3	2	3	3	6	5
Hiihto	3	3	3	2	6	5
Uinti	3	3	3	2	6	5
Yhteensä	50	47	50	43	100	90

Otoksen 90 seuraa jakautuivat jäsenmäärien mukaan niin, että alle 300 jäsenen seuroja tuli tutkimukseen 37 prosenttia, kokoluokkaa 301–500 valikoitui 30 prosenttia ja yli 500 jäsenen seuroja 33 prosenttia. Yhteenlaskettuja jäseniä seuroissa oli 49 631, joista lapsia 31 462 (63 %) ja aikuisia 18 169 (37 %). Sinettiseuroja tuli mukaan tähän tutkimukseen 47 ja ei-sinettiseuroja 43.

Jokaisesta sadasta seurasta tavoiteltiin vastaajiksi kahta seurajohtajaa, neljää valmentajaa tai ohjaajaa ja neljää seuran toiminnassa mukana olevan lapsen vanhempaa. Seurajohtajilla tarkoitettiin seuran puheenjohtajaa, toiminnanjohtajaa, lajijaoston puheenjohtajaa, hallituksen jäsentä tai sihteerää. Ohjaajista ja valmentajista kahden toivottiin ohjaavan tai valmentavan alle 13-vuotiaita ja kahden 13–19-vuotiaita lapsia ja nuoria. Myös vanhemmista kahden toivottiin olevan alle 13-vuotiaiden ja kahden 13–19-vuotiaiden lasten ja nuorten vanhempia. Kaiken kaikkiaan tutkimukseen tavoiteltiin siis yhteensä 200 seurajohtajaa, 400 ohjaajaa tai valmentajaa sekä 400 vanhempaa sadasta eri urheiluseurasta. Tämä otos ei täysin toteutunut, sillä kyselylomakkeen lähettämistä varten seuroilta saatiin yhteensä 854 vastaajan sähköpostiosoite tavoitellun 1000 sähköpostiosoitteen sijaan.

Tässä tutkimuksessa käytetty otoksen muodostamistapa on harvinainen urheiluseuratutkimuksissa. Yleensä urheiluseuroja tutkittaessa on kysytty vain yhden seuratoimijaryhmän näkökulmaa tutkittuun asiaan. Esimerkiksi Suomessa tähän mennessä laajamittaisimmassa määrällisessä liikuntaseuroihin kohdistuneessa tutkimusprojektissa nojaututtiin organisaatioteoreettiseen lähestymistapaan. Kalevi Heinilän ja Pasi Kosken tutki-

musprojektissa tutkimusyksikkönä olivat nimenomaan liikuntaseurat organisaationa eivätkä niissä toimivat yksilöt. Aineiston keruussa käytettiin asiantuntijamenettelyä, jolloin kyselylomakkeisiin vastasivat seuransa toiminnan hyvin tuntevat seuratoimijat. (Koski 1991, 5-6, 25.)

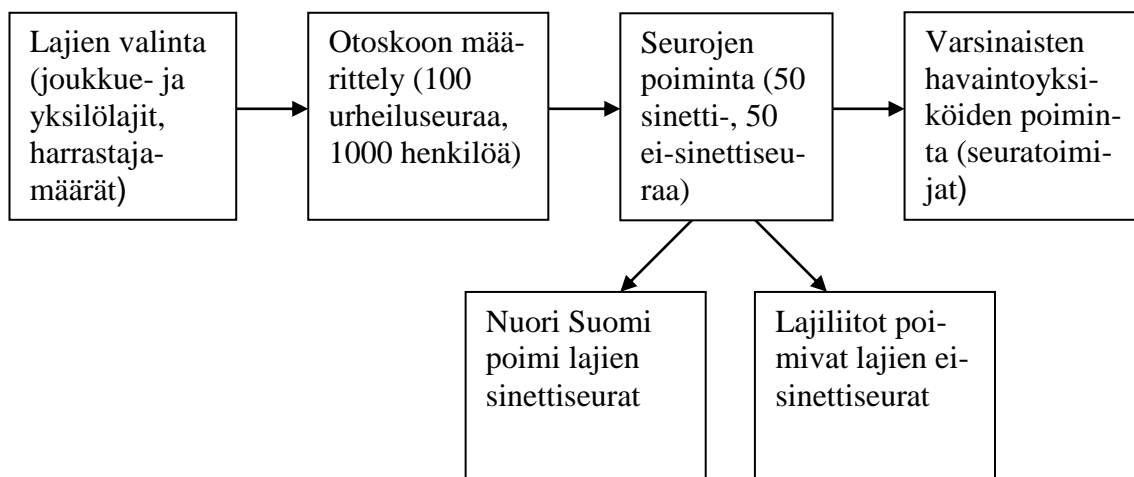
Tässä tutkimuksessa otoksen rakentamisessa painotettiin Kosken ja Heinilän tutkimusprojektista poiketen nimenomaan erilaisten seuratoimijoiden näkemysten saavuttamista. Useista eri toimijaryhmistä koostuva otos antaa kattavamman ja monipuolisemman kuvan urheiluseuroissa vallitsevista näkemyksistä ja mielipiteistä kuin vain seurojen muutamien aktiivien vastauksista tehdyt tulkinnat. Pelkästään seura-aktiivien tai -johtajien näkemysten yleistäminen kertomaan koko seuraa määrittelevistä asenteista on kyseenalaista nimenomaan edustavuutensa vuoksi.

Otantamenetelmänä käytettiin ryväotantaa, mikä tarkoittaa monivaiheista poimintaa. Menetelmän mukaisesti aluksi valitaan satunnaisesti yhdessä tai useammassa vaiheessa otantayksikköä suurempia kokonaisuuksia. (Alkula ym. 1995, 112.) Tässä tutkimuksessa näitä kokonaisuuksia edustivat tietyissä lajeissa Suomessa toimivat urheiluseurat. Lajit käyvät ilmi aiemmin esitetystä taulukosta 3.

Seuraavassa vaiheessa ryväotannassa suoritetaan valituksi tulleiden ryppäiden sisällä uusi varsinaisiin havaintoyksiköihin kohdistuva otanta tai tutkitaan kaikki havaintoyksiköt (Alkula ym. 1995, 112). Tähän tutkimukseen valitut seurat poimittiin määriteltyjen lajiliittojen sisältä yksinkertaisella satunnaisotannalla. Nuori Suomi valitsi rekisteristään satunnaisesti jokaisen lajin kohdalta tarvittavan määrän sinettiseuroja. Lajiliitot puolestaan poimivat Nuoren Suomen pyynnöstä omista rekistereistään niin ikään sattumanvaraisesti määrätyn määrän ei-sinettiseuroja. Näin Nuori Suomi valitsi satunnaisesti esimerkiksi jalkapallosta mukaan 10 sinettiseuraa ja Suomen Palloliitto puolestaan 10 ei-sinettiseuraa.

Seuraavassa vaiheessa Nuori Suomi ja lajiliitot luovuttivat valitsemiensa seurojen yhteystiedot tutkijalle. Tutkija otti yhteyttä mukaan poimittuihin seuroihin ja pyysi seurojen yhteyshenkilöitä valitsemaan edelleen satunnaisesti tutkimukseen mukaan seuras-taan kymmenen toimijaa. Seurojen seurajohtajat, valmentajat ja ohjaajat sekä vanhemmat olivat siis tämän tutkimuksen varsinaisia havaintoyksiköitä. Satunnainen seuratoimijoiden poimiminen ei täysin toteutunut kaikissa seuroissa, sillä osa yhteyshenkilöistä

valikoi tiedettävästi kyselyyn vastaajiksi henkilöitä, joiden uskoi vastaavan suurimmalla todennäköisyydellä. Alla olevassa kuviossa (kuvio 6) havainnollistetaan vielä tutkimuksen otannan vaiheet.

Kuvio 6. Tutkimuksen otannan vaiheet

6.2 Sähköinen survey –menetelmä tässä tutkimuksessa

Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen keskeiset aineistonkeruumenetelmät ovat havainnointi, haastattelu ja kysely. Kyselylomakkeiden avulla tehtäviä kvantitatiivisia haastatteluita ja kyselyitä kutsutaan survey-tutkimuksiksi. Survey -menetelmä tarkoittaa etukäteen strukturoitua aineiston keruuta kysely- ja haastattelulomakkeita apuna käyttäen. Kyselyjä ja haastatteluja on monenlaisia ja niitä myös yhdistellään. Kontrolloitu kysely tarkoittaa sellaista lomakekyselyä, jossa joko kyselylomakkeet viedään henkilökohtaisesti vastaajille tai postitetaan suoraan heille. Kontrolloidussa kyselyssä voidaan lomakkeet myös noutaa henkilökohtaisesti vastaajilta. Näin ollen voidaan varmistaa esimerkiksi, että kyselylomake täytetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Aineistonkeruun apuvälineenä voidaan kyselylomakkeen lisäksi käyttää esimerkiksi tietokoneen haastattelujärjestelmää. Haastattelujärjestelmässä kysymykset näkyvät tietokoneen kuvaruudulla ja tietokone tallentaa vastaukset suoraan muistiinsa. (Alkula ym. 1995, 69–70, 73, 118.)

Tässä tutkimuksessa päädyttiin tutkimusmenetelmänä käyttämään survey -menetelmää erityisesti tutkimuksen otoksen laajuuden vuoksi. Alun perin Microsoft Word-tiedostoon laadittu kyselylomake (Liite 2) muutettiin sähköiseen muotoon ja lähetettiin suoraan vastaajien sähköpostiin. Vastaajien saamassa sähköpostiviestissä oli saatekirje (Liite 1) ja linkki sähköiseen kyselylomakkeeseen. Saatekirjeessä annettiin ohjeet kyselyyn vastaamiseen. Ohjeissa painotettiin sitä, että kyselyyn tuli vastata vain yhden roolin edustajana. Vastaajalla saattoi siis olla useita tehtäviä seurassa. Vastaus kyselyyn tuli pyrkiä antamaan vain sen roolin näkökulmasta, mikä oli mainittu kunkin vastaajan saatekirjeen otsikossa. Jokaiselle havaintoyksikköryhmälle lähetettiin saatekirje, joka oli otsikoitu kyseisen ryhmän mukaan. Esimerkiksi seurajohtajien saatekirjeen otsikko oli ”Hyvä seuran tai lajijaoston vastuuhenkilö”. Tutkimuksessa käytettiin siis kontrolloitua kyselyä. Vastaajan vastattua lomakkeeseen vastaukset tallentuivat automaattisesti tietokoneohjelmalle, mikä helpotti vastausten käsittelyä ja analysointia SPSS -ohjelmassa.

Sähköisen kyselylomakkeen käyttäminen osoittautui tehokkaaksi aineistonkeruutavaksi. Sähköisen lomakkeen täyttäminen on vastaajalle suhteellisen vaivatonta eikä vastauslomaketta tarvitse erikseen postittaa takaisin tutkijalle. Sähköisen lomakkeen käyttäminen helpottaa myös tutkijan työtä, kun vastaukset rekisteröityvät suoraan tietokoneohjelmalle analysoitavaksi.

Ongelmana sähköisen lomakkeen käytössä voi olla koko tutkimusjoukon saavuttaminen. Kaikilla tutkimushenkilöillä ei välttämättä ole käytössään tietokonetta ja internet-yhteyttä. Lisäksi osa tutkimukseen valituista henkilöistä ei välttämättä pysty osallistumaan tutkimukseen tietotekniikkalaitteidensa rajallisuuden vuoksi. Myös muut tietotekniikkaongelmat tai -rajoitukset voivat vaikuttaa otoksen muodostumiseen tai vastausprosentin suuruuteen. Tämän tutkimuksen aikana kävi ilmi, etteivät kaikki vastaajat esimerkiksi onnistuneet avaamaan kyselylomakkeen linkkiä tietokoneellaan.

Survey-tutkimuksen tekeminen, toteutettiinpa se sitten sähköisesti tai perinteisenä postikyselynä, edellyttää myös, että tutkijat kykenevät tekemään etukäteen ymmärrettäviä ja vakiomuotoisia kysymyksiä. Valmiiden vastausvaihtoehtojen tekeminen vaatii siis tutkittavien asioiden luokittelua ja käsitteellistä kategorisointia etukäteen. (Alkula ym. 1995, 120.) Tutkimuksen keskeiset on siis operationalisoitava eli jokaiselle käsitteelle tulee löytää konkreettinen vastine. Tutkittavaa asiaa on voitava kysyä kaikilta vastaajilta valituilla, etukäteen muotoilluilla kysymyksillä.

Tässä tutkimuksessa tarvittiin mielikuvan ja vaikuttavuuden käsitteiden operationalisointia. Tutkimusprojektin alkaessa tuli miettiä, miten seuratoimijoiden mielikuvia Nuoresta Suomesta voidaan selvittää kyselylomakkeen avulla. Miten puolestaan Nuoren Suomen vaikuttavuutta urheiluseuroissa voidaan tutkia kysymysten avulla? Mielikuvakäsitteen operationalisoinnissa kyselylomaketta varten käytettiin Ropen (2005, 181) esittämää mallia mielikuvan syvenemisestä tasoittain sekä hänen malliaan imagon psykologisista vaikuttajista (Rope 2005, 178). Nuoren Suomen vaikuttavuus urheiluseuroissa puolestaan operationalisoitiin muun muassa Nuoren Suomen urheiluseuroille tarjoamiksi keskeisiksi toiminnoiksi, hankkeiksi ja kampanjoiksi (esimerkiksi sinettiseura-toiminta), Nuoren Suomen seuroille myöntämäksi rahalliseksi kehittämistueksi sekä yleisesti Nuoren Suomen edistämiksi arvoiksi ja ihanteiksi. Myös seuratoimijoiden kokonaisuutta tavoiteltiin kuvatus otoksen lisäksi keräämällä vastaajilta monipuoliset taustatiedot.

Survey -aineistoihin liittyy lisäksi aina virheen riski, sillä survey-tutkimuksessa vastaaja vastaa valmiiksi muotoiltuihin kysymyksiin. Usein vastaaja joutuu valitsemaan yhden vastauksensa valmiiden vastausvaihtoehtojen joukosta, vaikka hänellä ei olisikaan selvää käsitystä kysytystä asiasta. Vastaajat voivat myös ymmärtää kysytyn kysymyksen eri tavalla kuin tutkija on tarkoittanut, eikä tutkijalla yleensä ole mahdollisuutta selvittää tarkemmin vastaajien ajattelutapoja. Kaikkien vastaajien vastaukset kuitenkin tulkitaan analyysissä yhtä tärkeiksi. Tämän vuoksi survey -menetelmää on kritisoitu ylidemokraattisuudesta ja atomistisuudesta. Kaikkein luotettavinta tietoa survey-tutkimuksella saadaan selvistä tosiasioista, kuten vastaajan iästä ja sukupuolesta. Epäluotettavinta tietoa tuottavat puolestaan vastaajien asenteisiin ja mielipiteisiin liittyvät kysymykset. (Alkula ym. 1995, 121.) Tämän survey-tutkimuksen tulosten pohjalta voitaisiin lisää luotettavuuden hankkimiseksi toteuttaa lisäaineiston keruuta esimerkiksi seuratoimijoita haastatteleamalla.

6.3 Tutkimuksen kulku

Tämän tutkimuksen toteutukseen osallistuivat Jyväskylän yliopistosta liikuntatieteiden laitokselta tämän pro gradu -työn laatijan lisäksi professori Hannu Itkonen, urheiluetiikan yliassistentti Kalervo Ilmanen sekä tutkija Pertti Matilainen. Tässä raportissa tutkijasta puhuttaessa tarkoitetaan tutkimusprojektissa kokopäiväisenä tutkimusassistenttina vuoden 2008 helmi- ja maaliskuussa toiminutta Marie Rautio-Sipilää (Rautio) eli tämän opinnäytetyön laatijaa. Tutkija laati tutkimusaineiston keruun jälkeen vielä selvityksen tutkimuksen kulusta vuoden 2008 huhtikuussa. Ilman tutkijan kokopäiväistä työpanosta kahden kuukauden ajan laajan tutkimusjoukon ja hyvän vastausprosentin saavuttaminen ei olisi ollut mahdollista.

6.3.1 Kyselylomakkeen laadinta

Tutkimuksen toteutus alkoi tutkijan perehtymisellä Nuori Suomi -järjestöön kyselylomakkeen laadinnan onnistumisen takaamiseksi. Lisäksi vaikuttavuuden ja mielikuvan käsitteet oli operationalisoitava Nuori Suomi ry:n näkökulmasta. Tässä käytettiin apuna Nuoren Suomen internetsivuja sekä muita kirjallisia julkaisuja. Näistä lähteistä poimittiin Nuoren Suomen urheiluseuraosaston toiminnan tavoitteita ja arvoja, toimintamuotoja ja niiden tavoitteita sekä järjestön viestintään liittyviä asioita.

Tammikuussa 2008 tutkija hahmotteli kyselylomaketta, jota muokattiin yhteistyössä Nuoren Suomen sekä tutkijaryhmän muiden jäsenten kanssa saman kuukauden aikana lopulliseen muotoon. Helmikuussa tehtiin pilottikysely Jyväskylän yliopiston liikuntatieteiden laitoksen opiskelijaryhmälle. Ryhmän antaman palautteen jälkeen lomake muotoiltiin varsinaisille tutkimushenkilöille lähetettävään muotoon. Kyselylomake (Liite 2) hyväksyttiin vielä tutkimuksen yhteistyökumppanilla eli Nuoressa Suomessa.

Seuratoimijoiden kerroksisuus huomioitiin kyselylomakkeessa useilla vastaajien taustatietoja tiedustelleilla kysymyksillä. Vastaajilta kysyttiin heidän asemaansa seurassa, sukupuolta, kilpaurheilutaustaa, suhdetta seuraan, elämäntilannetta, peruskoulutusta, liikunta-alan koulutusta sekä syitä seuratoiminnassa mukanaoloon. Lisäksi puheenjohtajia ja sihteereitä pyydettiin arvioimaan seuran jäsenmäärä, valmentajilta ja ohjaajilta

tiedusteltiin ohjattavien ikää, sukupuolta ja lajia sekä lasten vanhempia pyydettiin kertomaan kuinka kauan heidän lapsensa ovat olleet mukana seuratoiminnassa.

Kyselylomakkeeseen sisällytettiin monivalintakysymysten lisäksi neljä avointa kysymystä. Avoimilla kysymyksillä tavoiteltiin tarkentavaa tietoa siitä, millainen mielikuva vastaajilla oli Nuoresta Suomesta ja miten hyvin he tunsivat kyseistä järjestöä. Avoimella kysymyksellä selvitettiin myös syitä vastaajien mukana ololle lasten ja nuorten urheilussa. Valtaosa kyselylomakkeen kysymyksistä muotoiltiin Likertin asteikolliseen muotoon, joten vastaajat ilmaisivat mielipiteensä esitettyjen väitteiden paikkansapitävyydestä ruksaamalla mielipidettään vastaavan numeron väitteiden perästä (Alkula ym. 1995, 134).

Tutkimuksen kyselylomake (Liite 2) jaettiin kahteen pääosaan. Ensimmäisessä osassa tiedusteltiin vastaajien taustoja ja toisessa osassa esitettiin Nuorta Suomea koskevat kysymykset. Nuorta Suomea koskevat kysymykset jaettiin edelleen kolmeen osaan.

Nuorta Suomea koskevissa kysymyksissä tiedusteltiin aluksi oliko vastaaja sinetti- vai ei-sinettiseurain edustaja, oliko vastaajan seura tai lajijaosto hakenut tai aikonut hakea sinettiseuraksi ja oliko seura saanut Nuoren Suomen myöntämää rahallista tukea. Toisessa osiossa mitattiin Nuori Suomi -järjestön vastaajissa herättämiä mielikuvia. Vastaajat arvioivat Nuoren Suomen toiminnan tuntemustaan, nimesivät kolme Nuoren Suomen kampanjaa, hanketta tai toimintoa ja arvioivat Nuoren Suomen toiminnan tärkeyttä, näkyvyyttä ja kiinnostavuutta. Lisäksi vastaajat ruksasivat Likertin asteikolla mielipiteensä Nuoren Suomen toiminnan tavoitteista. Kolmannessa osiossa tiedusteltiin vastaajan näkemystä Nuoren Suomen kampanjoista, koulutuksista ja aineistoista. Tässä osiossa vastaajat kuvailivat Nuorta Suomea järjestönä sekä kertoivat osallistumisestaan Nuoren Suomen koulutuksiin ja pelisääntökeskusteluihin omassa seurassaan. Lisäksi vastaajat kertoivat mielipiteensä Nuoren Suomen toteuttamista projekteista, koulutuksista ja aineistosta sekä sinettiseuratoiminnasta Likertin asteikollisella mittarilla. Lopuksi vastaajia pyydettiin arvioimaan lasten ja nuorten liikunnan merkitystä ja eettistä arvoperustaa.

6.3.2 Tutkimusjoukon saavuttaminen

Tutkimushenkilöiden sähköpostiosoitteita kerättiin yhtäaikaaisesti kyselylomakkeen valmistelun kanssa. Tutkimushenkilöiden joukkoa ryhdyttiin keräämään Nuoren Suomen ehdotusten mukaisesti. Nuori Suomi määritteli mukaan otettavat lajit ja otoskoon. Nuori Suomi toimitti vuoden 2008 tammikuussa tutkijalle tutkimukseen satunnaisesti mukaan valittujen sinettiseurojen yhteystiedot. Saman kuukauden aikana tutkijalle toimitettiin myös Nuoren Suomen lajiliitoilta hankkimat tutkimukseen satunnaisesti valittujen ei-sinettiseurojen yhteystiedot. Tutkija siirsi vastaanottamansa yhteystiedot excel -taulukkoon ja varsinaisen tutkimusjoukon keruu aloitettiin helmikuun 2008 alussa.

Tutkija otti yhteyttä tutkimukseen valittuihin seuroihin aluksi sähköpostitse. Seurojen yhteyshenkilöitä pyydettiin lähettämään tutkijalle sähköpostitse seurastaan satunnaisesti valitsemiensa seuratoimijoiden sähköpostiosoitteet kyselylomakkeen lähettämistä varten. Kuitenkaan läheskään kaikki yhteyshenkilöt eivät vastanneet tutkijan heille lähettämään sähköpostiin. Näin ollen tutkija tiedusteli useiden seurojen osallistumista tutkimukseen puhelimitse. Soittokierros oli aikaa vievää ja työlästä, mutta se vauhditti kuitenkin merkittävästi tutkimushenkilöiden sähköpostiosoitteiden keräämistä. Soittokierroksen aikana selvisi myös, että osa tutkijan saamista tiedoista seurojen yhteyshenkilöistä olivat vanhentuneet.

Yhteydenoton jälkeen seurojen yhteyshenkilöiden tutkijalle lähettämät sähköpostiosoitteet siirrettiin uuteen excel -taulukkoon. Koko tutkimusjoukko kerättiin siis yhteen excel-tiedostoon ja taulukkoon luotiin vastaajien roolien mukaan nimetyt sarakkeet. Sarakkeiden otsikot olivat siis seurajohtajat, valmentajat ja ohjaajat sekä vanhemmat. Kunkin seuran yhteyshenkilön lähettämät sähköpostiosoitteet siirrettiin taulukossa kyseisen seuran nimen kohdalle asianmukaisiin roolisarakeisiin. Näin ollen tutkija tiesi saatekirjettä ja kyselylomaketta lähettäessään, minkä roolin näkökulmasta kutakin tutkimushenkilöä pyydettäisiin vastaamaan.

Helmikuun puolenvälin jälkeen vuonna 2008 tutkija laati hahmotelman vastaajille lähetettävästä saatekirjeestä. Saatekirjeessä (Liite 1) esiteltiin lyhyesti tutkimus ja annettiin ohjeita kyselyyn vastaamiseen. Saatekirje hyväksyttiin Nuoressa Suomessa. Samanaikaisesti tutkija jatkoi tutkimushenkilöiden sähköpostiosoitteiden keräämistä seuroilta.

Saatekirje ja linkki kyselylomakkeeseen lähetettiin tutkimushenkilöille helmikuun loppupuolella vuonna 2008. Vastauksia pyydettiin 7.3.2008 mennessä. Osa seurojen yhteyshenkilöistä halusi itse lähettää saatekirjeen ja linkin seurastaan valitsemilleen tutkimushenkilöille, koska he eivät halunneet luovuttaa seuratoimijoidensa sähköpostiosoitteita ilman kyseisten henkilöiden lupaa. Tutkija lähetti saatekirjeen ja linkin myös niiden seurojen yhdyshenkilöille, jotka eivät olleet lähettäneet seuratoimijoidensa sähköpostiosoitteita tutkijan pyytämään määräaikaan mennessä. Näille yhteyshenkilöille lähetetyssä sähköpostiviestissä ohjeistettiin seuratoimijoita vielä siitä, kelle saatekirje ja linkki toivottiin lähetettävän ja miten kyselylomakkeeseen tuli vastata.

Tutkimushenkilöiden vastausten rekisteröityessä tietokoneohjelmaan tutkija piti koko ajan kirjaa vastaajista. Tietokoneohjelmasta kävi ilmi, mistä sähköpostiosoitteesta vastaus oli tullut. Näin ollen tutkija pystyi merkitsemään koko tutkimusjoukon yhteystiedot sisältäneeseen excel-taulukkaan punaisella värillä ne sähköpostiosoitteet, joista oli vastattu kyselyyn. Näin uusintakyselyjen lähettäminen oli helpompaa, kun tutkija tiesi, mistä sähköpostiosoitteesta oli vastattu ja mistä ei. Uusintakysely lähetettiin 11.3.2008 niihin sähköpostiosoitteisiin, joista vastauksia ei ollut vielä saapunut. Uusintakyselyn viimeiseksi vastauspäiväksi määriteltiin 25.3.2008.

6.3.3 Tutkimuksen vastausprosentti

Vastausprosentin selvittämiseksi tutkija otti viimeisen vastauspäivän jälkeen yhteyttä niiden seurojen yhteyshenkilöihin, jotka halusivat itse lähettää saatekirjeen ja linkin seuransa toimihenkilöille. Heiltä tutkija selvitti, kuinka monelle henkilölle he olivat lähettäneet saatekirjeen ja linkin.

Tutkija lähetti linkin kyselylomakkeeseen ja saatekirjeen sisältäneen sähköpostiviestin 667 vastaajalle, joista 143 oli seurajohtajaa, 265 valmentajaa tai ohjaajaa ja 259 vanhempaa. Näiden vastaajien sähköpostiosoitteet siis saatiin seurojen yhteyshenkilöiltä. Lisäksi tutkija poimi kahden seuran vastaajien sähköpostiosoitteet kyseisten seurojen internetsivuilta, sillä toisen seuran yhteyshenkilö toivoi toimittavan näin ja toisen seuran yhteyshenkilö ei puolestaan lupauksestaan huolimatta toimittanut vastaajien sähköpostiosoitteita tutkijalle. Näiden lisäksi tutkija lähetti linkin kyselylomakkeeseen saatekir-

jeineen vielä 31 seuralle, joiden yhdyshenkilöt halusivat itse toimittaa viestin eteenpäin seurastaan poimimilleen vastaajille.

Niistä seuroista, joiden yhdyshenkilöt halusivat itse laittaa linkin ja saatekirjeen eteenpäin vastaajilleen, kyselyn vastaanotti yhteensä 187 henkilöä. Näistä 187 henkilöstä noin 57 oli seurajohtajaa, 69 valmentajaa tai ohjaajaa ja 64 vanhempaa. Yhteensä kyselylomake ja saatekirje saavuttivat alun perin tavoitellun 1000 vastaajan sijaan 854 vastaajaa. Vastauksia saatiin yhteensä 560, joten kyselyn vastausprosentiksi muodostui noin 66 prosenttia.

Hyvä vastausprosentti on suurelta osin tulosta tutkijan lähes kaksi kuukautta kestäneestä kokopäiväisestä työpanoksesta vastausten saamisen eteen. Lisäksi kyselylomakkeeseen vastanneiden kesken kerrottiin arvottavan palkintoja. Vastaajien kesken arvottiin kuusi 50 euron lahjakorttia urheiluliikkeeseen. Palkinnot jaettiin niin, että jokaisen vastaajaryhmän kesken arvottiin kaksi lahjakorttia. Vastaajaryhmillä tarkoitetaan siis seurajohtajia, valmentajia ja ohjaajia sekä vanhempia. Palkinnot arvottiin toukokuun 2008 alussa. Arvontapalkinnot voivat toisaalta kannustaa ihmisiä vastaamaan kyselyyn ja näin ollen nostaa tutkimuksen vastausprosenttia. Toisaalta arvontapalkintojen jakamisessa vastaajien kesken on myös se vaara, että annetut vastaukset ovat epätodenmukaisia sekä huolimattomasti, pelkästään arvontaan osallistumisen vuoksi annettuja.

6.4 Tutkimukseen muodostunut tutkimusjoukko

Kyselyyn vastasi siis 560 seuratoimijaa. Näiden toimijoiden jakautuminen aseman mukaan seuroissa esitetään taulukossa 4.

Taulukko 4. Vastaajien asema seurassa

Asema	N	%
puheenjohtaja/sihteeri	165	29 %
valmentaja/ohjaaja	217	39 %
äiti	119	21 %
isä	48	9 %
muu	11	2 %
Yhteensä	560	100 %

Alkuperäinen tavoite oli, että tutkimusjoukosta 40 prosenttia olisi ollut valmentajia tai ohjaajia, 40 prosenttia vanhempia ja 20 prosenttia seuran johtohenkilöitä. Tähän päästiin kuitenkin vain valmentajien ja ohjaajien kohdalla. Vanhempien osuus vastaajista jäi vain 30 prosenttiin tavoitellun 40 prosentin sijaan ja seurajohtajien osuus nousi 29 prosenttiin. Näin ollen viimeksi mainitulla toimijaryhmällä on otoksessa ylliedustus tavoitteisiin nähden. Vanhempien ryhmässä puolestaan äidit vastasivat huomattavasti isiä aktiivisemmin. Vinoutumista huolimatta otoksen jakauma on vähintään tyydyttävä asetettuihin tavoitteisiin suhteutettuna.

Vastaajista 318 eli 57 prosenttia toimi sinettiseurassa ja 242 eli 43 prosenttia ei-sinettiseurassa. Jakauman suunta oli odotettu, sillä etukäteisoletus oli, että sinettiseurojen toimijat ovat ei-sinettiseuroissa toimijoita aktiivisempia osallistumisessaan tähän tutkimukseen.

6.4.1 Tutkimusjoukon taustat

Vastanneista naisia oli 285 eli 51 prosenttia ja miehiä 275 eli 49 prosenttia. Kilpaurheilusta oli 61 prosentilla vastanneista ja puolestaan 39 prosenttia ei ollut kilpaillut missään lajissa. Vastaajien suhde edustamaansa seuraan on esitetty alla olevassa taulukossa (taulukko 5).

Taulukko 5. Vastaajien suhde edustamaansa seuraan

Suhde seuraan	N	%
kokoaikaisessa työsuhteessa	26	5 %
työsuhteessa palkkioperusteella	72	13 %
vapaaehtoisena/oma lapsi	448	80 %
muu	14	2 %
Yhteensä	560	100 %

Vapaaehtoisena seuran toiminnassa oli mukana vastaajista neljä viidesosaa. Heistä suurin osa oli tullut mukaan seuratyöhön siinä vaiheessa, kun oma lapsi oli alkanut harrastaa lajia. Viisi prosenttia vastaajista oli puolestaan kokoaikaisessa työsuhteessa seuraan ja palkkioperusteella seurassa työskenteli 13 prosenttia vastaajista. Vastaajien jakauma

vahvistaa, että suomalaista lasten ja nuorten urheiluseuratoimintaa pyritetään pääsääntöisesti vapaaehtoisin voimin. Lisäksi jakauma kertoo siitä, että suurin yksittäinen syy tulla mukaan seuratyöhön on oman lapsen tai omien lasten seurassa aloittama liikuntaharrastus.

Selvästi suurin osa (77 prosenttia) vastaajista ilmoitti olevansa ansiotyössä. Toiseksi suurin ryhmä olivat opiskelijat, joita oli vajaa 10 prosenttia vastaajista. Seitsemän prosenttia vastaajista työskenteli puolestaan yrittäjinä tai maanviljelijöinä. Muita ryhmiä olivat eläkeläiset, työttömät, kotiäidit ja -isät sekä varusmiehet ja siviilipalvelusta suorittavat. Yhdenkään näiden ryhmien osuus ei yltänyt kahden prosentin suhteelliseen osuuteen koko vastaajajoukosta.

Kaiken kaikkiaan tutkimuksen otos on siis painottunut selvästi työikäiseen väestöön. Otoksesta voidaan päätellä, että suomalaista lasten ja nuorten urheilua pyörittävät vapaa-aikanaan työelämässä mukana olevat suomalaiset naiset ja miehet. Työttömien osuus voidaan näin todeta minimaaliseksi seuratoiminnassa, vaikka heillä periaatteessa olisi aikaa seuratoiminnalle. Tämä tulos tukee Kosken (2000, 47) huomioita seuratoimintaan osallistumattomien työttömien suhteellisen korkeasta osuudesta Suomen kansalaisten joukossa. Syyksi Koski epäilee työttömien liian korkeaa osallistumiskynnystä seuratoimintaan.

Vastaajat poikkesivat koulutukseltaan tilastollisesti merkitsevästi koko suomalaisväestöstä keskiasteen tutkinnon osalta. Jopa 58 prosenttia vastaajista oli suorittanut keskiasteen ammatillisen tutkinnon, kun vastaava osuus koko suomalaisväestöstä oli 38 prosenttia. Runsas viidennes vastaajista oli suorittanut korkea-asteen eli yliopistotason tutkinnon, mikä oli täysin sama osuus kuin koko väestössä. Näin kyselyyn vastanneen keskivertoprofiiliksi muodostuu työelämässä mukana oleva ja hyvin ammattiinsa koulutettu nainen tai mies. Kyselyyn vastanneiden ja yli 15-vuotiaan suomalaisväestön koulutuksen jakauma on esitetty taulukossa 6.

Taulukko 6. Kyselyyn vastanneiden ja yli 15-vuotiaan suomalaisväestön koulutus

Koulutus	Kyselyyn vastanneet	Väestö (15-)
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	16 %	36 %
Keskiasteen tutkinto	58 %	38 %
Korkea-asteen tutkinto	26 %	26 %
Yhteensä	100 %	100 %

Liikunta-alan koulutuksen osalta vastaajista melkein kahdelle kolmasosalla ei ollut minkäänlaista liikunta-alan koulutusta. Kuitenkin 35 prosentilla vastaajista oli jonkinlaista liikunta-alan koulutusta. Heistä kolme neljästä oli käynyt erilaisia liikuntajärjestöjen ja urheiluopistojen kursseja ja liikunta-alan yliopistotason tutkinto oli 38 vastaajalla. Liikunnanohjaajia joukossa oli puolestaan 25.

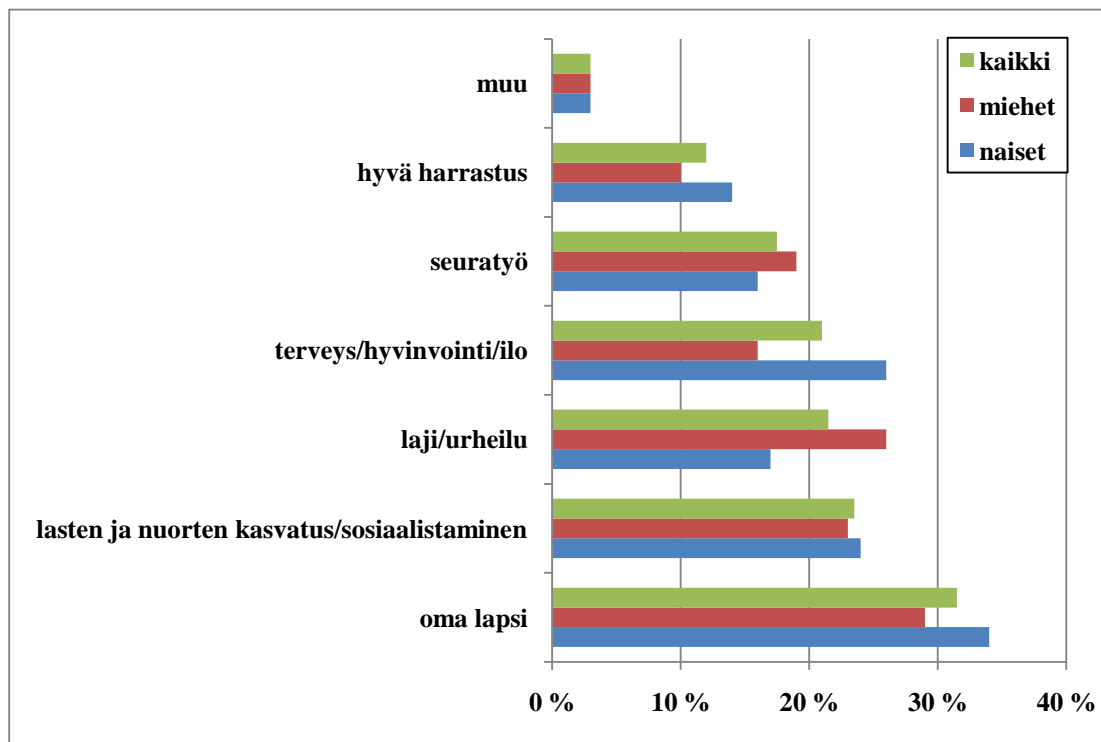
Tutkimukseen tavoiteltiin mukaan eniten seuroja jalkapallosta, sitten jääkiekosta, voimistelusta, pienistä yksilölajeista, yleisurheilusta ja salibandysta, lentopallosta ja vähiten hiihdosta ja uinnista. Tutkimusjoukko noudatteli tätä tavoitetta jakautumisessaan lajeittain. Alla olevasta taulukosta (taulukko 7) näkyy, että tutkimuksen vastaajista suurin osa edusti jalkapalloa, sitten jääkiekkoa, voimistelua, pieniä yksilölajeja, yleisurheilua, salibandyä, lentopalloa, hiihtoa ja uintia. Vastaajista 41 prosenttia edusti yksilölajia ja 59 prosenttia joukkuelajia.

Taulukko 7. Vastaajat lajeittain ryhmiteltynä

Laji	N	%
jalkapallo	103	18 %
jääkiekko	82	15 %
svol	81	14 %
yleisurheilu	60	11 %
salibandy	65	12 %
suunnistus	30	5 %
ratsastus	14	3 %
lentopallo	20	4 %
hiihto	33	6 %
uinti	40	7 %
judo	28	5 %
golf	4	1 %
Yhteensä	560	100 %

Vastaajat saivat lisäksi nimetä avoimella kysymyksellä kolme syytä mukanaololleen lasten- ja nuorten urheiluseuratoiminnassa. Vastausten perusteella muodostettiin SPSS -ohjelmassa seitsemän mukanaolon syytä kuvaavaa luokkaa. Nämä luokat olivat oma lapsi; lasten ja nuorten kasvatus ja sosiaalistaminen; laji ja urheilu; terveys, hyvinvointi ja ilo; seuratyö; hyvä harrastus sekä muu. Vastaajista 32 prosenttia ilmoitti olevansa mukana oman lapsen, 23 prosenttia lasten ja nuorten kasvatuksen ja sosiaalistamisen, 22 prosenttia lajin ja urheilun sekä terveyden, hyvinvoinnin ja ilon, 17 prosenttia seura-

työn, 12 prosenttia hyvän harrastuksen ja kolme prosenttia muun syyn vuoksi. Nämä osuudet sekä naisten ja miesten vastausten jakaumat näkyvät kuvioista 7.

Kuvio 7. Kaikkien seuratoimijoiden sekä mies- ja naistoimijoiden ilmoittamat syyt lasten ja nuorten urheilutoiminnassa mukanaoloon (n=560)

Verrattaessa lasten ja nuorten urheiluseuratoimintaan osallistumisen syitä sukupuolittain ilmenee, että naisten vastauksissa osallistumisen syinä korostuivat oma lapsi, lasten ja nuorten terveys, hyvinvointi ja ilo sekä hyvä harrastus. Miesten vastauksissa sen sijaan korostuivat lajin ja urheilun sekä seuratyön merkitys. Tilastollisesti merkitsevin ero sukupuolten välillä oli nimenomaan luokassa terveys, hyvinvointi ja ilo ($p=.007$). Naisista 25 prosenttia ja miehistä 16 prosenttia kertoi olevansa mukana urheiluseuratoiminnassa tästä syystä. Tilastollisesti merkitsevä ero oli myös lajin ja urheilun kohdalla ($p=.013$), sillä miehistä tästä syystä seuratoiminnassa ilmoitti olevansa mukana 25 prosenttia ja naisista vain 18 prosenttia. Huomionarvoista on, että oman lapsen seuratoiminnan motiiviksi ilmoitti naisista 33 prosenttia ja miehistä 29 prosenttia, jolloin tilastollisesti merkitsevää eroa tämän motiivin kohdalla ei ollut ($p=.20$). Oma lapsi on sekä miehille että naisille tärkein seuratoiminnassa mukanaolon motiivi. Myöskään seuratyö toiminnassa mukanaolon syynä ei aiheuttanut sukupuolten välille tilastollisesti merkitsevää

eroa, sillä naisista 16 prosenttia ja miehistä 19 prosenttia nosti kyseisen motiivin kolmen joukkoon seuratoiminnassa mukanaolon syissään ($p=.22$).

Koski (2009, 44) on huomannut tutkimuksessaan samankaltaisia eroja sukupuolten välillä myös omaan liikuntaharrastukseen suhtautumisessa. Etenkin nuoremmat miehet ovat Kosken mukaan naisia useammin kilpaurheiluorientoituneita urheiluharrastukseensa. Naisille tavoitteellisuus ja tekemisen intensiteetti eivät ole yhtä tärkeitä urheiluharrastuksessa kuin miehille. Näin ollen miehet keskittyvät naisia useammin vain yhteen tai muutamaasi lajeihin. (Koski 2009, 44.)

6.5.2 Katoanalyysi

Tutkimuksen vastausprosentti nousi noin 66 prosenttiin, jota voidaan pitää erittäin hyvänä survey-tutkimuksessa. Kuitenkin havaintoyksiköistä 44 prosentin vastaukset jäivät saavuttamatta. Osasyynä tähän olivat luultavasti ATK-ongelmat. Kahden kuukauden tutkimusassistenttina toimimisen aikana tutkija sai jonkin verran yhteydenottoja, joissa kerrottiin, ettei vastaaja ollut onnistunut avaamaan sähköpostitse hänelle lähetettyä linkkiä kyselylomakkeeseen. Oletettavasti kaikki, joille näin kävi, eivät ilmoittaneet siitä tutkijalle.

Toinen katoa selittävä tekijä voi olla se, että joidenkin seurojen yhteyshenkilöt eivät halunneet luovuttaa toimijoidensa sähköposteja suoraan tutkijalle. Näiden seurojen kanssa meneteltiin niin, että tutkija lähetti saatekirjeet ja linkin kyselylomakkeeseen yhteyshenkilölle, joka puolestaan lupautui lähettämään saatekirjeen ja linkin edelleen seuransa vastaajille. Takeita siitä, olivatko yhteyshenkilöt todella välittäneet tutkijan lähettämän viestin eteenpäin vastaajille, ei kaikkien seurojen osalta saatu.

Luonnollisesti myös vastaajien mielenkiinto tutkimusaihetta kohtaan vaikuttaa vastausinnostukseen. Esimerkiksi ei-sinettiseurojen edustajat vastasivat hieman sinettiseurojen edustajia harvemmin kyselylomakkeeseen. Ei-sinettiseurojen edustajat eivät välttämättä koe Nuorta Suomea koskevaa tutkimusta yhtä tärkeäksi kuin sinettiseurojen edustajat. Lisäksi vanhempien, erityisesti isien, osuus vastausjoukosta jäi tavoiteltua pienemmäksi. Nämä toimijaryhmät ovat usein esimerkiksi seurajohtajia tai valmentajia ja ohjaajia heikommin kiinnittyneitä seuran toimintaan, jolloin tämän tutkimuksen aihe

ei ehkä tuntunut vanhemmista yhtä tärkeältä kuin kahdesta viimeksi mainitusta toimijaryhmästä. Myös ajanpuute on saattanut vaikuttaa kyselyyn vastaamatta jättämiseen kaikissa toimijaryhmissä.

7 Tutkimuksen tulokset

Tässä tutkimuksessa käytetty aineisto antaa mahdollisuuksia monenlaisiin analyysihin. Tässä tutkimuksessa aineistosta rajattiin analysoitavaksi seuraavat tutkimuskysymysten (2-4) mukaiset asiat:

2. Miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävissä urheiluseuroissa toimivien seuratoimijoiden näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä poikkeavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain tarkasteltuna?
3. Miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävissä urheiluseuroissa toimivien seuratoimijoiden näkemykset Nuoren Suomen toiminnan tavoitteista ja arvoista poikkeavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain tarkasteltuna?
4. Miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävissä urheiluseuroissa toimivien seuratoimijoiden näkemykset sinettiseuratoiminnasta poikkeavat toisistaan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain tarkasteltuna?

Tässä luvussa esitetään aluksi vastaajien näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä, sen jälkeen Nuoren Suomen toiminnan arvoista ja tavoitteista ja viimeiseksi Nuoren Suomen sinettiseuratoiminnasta. Jokainen osio aloitetaan kokoamalla yhteen kaikkien 560 vastaajan näkemykset käsiteltävästä asiasta. Tämän jälkeen siirrytään näkemysten tarkasteluun sukupuolittain, toimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain. Lopuksi esitellään pääkomponenttianalyysin tulokset. Tutkimusaineisto analysoitiin SPSS -ohjelmistolla (Statistical Package for Social Sciences). Tämä tietokoneohjelma on tarkoitettu nimenomaan kvantitatiivisen aineiston analysointiin (Metsämuuronen 2005, 480).

7.1 Seuratoimijoiden arvio Nuoresta Suomesta järjestönä

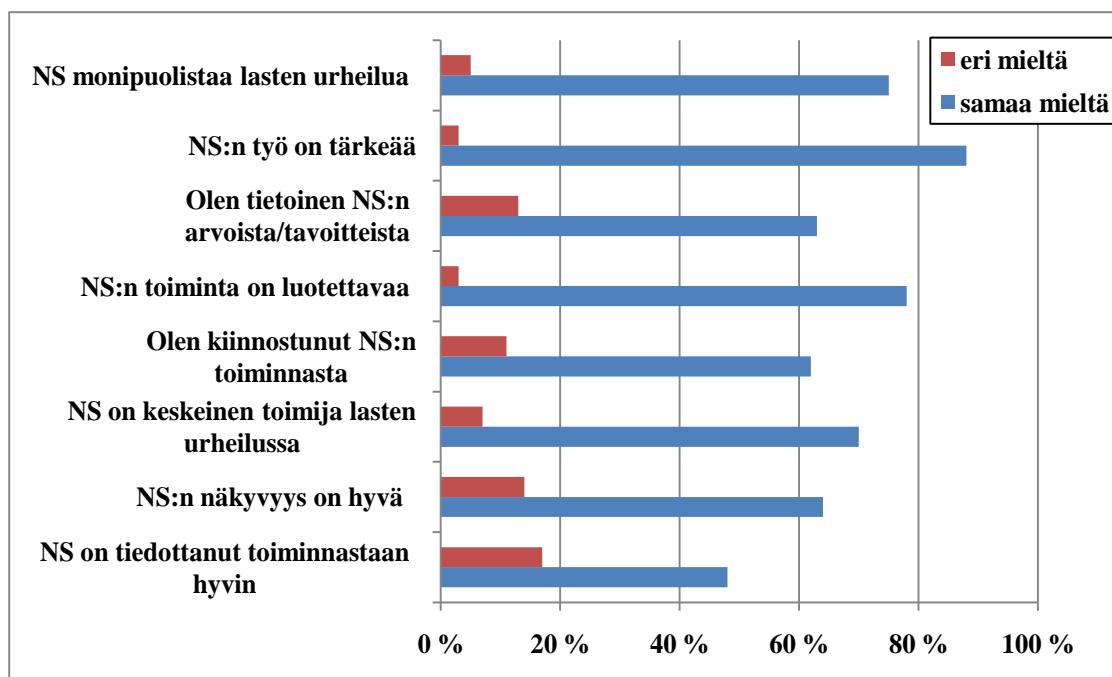
Vastaajat arvioivat Likertin viisiportaisella asenneväittämäasteikolla Nuoren Suomen järjestönä heissä herättämää mielikuvaa. Likertin asteikko on tavallisesti 4- tai 5- portainen järjestysasteikon tasoinen asteikko. Siinä vastausvaihtoehtojen ääripäinä ovat täysin samaa mieltä- ja täysin eri mieltä –vastausvaihtoehdot. Vastaaja valitsee annetulta asteikolta parhaiten omaa käsitystään vastaavan vaihtoehdon. (Heikkilä 1999, 52.)

Vastaajille esitetyt väitteet olivat seuraavat:

1. Nuori Suomi on tiedottanut toiminnastaan hyvin
2. Nuoren Suomen näkyvyys on hyvä
3. Nuori Suomi on keskeinen toimija lasten ja nuorten urheilussa
4. Olen kiinnostunut Nuoren Suomen toiminnasta
5. Nuoren Suomen toiminta on luotettavaa
6. Olen tietoinen Nuoren Suomen arvoista/tavoitteista
7. Nuoren Suomen työ on tärkeää
8. Nuori Suomi monipuolistaa lasten urheilua

Kysymyspatterin sisäinen reliabiliteetti voidaan todeta hyväksi (Cronbach's Alpha=0.841). Asenneväittämät siis mittasivat johdonmukaisesti ja luotettavasti vastaajien suhtautumista Nuoren Suomeen järjestönä. Mittarin reliabiliteetti kertoo mittauksen toistettavuudesta, jonka mittaamiseen Cronbachin alfa on yksi keino. Cronbachin alfassa mittari jaetaan keinotekoisesti kahteen osaan, jolloin näiden puoliskojen välinen korrelaatio kertoo mittarin reliabiliteetistä. Tällä siis varmistetaan, että mittarin kaikki osat todella mittaavat samaa asiaa, jolloin ne ovat konsistentteja keskenään. Cronbachin alfan matemaattinen laskukaava tuottaa kaikkien mahdollisten mittarista muodostettavien puolitusten keskiarvon. (Metsämuuronen 2005, 66–67.)

Seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (kuvio 8) esitetään kaikkien vastaajien mielipiteet yllä esitettyihin väittämiin. Taulukkoon ei ole otettu mukaan niiden vastaajien osuuksia, jotka eivät osanneet määritellä kantaansa väittämiin.

Kuvio 8. Kaikkien vastaajien (n=560) arvio Nuoren Suomen toiminnasta

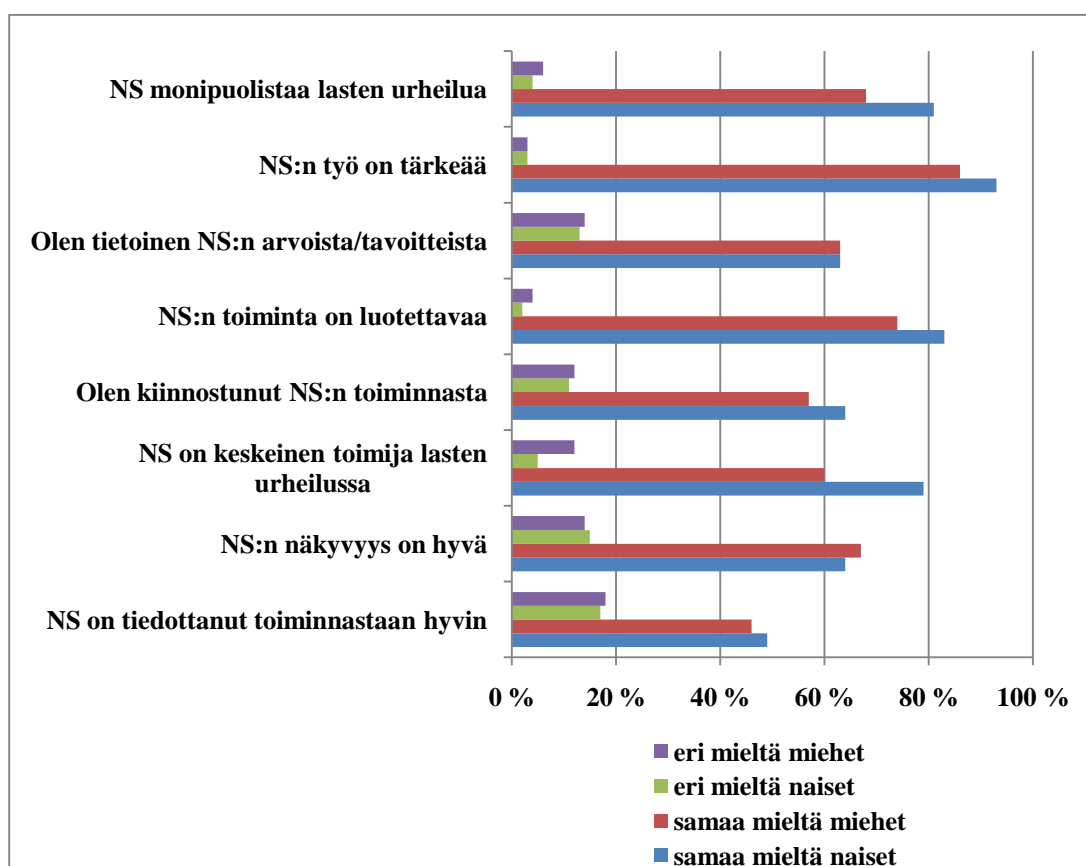
Vastaajista lähes 90 prosenttia piti Nuoren Suomen työtä tärkeänä. Selvä enemmistö ajatteli myös Nuoren Suomen toiminnan olevan luotettavaa, Nuoren Suomen monipuolistavan lasten ja nuorten urheilua sekä Nuoren Suomen olevan keskeinen toimija lasten ja nuorten urheilussa. Lisäksi yli 60 prosenttia vastaajista arvioi Nuoren Suomen näkyvyyden hyväksi, olevansa tietoisia Nuoren Suomen arvoista ja tavoitteista sekä olevansa kiinnostuneita Nuoren Suomen toiminnasta. Sen sijaan alle puolet vastasi Nuoren Suomen tiedottavan toiminnastaan hyvin.

Nuoren Suomen tekemää työtä siis arvostetaan, mutta järjestön käytännön näkyvyys ja tiedotustoiminta eivät sen sijaan ole tavoittaneet täysin seuratoimijakenttää. Lisäksi on ristiriitaista, että samalla kun lähes kaikki vastaajista ilmoittivat kokevansa Nuoren Suomen työn tärkeäksi, vain 63 prosenttia kertoi olevansa tietoinen Nuoren Suomen arvoista ja tavoitteista. Nuori Suomi järjestönä herättää siis seuratoimijoissa luottamusta, mutta sen käytännön työ, arvot ja tavoitteet jäävät kuitenkin toimijoille etäisiksi. Vastaajien joukossa oli myös paljon niitä, jotka eivät osanneet määritellä kantaansa väittämiin. Heidän osuutensa vaihteli väittämissä yhdeksästä 35 prosenttiin. Vastauksista voidaan kuitenkin päätellä, että lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävät seurojen

toiminnassa mukana olevat seuratoimijat kokevat tärkeäksi sen, että jokin taho huolehtii lasten ja nuorten urheilukulttuurista.

7.1.1 Nuoren Suomen toiminta kiinnostaa naisia

Nais- ja miesseuratoimijoiden näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä on esitetty alla olevassa kuviossa (kuvio 9). Tulokset on saatu ristiintaulukoinnilla, jolla voidaan menetelmällisesti selvittää kahden luokitellun muuttujan välistä yhteyttä. Ristiintaulukointi siis osoittaa, millä tavoin kaksi muuttujaa vaikuttaa toisiinsa. (Heikkilä 1999, 199.) Tilastollisesti merkitseviä eroja naisten ja miesten vastauksissa oli havaittavissa kolmessa väitteessä.

Kuvio 9. Nais- ja miesseuratoimijoiden näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä (n=560)

Naisten ja miesten näkemykset Nuoresta Suomesta keskeisenä toimijana lasten ja nuorten urheilussa eroavat toisistaan tilastollisesti erittäin merkitsevästi ($p=.000$). Molemmista ryhmistä reilusti yli puolet ilmoitti pitävänsä Nuorta Suomea keskeisenä lasten ja nuorten urheilun toimijana, mutta eroa prosenttiosuuksien välillä oli kuitenkin 19 prosenttia. Naisista 79 prosenttia uskoi Nuoren Suomen keskeisyyteen toimialallaan ja miehistä vastaavasti samaan uskoi 60 prosenttia. Naiset näkivät Nuoren Suomen siis keskeisempänä toimijana lasten ja nuorten urheilussa kuin miehet.

Toinen tilastollisesti erittäin merkitsevä ero oli nais- ja miesseuratoimijoiden näkemyksissä Nuoren Suomen työn tärkeydestä. Naisista 93 prosenttia ja miehistä 86 prosenttia piti Nuoren Suomen työtä tärkeänä. Naiset ajattelivat siis miehiä useammin Nuoren Suomen työn olevan tärkeää ja järjestön olevan keskeinen toimija lasten ja nuorten urheilussa. Kuitenkin yleislinjaltaan molempien sukupuolten edustajista suurin osa uskoi Nuoren Suomen työn tärkeyteen, vaikka samanaikaisesti vain 63 prosenttia naisista ja miehistä kertoi olevansa tietoisia Nuoren Suomen arvoista ja tavoitteista. Lisäksi vain 64 prosenttia naisista ja 57 prosenttia miehistä ilmoitti olevansa kiinnostunut kyseisen järjestön toiminnasta.

Kolmas tilastollisesti merkitsevä ero nais- ja miestoimijoiden näkemysten välillä oli väitteessä 'Nuori Suomi monipuolistaa lasten urheilua' ($p=.001$). Tässäkin suhteessa naiset olivat miehiä hanakammin Nuoren Suomen lasten urheilua monipuolistavan vaikutuksen kannalla. Naisista 81 prosenttia ja miehistä 68 prosenttia oli samaa mieltä väitteen kanssa.

Yleispiirteisesti naiset uskoivat siis miestoimijoita useammin, että Nuori Suomi monipuolistaa lasten urheilua, on tiedottanut toiminnastaan hyvin ja on keskeinen toimija lasten urheilussa. Lisäksi naisista miehiä suurempi osa oli kiinnostunut Nuoren Suomen toiminnasta sekä piti järjestön työtä tärkeänä ja luotettavana. Sen sijaan nais- ja miestoimijat arvioivat olevansa yhtä tietoisia Nuoren Suomen toiminnan arvoista ja tavoitteista. Miehet arvioivat puolestaan järjestön näkyvyyden hieman naisia paremmaksi.

7.1.2 Isillä negatiivisin näkemys Nuoresta Suomesta

Jotta seuratoimijaryhmittäinen tarkastelu vastaajien suhtautumisesta Nuoreen Suomeen järjestönä mahdollistui, luotiin SPSS -ohjelmassa vastaajien asemaa kertovista muuttujista yksi yhteinen muuttuja. Näin päästiin kiinni ryhmien välisten suhtautumistapojen tilastollisiin merkitsevyyseroihin. Eroja on analysoitu ristiintaulukoinnilla sekä yksisuuntaisella ANOVA:lla (Oneway ANOVA). Yksisuuntaisessa ANOVA:ssa käytettiin keskiarvojen analysoinnin lisäksi Post Hoc testinä Tukey alphaa. Yksisuuntainen ANOVA on varianssianalyysin menetelmä, jota käytetään, kun ryhmitteleviä sekä selitettäviä muuttujia on vain yksi kumpaakin. Varianssianalyysillä tulkitaan yleensä ottaen sitä, onko ryhmien välisissä keskiarvoissa tilastollisesti merkitseviä eroja. (Metsämurtonen 2005, 726.) Tässä tapauksessa ryhmittelevänä muuttujana olivat seuratoimijaryhmät ja selitettävänä muuttujana vastaajien suhtautuminen Nuoreen Suomeen järjestönä.

Vanhempien vastaajaryhmä jaettiin äiteihin ja isiin, koska seuratoiminnassa mukanaolon syiden todettiin aiemmin olevan pitkälti sukupuoliriippuvaisia. Samoin on menetelty myös kahden muun myöhemmin tarkastelussa olevan kysymyspatterin kohdalla. Toimijaryhmittäisen vertailun tulokset näkyvät seuraavalla sivulla olevasta taulukosta (taulukko 8).

Taulukko 8. Vastaajien suhtautuminen Nuoreen Suomeen järjestönä seuratoimijaryhmittäin tarkasteltuna (n=560)

	seurajohtajat		valmentajat/ohjaajat		äidit		isät		ryhmien väliset erot
	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	
NS on tiedottanut toiminnastaan hyvin	59 %	13 %	51 %	15 %	44 %	18 %	33 %	26 %	ero** (p=.051) pj-isä
NS:n näkyvyys on hyvä	75 %	9 %	69 %	12 %	59 %	16 %	55 %	26 %	ei eroja* (p=.109)
NS on keskeinen toimija lasten ja nuorten urheilussa	69 %	11 %	71 %	10 %	77 %	5 %	54 %	8 %	ero*** (p=.047) isä-äiti
Olen kiinnostunut NS:n toiminnasta	74 %	7 %	63 %	12 %	58 %	11 %	43 %	22 %	ero*** (p=.001) isä-muut
NS:n toiminta on luotettavaa	85 %	3 %	79 %	3 %	77 %	3 %	72 %	6 %	ei eroja* (p=.161)
Olen tietoinen NS:n arvoista/tavoitteista	66 %	13 %	68 %	10 %	59 %	14 %	54 %	21 %	ei eroja* (p=.336)
NS:n työ on tärkeää	89 %	2 %	87 %	5 %	92 %	3 %	89 %	4 %	ei eroja* (p=.270)
NS monipuolistaa lasten urheilua	74 %	6 %	75 %	7 %	80 %	3 %	69 %	8 %	ei eroja* (p=.080)

* ryhmien välillä ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja (p>.05)

** ryhmien välillä on tilastollisesti melkein merkitsevä ero

*** ryhmien välillä on tilastollisesti merkitsevä ero (p<.05)

Merkittävin eroavaisuus seuratoimijaryhmien suhtautumisessa Nuoreen Suomeen ilmeni toimijoiden kiinnostuksessa Nuorta Suomea kohtaan. Yksisuuntainen ANOVA osoitti, että isien vastaukset poikkesivat merkittävästi muiden toimijaryhmien vastauksista. Seurajohtajat ja isät olivat vallan eri linjoilla kiinnostuksensa suhteen Nuoreen Suomeen (p=.000), samoin oli valmentajien ja ohjaajien sekä isien kohdalla (p=.000). Myös äitien ja isien eli vanhempien toimijaryhmään kuuluvien yksilöiden kiinnostuksessa Nuorta Suomea kohtaan oli tilastollisesti merkitsevä ero (p=.026). Isät olivat selvästi muita toimijaryhmiä vähemmän kiinnostuneita Nuoren Suomen toiminnasta. Tämä kiinnostuksen vähäisyys näkyi isien vastauksissa kautta linjan kysyttäessä toimijoiden näke-

myksiä Nuoreen Suomeen järjestönä. Keskiarvojen vertailu osoitti puolestaan vielä, että kaikkein kiinnostuneimpia Nuoren Suomen toiminnasta olivat seurajohtajat (mean=2.15), sitten valmentajat ja ohjaajat (mean=2.31), äidit (mean=2.45) ja viimeiseksi siis isät (mean=2.83). Mitä lähempänä vastausten keskiarvo (mean) oli lukua yksi, sitä kiinnostuneempia toimijaryhmään kuuluvat vastaajat olivat Nuoren Suomen toiminnasta.

Edellisen tuloksen perusteella ei ole yllättävää, että isät olivat seuratoimijaryhmistä heikoiten tietoisia Nuoren Suomen arvoista ja tavoitteista. Isistä vain hieman yli puolet ilmoitti olevansa tietoisia järjestön arvoista ja tavoitteista, kun seurajohtajista 66 prosenttia sekä valmentajista ja ohjaajista 68 prosenttia kertoi olevansa tietoisia kyseisistä arvoista ja tavoitteista. Vaikka ristiintaulukointi ei paljastanut tilastollisesti merkitsevää eroa vastaajaryhmien välillä, tarkempi analysointi osoitti, että isien ja seurajohtajien ($p=.046$ ANOVA) sekä isien ja valmentajien ja ohjaajien ($p=.034$ ANOVA) näkemykset erosivat tilastollisesti merkitsevästi toisistaan. Vastausten keskiarvojen vertailu viittaa lisäksi siihen, että parhaiten Nuoren Suomen arvoista ja tavoitteista olivat tietoisia seurajohtajat (mean=2.27), sitten valmentajat ja ohjaajat (mean=2.29), äidit (mean=2.45) ja viimeiseksi isät (mean=2.65). Huomionarvoista on, että kuitenkin kaikkien ryhmien edustajista yli 85 prosenttia ilmoitti Nuoren Suomen työn olevan tärkeää. Nuoren Suomen arvoja ja tavoitteita ei siis tunneta parhaalla mahdollisella tavalla, mutta kuitenkin vastaajien mielikuvissa Nuoren Suomen työ näyttäytyy tärkeänä.

Seuratoimijaryhmien vastausten välillä oli ristiintaulukoinnin mukaan tilastollisesti melkein merkitsevä ero ($p=.051$) väitteessä 'Nuori Suomi on tiedottanut toiminnastaan hyvin'. Yksisuuntainen ANOVA vahvisti eron tilastollisesti erittäin merkitseväksi ($p=.002$ ANOVA). Isät näkivät seurajohtajia huomattavasti negatiivisemmin Nuoren Suomen tiedottamisen hyvyden. Isistä vain 33 prosenttia oli sitä mieltä, että Nuori Suomi on tiedottanut toiminnastaan hyvin ja 26 prosenttia heistä oli eri mieltä väitteen kanssa. Seurajohtajista puolestaan 59 prosenttia piti Nuoren Suomen tiedottamista hyvänä ja vain 13 prosenttia heistä ei ollut tätä mieltä. Myös keskiarvojen perusteella positiivisen suhtautuminen Nuoren Suomen tiedottamisen hyvyyteen oli seurajohtajilla (mean=2.39), sitten valmentajilla ja ohjaajilla (mean=2,59), äideillä (mean=2.64) ja negatiivisin suhtautuminen oli isillä (mean=2.88). Mitä lähempänä ryhmän keskiarvo oli jälleen ykköstä, sitä positiivisemmin ryhmässä suhtauduttiin Nuoren Suomen tiedottamisen hyvyyteen.

Ristiintaulukointi osoitti, että väitteessä 'Nuoren Suomen näkyvyys on hyvä' ei ollut ryhmien välisiä tilastollisesti merkitseviä eroja. Kuitenkin yksisuuntainen ANOVA ilmoitti, että isien ja seurajohtajien ($p=.007$) sekä isien ja valmentajien tai ohjaajien ($p=.046$) näkemysten välillä oli tilastollisesti merkitsevä ero. Kyseinen väittämä Nuoren Suomen näkyvyydestä liittyy edelliseen väittämään Nuoren Suomen tiedottamisesta, joten on loogista, että isien suhtautuminen myös Nuoren Suomen näkyvyyteen oli vertailuryhmistä negatiivisin. Isistä vain hieman yli puolet piti Nuoren Suomen näkyvyyttä hyvänä, kun vastaava osuus seurajohtajien keskuudessa oli 75 prosenttia sekä valmentajien ja ohjaajien keskuudessa 69 prosenttia. Näihin kahteen toimijaryhmään verrattaessa isistä selvästi suurin osa (26 prosenttia) suhtautui väittämään negatiivisesti. Myös vastausten keskiarvoja verrattaessa seurajohtajat pitivät Nuoren Suomen näkyvyyttä parhaimpana (mean=2.19), sitten valmentajat ja ohjaajat (mean=2.30), äidit (mean=2.46) ja viimeiseksi isät (mean=2.63).

Myös väitteessä 'Nuori Suomi on keskeinen toimija lasten ja nuorten urheilussa' oli tilastollisesti merkitsevä ero toimijaryhmien vastausten välillä ($p=.047$). Ero muodostui äitien ja isien suhtautumistapojen välille ($p=.025$ ANOVA). Muiden ryhmien vastausten välillä ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja. Tämä osoittaa, että vaikka toimijaryhmien näkemysten välillä ei olisi eroja, silti yksittäisten toimijaryhmien sisällä yksilöt voivat ajatella asioista eri tavoin. Näin todennetaan se, että urheiluseurojen jakaminen johtajiin, organisaattoreihin ja jäsenistöön ei kuvaa riittävän syvällisesti seuratoimijoiden kerroksisuutta (Itkonen 1996, 83). Tässä tapauksessa äidit ja isät eivät vanhempina suhtautuneet samalla tavalla Nuoren Suomen keskeisyyteen lasten ja nuorten urheilussa. Äideistä huomattavasti isiä suurempi osa ajatteli Nuoren Suomen olevan keskeinen toimija lasten ja nuorten urheilussa. Tätä mieltä oli äideistä 77 prosenttia ja isistä 54 prosenttia. Äitien vastaukset olivat myös keskiarvoja tarkasteltaessa kaikista toimijaryhmistä positiivisimmat (mean=2.06). Valmentajat ja ohjaajat (mean=2.17) olivat hieman seurajohtajia (mean=2.21) positiivisempia. Negatiivisimmin Nuoren Suomen keskeisyyden lasten ja nuorten urheilussa näkivät isät (mean=2.44).

Nuori Suomi näyttäytyi luotettavimpana seurajohtajille (mean=1.81), sitten valmentajille ja ohjaajille (mean=1.92), äideille (mean=1.97) ja vähiten luotettavana isille (mean=2.21). Ristiintaulukointi ei kuitenkaan osoittanut tilastollisesti merkitseviä eroja seuratoimijaryhmien näkemysten välillä Nuoren Suomen luotettavuudesta ($p=.161$). Sen sijaan yksisuuntainen ANOVA paljasti isien ja seurajohtajien näkemysten välillä tilas-

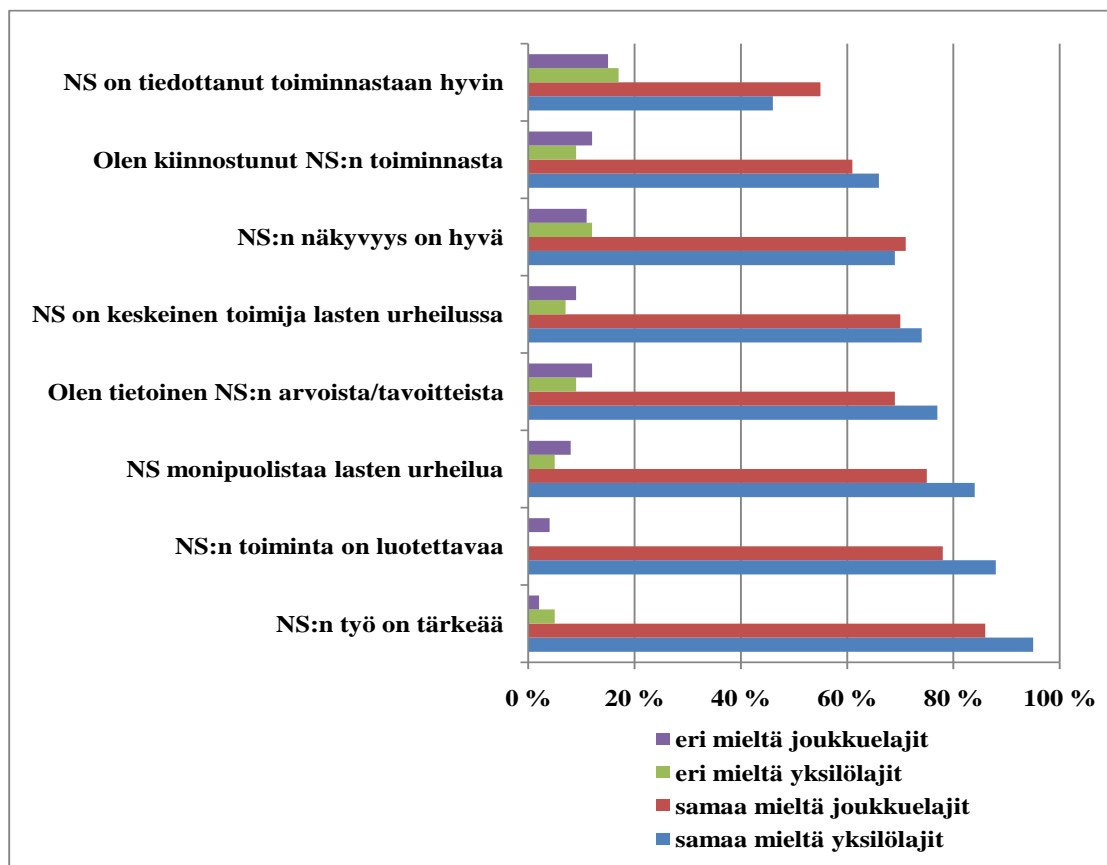
tollisesti erittäin merkitsevän eron ($p=.008$). Myös isien ja valmentajien tai ohjaajien näkemysten välillä oli tilastollisesti melkein merkitsevä ero ($p=.060$). Isät suhtautuivat jälleen näitä kahta toimijaryhmää epäileväisemmin Nuoren Suomen luotettavuuteen. Isistä 72 prosenttia piti Nuoren Suomen toimintaa luotettavana, kun seurajohtajista vastaava osuus oli 85 prosenttia sekä valmentajista ja ohjaajista 79 prosenttia. Kuitenkin isissäkin Nuoren Suomen toimintaa luotettavana pitäneiden osuus oli lähestulkoon kolme neljäsosaa vastaajista, joten isätkin pitivät Nuorta Suomea pääasiallisesti luotettavana järjestönä.

Viimeinen tilastollisesti melkein merkitsevä ero ($p=.067$) havaittiin isien ja äitien suhtautumisessa Nuoreen Suomeen lasten urheilua monipuolistavana järjestönä. Ristiintaulukointi ei tätä eroa osoittanut, vaan tulos saatiin yksisuuntaisella ANOVA:lla. Äidit olivat selvästi isiä useammin samaa mieltä väitteen kanssa, mutta isistäkin kuitenkin reilusti yli puolet ajatteli Nuoren Suomen monipuolistavan lasten urheilua. Äidit suhtautuivat väitteeseen kaikista toimijaryhmistä positiivisimmin (mean=1.87), sitten valmentajat ja ohjaajat (mean=1.95), seurajohtajat (mean=2.06) ja viimeiseksi isät (mean=2.21).

Toimijaryhmien välinen tarkastelu vahvisti Itkosen (1996, 83) väitettä siitä, että seuraajatoimijan roolilla on merkitystä kyselylomakkeisiin vastattaessa. Kun halutaan selvittää merkityksenantoja urheiluseuroissa, on siis perusteltua tavoitella vastauksia eritaustaisilta ja etenkin erilaisissa tehtävissä toimivilta seuratoimijoilta. Tässä tutkimuksessa näkemysten kysyminen Nuoresta Suomesta vain seurojen johtohenkilöiltä olisi tuottanut nyt saatuja tuloksia positiivisemmän vaikutelman seurojen suhtautumisesta Nuoreen Suomeen järjestönä. Etenkin isien negatiivissävytteisin asennoituminen Nuoreen Suomeen olisi jäänyt huomaamatta.

7.1.3 Nuoren Suomen työ nähdään tärkeäksi sekä joukkue- että yksilölajeissa

Yksilölajien edustajia tutkimusaineistossa oli 290 ja joukkuelajien edustajia 270. Joukkue- ja yksilölajien edustajien suhtautumisessa Nuoreen Suomeen järjestönä ei ollut havaittavissa suuria eroja. Yksilö- ja joukkuelajien edustajien vastaukset väitteisiin näkyvät seuraavalla sivulla olevasta kuviosta (kuvio 10).

Kuvio 10. Joukkue- ja yksilölajien edustajien suhtautuminen Nuoreen Suomeen järjestönä (n=560)

Ristiintaulukoinnin mukaan ainoa tilastollisesti merkitsevä ero joukkue- ja yksilölajien edustajien näkemysten välillä oli väitteessä Nuoren Suomen työn tärkeydestä ($p=.007$). Yksilölajien edustajista 95 prosenttia ja joukkuelajien edustajista 86 prosenttia piti Nuoren Suomen työtä tärkeänä. Yksilölajit suhtautuivat kautta linjan Nuoren Suomen toimintaan hieman joukkuelajien edustajia myönteisemmin, vaikka tilastollisesti merkitseviä eroja näkemysten välillä ei muissa väitteissä syntynyt. Kuitenkin yksilölajien edustajat kritisoivat aavistuksen joukkuelajien edustajia enemmän Nuoren Suomen tiedotustoimintaa ja näkyvyyttä, mutta tässäkin lajien edustajien välillä ei havaittu tilastollisesti merkitsevää eroa.

Kokonaisuudessaan sekä joukkue- että yksilölajien edustajat antoivat myönteisen arvion Nuoren Suomen yleisestä toiminnasta. Eniten puutteita vastaajat kokivat olevan järjestön tiedotustoiminnassa. Myöskään tietoisuus Nuoren Suomen toiminnan arvoista

ja tavoitteista ei noussut kovin korkealle tasolle vastaajien keskuudessa eikä Nuoren Suomen toimintaa koettu erityisen kiinnostavaksi.

7.2 Seuratoimijoiden arvio Nuoren Suomen tavoitteista ja arvoista

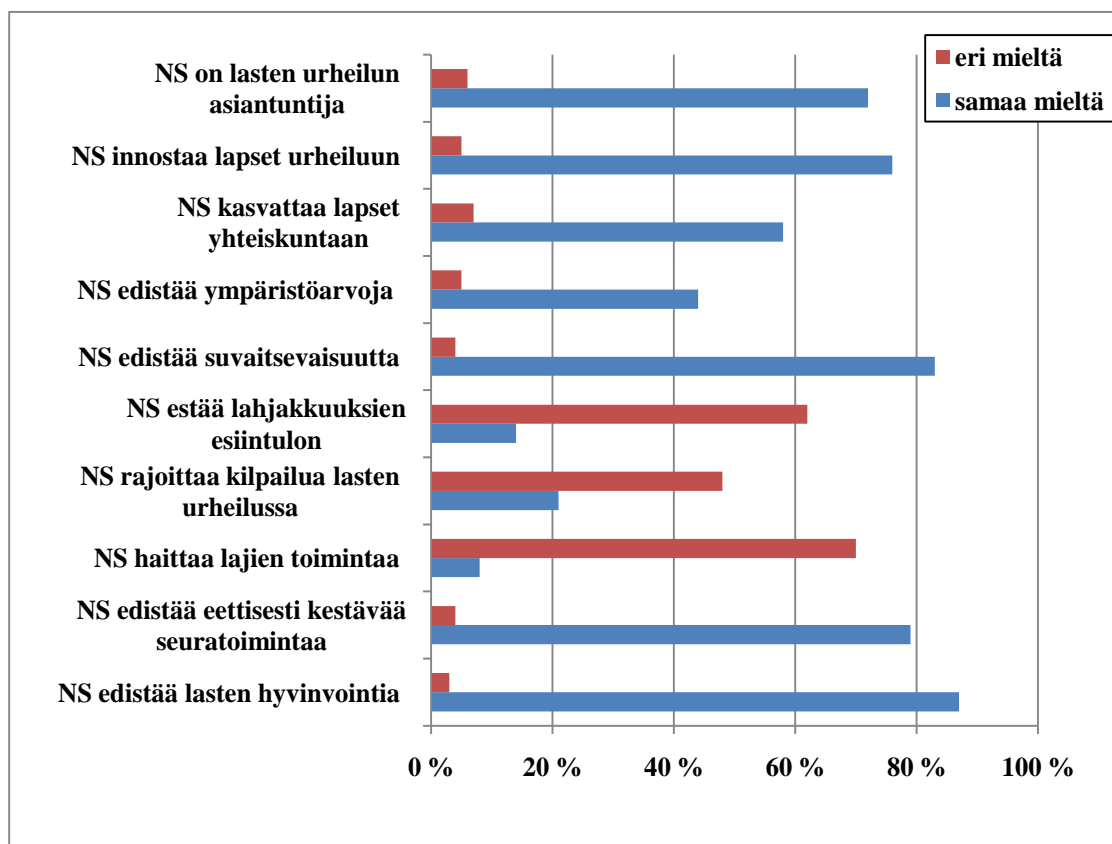
Vastaajat arvioivat Likertin viisiportaisella asenneväittämäasteikolla Nuoren Suomen tavoitteiden ja arvojen heissä herättämiä mielikuvia. Vastaajille esitetyt väitteet olivat seuraavat:

Nuori Suomi:

1. edistää lasten ja nuorten hyvinvointia
2. edistää eettisesti kestäväää seuratoimintaa
3. haittaa lajien toimintaa
4. rajoittaa kilpailua lasten ja nuorten urheilussa
5. estää lahjakkuuksien esiintulon
6. edistää suvaitsevaisuutta
7. edistää ympäristöarvoja
8. kasvattaa lapset yhteiskuntaan
9. innostaa lapset ja nuoret urheiluun
10. on lasten ja nuorten urheilun asiantuntija

Kysymyspatterin sisäinen reliabiliteetti voidaan todeta tyydyttäväksi (Cronbach's Alpha=0.553). Asenneväittämät siis mittasivat tyydyttävällä tasolla vastaajien suhtautumista Nuoren Suomen toiminnan tavoitteisiin ja arvoihin. Analyysi osoitti, että jos väite 'Nuori Suomi estää lahjakkuuksien esiintulon' poistettaisiin kysymyspatterista, alfan arvoksi tulisi 0.60 ja jos väite 'Nuori Suomi haittaa lajien toimintaa' poistettaisiin alfan arvo olisi vieläkin parempi (alpha=0.618). Myös väitteen 'Nuori Suomi rajoittaa kilpailua lasten ja nuorten urheilussa' poistaminen parantaisi mittarin sisäistä reliabiliteettia, sillä tuolloin Cronbachin alfakertoimeksi tulisi 0.578. Aiemmin on ohjeistettu, että sellaisia mittareita, joissa alfan arvo jää alle 0.60 ei tulisi hyväksyä. Tästä säännöstä on kuitenkin hieman luovuttu. (Metsämuuronen 2005, 69.) Näin ollen alfakertoimen ollessa lähellä hyväksyttävän rajaa (alpha=0.60) ei mittarin reliabiliteettia heikentäviä väitteitä ole poistettu mittarista.

Aluksi kaikkien vastaajien mielipiteet yllä esitettyihin väittämiin esitetään alla olevassa kuviossa (kuvio 11). Kyseiseen kuvioon ei ole otettu mukaan niiden vastaajien osuuksia, jotka eivät osanneet määritellä kantaansa väittämiin.

Kuvio 11. Kaikkien vastaajien (n=560) suhtautuminen Nuoren Suomen toiminnan tavoitteisiin ja arvoihin

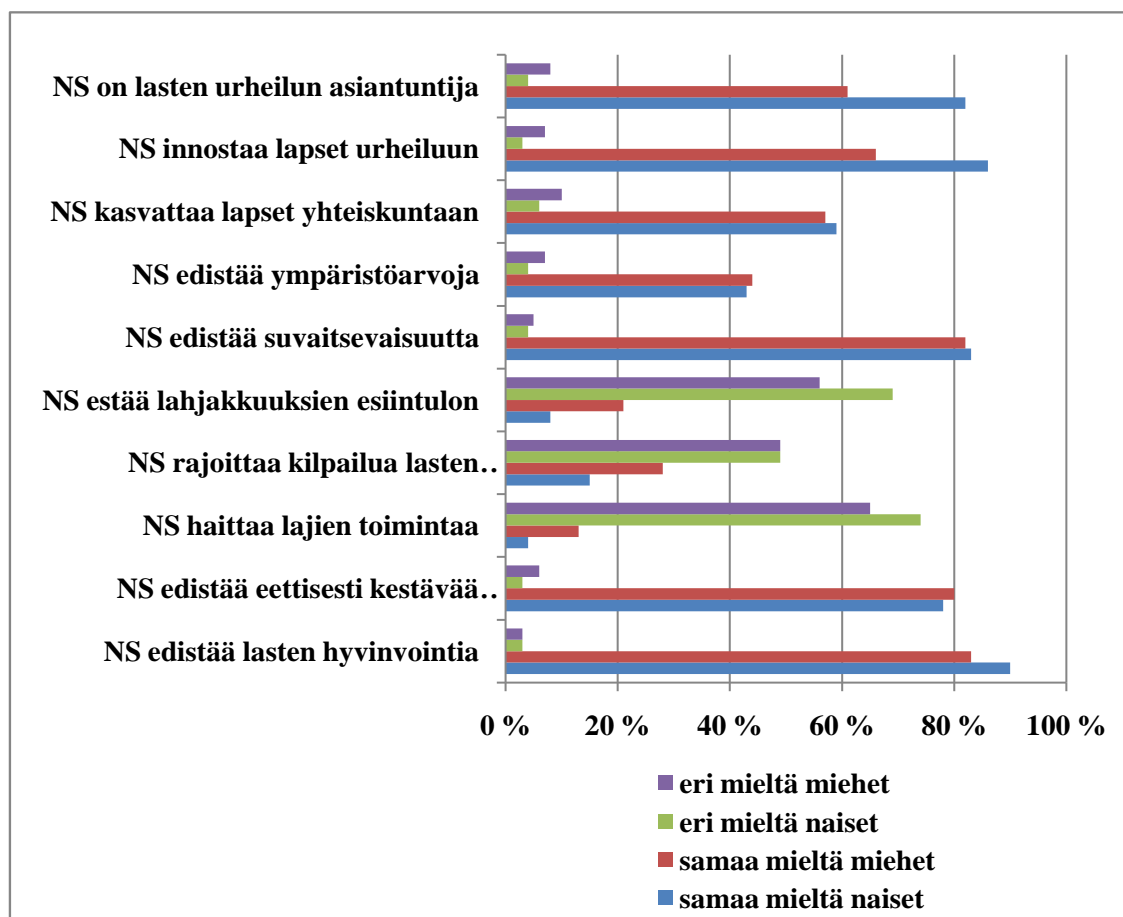
Vastaajista 87 prosenttia oli sitä mieltä, että Nuori Suomi edistää lasten ja nuorten hyvinvointia. Yli 80 prosenttia vastaajista ajatteli Nuoren Suomen edistävän myös suvaitsevaisuutta. Ylivoimainen enemmistö vastaajista katsoi myös, että järjestö edesauttaa eettisesti kestävää seuratoimintaa ja innostaa lapset ja nuoret urheiluun. Samanaikaisesti kuitenkin 21 prosenttia vastaajista näki Nuoren Suomen rajoittavan kilpailua lasten ja nuorten urheilussa, 14 prosenttia estävän lahjakkuuksien esiintuloa ja 8 prosenttia haittaavan lajien toimintaa. Vastaajista huomattava osa ei osannut ottaa kantaa väittämiin. Eniten en osaa sanoa -vaihtoehdon valinnoita oli väitteessä 'Nuori Suomi edistää ympäristöarvoja' (51 prosenttia) ja vähiten väitteessä 'Nuori Suomi edistää lasten hyvinvointia' (10 prosenttia). Kaikkien vastaajien mielipiteistä jää siis vaikutelma, että Nuoren

Suomen ajamat arvot lasten ja nuorten urheilussa koetaan myönteisinä. Kuitenkin viidennes seuratoimijoista ajatteli Nuoren Suomen rajoittavan liikaa urheiluun kuuluvaa kilpailua ja lahjakkuuksien esiintuloa.

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteen laitoksella selvitettiin vuosien 2003–2008 aikana eri toimijatahojen näkemyksiä urheilusta ”Urheilun etiikka ja moraalit” – tutkimushankkeessa. Tutkimushankkeen tulokset osoittivat, että ainoaksi lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnan kielteiseksi piirteeksi eri toimijat nostavat liian kilpailullisuuden. Eri toimijaryhmät näkevät siis kyseisen tutkimushankkeen mukaan suomalaisen lasten ja nuorten urheilun vahvasti kilpailun varaan rakentuvaksi. Eri toimijaryhmiä olivat Jyväskylän yliopiston tutkimusprojektissa toimittajat (n=252), sponsorit (n=561), väestö (n=973) sekä seurat (n=560). (Itkonen ym. 2008; Itkonen ym. 2007; Ilmanen ym. 2004.) Nyt käsillä olevan tutkimuksen tulokset kuitenkin viittaavat siihen, että kaikki seuratoimijat eivät näe kilpailullisuutta haittana lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa.

7.2.1 Nuoren Suomen arvot ja tavoitteet naisille mieluisia

Seuraavalla sivulla olevaan kuvioon (kuvio 12) on koottu nais- ja miesseuratoimijoiden antamat arviot Nuoren Suomen tavoitteista ja arvoista. Samaa mieltä olevien osuuksissa on yhdistetty sekä samaa mieltä että täysin samaa mieltä olleiden vastaukset ja eri mieltä olevien osuuksissa sekä jonkin verran eri mieltä että täysin eri mieltä olleiden vastaukset.

Kuvio 12. Nais- ja miesseuratoimijoiden näkemykset Nuoren Suomen toiminnan arvoista ja tavoitteista (n=560)

Tilastollisesti erittäin merkitseviä eroja nais- ja miesseuratoimijoiden näkemysten välille muodostui kuudessa väittämässä. Ensimmäiseksi naiset ajattelivat miehiä useammin Nuoren Suomen edistävän lasten hyvinvointia ($p=.007$). Naisista tätä mieltä oli 90 ja miehistä 83 prosenttia. Lisäksi naiset pitivät miehiä hanakammin Nuorta Suomea lasten urheilun asiantuntijana ($p=.000$) ja ajattelivat myös miehiä useammin järjestön innostavan lapsia urheiluun ($p=.000$). Naisista 82 ja miehistä 61 prosenttia piti Nuorta Suomea lasten urheilun asiantuntijana. Puolestaan järjestön kykyyn innostaa lapsia urheiluun uskoi naisista 86 ja miehistä 66 prosenttia.

Tilastollisesti merkitsevät erot nais- ja miesseuratoimijoiden näkemysten välillä havaittiin myös Nuoren Suomen toiminnan kannalta negatiivissävytteisissä väitteissä. Näistä eroista heijastuivat miesten ja naisten erilaiset syyt olla mukana seuratoiminnassa. Aiemmin todettiin miesten olevan naisia useammin seuratoiminnassa mukana lajin ja urheilun näkökulmasta. Näin ollen miehet myös ajattelivat naisia useammin Nuoren

Suomen haittaavan lajien toimintaa ($p=.000$), rajoittavan kilpailua lasten ja nuorten urheilussa ($p=.000$) sekä estävän lahjakkuuksien esiintuloa ($p=.000$). Miehistä 13 prosenttia uskoi ja 65 prosenttia ei uskonut kyseisen järjestön haittaavan lajien toimintaa. Naisista puolestaan vain neljä prosenttia oli väittämän kanssa samaa mieltä ja 74 prosenttia eri mieltä. Miehistä (28 prosenttia) myös naisia (15 prosenttia) suurempi osa koki Nuoren Suomen rajoittavan kilpailua. Sama linja jatkui edelleen väitteessä 'Nuori Suomi estää lahjakkuuksien esiintulon', sillä miehistä 21 prosenttia ja naisista vain kahdeksan prosenttia oli tätä mieltä. Sen sijaan väitteen kanssa eri mieltä olevien osuudet olivat naisissa 69 ja miehissä 56 prosenttia.

Nais- ja miesseuratoimijoiden näkemysten eroja Nuoren Suomen toiminnan arvoista ja tavoitteista tiivistäen voidaan todeta, että naiset suhtautuivat selkeästi miehiä myönteisemmin Nuoren Suomen ajamiin arvoihin. Naiset ajattelivat tilastollisesti merkitsevästi miehiä useammin Nuoren Suomen edistävän lasten ja nuorten urheilua sekä innostavan lapset ja nuoret urheilemaan. Naiset katsoivat myös miehiä useammin Nuoren Suomen olevan alansa asiantuntija. Naiset eivät juurikaan kritisoineet Nuorta Suomea kilpailun rajoittamisesta, lahjakkuuksien esiintulon estämisestä tai lajien toiminnan haittaamisesta. Miehistä sen sijaan 28 prosenttia piti Nuorta Suomea kilpailun rajoittajana, 21 prosenttia lahjakkuuksien tukahduttajana ja 13 prosenttia lajien toiminnan haittatekijänä. Kaikista vastaajista viidennes oli sitä mieltä, että Nuori Suomi rajoittaa liikaa lasten ja nuorten urheiluun kuuluvaa kilpailua ja lahjakkuuksien esiintuloa.

7.2.2 Valmentajat ja ohjaajat huolissaan kilpailun rajoittumisesta

Seuratoimijaryhmien vastausten vertailemiseksi kysymyspatterin väitteet käännettiin vastausvaihtoehdoiltaan samansuuntaisiksi. Näin ollen saman vastausvaihtoehdon valinta tarkoitti jokaisen väitteen kohdalla samansuuntaista vastausta väitteeseen. Seuratoimijoiden vastaukset Nuoren Suomen arvoja ja tavoitteita koskeviin väitteisiin esitetään seuratoimijaryhmittäin jaoteltuna seuraavalla sivulla olevassa taulukossa (taulukko 9).

Taulukko 9. Vastaajien suhtautuminen Nuoren Suomen arvoihin ja tavoitteisiin seura-toimijaryhmittäin tarkasteltuna (n=560)

Nuori suomi	seurajohtajat		valmentajat/oh- jaajat		äidit		isät		ryhmien väliset erot
	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	
edistää lasten ja nuorten hyvinvointia	87 %	4 %	85 %	3 %	92 %	2 %	87 %	4 %	ei eroja* (p=.067)
edistää eettisesti kestäväää seura-toimintaa	81 %	4 %	78 %	7 %	81 %	1 %	76 %	5 %	ei eroja* (p=.540)
haittaa lajien toimintaa	7 %	71 %	13 %	69 %	3 %	75 %	6 %	62 %	ei eroja* (p=.112)
rajoittaa kilpailua lasten ja nuorten urheilussa	20 %	50 %	27 %	44 %	16 %	53 %	22 %	54 %	ei eroja* (p=.318)
estää lahjakkuuk-sien esiintulon	12 %	60 %	19 %	60 %	6 %	74 %	18 %	60 %	ei eroja* (p=.069)
edistää suvaitse- vaisuutta	82 %	4 %	84 %	6 %	86 %	3 %	77 %	8 %	ei eroja* (p=.382)
edistää ympäris- töarvoja	52 %	6 %	42 %	7 %	42 %	2 %	33 %	8 %	ei eroja* (p=.115)
kasvattaa lapset yhteiskuntaan	64 %	8 %	55 %	8 %	62 %	6 %	54 %	10 %	ei eroja* (p=.820)
on lasten ja nuor- ten urheilun asi- antuntija	76 %	7 %	72 %	9 %	81 %	2 %	54 %	6 %	ero** isä- pj, isä-äiti (p=.001)
innostaa lapset ja nuoret urheiluun	77 %	4 %	72 %	8 %	90 %	3 %	64 %	5 %	ero** äiti- valm.,äiti- isä (p=.007)

* ryhmien välillä ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja (p>.05)

** ryhmien välillä on tilastollisesti merkitsevä ero (p<.05)

Ristiintaulukointi osoitti, että seuratoimijaryhmien näkemysten välillä Nuoren Suomen arvoista ja tavoitteista oli tilastollisesta merkitseviä eroja vain kahden väittämän kohdal-la. Isien ja seurajohtajien (p=.007) sekä isien ja äitien (p=.002) mielipiteet Nuoresta Suomesta lasten ja nuorten asiantuntijana erosivat selvästi toisistaan. Vain hieman yli puolet isistä oli sitä mieltä, että Nuori Suomi on toimialansa asiantuntija, kun samalla seurajohtajista näin ajatteli 76 prosenttia ja äideistä jopa 81 prosenttia. Myös vastausten

keskiarvoja verrattaessa toimijaluokittain huomattiin, että äidit pitivät Nuorta Suomea vahvimmin alansa asiantuntijana (mean=1.99), sitten seurajohtajat (mean=2.02), valmentajat ja ohjaajat (mean=2.18) ja viimeiseksi isät (mean=2.44). Huomionarvoista on kuitenkin se, että 40 prosenttia isistä ei osannut ottaa kantaa tähän väittämään. Tietämys Nuoren Suomen toiminnasta heidän keskuudessaan ei siis ole tämän tuloksen valossa kovin vahvaa.

Äidit olivat toimijaryhmittäisessä vertailussa vahvimmin myös sitä mieltä, että Nuori Suomi innostaa lapset ja nuoret urheiluun. Heidän vastaustensa keskiarvo oli lähimpänä arvoa yksi (mean=1.83), mikä tarkoittaa täysin samaa mieltä ja samaa mieltä – vastausvaihtoehdon valinneiden suhteellisen suurta osuutta vastaajaryhmän keskuudessa. Jälleen vähiten väitteen kanssa samaa mieltä olevia löytyi isien ryhmästä. Isistä vain 64 prosenttia oli sitä mieltä, että Nuori Suomi innostaa lapset ja nuoret urheiluun. Tilastollisesti merkitsevimmät erot syntyivät äitien ja valmentajien ja ohjaajien välille ($p=.003$) sekä äitien ja isien vastausten välille ($p=.000$). Valmentajista ja ohjaajista 72 prosenttia ja isistä vain 64 prosenttia uskoi järjestön kykyyn innostaa lapsia urheiluun, kun vastaava luku äitien kohdalla oli jopa 90 prosenttia.

Ristiintaulukoinnilla ei löydetty seuratoimijaryhmien näkemysten väliltä tilastollisesti merkitseviä eroja muiden väitteiden kohdalta. Seuratoimijaryhmien näkemykset muista kysymyspatterissa tiedustelluista asioista olivat siis suhteellisen lähellä toisiaan. Tarkemmalla ryhmien välisellä tarkastelulla (yksisuuntainen ANOVA) havaittiin kuitenkin joitain tilastollisesti merkitseviä eroja toimijaryhmien vastausten välillä. Väitteessä `Nuori Suomi estää lahjakkuuksien esiintulon` valmentajien ja ohjaajien näkemykset poikkesivat äitien näkemyksestä tilastollisesti erittäin merkitsevästi ($p=.008$). Myös isät olivat selvästi äitien kanssa eri linjoilla ($p=.011$). Valmentajista, jotka toteuttavat käytännön ohjaustyötä seuroissa, jopa 19 prosenttia ajatteli Nuoren Suomen estävän lahjakkuuksien esiintulon. Tätä mieltä oli äideistä kuusi ja isistä jopa 18 prosenttia. Äideistä sen sijaan 74 prosenttia oli eri mieltä väitteen kanssa, kun vastaava prosenttiosuus valmentajien ja isien kohdalla oli 60. Äidit eivät siis näe isien ja valmentajien tavoin Nuoren Suomen estävän lahjakkuuksien esiintuloa.

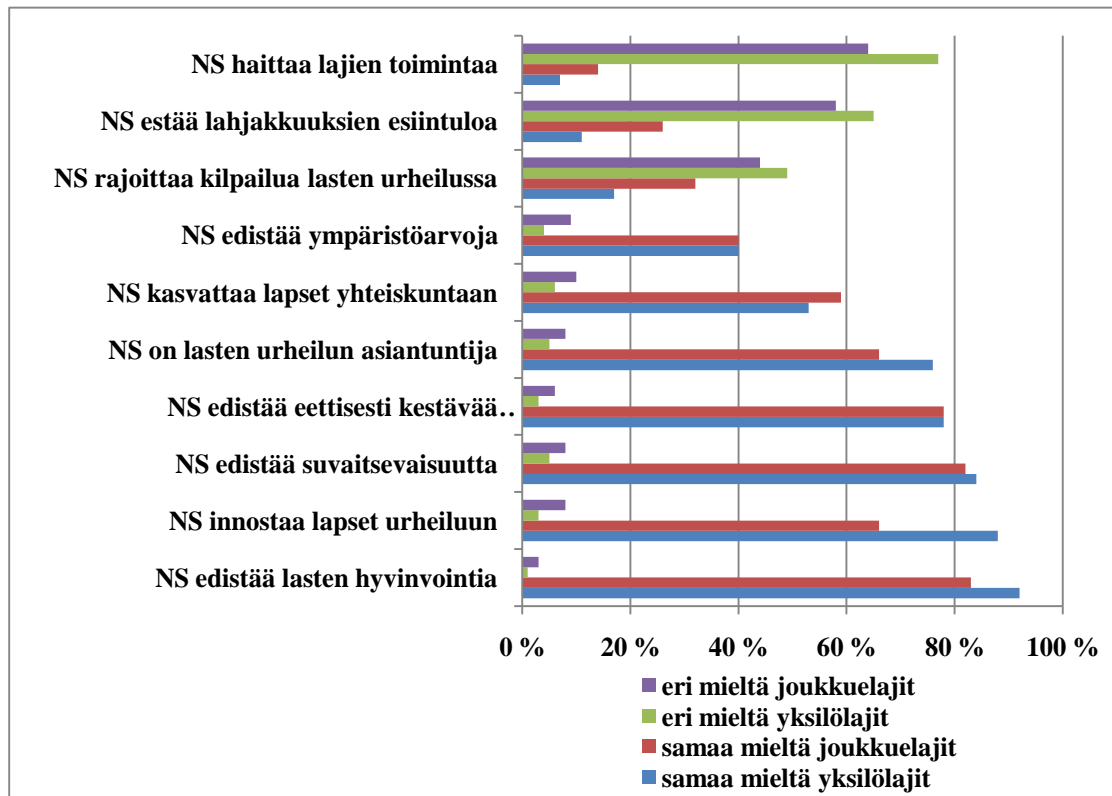
Yksisuuntaisella ANOVA:lla tehty tarkastelu osoitti myös, että valmentajien ja äitien suhtautumistavat Nuoreen Suomeen kilpailun rajoittajana erosivat toisistaan tilastollisesti melkein merkitsevästi ($p=.053$). Valmentajista 27 prosenttia ajatteli Nuoren Suo-

men rajoittavan kilpailua lasten ja nuorten urheilussa, kun äideistä tätä mieltä oli 16 prosenttia. Väitteen kanssa eri mieltä oli valmentajista 44 prosenttia ja äideistä 53 prosenttia. Äidit pitivät kaikista toimijaryhmistä harvimminkin Nuorta Suomea kilpailun rajoittajana lasten ja nuorten urheilussa. Huomionarvoista on vielä, että lähes yhtä suuri osa isistä ja äideistä ei pitänyt Nuorta Suomea kilpailun rajoittajana. Vaikka siis lahjakkuuksien esiintulon estämisestä isät ja äidit olivat selvästi eri linjoilla, kilpailun rajoittamisesta näiden toimijaryhmien näkemykset lähenivät toisiaan. Kaikkein kärkkäimmin Nuoren Suomen kilpailua rajoittavaan vaikutukseen uskoivat tämän aineiston mukaan valmentajat ja ohjaajat, joista 27 prosenttia piti Nuorta Suomea kilpailun rajoittajana ja 44 prosenttia ei.

Näistä tuloksista voidaan päätellä, että valmentajat ja ohjaajat ovat seuroissa huolestuneimpia siitä, että Nuori Suomi toiminnallaan rajoittaa lasten ja nuorten seuratoimintaan kuuluvaa kilpailua, estää lahjakkuuksien esiintuloa ja haittaa lajien toimintaa. Jälleen voidaan todeta, että mikäli mielipiteitä tämän kysymyspatterin väittämiin olisi kysytty vain seuran johtohenkilöiltä, etenkin valmentajien ja ohjaajien sekä toisaalta myös isien hieman äitejä ja seurojen johtohenkilöitä negatiivisempi suhtautuminen Nuoren Suomen toiminnan arvoihin ja tavoitteisiin olisi jäänyt huomaamatta.

7.2.3 Nuori Suomi innostaa lapset urheiluun yksilölajeissa

Joukkue- ja yksilölajien edustajien suhtautumisessa Nuoren Suomen tavoitteisiin ja arvoihin ei ole havaittavissa suuria eroja. Yksilö- ja joukkuelajien edustajien mielipiteet näkyvät seuraavalla sivulla olevasta kuviosta (kuvio 13).

Kuvio 13. Yksilö- ja joukkuelajien edustajien arvio Nuoren Suomen tavoitteista ja arvoista (n=560)

Ristiintaulukoinnin mukaan ainoa tilastollisesti merkitsevä ero yksilö- ja joukkuelajien edustajien näkemysten välillä oli väitteessä `Nuori Suomi innostaa lapset ja nuoret urheiluun` ($p=.019$). Yksilölajien edustajista 88 prosenttia ja joukkuelajien edustajista 66 prosenttia oli samaa mieltä väitteen kanssa, kun eri mieltä olevien osuudet olivat yksilölajeissa kolme ja joukkuelajeissa kahdeksan prosenttia. Yksilölajeissa Nuori Suomi nähtiin siis joukkuelajeja vahvemmin lasten ja nuorten innostajana urheiluun.

Väite lahjakkuuksien esiintulon estämisestä aiheutti yksilö- ja joukkuelajien edustajien mielipiteiden välille tilastollisesti melkein merkitsevän eron ($p=.055$). Joukkuelajeissa Nuori Suomi nähtiin lahjakkuuksien esiintulon estäjäksi yksilölajeja useammin, sillä tutkimusjoukosta 26 prosenttia joukkuelajien edustajista ja vain 11 prosenttia yksilölajien edustajista oli samaa mieltä väitteen kanssa.

Lisäksi voidaan todeta, että joukkuelajeissa Nuoren Suomen nähtiin haittaavan lajien toimintaa ja rajoittavan kilpailua lasten ja nuorten urheilussa yksilölajien edustajia use-

ammin. Vastausten välillä näissä väitteissä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa, mutta tämän suuntainen linja voidaan tuloksista kuitenkin havaita.

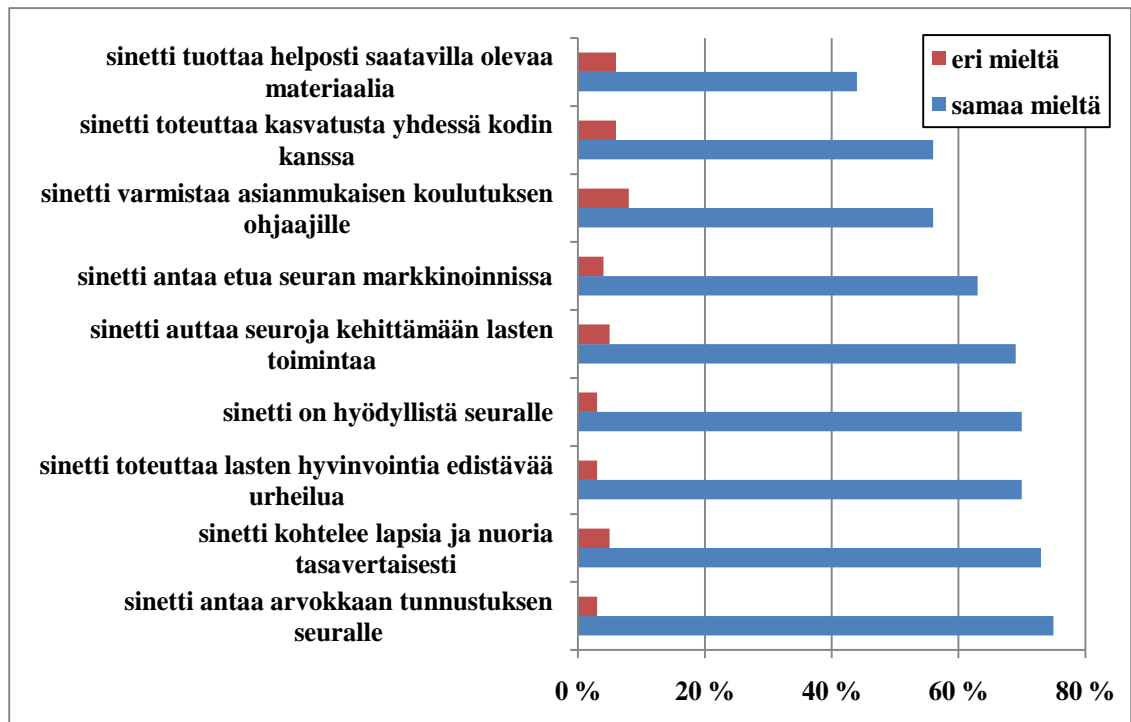
7.3 Seuratoimijoiden arvio sinettiseuratoiminnasta

Vastaajien suhtautumista Nuoren Suomen sinettiseuratoimintaan mitattiin esittämällä vastaajille sinettiseuratoimintaan liittyen yhdeksän asenneväittämää, joihin vastaajat ottivat kantaa Likertin viisiportaisella asteikolla. Väittämät olivat seuraavat:

Sinetti

1. toteuttaa lasten ja nuorten hyvinvointia edistävää urheilua
2. antaa arvokkaan tunnustuksen seuralle
3. auttaa seuroja kehittämään lasten toimintaa
4. varmistaa asianmukaisen koulutuksen ohjaajille
5. kohtelee lapsia ja nuoria tasavertaisesti
6. toteuttaa kasvatusta yhdessä kodin kanssa
7. tuottaa helposti saatavilla olevaa materiaalia
8. antaa etua seuran markkinoinnissa
9. on hyödyllistä seuralle

Kysymyspatterin sisäinen reliabiliteetti voidaan todeta erittäin hyväksi (Cronbach's Alpha=.921). Asenneväittämät siis mittasivat johdonmukaisesti ja luotettavasti vastaajien suhtautumista Nuoren Suomen sinettiseuratoimintaan. Seuraavalla sivulla olevasta kuviosta (kuvio 14) selviää, millainen oli kaikkien vastaajaryhmien yleinen näkemys sinettiseuratoiminnasta.

Kuvio 14. Kaikkien vastaajien näkemykset Nuoren Suomen sinettiseuratoiminnasta (n=560)

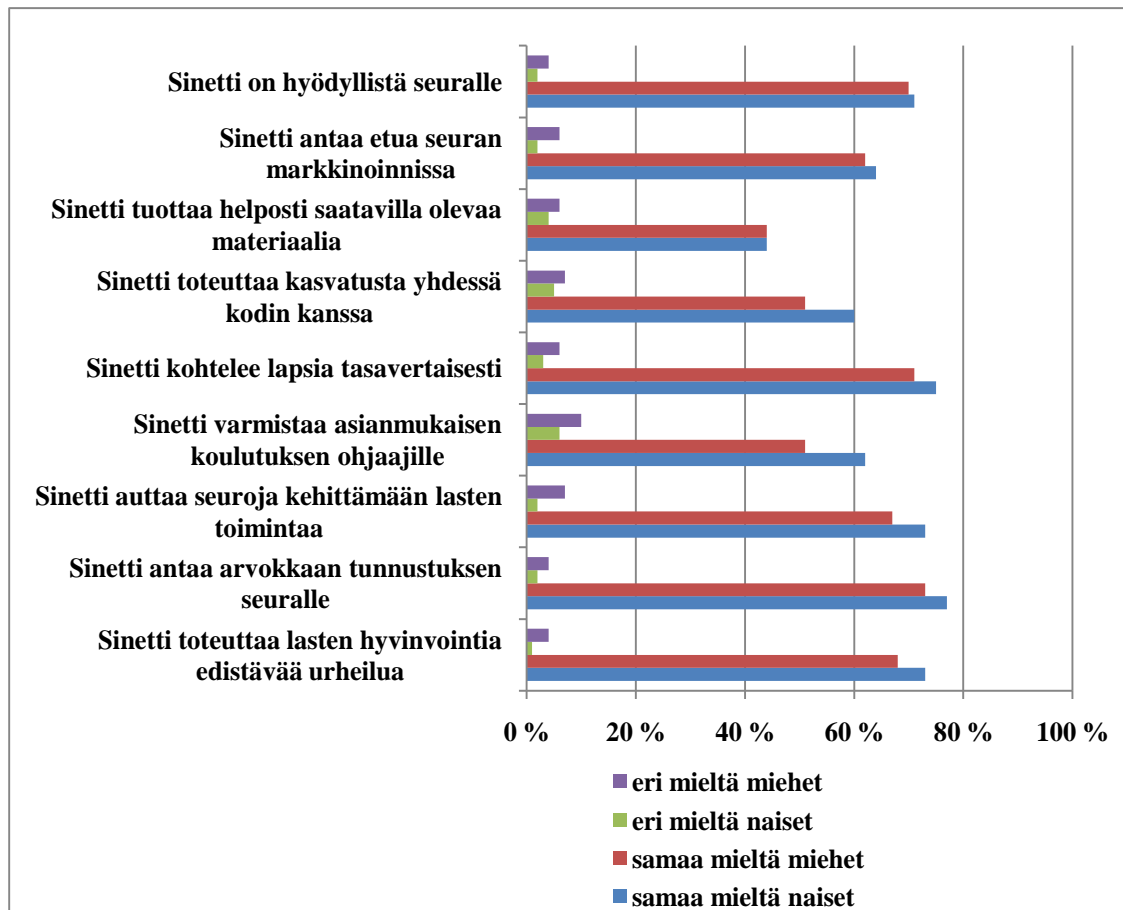
Kaikkien vastaajien suhtautuminen sinettiseuratoimintaan oli yleislinjaltaan positiivista. Lehtosen sinettiseuratuksen (2005, 30) mukaan osa seuratoimijoista ymmärtää sinetin yleisenä palkintona eikä tunnustuksena laadukkaasta lapsi- ja nuorisotyöstä. Tässä tutkimuksessa kuitenkin kolme neljäsosaa vastaajista ajatteli sinetin tuovan seuralle nimenomaan arvokasta tunnustusta. Lähes yhtä moni uskoi sinetin varmistavan lasten ja nuorten tasavertaisen kohtelun (73 prosenttia) sekä lasten ja nuorten hyvinvointia edistävän urheilun toteutumisen (70 prosenttia). Vastaajista 70 prosenttia näki lisäksi sinetin olevan hyödyllinen seuralle ja 69 prosenttia vastaajista uskoi sen auttavan seuroja lasten toiminnan kehittämisessä. Huomioitavaa on kuitenkin en osaa sanoa – vastausvaihtoehdon valinneiden suhteellisen suuret osuudet väittämissä. Niiden osuudet, jotka eivät osanneet määrittellä kantaansa väittämiin vaihtelivat väitteissä 22 prosentista jopa 50 prosenttiin. Puolet vastaajista ei osannut ottaa kantaa siihen, tuottaako sinetti helposti saatavilla olevaa materiaalia. Parhaiten vastaajat kykenivät ottamaan kantaa väitteeseen lasten ja nuorten tasavertaisuudesta sinettiseuroissa sekä sinettitunnuksen arvokkuudesta. Tulokset kertovat kuitenkin yleisesti ottaen sinettiseuratoiminnan myönteisestä imagosta seuratoimijoiden keskuudessa.

Samankaltaisia tuloksia on saanut myös Lehtonen (2005, 57), jonka tutkimuksen mukaan sinetin saaminen tai jopa sen tavoittelu on kehittänyt seurojen sisäistä organisointumista. Sinettiä haettaessa etenkin seurojen sisällä käydyt arvokeskustelut ja vastuunjakoon liittyvät pohdinnat ovat selkeyttäneet työnjakoa ja toimintatapojen määrittelyä seuroissa. Sinetti on auttanut seuroja myös varainhankinnassa sekä tuottanut seuroille kokonaisvaltaisesti hyvän imagon. (Lehtonen 2005, 28, 57.)

Vastausten perusteella parantamisen varaa on sinettiseuratoimintaan liittyvien materiaalien saatavuudessa sekä sinetin seuroille tuomassa markkinointiavussa. Vastaajista vain hieman yli 40 prosenttia ajatteli sinettiseuratoimintaan liittyvien materiaalien olevan helposti saatavilla. Puolestaan 63 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että sinetti antaa etua seuran markkinointiin. Vanhempien ja osaltaan myös ohjaajien tai valmentajien tietämys seuran markkinointiin liittyvistä asioista voi olla seurajohtajien tietämystä heikompa, mikä voi vaikuttaa tähän tutkimustulokseen. Lehtosen (2005) tutkimustulosten mukaan sinetistä on hyötyä seuran markkinoinnille ainakin lajiliittoihin päin, sillä lajiliittojen sinettivastaavat arvostavat paljon sinettitoimintaan mukaan lähteviä seuroja. Vastaavat pitävät näitä seuroja hyvinä esimerkkeinä muille lajin seuroille ja lajin sinettiseurojen kautta on helppo markkinoida sinettitoimintaa eteenpäin lajin sisällä. (Lehtonen 2005, 49.) Kuvatunlaisessa lajikulttuurissa sinettiseuratoimintaan mukaan lähtevät seurat voivat siis lajinsa sisällä hyötyä maineestaan monipuolista ja kasvatuksellista lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävinä seuroina. Kysyttäessä vuonna 2004 sinetihankkeelle tukea saaneilta seuroilta mihin asiaan sinettitunnus oli antanut eniten hyötyä seuralle, ylivoimainen enemmistö vastaajista nimesi täksi asiaksi seuran markkinoinnin uusille harrastajille (Lehtonen 2005, 29).

7.3.1 Sekä naiset että miehet uskovat sinetin hyödyllisyyteen

Aiemmin todettiin, että naiset suhtautuvat miehiä positiivisemmin Nuoren Suomen toiminnan tavoitteisiin ja arvoihin. Naisten miehiä myönteisempi suhtautuminen Nuoreen Suomeen näkyy myös vertailtaessa sukupuolittain seuratoimijoiden käsityksiä sinettiseuratoiminnasta (kuvio 15).

Kuvio 15. Nais- ja miesseuratoimijoiden näkemykset Nuoren Suomen sinettiseuratoiminnasta (n=560)

Ristiintaulukointi ja khiin neliö-yhteensopivuustesti osoittavat, että tilastollisesti merkitseviä eroja sukupuolten välisessä vertailussa muodostui viiteen väitteeseen. Lisäksi yhdessä väitteessä osoittautui olevan tilastollisesti melkein merkitsevä ero naisten ja miesten suhtautumistapojen välillä. Sen sijaan naiset ja miehet olivat samoilla linjoilla sinetin antamasta arvokkaasta tunnustuksesta seuralle ($p=.213$), sinetin hyödyllisyydestä seuralle ($p=.101$) sekä lasten ja nuorten tasavertaisesta kohtelusta sinettiseuratoiminnassa ($p=.186$).

Tilastollisesti merkitsevin ero naisten ja miesten näkemysten välillä oli väitteessä 'sinetti auttaa seuroja kehittämään lasten toimintaa' ($p=.000$). Naisista 73 prosenttia ja miehistä 67 prosenttia oli väitteen kanssa samaa mieltä. Tämä voi heijastaa naisten ja miesten erilaisia tapoja suhtautua siihen, millaista lasten urheiluseuratoiminnan tulisi olla. Naisten miehiä kasvatuksellisemmasta suhtautumistavasta sekä miesten lajia ja

kilpailua korostavasta ajattelumallista lasten urheilussa kertovat aiemmin nimetyt seura-toimijoiden urheiluseuratoiminnassa mukana olon syyt. Sinettiseuratoiminnan kasvatuk-sellinen lähestymistapa lasten urheiluun istuu siis paremmin naisten kuin miesten aja-tusmaailmaan siitä, millaista lasten seuratoiminnan tulisi olla.

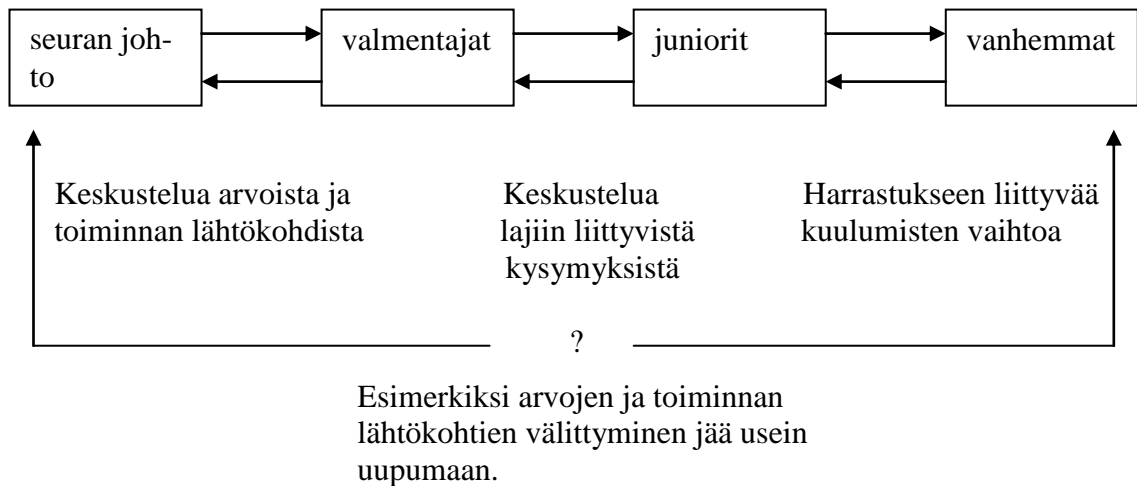
Tilastollisesti toiseksi merkitsevin ero ($p=.002$) naisten ja miesten näkemysten välille syntyi väitteeseen sinetin antamasta markkinaedusta seuralle. Lähestulkoon yhtä suuri osuus kummankin sukupuolen edustajista oli sitä mieltä, että sinetti antaa etua seuran markkinoinnissa, mutta naisista kaksi ja miehistä kuusi prosenttia oli eri mieltä väitteen kanssa. Naiset siis uskoivat sinetin tuomaan positiiviseen imagoetuun miehiä hieman hanakammin.

Kolmanneksi suurimman tilastollisesti erittäin merkitsevän eron ($p=.005$) naisten ja miesten suhtautumistapojen välille sai aikaan väite ´sinetti toteuttaa lasten ja nuorten hyvinvointia edistävää urheilua´. Naiset suhtautuivat asiaan jälleen miehiä positiivi-semmin. Lisäksi naiset uskoivat miehiä vahvemmin sinetin varmistavan asianmukaisen koulutuksen ohjaajille. Sukupuolten suhtautumistapojen välinen ero oli tässäkin asiassa tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p=.006$). Samaa mieltä väitteen kanssa oli naisista kui-tenkin vain 62 prosenttia eikä miehissäkään vastaava osuus noussut kuin 51 prosenttiin.

Viimeinen tilastollisesti merkitsevä ero ($p=.033$) havaittiin väitteessä ´sinetti toteuttaa kasvatusta yhdessä kodin kanssa´. Tässäkin suhteessa naiset suhtautuvat miehiä positiivisemmin kasvatuksen toteutumiseen sinettiseuroissa yhdessä kotien kanssa. Kuitenkin naisistakin vain 60 prosenttia uskoi näin tapahtuvan. Miehistä näin ajatteli vain hieman yli puolet vastaajista.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että miespuoliset seuratoimijat suhtautuivat hieman naispuolisia epäileväisemmin Nuoren Suomen sinettiseuratoimintaan. Kuitenkin 73 pro-senttia miehistäkin ajatteli sinetin olevan arvokas tunnustus seuralle. Samanaikaisesti vain 62 prosenttia miehistä kertoi uskovansa sinetin tuomaan markkinaetuun seuralle. Naiset ja miehet suhtautuivat epäileväisimmin sinettiseuratoiminnan mahdollisuuksiin taata asianmukainen koulutus ohjaajille sekä kasvatuksen toteuttamiseen yhdessä kotien kanssa. Syynä kasvatustoiminnan yhteistyön hankaluuksiin voi seuroissa olla tiedonku-lun ja kommunikoinnin heikkous etenkin vanhempien ja ohjaajien sekä vanhempien ja seurajohdon välillä. Tätä tiedonkulun ongelmallisuutta kuvataan Tuomas Korhosen

(2002) esittämässä kuviossa (kuvio 16). Myös Lehtonen (2005, 43, 45) mainitsee, että onnistunut tiedottaminen ei ole aina itsestään selvyys isoissakaan seuroissa, vaikka asiasta tiedottaminen onkin tehokas keino pitää vanhemmat ajan tasalla seuran toiminnasta.

Kuvio 16. Tiedonkulku urheiluseurassa (Korhonen 2002, 83).

7.3.2 Äidit ja seuraohjattajat sinettiseuratoiminnan puolestapuhujia

Vertailtaessa vastaajien suhtautumista sinettiseuratoimintaan seuratoimijaryhmittäin tilastollisesti merkittäviä eroja vastaajien näkemyksissä löydettiin viidestä väittämästä. Nämä erot näkyvät seuraavassa taulukossa (taulukko 11).

Taulukko 11. Vastaajien suhtautuminen sinettiseuratoimintaan seuratoimijaryhmittäin tarkasteltuna (n=560)

Sinetti	seurajohtajat		valmentajat/oh- jaajat		äidit		isät		ryhmien väliset erot
	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	samaa mieltä	eri mieltä	
toteuttaa lasten ja nuorten hyvinvointia edistävää urheilua	78 %	1 %	69 %	4 %	71 %	1 %	66 %	4 %	ei eroja * (p=.393)
antaa arvokkaan tunnustuksen seuralle	78 %	5 %	76 %	4 %	76 %	1 %	67 %	3 %	ei eroja * (p=.108)
auttaa seuroja kehittämään lasten toimintaa	75 %	3 %	68 %	6 %	76 %	1 %	57 %	7 %	ero*** (p=.030) pj-isä, äiti-isä ero** (p=.066)
varmistaa asianmukaisen koulutuksen ohjaajille	61 %	9 %	53 %	10 %	66 %	3 %	43 %	12 %	valm.- äiti, isä- äiti
kohtelee lapsia ja nuoria tasavertaisesti	79 %	4 %	71 %	6 %	72 %	2 %	74 %	4 %	ei eroja * (p=.365)
toteuttaa kasvatusta yhdessä kodin kanssa	62 %	6 %	55 %	5 %	60 %	4 %	45 %	12 %	ei eroja* (p=.083)
tuottaa helposti saatavilla olevaa materiaalia	58 %	6 %	46 %	5 %	38 %	2 %	31 %	12 %	ero *** (p=.001) isä-pj.
antaa etua seuran markkinoinnissa	70 %	5 %	68 %	4 %	56 %	3 %	49 %	5 %	ero *** (p=.000) isä-muut
on hyödyllistä seuralle	71 %	4 %	74 %	4 %	68 %	1 %	65 %	3 %	ero *** (p=.038)

* ryhmien välillä ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja ($p > .05$)

** ryhmien välillä on tilastollisesti melkein merkitsevä ero

*** ryhmien välillä on tilastollisesti merkitsevä ero ($p < .05$)

Ensimmäiseksi voidaan todeta, että isät suhtautuivat äitejä ($p = .002$) ja seuran johtohenkilöitä ($p = .027$) selvästi negatiivisemmin sinettiseuratoiminnan mahdollisuuksiin auttaa seuroja kehittämään lasten toimintaa. Tähän voivat liittyä osaltaan aiemmin todetut miesten naisia vähemmän kasvatukselliset syyt olla mukana lasten ja nuorten seuratoiminnassa sekä miesten taipumus pitää naisia useammin Nuorta Suomea lahjakkuuksien esiintulon estäjänä. Miehet eivät siis koe naisten tavoin Nuoren Suomen vastaavan heidän näkemystään siitä, millaista lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnan tulisi olla. Täl-

löin on luonnollista, että isät eivät myöskään näe järjestön mahdollisuuksia auttaa seuroja lasten toiminnan kehittämisessä yhtä positiivisella tavalla kuin äidit.

Toiseksi äidit uskoivat kaikista seuratoimijaryhmistä vahvimmin siihen, että sinetti takaa ohjaajille asianmukaisen koulutuksen. Tilastollisesti erittäin merkitsevä ero oli äitien ja valmentajien ($p=.007$) sekä äitien ja isien ($p=.001$) näkemysten välillä. Negatiivisimmin olettamukseen suhtautuivat jälleen isät. Huomionarvoista on myös se, että itse valmentajista ja ohjaajista vain 53 prosenttia oli samaa mieltä väitteen kanssa. Seurojen ohjaus- ja valmennustoiminnan perustuminen perinteisesti vapaaehtoistoimintaan voi olla yksi selittävä tekijä ohjaajien ja valmentajien epävarmuuteen sinetin ja ohjaajien asianmukaisen koulutuksen yhteydestä. Vapaaehtoispuolelta, oman toimensa ohessa ohjaustoiminnassa mukana olevilla, ei välttämättä ole aikaa tai innostusta kehittää itseään ohjaajana. Eihän sinetti myöskään anna seuralle oikeutusta pakottaa vapaaehtoisia ohjaajiaan koulutuksen pariin näiden halukkuuden vastaisesti. Myös Lehtosen (2005) tutkimuksessa todetaan, että vapaaehtoisten jaksaminen tai heidän vähäinen määrä on seuratoiminnan tulevaisuuden suuri uhka (Lehtonen 2005, 58).

Kolmanneksi isät ja seurajohtajat olivat hyvin eri linjoilla ($p=.000$) siitä, tuottaako sinetti helposti saatavilla olevaa materiaalia. Kaiken kaikkiaan muista ryhmistä kuin seurajohtajista alle puolet oli samaa mieltä väitteen kanssa. Isistä jopa 12 prosenttia oli eri mieltä väitteen kanssa. Tulos kielii viestinnän ongelmista. Toisaalta tulos voi kertoa myös seuratoimijaryhmien yleisestä mielenkiinnosta sinettiseuratoimintaa kohtaan. Kenties vanhemmilla, joista pienin prosentuaalinen osuus oli samaa mieltä väitteen kanssa, ei riitä aikaa tai mielenkiintoa sinettimateriaaleihin tutustumiseen samoissa määrin kuin ohjaajilla tai seuran johtohenkilöillä.

Neljänneksi isät suhtautuivat jälleen negatiivisimmin sinetin antamaan etuun seuran markkinoinnissa. Tilastollisesti erittäin merkitsevä ero oli isien ja seurajohtajien ($p=.001$) näkemysten välillä. Isien ja valmentajien tai ohjaajien ($p=.021$) sekä isien ja äitien ($p=.046$) näkemysten välillä oli puolestaan tilastollisesti merkitsevä ero. Isistä vain 49 prosenttia ja äideistäkin vain 56 prosenttia koki sinetin antavan etua seuran markkinoinnissa. Tämä on ymmärrettävää sikäli, että vanhemmat lienevät harvemmin mukana seuran markkinointitoimissa. Kuitenkin isien selvästi muita negatiivisempi näkemys voi selittyä jälleen miesten seuratoiminnalle asettamalla, lajia ja urheilua, korostavilla intresseillä. Lehtosen (2005) tutkimuksessa 41 prosenttia vastaajista oli sitä miel-

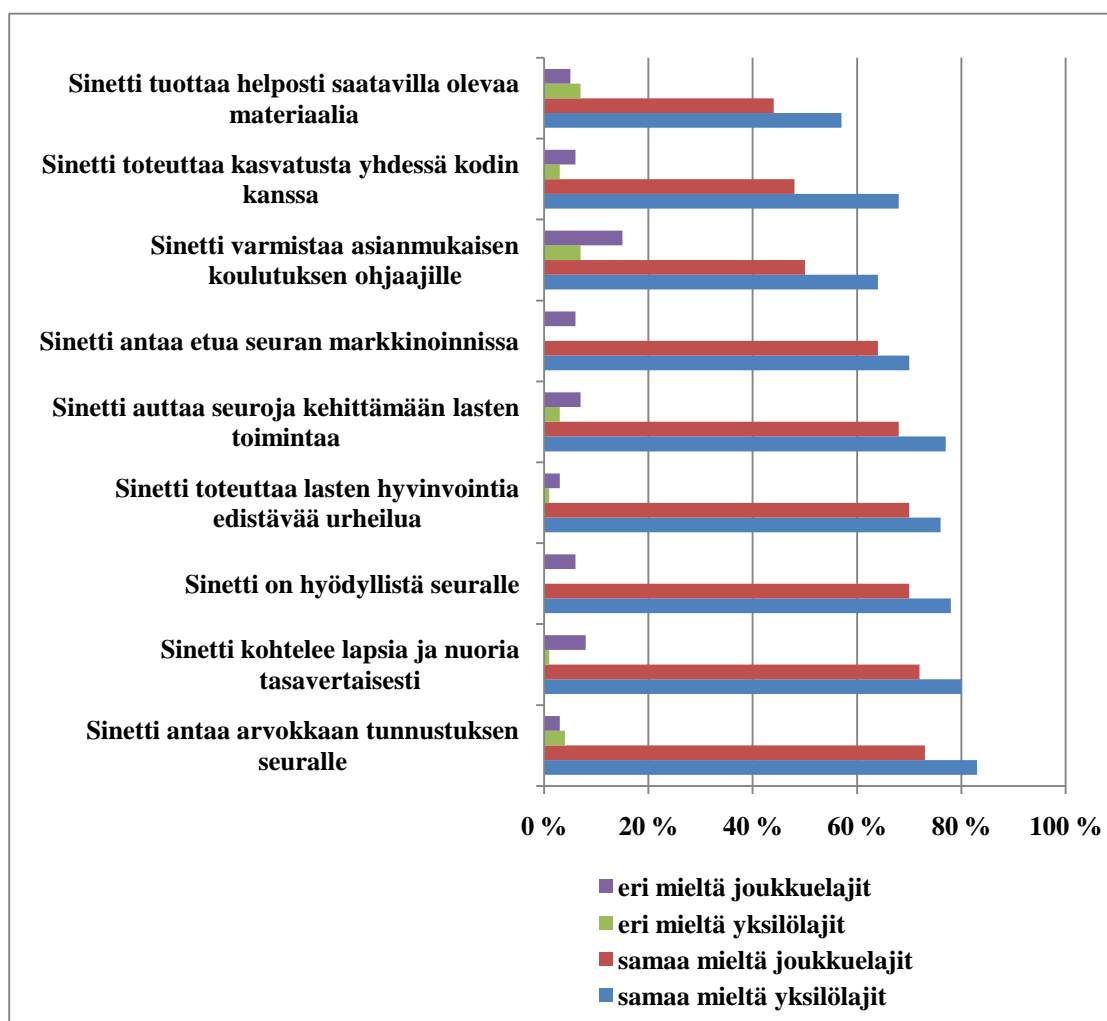
tä, että sinetti helpottaa seuran markkinointia uusille harrastajille (Lehtonen 2005, 29). Tämäkään luku ei ole järin suuri, joten voidaan päätellä, että sinetin markkinointiarvon kehittäminen olisi tarpeen. On myös mahdollista, että seuroissa sinetin tuomaa markkina-arvoa ei ehkä kyetä tai osata täysin hyödyntää.

Viidenneksi isät näkivät sinetin tuoman hyödyn seuralle jälleen ryhmistä negatiivisimmin. Valmentajien ja ohjaajien sekä puheenjohtajien ja sihteerien suhtautuminen sinetin mukanaan tuomaan hyötyyn oli positiivisin. Heidän vastaustensa keskiarvo oli pienempi kuin kaksi, mikä tarkoitti samanmielisyyttä väitteen kanssa. Erot ryhmien välillä eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkitseviä ($p=.249$ ANOVA). Väitteen kanssa samaa mieltä olevien isien ja äitien määrän ero oli vain kolme prosenttia äitien hyväksi. Eron pienuus on mielenkiintoinen, kun otetaan huomioon isien kautta linjan negatiivisempi suhtautuminen sinettiseuratoimintaa koskeviin väitteisiin äiteihin verrattuna. Ainoa poikkeus isien äitejä epäileväisemmässä linjassa oli väitteen `sinetti kohtelee lapsia ja nuoria tasavertaisesti` kohdalla. Onko kenties osa vastaajista tulkinnut väitteen tarkoittavan sinettiseururan tasapäistävän lapsia ja nuoria, jolloin väitteen sisältö muuttuu negatiivisemmaksi? Tämä on mahdollista, sillä kuten Itkonen (1996, 342) toteaa, seuroissa eri tehtävissä toimivat henkilöt voivat ymmärtää kyselylomakkeissa käytetyn kielen eri tavoin.

Kaiken kaikkiaan äidit ja seurajohtajat näyttäisivät suhtautuvan kutakuinkin samalla tavoin sinettiseuratoimintaan. Kenties äitien tietämättömyys seuran johtoon liittyvistä asioista seurajohtajiin verrattuna heijastuu kuitenkin seuran markkinointiin ja sinettiseuramateriaaleihin liittyvissä väitteissä. Vanhemmilla tuskin on yleensä myöskään seurojen johtohenkilöiden intresseihin verrattavissa olevaa mielenkiintoa seuran markkinointiin ja kehittämiseen liittyvissä asioissa. Isien suhtautuminen sinettiseuratoimintaan oli yleisesti ottaen kaikista toimijaryhmistä negatiivisinta. Valmentajien ja ohjaajien näkemykset sen sijaan kertovat jotain sinetin vaikutuksesta tai oletetusta vaikutuksesta seurojen jokapäiväiseen toimintaan, sillä juuri valmentajat ja ohjaajat toteuttavat käytännössä lasten ja nuorten urheilutoimintaa seuroissa. Silmiinpistävää heidän vastauksissaan on se, että vain 53 prosenttia oli sitä mieltä, että sinetti varmistaa valmentajien ja ohjaajien asianmukaisen koulutuksen. Kuten aiempienkin kysymyspattereiden kohdalla on todettu, seuroissa eri rooleissa toimivien mielipiteen kysymisellä oli vaikutusta siihen, millainen kokonais käsitys seuratoimijoiden suhtautumisesta sinettiseuratoimintaan saatiin.

7.3.3 Yksilö- ja joukkuelajien edustajat samoilla linjoilla sinettiseuratoiminnasta

Eri lajeille ominaiset piirteet heijastuvat väistämättä myös lajien edustajien suhtautumiseen sinettiseuratoimintaan. Lajikulttuurit ovat erilaisia, joten esimerkiksi peliajasta tai kilpailullisuudesta käydään niissä eritasoisia keskusteluita. (Lehtonen 2005, 57.) Sinettiseuratoiminnan lajien mukainen vertailu on tässä tutkimuksessa toteutettu siis yksilö- ja joukkuelajien edustajien näkemyksiä tarkastelemalla. Jo alkuun voidaan todeta, että lajikohtaisessa vertailussa yksilölajien edustajat suhtautuivat sinettiseuratoimintaan jokaisen väitteen kohdalla joukkuelajien vastaajia myönteisemmin. Lajikulttuurien erilaisuus heijastuu siis myös tästä vertailusta. Tilastollisesti merkitseviä eroja lajikohtaisessa vertailussa vastaajien välille ei kuitenkaan syntynyt. Yksilö- ja joukkuelajien edustajien vastausten jakautuminen näkyy seuraavassa kuviossa (kuvio 17).

Kuvio 17. Yksilö- ja joukkuelajien edustajien suhtautuminen Nuoren Suomen sinettiseuratoimintaan (n=560)

Lähimmäs tilastollisesti merkitsevää eroa yksilö- ja joukkuelajien vastaajien näkemysten eroissa päästiin väitteessä, jonka mukaan sinettiseuratoiminnassa kasvatusta toteutetaan yhdessä kotien kanssa ($p=.059$). Yksilölajien edustajat olivat joukkuelajien edustajia myönteisempiä, sillä heistä 68 ja joukkuelajien edustajista 48 prosenttia oli samaa mieltä väitteen kanssa. Joukkuelajeissa seuran kasvatustehtävän hoitaminen yhteistyössä kodin kanssa voi olla haasteellisempaa, kun esimerkiksi yhden ohjaajan tai valmentajan vastuulla on yleensä useampia harrastajia kuin yksilölajeissa. Yksilöllinen yhteydenpito vanhempiin asettaa tällöin omat haasteensa ja vaatii panostusta.

Toiseksi lähimpänä tilastollisesti merkitsevää eroa oltiin väitteessä 'sinetti varmistaa asianmukaisen koulutuksen ohjaajille' ($p=.073$). Yksilölajien vastaajista 64 prosenttia ja joukkuelajien edustajista puolet oli samaa mieltä väitteen kanssa. Tässäkin suhteessa yksilölajeissa suhtauduttiin sinettiseuratoimintaan joukkuelajeja myönteisemmin, vaikka vastausten ero ei suuruudeltaan yltänyt tilastolliseen merkitsevyyteen. Kaiken kaikkiaan sekä yksilö- että joukkuelajeissa sinettiseuratoiminta nähtiin suhteellisen positiivisessa valossa.

7.4 Moniarvoinen ja kilpailullisuutta haittaava Nuori Suomi

Kerroksisten seuratoimijoiden suhtautumistapoja Nuoren Suomen arvoihin jäljitettiin ristiintaulukoinnin ja yksisuuntaisen ANOVA:n lisäksi faktorianalyysillä. Menetelmäksi valittiin pääkomponenttianalyysi (Principal Component Analysis, PCA). Tätä analyysintimenetelmää voidaan soveltaa monenlaiseen aineistoon. Periaatteena menetelmässä on suuren muuttujajoukon ryhmittely muutamaan ryhmään tutkittavan ilmiön hajanaisuuden vähentämiseksi. Tavoitteena on siis löytää suuresta informaatiomäärästä useita muuttujia toisiinsa yhdistäviä tekijöitä. (Metsämuuronen 2005, 601.)

Pääkomponenttianalyysia varten vastaajien suhtautumista Nuoren Suomen tavoitteisiin ja arvoihin mitanneen kysymyspatterin väitteet käännettiin SPSS -ohjelmassa niin, että vastausvaihtoehto 1 tarkoitti täysin eri mieltä, 2 jonkin verran eri mieltä, 3 en osaa sanoa, 4 samaa mieltä ja 5 täysin samaa mieltä. Faktorianalyysin muuttujat olivat siis seuraavat:

Taulukko 12. Faktorianalyysin muuttujat

Lyhenne	Koko väite
hyvinvointi	Nuori Suomi edistää lasten ja nuorten hyvinvointia
eettisyys	Nuori Suomi edistää eettisesti kestäväää seuratoimintaa
lajit	Nuori Suomi haittaa lajien toimintaa
kilpailu	Nuori Suomi rajoittaa kilpailua lasten ja nuorten urheilussa
lahjakkuudet	Nuori Suomi estää lahjakkuuksien esiintuloa
suvaitsevaisuus	Nuori Suomi edistää suvaitsevaisuutta
ympäristö	Nuori Suomi edistää ympäristöarvoja
kasvatus	Nuori Suomi kasvattaa lapset yhteiskuntaan
innostaminen	Nuori Suomi innostaa lapset ja nuoret urheiluun
asiantuntija	Nuori Suomi on lasten ja nuorten urheilun asiantuntija

Faktorianalyysiin valituista väitteistä muodostettiin SPSS –ohjelmassa korrelaatiomatriisi, jonka soveltuvuus pääkomponenttianalyysiin testattiin ennen varsinaista faktorianalyysia. Testauksessa käytettiin Bartlettin sväärisyystestiä (Bartlett’s Test of Sphericity) ja Kaiser-Meyer-Olkin testiä (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy, KMO). Bartlettin sväärisyystesti tutkii hypoteesia, ovatko korrelaatiomatriisin arvot nollija ja KMO laskee suhteen korrelaation sekä korrelaation ja osittaiskorrelaation välillä. Nyrkkisäännöksi on esitetty, että korrelaatiomatriisi soveltuu pääkomponenttianalyysiin, jos KMO-testi antaa vähintään arvon 0,6. Bartlettin sväärisyystestin arvoksi tulee puolestaan saada pienempi kuin 0.05, jotta korrelaatiomatriisi on niin ikään sovelias pääkomponenttianalyysiin. (Metsämuuronen 2005, 605.) Tässä tutkimuksessa korrelaatiomatriisin KMO –testi tuotti arvon 0.0851 ja Bartlettin sväärisyystesti arvon 0.000, jolloin korrelaatiomatriisi voitiin todeta pääkomponenttianalyysiin soveltuvaksi.

Tutkimusaineistoa selittäviä faktoreita hyväksyttäessä perinteisesti on noudatettu sääntöä, jonka mukaan pääkomponentin hyväksyttävä ominaisarvo tulisi olla vähintään yksi (Metsämuuronen 2005, 604). Tässä tutkimuksessa tutkimusaineisto tuotti kaksi faktoria, joiden ominaisarvot olivat suuremmat kuin yksi (4,328 ja 1,789). Nämä faktorit selittivät alustavan ominaisarvotarkastelun (Initial Eigenvalues) mukaan yhteensä 61,2 prosenttia faktorianalyysiin valittujen muuttujien varianssista (43,3 prosenttia ja 17,9 prosenttia). Tutkimusaineistolle tehtiin suorakulmainen rotaatio, jossa rotaatiomenetelmänä käytettiin Varimax -menetelmää (Varimax with Kaiser Normalization). Muuttujien la-

tausarvojen rajaksi faktoreille määritettiin 0.30, jolloin tämän arvon alle jääneitä latausarvoja ei tuloksissa näkynyt.

Pääkomponenttien tulkinta ja nimeäminen tapahtuu rotaationin. Tulkinta tehdään muuttujien pääkomponenteille latautumisen perusteella. Pääkomponentit nimetään siis voimakkaimmin latautuneiden muuttujien mukaan. (Metsämuuronen 2005, 605.) Tässä tutkimuksessa muuttujien latausarvot ja kommunaliteetit näkyvät seuraavasta taulukosta (taulukko 13). Muuttujan kommunaliteetin arvo on sitä lähempänä arvoa yksi, mitä voimakkaammin muuttuja latautuu jollekin pääkomponentille (Metsämuuronen 2005, 604). Kommunaliteetti siis kertoo, kuinka suuri osuus yksittäisen havaitun muuttujan vaihtelusta selittyy löydettyjen faktorien avulla (KvantiMOTV 2004).

Taulukko 13. Faktorianalyysin tulokset rotaation jälkeen

Muuttuja	Faktori 1 "moniarvoisuus"	Faktori 2 "kilpailullisuus"	Kommunaliteetti
suvaitsevaisuus	0.77		0.59
kasvatus	0.74		0.56
ympäristö	0.73		0.54
innostaminen	0.69	-0.30	0.57
hyvinvointi	0.69		0.53
eettisyys	0.68		0.52
asiantuntija	0.63	-0.37	0.54
lahjakkuudet		0.88	0.79
kilpailu		0.87	0.77
lajit		0.80	0.72
selitysosuudet	42,3 %	17,9 %	

Faktorianalyysin tuloksista voitiin tulkita, että seuratoimijoiden suhtautumisesta Nuoren Suomen tavoitteisiin ja arvoihin oli erotettavissa kaksi ulottuvuutta. Ensimmäisellä faktorilla latautuivat vahvasti Nuoren Suomen moniarvoisuutta kuvaavat muuttujat. Niiden mukaan Nuori Suomi edistää suvaitsevaisuutta ja ympäristöarvoja, kasvattaa lapset yhteiskuntaan, innostaa lapset ja nuoret urheiluun, edistää lasten ja nuorten hyvinvointia sekä eettisesti kestävästä seuratoimintaa ja on lasten ja nuorten urheilun asiantuntija. Tätä faktoria päätettiin kutsua moniarvoisuudeksi.

Toisella faktorilla latautuivat faktorille annetun nimen mukaisesti kilpailullisuuteen liittyvät muuttujat. Tämä faktori siis kuvasti vastaajien suhtautumista Nuoreen Suomeen lahjakkuuksien esiintulon estäjänä, kilpailun rajoittajana lasten ja nuorten urheilussa sekä lajien toiminnan haittaajana. Tähän faktoriin sisältyi myös negatiivinen suhtautuminen Nuoreen Suomeen lasten ja nuorten urheilun asiantuntijana sekä lasten ja nuorten urheiluun innostajana.

Selitysosuudet kertoivat, että muodostuneet faktorit selittivät yhteensä noin 61 prosenttia havaittujen muuttujien hajonnasta. Muuttujien kommunaliteettien arvot vaihtelivat puolestaan välillä 0.52–0.79, joten ne olivat kohtuullisen korkeat ja mittasivat melko luotettavasti pääkomponentteja. Arvot kertovat siis siitä, kuinka monta prosenttia kunkin muuttujan hajonnasta pystytään selittämään pääkomponenttien avulla (Metsämurtonen 2005, 609).

Edellä esitetty faktorianalyysin tulos ei vielä riitä kertomaan eri ryhmien sijoittumista faktoreiden suhteen. Tähän tarkasteluun tarvittiin faktoripisteitä kuvaamaan tutkimusaineiston havaintojen sijoittumista kahdelle faktorille. (KvantiMOTV 2004.) Seuratoimijoiden sijoittumista faktoreille selvitettiin sukupuolittain, suhteessa toimijoiden asemaan seuroissa, yksilö- ja joukkuelajeittain sekä toimijoiden kilpaurheilutaustan mukaan (taulukko 14).

Taulukko 14. Faktoripisteiden keskiarvot ja niiden erojen tilastollinen merkittävyys taustamuuttujittain

Ryhmä	Keskiarvo ensimmäisellä faktorilla ("moniarvoisuus")	Keskiarvo toiselle faktorilla ("kilpailullisuus")
naiset	0.10	-0.19
miehet	-0.10	0.19
	p=.22	p=.00
seurajohtajat	0.13	0.01
valmentajat/ohjaajat	-0.05	0.11
	p=.15	p=.45
äidit	0.15	-0.24
isät	-0.28	0.09
	p=.02	p=.20
yksilölajit	-0.01	-0.10
joukkuelajit	-0.09	0.22
	p=.58	p=.05
kilpaurheilutausta	-0.02	0.07
ei kilpaurheilutaustaa	0.03	-0.11
	p=.64	p=.05

Tulosten mukaan sukupuolella ei näyttänyt olevan merkittävää vaikutusta siihen, miten nais- ja miesseuratoimijat ajattelivat Nuoren Suomen moniarvoisuuteen liittyvistä asioista (p=.22). Sen sijaan sukupuoli vaikutti vahvasti toimijoiden tapaan nähdä Nuori Suomi lajien toimintaa haittaavana, kilpailua rajoittavana ja lahjakkuuksien esiintuloa estävänä järjestönä (p=.00). Miesten naisia suurempi faktoripisteiden keskiarvo viittasi siihen, että miehet hyväksyvät naisia useammin väitteet Nuoresta Suomesta kilpailun rajoittajana, lahjakkuuksien esiintulon estäjänä ja lajien toiminnan haittaajana. Samaan faktoriin kuului myös taipumus olla eri mieltä Nuoren Suomen asiantuntijuudesta ja kyvystä innostaa lapset ja nuoret urheiluun.

Sekä seurajohtajat että valmentajat ja ohjaajat sijoituivat faktoreille samansuuntaisesti (p=.15 ja p=.45). Toimijaryhmät olivat samoilla linjoilla Nuoren Suomen kilpailua rajoittavasta roolista ja muista kilpailullisuus –faktoriin liittyvistä asioista. Valmentajat ja ohjaajat olivat jopa hieman seurajohtajia vahvemmin samaa mieltä kilpailullisuus –faktorin muodostavien negatiivisten väitteiden kanssa sekä eri mieltä Nuoren Suomen

asiantuntijuuteen ja urheiluun innostamiseen liittyvien väitteiden kanssa. Äidit näkivät isiin verrattuina Nuoren Suomen selvästi moniarvoisuuden eivätkä kilpailullisuuden näkökulmasta. Isät olivat puolestaan äiteihin verrattuna selvästi harvemmin yhtä mieltä Nuoren Suomen moniarvoisuudesta ($p=.02$).

Verrattaessa seuratoimijaryhmiä vielä ristiin keskenään tilastollisesti merkitseviä eroja faktoreihin sijoittumisessa löytyi ensimmäisessä faktorissa seurajohtajien ja isien ($p=.006$) välillä sekä toisessa faktorissa seurajohtajien ja äitien ($p=.04$) sekä valmentajien ja äitien ($p=.003$) välillä. Isät olivat seurajohtajia huomattavasti useammin eri mieltä moniarvoisuus –faktorin väitteiden kanssa. Isät eivät siis nähneet Nuorta Suomea samalla tavoin moniarvoiseksi kuin seurajohtajat. Äidit näkivät puolestaan seurajohtajia selvästi harvemmin Nuoren Suomen kilpailun rajoittajaksi, lajien toiminnan haittaajaksi tai lahjakkuuksien esiintulon estäjäksi. Sama päti myös verrattaessa äitejä valmentajiin ja ohjaajiin vieläkin selkeämmällä erolla.

Kun yksilö- ja joukkuelajien edustajia verrattiin keskenään huomattiin, että kummankaan lajin edustajat eivät nähneet Nuorta Suomea yksiselitteisesti moniarvoisena. Joukkuelajeissa Nuori Suomi nähtiin kuitenkin selvästi yksilölajeja useammin kilpailun rajoittajana, lahjakkuuksien esiintulon estäjänä ja lajien toiminnan haittaajana. Joukkuelajeissa myöskään Nuoren Suomen asiantuntijuuteen ja urheiluun innostavuuteen ei uskottu yksilölajien tavoin ($p=.05$). Seuratoimijoiden kilpaurheilutaustaisuus vaikutti tulosten mukaan puolestaan siten, että kilpaurheilutaustaiset ajattelivat eikilpaurheilutaustaisia vahvemmin Nuoren Suomen estävän lahjakkuuksien esiintuloa ja haittaavan muutenkin kilpailullisuuteen liittyvissä asioissa kilpailullisuus –faktorin väitteiden mukaisesti.

Tämän tutkimuksen aineistosta esiin nousseita faktoreita voidaan verrata jo aiemmin esiteltyihin Hannu Itkosen (2010) lasten ja nuorten urheilusta erottamiin kolmeen ajattelutapaan ja käytäntöön. Nämä ajattelutavat ja käytännöt kertovat eri toimijoiden lasten ja nuorten urheilulle antamista toisistaan poikkeavista tavoitteista ja merkityksenannoista. Osa toimijoista korostaa lasten urheilussa lahjakkuutta ja urheiluseurojen tehtävää tulevien huippu-urheilijoiden kehittäjinä. Joidenkin mielestä sen sijaan lasten urheilun keskiössä tulisi nähdä monipuolisuus ja leikinomaisuus. Kolmannessa puhunnassa puolestaan lasten urheilun keskeiseksi tavoitteeksi nähdään lasten terveyden edistäminen. (Itkonen 2010.) Tämän tutkimuksen aineistosta nousseet faktorit vahvistavat erilaisten

puhuntojen olemassaoloa lasten ja nuorten urheilussa. Kyselyyn vastanneet seuratoimijat heijastivat näitä ajattelutapoja lasten ja nuorten liikunnan toimialajärjestöön, Nuoreen Suomeen. Faktorit paljastavat Itkosenkin erottaman lahjakkuutta ja kilpailutoimintaa korostavan suhtautumistavan lasten liikuntaan. Tämän vastapainoksi moniarvoisuus –faktori ehdottaa lasten liikuntaan ajattelutapaa, jonka mukaan lasten liikunnassa tärkeintä on kasvatuksellisuus, yhteiskuntaan sosiaalistavuus sekä liikunnallisen, hyvinvointia tuottavan elämäntavan opettaminen.

7.5 Yhteenveto seuratoimijoiden suhtautumisesta Nuoreen Suomeen

Edellä tarkasteltiin seuratoimijoiden suhtautumista Nuoreen Suomeen järjestönä, sen tavoitteisiin ja arvoihin sekä sinettiseuratoimintaan. Tavoitteena oli selvittää, miten seuratoimijoiden näkemykset kyseisistä asioista poikkeavat toisistaan. Aluksi esitettiin kaikkien vastaajien näkemykset asiakokonaisuuksittain ja sitten vastauksia vertailtiin sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä joukkue- ja yksilölajeittain. Lopuksi esitettiin vielä tutkimusaineistosta nousseet kaksi faktoria (’moniarvoisuus’ ja ’kilpailullisuus’) sekä vastaajien sijoittuminen faktoreille taustamuuttujien mukaan.

Tässä luvussa seuratoimijoiden näkemykset Nuoresta Suomesta, sen tavoitteista ja arvoista sekä sinettiseuratoiminnasta esitetään tiivistettynä. Tarkastelussa edetään samassa järjestyksessä kuin varsinaisessa tutkimusten tulosten esittelyssäkin eli tiivistäminen aloitetaan sukupuolittaisesta vertailusta (taulukko 15). Kaikkien vastaajien vastaukset on tiivistetty jokaisen taulukon yläosaan, jotta eri taustamuuttujien tuomat erot kaikkien toimijoiden yhteisnäkemukseen olisivat helposti vertailtavissa. Viimeisessä taulukossa esitetään vielä vastaajaryhmien sijoittuminen tutkimusaineistosta nousseille ”moniarvoisuus” ja ”kilpailullisuus” –faktoreille. Tutkimuksen tulokset on tiivistetty siis seuraavilla sivuilla oleviin neljään taulukkoon (taulukot 15–18).

Taulukko 15. Nais- ja miesseuratoimijoiden näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä, sen tavoitteisista ja arvoista sekä sinettiseuratoiminnasta (n=560)

	NS järjestönä	NS:n tavoitteet ja arvot	sinettiseuratoiminta
kaikki	NS:n työtä arvostetaan ja siihen luotetaan, mutta NS:n arvot ja tavoitteet eivät ole kovin tuttuja. NS:n tiedottamisessa ja näkyvyydessä parannettavaa.	NS:n ajamat arvot koetaan myönteisinä, mutta viidenneksen mielestä NS rajoittaa kilpailua, estää lahjakkuuksien esiintuloa ja haittaa lajien toimintaa.	Sinetin uskotaan antavan arvokkaan tunnustuksen ja olevan hyödyllistä seuroille. Materiaalien saatavuudessa ja markkinointiedussa parannettavaa, myöskään asianmukaisen koulutuksen takaaminen ohjaajille ei täysin vakuuta.
naiset	NS on keskeinen toimija lasten urheilussa, sen työ on tärkeää ja luotettavaa. NS:n tiedotuksessa ja näkyvyydessä kuitenkin parannettavaa.	NS:n ajamat arvot ovat myönteisiä. NS:a pidetään miehiä useammin lasten urheilun asiantuntijana ja lasten innostajana urheiluun.	Sinetti hyödyllinen ja arvokas tunnustus seuralle. Sinettiseurojen uskotaan miehiä useammin toteuttavan kasvatuksella yhdessä kotien kanssa, takaavan asianmukaisen koulutuksen ohjaajille, antavan markkinointitietua seuralle ja edistävän lasten hyvinvointia.
miehet	NS on melko keskeinen toimija lasten urheilussa, mutta sen työ ei ole yhtä tärkeää kuin naisten mielestä. NS:n tiedottamisessa on parannettavaa.	NS:n ajamat arvot eivät ole yhtä myönteisiä kuin naisten mielestä. NS:n uskotaan naisia useammin estävän lahjakkuuksien esiintuloa, haittaavan lajien toimintaa ja rajoittavan kilpailua.	Sinetti hyödyllinen ja arvokas tunnustus seuralle, mutta sen uskotaan naisia harvemmin tuovan seuralle markkinointitietua ja auttavan lasten toiminnan kehittämisessä.

Naisseuratoimijat pitivät Nuoren Suomen työtä lasten ja nuorten urheilussa siis hieman tärkeämpänä kuin miehet, vaikka järjestön arvojen ja tavoitteiden tuntemus ei ollut erityisen korkealla tasolla kummassakaan seuratoimijaryhmässä. Nuoren Suomen arvot koettiin kuitenkin myönteisinä, vaikkakin viidennes seuratoimijoista ajatteli Nuoren Suomen rajoittavan kilpailua, estävänä lahjakkuuksien esiintuloa ja haittaavan lajien toimintaa. Erityisesti näin ajattelivat miehet. Myös miesten naisia negatiivisemmasta suhtautumisesta Nuoren Suomen sinettiseuratoimintaan käy ilmi nais- ja miesseuratoimijoiden seuratoiminnassa mukanaolon syiden eroavaisuus. Naiset ovat lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa mukana vahvasti kasvatuksellisista syistä, kun taas miehiä seuratoimintaan motivoivat lajiin ja urheiluun liittyvät intressit.

Taulukko 16. Seuratoimijaryhmien näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä, sen tavoitteista ja arvoista sekä sinettiseuratoiminnasta (n=560)

	NS järjestönä	NS:n tavoitteet ja arvot	sinettiseuratoiminta
kaikki	NS:n työtä arvostetaan ja siihen luotetaan, mutta järjestön arvot ja tavoitteet eivät ole kovin tuttuja. NS:n tiedottamisessa ja näkyvyydessä on parannettavaa.	NS:n ajamat arvot koetaan myönteisinä, mutta viidenneksen mielestä NS rajoittaa kilpailua, estää lahjakkuuksien esiintuloa ja haittaa lajien toimintaa.	Sinetin uskotaan antavan arvokkaan tunnustuksen ja olevan hyödyllistä seuroille. Materiaalien saatavuudessa ja markkinoitiedussa parannettavaa, myös asianmukaisen koulutuksen takaaminen ohjaajille ei täysin vakuuta.
seurajohtajat	NS:n työ tärkeää, luotettavaa ja melko kiinnostavaa, mutta tiedottamisessa ja näkyvyydessä on jonkin verran parannettavaa. Ovat parhaiten tietoisia NS:n arvoista ja tavoitteista.	NS on asiantuntija lasten urheilussa ja innostaa lapset urheiluun. Kuitenkin NS:n nähdään estävän jossain määrin lahjakkuuksien esiintuloa, mutta ei juurikaan rajoittavan kilpailua tai estävän lajien toimintaa.	Seuratoimijaryhmistä positiivisin näkemys sinettiseuratoiminnasta. Sinetin uskotaan mm. antavan arvokkaan tunnustuksen seuralle ja auttavan seuroja kehittämään lasten toimintaa.
valmentajat ja ohjaajat	NS:n työ tärkeää, mutta ei yhtä kiinnostavaa kuin pj:en mielestä. Tiedottamisessa ja näkyvyydessä on paljon parannettavaa. Ovat johtohenkilöiden jälkeen seuraavaksi tietoisia NS:n arvoista.	NS on asiantuntija lasten urheilussa ja innostaa lapset urheiluun. Kuitenkin ajattelevat seuratoimijaryhmistä useimmin NS:n estävän lahjakkuuksien esiintuloa, rajoittavan kilpailua ja haittaavan lajien toimintaa.	Sinetin uskotaan antavaa arvokkaan tunnustuksen seuralle. Seuratoimijaryhmistä vahvin usko sinetin hyödyllisyyteen seuroille. Koulutuksen asianmukaisuus vakuuttaa toimijaryhmistä heikkoiten.
äidit	NS:n työ on hyvin tärkeää ja hieman kiinnostavampaa kuin isien mielestä. NS monipuolistaa lasten urheilua. Tiedottamisessa ja näkyvyydessä on hyvin paljon parannettavaa.	NS:n asiantuntijuuteen ja kykyyn innostaa lapset urheiluun uskotaan toimijaryhmistä eniten. NS:n ei juurikaan nähdä estävän lahjakkuuksien esiintuloa, rajoittavan kilpailua tai haittaavan lajien toimintaa.	Sinetin uskotaan antavan arvokkaan tunnustuksen seuralle, mutta markkinoitiedussa parannettavaa. Sinetin apuun lasten toiminnan kehittämisessä uskotaan toimijaryhmistä vahvimmin.
isät	NS:n työ tärkeää, mutta ei kovin kiinnostavaa. Tiedottamisessa ja näkyvyydessä on erittäin paljon parannettavaa. Toimijoista negatiivisin suhtautuminen NS:een.	NS:n asiantuntijuuteen ja kykyyn innostaa lapset urheiluun uskotaan seuratoimijaryhmistä vähiten. NS:n nähdään estävän jossain määrin lahjakkuuksien esiintuloa.	Sinetin uskotaan antavan arvokkaan tunnustuksen seuralle, mutta sen mahdollisuuksista auttaa seuroja kehittämään lasten toimintaa ollaan vähiten vakuuttuneita. Negatiivisin suhtautuminen sinettiseuratoimintaan.

Seuratoimijoista vähiten Nuoren Suomen toiminnasta olivat kiinnostuneita isät ja eniten seurajohtajat. Isät suhtautuivat kokonaisuudessaan seuratoimijaryhmistä negatiivisimmin Nuoreen Suomeen, kun taas seurajohtajien vastauksista kävi ilmi toimijaryhmistä

vahvin Nuoren Suomen arvojen ja tavoitteiden tuntemus. Kaikki toimijaryhmät arvioivat järjestön työn tärkeäksi, mutta toiminnasta tiedottamisesta ja järjestön näkyvyydestä ilmaistiin olevan puutteita. Valmentajat ja ohjaajat sekä isät vastasivat toimijaryhmistä useammin Nuoren Suomen estävän lahjakkuuksien esiintuloa, rajoittavan kilpailua ja haittaavan lajien toimintaa. Kaikissa seuratoimijaryhmissä uskottiin kuitenkin sinetin antavan seuralle arvokkaan tunnustuksen. Isät suhtautuivat seuratoimijaryhmistä negatiivisimmin sinettiseuratoimintaan, kun taas positiivisin näkemys toimintamuotoon oli seurajohtajilla.

Taulukko 17. Joukkue- ja yksilölajien edustajien näkemykset Nuoresta Suomesta järjestönä, sen tavoitteista ja arvoista sekä sinettiseuratoiminnasta (n=560)

	NS järjestönä	NS:n tavoitteet ja arvot	sinettiseuratoiminta
kaikki	NS:n työtä arvostetaan ja siihen luotetaan, mutta järjestön arvot ja tavoitteet eivät ole kovin tuttuja. NS:n tiedottamisesta ja näkyvyydestä on parannettavaa.	NS:n ajamat arvot koetaan myönteisinä, mutta viidenneksen mielestä NS rajoittaa kilpailua, estää lahjakkuuksien esiintuloa ja haittaa lajien toimintaa.	Sinetin uskotaan antavan arvokkaan tunnustuksen ja olevan hyödyllistä seuroille. Materiaalien saatavuudessa ja markkinointitiedossa parannettavaa, myös asianmukaisen koulutuksen takaaminen ohjaajille ei täysin vakuuta.
joukkuelajit	NS:n työ on tärkeää. Eniten on puutteita tiedotustoiminnassa. Arvot eivät kovin tuttuja. Hiekan negatiivisempi suhtautuminen NS:een kuin yksilölajeissa.	Suhtautuminen NS:n ajamiin arvoihin myönteistä, mutta NS:n ajatellaan innostavan lapsia urheiluun harvemmin kuin yksilölajeissa. NS estää lahjakkuuksien esiintuloa, haittaa lajien toimintaa ja rajoittaa kilpailua useammin kuin yksilölajien edustajien mielestä.	Suhteellisen positiivinen suhtautuminen sinettiseuratoimintaan. Eivät yhtä vakuuttuneita kasvatuksen toteutumisesta yhdessä kotien kanssa ja ohjaajien asianmukaisesta koulutuksesta sinettiseuroissa kuin yksilölajien edustajat.
yksilölajit	NS:n työ on tärkeää. Eniten on puutteita tiedotustoiminnassa. Arvot eivät kovin tuttuja. Hiekan joukkuelajeja myönteisempi suhtautuminen NS:een.	NS innostaa lapset ja nuoret urheiluun eikä juurikaan haittaa lajien toimintaa, estä lahjakkuuksien esiintuloa tai rajoita kilpailua.	Suhteellisen positiivinen suhtautuminen sinettiseuratoimintaan. Vastaajista reilu 2/3 uskoo sinetin varmistavan kasvatuksen toteutumisen yhdessä kotien kanssa ja ohjaajien asianmukaisen koulutuksen.

Sekä joukkue- että yksilölajeissa Nuoren Suomen työ koettiin tärkeäksi, mutta joukkuelajeissa Nuoreen Suomeen suhtauduttiin kuitenkin hieman yksilölajeja kriittisemmin. Nuoren Suomen arvojen tuntemus jäi heikoksi sekä joukkue- että yksilölajeissa. Joukkuelajeissa järjestön kykyyn innostaa lapset ja nuoret urheiluun uskottiin harvemmin kuin yksilölajeissa. Joukkuelajeissa Nuori Suomi näyttäytyi useammin myös lahjakkuuksien esiintulon estäjänä, lajien toiminnan haittaajana ja kilpailun rajoittajana kuin yksilölajeissa. Joukkuelajien edustajien kriittisyys yksilölajien edustajiin verrattuna ilmeni myös vastaajien arvioissa sinettiseuratoiminnasta, sillä joukkuelajeissa ei oltu yhtä vakuuttuneita esimerkiksi ohjaajien asianmukaisesta koulutuksesta sinettiseuroissa kuin yksilölajeissa.

Taulukko 18. Seuratoimijoiden sijoittuminen faktoreille (n=560)

	Faktorit	
	"moniarvoisuus"	"kilpailullisuus"
naiset	+	-
miehet	-	++
seurajohtajat	++	+
valmentajat/ohjaajat	-	++
äidit	++	-
isät	-	+
yksilölajit	-	-
joukkuelajit	-	++
kilpaurheilutaustaiset	-	+
ei-kilpaurheilutaustaiset	+	-

- ryhmä ei sijoitu faktorille (faktoripisteiden ka alle 0.00)

+ ryhmä sijoittuu faktorille (faktoripisteiden ka min 0.00, max 0.10)

++ ryhmä sijoittuu vahvasti faktorille (faktoripisteiden ka yli 0.10)

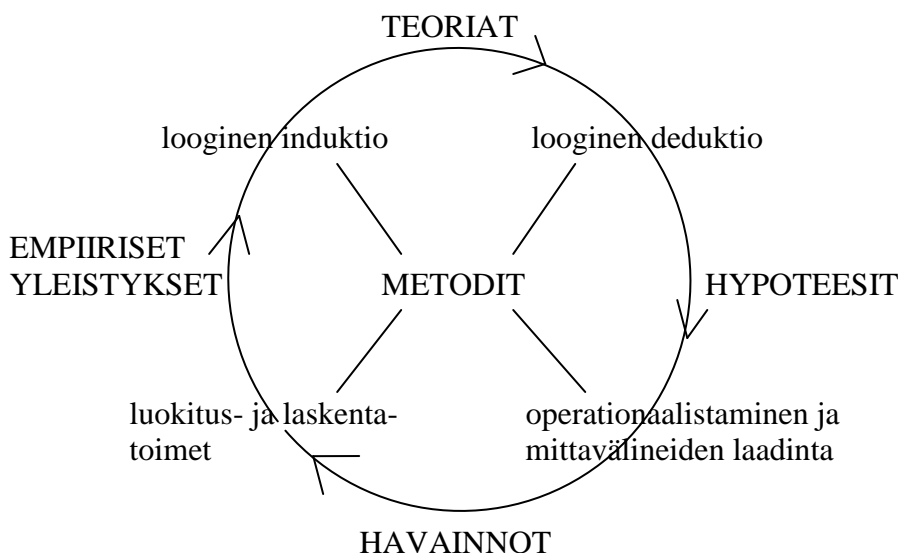
Taulukossa 18 vastaajaryhmän ”moniarvoisuus” –faktorille sijoittuminen tarkoittaa sitä, että vastaajat ajattelivat Nuoren Suomen edistävän suvaitsevaisuutta, ympäristöarvoja, lasten ja nuorten hyvinvointia ja eettisesti kestävästä kehitystä. He kokivat Nuoren Suomen myös innostavan lapset ja nuoret urheiluun, kasvattavan lapset yhteiskuntaan sekä olevan lasten ja nuorten urheilun asiantuntija. ”Kilpailullisuus” –faktorille sijoittuvien ryhmien vastaajat ajattelivat sitä vastoin Nuoren Suomen estävän lahjakkuuksien esiintuloa, rajoittavan kilpailua sekä haittaavan lajien toimintaa lasten ja nuorten urheilussa. Lisäksi nämä vastaajat eivät pitäneet Nuorta Suomea lasten urheilun asiantuntijana eivätkä lapsia ja nuoria urheiluun innostavana järjestönä.

Tilastollisesti merkitseviä eroja toimijaryhmien sijoittumisessa ”moniarvoisuus” – faktorille oli äitien ja isien sekä seurajohtajien ja isien välillä. ”Kilpailullisuus” – faktorilla tilastollisesti merkitsevät erot olivat naisten ja miesten, yksilö- ja joukkuelajien edustajien, kilpaurheilutaustaisten ja ei-kilpaurheilutaustaisten, seurajohtajien ja äitien sekä valmentajien tai ohjaajien ja äitien sijoittumisen välillä. Moniarvoisesta näkökulmasta Nuorta Suomea tarkastelivat seurajohtajat, äidit, ei-kilpaurheilutaustaiset seuratoimijat ja naiset. Sen sijaan miehet, valmentajat ja ohjaajat, joukkuelajien edustajat, isät ja kilpaurheilutaustaiset seuratoimijat liittivät Nuoreen Suomeen vahvasti kilpailullisuuden aspektin. Seurajohtajat jakaantuivat molemmille faktoreille kuitenkin moniarvoiseen katsantokantaan vahvemmin kallistuen.

8 Johtopäätökset ja pohdinta

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestäviä urheiluseuroja seuratoimijakokonaisuuksina. Tutkimusongelmana oli selvittää millaisia toimijakokonaisuuksia lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävät urheiluseurat ovat nykyään ja miten niissä tuotetaan poikkeavia tulkintoja. Seuratoimijoiden toisistaan poikkeavia merkityksenantoja selvitettiin tutkimalla, miten lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävien seurojen seuratoimijat näkevät Nuoren Suomen järjestönä, sen arvot ja tavoitteet sekä sinettiseuratoiminnan sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä joukkue- ja yksilölajeittain vertailtuna. Tämän luvun tarkoituksena on koota yhteen tutkimuksen keskeiset tulokset ja jäljittää syitä seuratoimijoiden poikkeaville näkemyksille Nuori Suomi ry:stä. Lopuksi arvioidaan tulosten yleistettävyyttä ja luotettavuutta, tutkijan omaa oppimista tutkimusprosessin aikana ja annetaan jatkotutkimusehdotuksia.

Tässä urheiluseuratoimintaan käsitteellistävässä tutkimuksessa edettiin Wallacen tutkimusprosessimallia mukailten (kuvio 18). Wallacen syklissä valitusta teoriasta johdetaan loogisella päättelyllä hypoteesit, joiden mittaamiseksi tutkimusongelmista muodostetaan käytännössä mitattavia ja havaittavia kysymyksiä. Tutkimuksen keskeiset käsitteet siis operationaalistetaan ja niille laaditaan mittavälineet. Vastauksina kysymyksiin saadaan tutkimushavainnot, joihin kohdistetaan luokittelu- ja laskentatoimia. Tulosten perusteella määritellään vahvistavatko vai kumoavatko havainnot alkuhypoteesit. Näin päädytään empiirisiin yleistyksiin, joista voidaan johtaa päättelyllä uusi teoria tai todeta tutkimusten vahvistavan lähtökohtana ollutta teoriaa. (Järvinen & Järvinen 2000, 5-6.)

Kuvio 18. Wallacen tutkimusprosessimalli (Järvinen & Järvinen 2000, 5)

Tämän tutkimuksen viitekehys rakennettiin urheiluseurojen ja seuratoimijoiden kerroksisuuden ympärille. Hypoteesina oli, että seuratoimijat muodostavat taustojen ja rooliensa erilaisuudesta johtuen toisistaan poikkeavia näkemyksiä Nuori Suomi ry:stä. Hypoteesin paikkansapitävyyden testaamiseksi tutkimuksen keskeiset käsitteet operationalistettiin ja muutettiin mitattavaan muotoon. Vastaukset analysoitiin SPSS -ohjelmalla. Tutkimuksen tulosten voidaan todeta vahvistavan alkuhypoteesin paikkansapitävyyttä. Seuratoimijat ovat hyvin heterogeeninen joukko ihmisiä ja heidän näkemyksensä Nuoresta Suomesta poikkeavat monilta osin toisistaan.

8.1 Urheiluseuratoimijoiden moninaisuus

Lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävien urheiluseurojen seuratoimijat ovat hyvin monen kirjava ihmisjoukko. Tähän tutkimukseen vastanneet seuratoimijat olivat taustatietojensa perusteella jaettavissa naisiin ja miehiin, kilpaurheilu- ja eikilpaurheilutaustaisiin, yksilö- ja joukkuelajien edustajiin, eri rooleissa toimiviin sekä sinetti- ja ei-sinettiseuralaisiin. Lisäksi vastaajien mukanaolon syyt lasten ja nuorten seuratoiminnassa erosivat toisistaan. Myös heidän elämäntilanteensa vaihteli hieman ja vastaajien koulutustaso ja suhde urheiluseuraan erotteli seuratoimijoita toisistaan.

Suurin osa tähän tutkimukseen vastanneista seuratoimijoista toimi sinettiseurassa valmennus- tai ohjaustehtävissä. Tehtävien hoito tapahtui pääasiassa vapaaehtois pohjalta. Suurimmalla osalla oli itsellään kilpaurheilutausta ja keskiasteen ammatillinen tutkinto. Vastaajista 77 prosentin elämäntilannetta kuvasi vastaushetkellä ansiotyössä käyminen. Taustatietojen perusteella kyselyyn vastanneen keskivertoprofiiliksi muodostui työelämässä mukana oleva ja ammattiinsa hyvin koulutettu mies tai nainen. Edelleen voidaan päätellä lasten ja nuorten urheilua Suomessa pyörittävän vapaa-aikanaan työelämässä mukana olevat naiset ja miehet, joskaan näiden toimijoiden taustat eivät ole identtiset. Myös Heinilä (1986, 32) on todennut liikuntaan osallistumisen keskiluokkaistuneen, jolloin siis toimihenkilöryhmään kuuluvat ja kouluja käyneet ihmiset ovat suhteellisesti aktiivisimmin mukana liikuntatoiminnassa.

Kansallisen liikuntatutkimuksen (2005–2006, 8) mukaan vuonna 2005–2006 liikunnan ja urheilun vapaaehtoistoimijoista suurin osa kuului ikäryhmään 36–49 –vuotiaat. Tässä tutkimuksessa taustamuuttujista jäi uupumaan vastaajan ikä, joten suoraa vertailua seuratoimijoiden ikäjakaumasta ei voida tämän tutkimuksen ja Kansallisen liikuntatutkimuksen 2005–2006 tietojen välillä tehdä. Tämän tutkimuksen vastaajista kuitenkin suurin osa (32 prosenttia) nimesi seuratoiminnassa mukanaolonsa kolmen tärkeimmän syyn joukkoon oman lapsen ja 80 prosenttia vastaajista kertoi olevansa suhteessa seuraan vapaaehtoisena tai oman lapsen harrastamisen vuoksi. Tästä voidaan päätellä, että tämän tutkimuksen vastaajista suurin osa kuului ikäluokkaan 36–49 –vuotiaat, sillä kyseisen ikäluokan jälkikasvu on aktiivisessa urheiluseurassa harrastamisen iässä. Tällöin juuri tähän ikäluokkaan kuuluvat vastaajat olisivat niitä, jotka ovat seuratoiminnassa mukana oman lapsensa harrastuksen vuoksi. Vanhempien vahva osuus seuratoimijoiden joukosta aiheuttaa omat haasteensa seuratoiminnan jatkuvuudelle. Esimerkiksi Korhonen (2002, 71) on todennut, että lapsen harrastamisen loppuminen seurassa johtaa usein myös lapsen vanhemman poisjättäytymiseen seuran toiminnasta.

Vastaajien taustat osoittivat Kansallisen liikuntatutkimuksen (2005–2006) tavoin seuratoimijoiden keskinäistä erilaisuutta myös toimijoiden elämäntilanteen mukaan. Molemmissa tutkimuksissa todetaan, että selvästi suurin osa seuratoiminnassa mukana olevista henkilöistä on ansiotyössä käyviä ihmisiä. Kansallisessa liikuntatutkimuksessa (2005–2006) nämä henkilöt on jaoteltu vielä työntekijöihin, ylempiin ja alempiin toimihenkilöihin sekä johtavassa asemassa oleviin. Opiskelijat sekä yrittäjät ja maanviljelijät muodostavat seuraavaksi suurimmat seuratoimijaryhmät. Muita toimijaryhmiä, joiden

suhteellinen osuus seuratoimijoiden joukossa jää jo mainittuja ryhmiä selvästi pienemmäksi, ovat muun muassa eläkeläiset, kotiäidit ja –isät sekä varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet.

Verrattaessa vastaajien ilmoittamia syitä lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa mukanaolleen Pasi Kosken (2009, 92) havaintoon urheiluseurojen vapaaehtoistoimijoiden jakautumisesta, löydetään näistä aineistoista selvä yhteys. Koski (2009, 92) on tunnistanut tutkimusaineistostaan vuonna 2006 viisi vapaaehtoistoimijoiden luokkaa: lasten vanhemmat, lajin edistäjät, liikunnan edistäjät, entiset aktiiviurheilijat ja muut. Kosken tutkimuksessa seurajohtajat arvioivat, että suurimmat vapaaehtoistoimijaryhmät muodostuivat lajin edistäjistä ja lasten vanhemmista. Tässä tutkimuksessa suurin osa vastaajista nimesi seuratoiminnassa mukanaolonsa kolmen syyn joukkoon oman lapsen, sitten lasten ja nuorten kasvatuksen ja sosiaalistamisen sekä lajin tai urheilun. Näiden jälkeen seuraavaksi eniten mainintoja saivat terveyteen, iloon ja hyvinvointiin; seuratyöhön ja hyvään harrastukseen liittyvät syyt. Seuratoiminnassa mukanaolon syyksi oman lapsen maininneet sopivat Kosken luokituksessa lasten vanhempien ryhmään, lajin tai urheilun ja seuratyön maininneet lajin edistäjien ryhmään ja terveyden, ilon ja hyvinvoinnin sekä hyvän harrastuksen maininneet liikunnan edistäjien ryhmään. Naisten ja miesten mukanaolon syiden erojen mukaisesti naiset voitaisiin nähdä Kosken luokittelussa vahvasti liikunnan edistäjiksi ja miehet lajin edistäjiksi. Molemmat nimesivät kutakuinkin yhtä monesti oman lapsensa seuratoiminnassa mukanaolon syyksi, jolloin sekä naiset että miehet kuuluvat Kosken ryhmittelyssä myös lasten vanhempien vapaaehtoistoimijaluokkaan.

Seuratoimijoilla on seuroissaan erilaisia tehtäviä, jotka kertovat myös heidän rooleistaan seurayhteisössä. Seuratoimijoiden roolien pääjako tehtiin tässä tutkimuksessa seurajohtajien, valmentajien ja ohjaajien sekä lasten vanhempien välille. Näihin ryhmiin kuuluvien toimijoiden tehtävät voivat kuitenkin mennä ja usein menevätkin ristiin niin, että eri toimijaryhmään kuuluvat voivat käytännössä hoitaa samoja tehtäviä. Koski (2009, 59) on erotellut neljä tapaa olla mukana seurassa. Seuratoimija voi osallistua seuran toimintaan siis harrastajana, puuharoolissa tai taustaroolissa. Kosken (2009, 59) luokittelussa seurajohtajat sekä valmentajat ja ohjaajat sijoittuvat luonnollisimmin puuharooliin ja vanhemmat sen sijaan taustarooliin. Kuitenkin merkittävä osa seuratoimijoista on nimenomaan lasten vanhempia, jolloin heidän rooliinsa täytyy kuulua paljon muutakin kuin pelkkiä taustatehtäviä. Taustatehtävillä Koski (2009, 59) tarkoittaa siis esimerkiksi

kuljettajana, kannattajana tai kannustajana olemista. Vanhemmat toimivat seuroissa myös puuhatehtävissä eli toimitsijoina, valmentajina ja ohjaajina, seuratyöaktiiveina, huoltotehtävissä ja varainhankkijoina.

Tämän tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että seuratoimijoiden rooleilla, tehtävillä ja muilla taustatekijöillä on merkitystä toimijoiden näkemyksiin seuratoimintaan liittyvistä asioista. Seuratoimijoiden roolit näyttivät tässä tutkimuksessa vaikuttavan esimerkiksi siihen, kuinka tietoisia eri rooleissa olevat toimijat olivat Nuoren Suomen muodostamasta sosiaalisesta maailmasta. Unruhin (1983) mukaan seuratoimintaan voi osallistua muukalaisena, turistina, regulaarina tai insaiderina. Toimijan kuuluminen johonkin näistä ryhmistä määrittellään nimenomaan sen mukaan, miten tietoinen toimija on kyseisen sosiaalisen maailman toiminnasta. (Unruh 1983 Kosken 2009, 24–25 mukaan.) Nuoren Suomen toiminnan tuntemuksen perusteella seurajohtajat muodostivat muihin toimijaryhmiin nähden insaidereiden ryhmän, valmentajat ja ohjaajat regulaarien ryhmän ja vanhemmat turistien ryhmän. Seurajohtajista 44 prosenttia kertoi tuntevansa Nuoren Suomen toimintaa erittäin hyvin tai hyvin. Vastaava luku valmentajista ja ohjaajista oli 33 prosenttia ja vanhemmista 23 prosenttia. Tosin minkään toimijaryhmän Nuoren Suomen tuntemus ei noussut kovin korkealle tasolle, sillä seurajohtajista 45 prosenttia, valmentajista ja ohjaajista 55 prosenttia ja vanhemmista jopa 62 prosenttia vastasi, ettei tunne järjestön toimintaa kovin hyvin. (Ks. Ilmanen ym. 2008, 31.)

Tässä tutkimuksessa havaittiin siis seuratoimijoiden erilaisuus ja monitaustaisuus muun muassa Itkosen (1996) ja Korhosen (2002) tavoin. Myös Heinilä (1986) kirjoitti seuratoimijoiden intressien erilaisuudesta organisaatioteoreettisen liikuntaseurojen tutkimusprojektin viitekehyksessä, mutta havaintoa ei juuri huomioitu tutkimusprojektin käytännön toteutuksessa. Seuratoimijoiden taustojen moninaisuus johtaa edelleen urheiluseuroissa ilmiöön, jota Itkonen (1996) kuvaa käsitteellä kerroksisuus. Seuratoimijoiden kerroksisuus tarkoittaa toimijoiden erilaisten tavoitteiden ja intressien, ristiriitojen ja toisistaan poikkeavien toimintatapojen läsnäoloa urheiluseuroissa (Itkonen 1996, 360). Tämä kerroksisuus havainnollistui tässä tutkimuksessa seuratoimijoiden erilaisissa näkemyksissä Nuori Suomi ry:stä, joihin perehdytään seuraavaksi.

8.2 Nuori Suomi tiedottaa tärkeästä työstään heikosti

Seuratoimijat arvioivat Nuorta Suomea järjestönä vastaamalla asenneväittämiin Likertin asteikollisella mittarilla. Vastaukset osoittivat, että Nuoren Suomen tekemää työtä arvostetaan ja järjestöön luotetaan yleisesti kaikkien seuratoimijoiden keskuudessa. Kuitenkaan Nuoren Suomen käytännön työ, näkyvyys ja tiedotustoiminta eivät sen sijaan ole tavoittaneet täysin seuratoimijakenttää. Myöskään seuratoimijoiden tietoisuus järjestön arvoista ja tavoitteista ei ole kovin korkealla tasolla. Tarkasteltaessa vastauksia sukupuolittain ja seuratoimijaryhmittäin huomattiin toimijaryhmien välisiä näkemuseroja. Yksilö- ja joukkuelajien edustajien näkemykset olivat sen sijaan suhteellisen lähellä toisiaan.

Naiset pitivät Nuorta Suomea muun muassa keskeisempänä toimijana lasten ja nuorten urheilussa kuin miehet. Miehet ja isät eivät myöskään nähneet järjestön työtä yhtä tärkeäksi kuin naiset ja äidit, vaikka kaikista vastaajista taustamuuttujittainkin vertailtuna suurin osa koki Nuoren Suomen työn tärkeäksi. Parhaiten Nuoren Suomen toiminnan arvoista ja tavoitteista olivat tietoisia seurajohtajat, sitten valmentajat ja ohjaajat. Seurajohtajat olivat myös toimijaryhmistä kiinnostuneimpia Nuoren Suomen toiminnasta. Sen sijaan vähiten kiinnostuneita olivat isät, joilla oli seuratoimijaryhmistä kautta linjan negatiivisin suhtautumistapa Nuoreen Suomeen järjestönä. Yksilölajien edustajat suhtautuivat puolestaan hieman joukkuelajien edustajia positiivisemmin Nuoreen Suomeen, mutta kummankaan ryhmän vastaajille Nuoren Suomen arvot eivät olleet kovin tuttuja. Kaikkien ryhmien vastauksia yhdisti näkemys siitä, että Nuoren Suomen tiedottamisessa ja näkyvyydessä olisi parannettavaa.

Erityisesti naisten ja miesten sekä äitien ja isien näkemystapojen eroja voidaan selittää heidän seuratoiminnassa mukanaolon syillä. Selkeät sukupuolien väliset erot seuratoimintaan kiinnittymisen syissä heijastavat suomalaisessa yhteiskunnassa vallitsevia roolimalleja. Naiset ja äidit kantavat miehiä enemmän huolta jälkikasvun kasvatuksesta ja hyvinvoinnista. Tutkimus osoitti, että miehet ovat seuratoiminnassa mukana naisia useammin lajin ja urheilun vuoksi, kun taas naiset painottavat miehiä enemmän terveyden, hyvinvoinnin ja ilon näkökulmaa. Koska miehet myös yhdistivät Nuoreen Suomeen naisia useammin kilpailun rajoittamisen, lajien toiminnan haittaamisen ja lahjakkuuksien esiintulon estämisen, on loogista, että miehet eivät osoittautuneet yhtä kiinnostuneiksi Nuoren Suomen toiminnasta kuin naiset. Kuitenkin yli 80 prosenttia kyselyyn vastan-

neista miehistä ilmoitti Nuoren Suomen työn olevan tärkeää, joten miestenkin keskuudessa lasten ja nuorten liikunnan toimialaan keskittyvän tahon olemassaolo nähdään tärkeäksi.

Seuratoimijaryhmien näkemyseroja Nuoresta Suomesta voidaan puolestaan tulkita seuratoimintaan sitoutuneisuuden kautta. Mikäli Unruhin (1983) luokittelun mukaisesti seurajohtajat nähtäisiin seuratoiminnan insidereinä, valmentajat ja ohjaajat regulaareina ja vanhemmat turisteina tai muukalaisina, voidaan todeta, että mitä syvemmin seuratoimija on kiinnittynyt seuratoiminnan sosiaaliseen maailmaan, sitä vahvempi on hänen tietämyksensä Nuoresta Suomesta. Tulosten mukaan vanhemmat olivat toimijaryhmistä vähiten tietoisia Nuoren Suomen arvoista ja tavoitteista. Samalla he kokivat Nuoren Suomen tiedotustoiminnan ja näkyvyyden sekä toiminnan kiinnostavuuden muita toimijaryhmiä heikoimmaksi. Samalla seurajohtajat näkivät Nuoren Suomen tiedotustoiminnan ja näkyvyyden ryhmistä parhaimmaksi ja olivat myös kaikkein kiinnostuneimpia järjestön toiminnasta. Seurajohtajien motivaatio tutustua ja seurata Nuoren Suomen toimintaan on näin ollen todennäköisesti toimijaryhmistä vahvin, jolloin seurajohtajat myös tuntevat toimijaryhmistä parhaiten Nuoren Suomen muodostaman sosiaalisen maailman.

Seuratoimijoilla on taustojensa erilaisuudesta johtuen myös erilaiset kiinnittymismahdollisuudet urheiluseuratoimintaan. Osittain nämä erot voivat selittyä työelämän paineilla. Hankalat työajat, työpaikan sijainti toisella paikkakunnalla sekä työsuhteiden pätkittäisyys hankaloittavat joidenkin ihmisten sitoutumista seuratoimintaan enemmän kuin toisten. On loogista, että mitä heikommin seuratoimintaan on kiinnittynyt, sitä vähemmän siihen liittyvät asiat, kuten Nuori Suomi ry:n toiminta, kiinnostavat. Kaikilla seuratoimijoilla ei siis ole edes samanlaisia mahdollisuuksia tutustua Nuoren Suomen toimintaan.

Seuratoimijoiden erilaisten taustojen vaikutukset toimijoiden näkemyseroihin Nuoresta Suomesta järjestönä osoittivat, että monitahomenetelmä oli järkevä tutkimusmenetelmävalinta näkemysten selvittämiseksi. Mikäli tutkimusmenetelmänä oltaisiin Heinilän ja Kosken (1986) tutkimusprojektin tavoin käytetty asiantuntijamenettelyä, oltaisiin päädytty erilaisiin tuloksiin seurojen suhtautumisesta Nuoreen Suomeen. Asiantuntijamenettelyllä oltaisiin päästy käsiksi lähinnä seurajohtajien näkemyksiin Nuoresta Suo-

mesta, jotka osoittautuivat tässä tutkimuksessa muiden seuratoimijoiden näkemyksiä positiivisemmiksi.

8.3 Nuori Suomi –hyvinvointia edistävä kilpailun rajoittaja

Vastaajat saivat arvioida Nuoren Suomen arvoja ja tavoitteita vastaamalla asennevääntämiin Likertin asteikollisella mittarilla. Vastausten mukaan Nuoren Suomen arvot koettiin kaikkien vastaajien keskuudessa yleisesti myönteisinä, vaikkakin viidennes seuratoimijoista ajatteli Nuoren Suomen rajoittavan liikaa lasten ja nuorten urheiluun kuuluvaa kilpailua ja lahjakkuuksien esiintuloa. Kun vastauksia tarkasteltiin sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin ja yksilö- ja joukkuelajeittain, havaittiin jälleen eroja seuratoimijoiden vastauksissa.

Naiset uskoivat miehiä useammin Nuoren Suomen asiantuntijuuteen lasten ja nuorten urheilussa sekä järjestön kykyyn innostaa lapsia urheilun pariin. Miehet puolestaan näkivät naisia useammin Nuoren Suomen estävän lahjakkuuksien esiintuloa ja haittaavan lajien toimintaa. Naiset siis näkivät Nuoren Suomen toiminnan arvot miehiä positiivisemmin. Roolien mukaisessa tarkastelussa äidit uskoivat vahvimmin Nuoren Suomen asiantuntijuuteen ja kykyyn innostaa lapset ja nuoret urheiluun. Vähiten näihin asioihin uskoivat isät, joiden vastauksissa Nuoren Suomen ajateltiin haittaavan jossain määrin lahjakkuuksien esiintuloa. Sekä seurajohtajat että valmentajat ja ohjaajat kokivat Nuoren Suomen olevan asiantuntija lasten ja nuorten urheilussa sekä innostavan lapsia urheiluun, mutta valmentajat ja ohjaajat ajattelivat seurajohtajia ja vanhempia useammin Nuoren Suomen estävän lahjakkuuksien esiintuloa, rajoittavan kilpailua ja haittaavan lajien toimintaa. Myös joukkue- ja yksilölajien edustajat kokivat Nuoren Suomen arvot myönteisinä, mutta joukkuelajeissa Nuoren Suomen lapsia ja nuoria urheiluun innostavaan vaikutukseen uskottiin yksilölajeja harvemmin. Lajikulttuurien väliset erot tulivat esiin myös siinä, että joukkuelajeissa Nuoren Suomen nähtiin haittaavan lajien toimintaa, rajoittavan kilpailua ja estävän lahjakkuuksien esiintuloa yksilölajeja useammin.

Naisten ja miesten sekä äitien ja isien näkemyseroja selittävät jälleen osaltaan sukupuolten väliset erot lasten ja nuorten seuratoiminnassa mukana olon syissä. Lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja iloa korostavat naiset eivät nähneet Nuoren Suomen rajoittavan kilpailua, estävän lahjakkuuksien esiintuloa tai haittaavan lajien toimintaa samalla

tavoin kuin seuratoiminnassa vahvasti lajin ja urheilun näkökulmasta mukana olevat miehet. Sekä vastaajien syistä olla mukana seuratoiminnassa että heidän mielipiteistään Nuoren Suomen arvoista heijastuvat seuratoimijoiden erilaiset tavat suhtautua lasten ja nuorten urheiluun. Sovellettaessa Hannu Itkosen (2010) erottamia kolmea lapsiurheilussa vallitsevaa ajatustapaa tämän tutkimuksen tuloksiin, voidaan äidit ja naiset nähdä terveyden edistämisen sekä monipuolisuuden –puhuntojen ja isät ja miehet puolestaan kilpailullisuuden –puhunnan mukaisina toimijoina. Tosin ryhmien sisällä on myös yksilöllisiä eroja siinä, miten kukin toimija suhtautuu Nuoren Suomeen ja lasten ja nuorten urheiluun.

Seuratoimijoiden erilaisten ajatustapojen taustalla ovat pohjimmiltaan yksilöiden erilaiset ihmiskäsitykset ja arvomaailmat. Erot seuratoimijoiden arvomaailmoissa tulevat esille erityisesti heidän arvioissaan Nuoren Suomen tavoitteista ja toiminnan arvoista. Arvot ovat sellaisia yksilön määrittelemiä hyviä asioita, jotka hän katsoo tavoittelemisen arvoisiksi. Jokaisella ihmisellä on omanlaisensa arvomaailma, joka ohjaa yksilön elämää ja näkyy kaikessa hänen tekemisessään. (Kotkavirta & Nyysönen 1996, 10.) Ihmiset kasvavat arvomaailmaansa sosiaalistamisen kautta. Arvot siirtyvät sukupolvelta toiselle, jolloin erityisesti pienet lapset ottavat esimerkkiä itseään vanhemmista ihmisistä. (Turunen 1993, 53.) Seuratoimijoiden suhtautumisesta Nuoren Suomen arvoihin olivat erotettavissa selkeästi siis etenkin naisten ja miesten sekä äitien ja isien toisistaan eroavat ajatustavat. Naiset suhtautuivat kautta linjan miehiä positiivisemmin Nuoren Suomen arvoihin, jolloin heidän voidaan päätellä edustavan miehiä kasvatuksellisempia arvoja.

Valmentajat ja ohjaajat näkivät Nuoren Suomen seuratoimijaryhmistä vahvimmin lajien toiminnan haittaajana, kilpailun rajoittajana ja lahjakkuuksien esiintulon estäjänä. Tästä voitaisiin vetää johtopäätös, että valmentajien ja ohjaajien keskuudessa on seuratoimijaryhmistä eniten kilpailullisia arvoja omaavia ihmisiä. Toisaalta eroa voivat selittää myös toimijoiden roolit. Valmentajat ja ohjaajat kohtaavat Nuoren Suomen vaikutuksen seuratoimintaan ehkäpä kaikkein konkreettisimmin. Voi myös olla niin, että muiden seuratoimijoiden valmentajien ja ohjaajien työlle kohdistamat odotukset ovat voittopuolisesti kilpailullishenkisiä, jolloin valmentajat ja ohjaajat kokevat Nuoren Suomen hankaloittavan näiden odotusten täyttämistä toiminnassaan.

Valmentajien ja ohjaajien rooli seuroissa on siis haasteellinen, sillä valmennustyö vaikuttaa monin eri tavoin urheilussa mukana olevien ihmisten elämään. Valmentajat ja ohjaajat ovat vastuussa ratkaisuksistaan ja valmentamisestaan ihmisistä niin itselleen, valmennettavilleen ja heidän vanhemmilleen kuin seuralleenkin. Valmentajien ja ohjaajien valintoja ohjaavat ennen kaikkea heidän ihmiskäsityksensä, johon tiivistyvät kaikki valmennustyötä ohjaavat olettamukset valmennettavista. Ihmiskäsitys määrittelee myös valmentajien tai ohjaajien valmennustyössään noudattamat arvot ja eettiset sitoumukset, joita valmentajat eivät välttämättä itse edes tiedosta. (Vikström 2001, 31–32; Puhakainen 1997, 19, 106–107.) Valmentajat ja ohjaajat ovat samalla muiden toimijoiden erilaisten intressien ja odotusten ristipaineen alla. Valmentajien ja ohjaajien olisi siis päästävä toiminnassaan jonkinlaiseen kompromissiin, jossa he yhdistäisivät heitä ympäröivien muiden seuratoimijoiden odotukset ja omat näkemyksensä lasten ja nuorten valmentamisesta. Pelkästään valmentajan oman ihmiskäsityksensä mukaan toteuttama valmennustoiminta ei välttämättä tyydytä esimerkiksi kaikkien vanhempien odotuksia lasten ja nuorten urheilutoiminnalle.

Yksilö- ja joukkuelajien näkemyseroja Nuoren Suomen arvoista voidaan selittää pitkälti lajikulttuurien eroavaisuudella. Joukkuelajeihin kuuluvat yksilölajeja luonnollisemmin esimerkiksi peliajan jakamiseen ja joukkueiden rakentamiseen liittyvät asiat. Jos Nuoreen Suomeen yhdistetään joukkuelajeissa kaikki pelaa –tyylinen ajattelu (ks. Ilmanen ym. 2008, 32), on ymmärrettävää, että joukkuelajeissa Nuoren Suomen nähtiin haittaavan lajien toimintaa, rajoittavan kilpailua ja estävän lahjakkuuksien esiintuloa yksilölajeja useammin.

Honkonen ja Suoranta (1999) ovat erottaneet juniorijoukkueurheilusta neljä erilaista puhetapaa. Näiden puhetapojen olemassaolo juniorijoukkueurheilussa kertoo siitä, että myös joukkueurheilun edustajien keskuudessa näkemykset lasten ja nuorten urheilun tarkoituksesta vaihtelevat. Samankaltaisia puhetapoja olisi varmasti havaittavissa myös yksilölajeista. Honkosen ja Suorannan (1999, 8) erottelemat puhetavat ovat tehovalmennuspuhe, sosialisatiopuhe, hauskuuspuhe ja terveyspuhe. Erityyppiset puhetavat tuottavat kukin omanlaistensa arvojen mukaista toimintaa junioriurheilussa.

Honkosen ja Suorannan (1999) erottamista intresseistä vain sosialisatio- ja terveystavoitteet eivät ole keskenään selvästi ristiriitaisia painotuseroistaan huolimatta. Tehovalmennuspuheessa keskiössä on tulevien huippu-urheilijoiden kasvattaminen samoin

kuin Itkosen (2010) lapsiurheilun lahjakkuus- ja huippu-urheilupuheessakin. Sosialisatiopuheessa korostuu puolestaan joukkueurheilun merkitys kunnan kansalaisten kasvatamisessa. Joukkueurheilu tukee siis tässä ajattelutavassa kodin ja koulun kasvatustehtävää. Hauskuuspuheessa ihminen nähdään leikkivänä ja pelaavana olentona, jolloin tekemisen hauskuus ja ilo nousevat keskiöön. Joukkueurheilun tehtäväksi nähdään elämysten tarjoaminen lapsille ja nuorille. Terveyspuheessa korostuvat liikunnan myönteiset terveysvaikutukset. Samalla lapsiin ja nuoriin halutaan urheilun kautta juurrutettavan liikunnallinen ja terve elämäntapa. (Honkonen & Suoranta 1999, 9-13.) Mikäli samanaisten ajattelu- ja toimintatapojen oletetaan löytyvän myös yksilölajeista, tutkimustulokset ehdottavat, että joukkuelajeissa olisi suhteellisesti yksilölajeja enemmän tehovalmennuspuheen kannattajia. Joukkuelajien edustajien näkemys Nuoresta Suomesta oli nimittäin kautta linjan hieman yksilölajien edustajia negatiivisempi.

8.4 Sinettiseurur – naisten intressien mukaista toimintaa

Vastaajat esittivät näkemyksensä Nuoren Suomen sinettiseuratoiminnasta vastaamalla mielipideväittämiin Likertin asteikollisella mittarilla. Kaikkien vastaajien suhtautuminen sinettiseuratoimintaan oli yleislinjaltaan positiivista. Sinettiseuratoimintaan liittyvien materiaalien saatavuudessa ja sinetin tuomassa markkinointiedussa seuroille nähtiin kuitenkin olevan parantamisen varaa. Sinetin ei myöskään nähty yksiselitteisesti takaa- van ohjaajien asianmukaista koulutusta sinettiseuroissa. Vastaajien näkemyksissä oli kuitenkin eroja, kun niitä vertailtiin sukupuolittain, seuratoimijaryhmittäin sekä yksilö- ja joukkuelajeittain.

Sekä nais- että miestoimijat uskoivat sinettitunnuksen myöntämisen hyödyllisyyteen ja arvokkuuteen seuralle, mutta miehet eivät uskoneet naisten tavoin sinetin seuralle tuomaan merkittävään markkinointietuun. Sinetin seuralle tuoma apu lasten toiminnan kehittämässä ei myöskään vakuuttanut miehiä naisten tavoin. Lisäksi naiset uskoivat miehiä vahvemmin kasvatukseen toteutumiseen yhdessä kotien kanssa sinettiseuroissa. Naiset olivat miehiä luottavaisempia myös lasten hyvinvoinnin edistämisestä ja ohjaajien asianmukaisesta koulutuksesta sinettiseuroissa.

Sukupuolittaisista näkemyseroista heijastuvat jälleen naisten ja miesten toisistaan poikkeavat syyt lasten ja nuorten urheilutoiminnassa mukanaololle. Kuten jo aiemmin on

mainittu, naiset ovat seuratoiminnassa mukana miehiä enemmän kasvatuksellisuutta korostaen. Miehet puolestaan painottavat mukanaolon syissään omien lastensa lisäksi lajin ja urheilun näkökulmaa. Nämä erot kertovat puolestaan yhteiskunnassa vallitsevasta roolijaosta miesten ja naisten välillä. Naiset edustavat niin sanottuja pehmeämpiä, kasvatuksellisempia ja ihmisläheisempiä arvoja useammin kuin miehet. Miesten arvo maailmaan kuuluu useammin kovempia, teknillisempiä ja analyttisempiä arvoja. Tämä karkea jako näkyy yhteiskunnassa esimerkiksi työtehtävien jakautumisessa sukupuolittain niin, että naiset ovat vallanneet ihmisläheisemmät alat ja miehet puolestaan teknillisemmät alat.

Seuratoimijaryhmittäisessä vertailussa seurajohtajien näkemykset sinettiseuratoiminnasta olivat kaikkein positiivisimmat. Negatiivisin suhtautuminen sinettiseuratoimintaan oli isillä. Kaikissa ryhmissä kuitenkin ajateltiin sinetin olevan arvokas tunnustus seuralle. Valmentajat ja ohjaajat uskoivat ryhmistä vahvimmin sinetin hyödyllisyyteen seuralle ja heikoiten sinettiseuratoiminnan kykyyn varmistaa ohjaajille asianmukainen koulutus. Äidit pitivät seuratoimijaryhmistä selvimpänä sinetin auttavan seuroja lasten toiminnan kehittämisessä, mutta heidän mielestään sinetin saavuttaminen ei kuitenkaan tuo kaivattunlaista etua seurojen markkinointiin. Isät olivat puolestaan vähiten vakuuttuneita sinetin tuomasta avusta lasten toiminnan kehittämiseen seuroissa.

Ajattelutapojen erot seuratoimijaryhmittäisessä vertailussa vahvistavat jälleen näkemystä siitä, että urheiluseuroja tutkittaessa on syytä pyrkiä jäljittämään erilaisten toimijoiden mielipiteitä asioista. Esimerkiksi Hannu Itkonen (1996) on väitöskirjassaan tuonut useaan otteeseen esille toimijoiden kerroksisuuden. Eri seuratoimijoiden eli johtajien, organisaattorien ja jäsenistön käsitykset toiminnoista ovat erilaisia, jolloin he myös asettavat toisistaan eroavia tavoitteita seuratoiminnalle (Itkonen 1996, 413). Näiden tavoitteiden erot näkyvät muun muassa siinä, miten eri tavalla seuratoimijaryhmät ajattelevat sinettiseuratoiminnasta.

Sinettikriteereihin on kirjattu, että sinettiseuroissa ohjaajien ja valmentajien osaamisesta on huolehdittava. Sinettikriteereissä sinettiseuroja velvoitetaan siis huolehtimaan siitä, että jokainen seurassa lapsiryhmää vetävä henkilö on käynyt lasten ja nuorten ohjaamiseen perehdyttävän koulutuksen. Lisäksi sinettikriteereissä todetaan, että sinettiseuroissa valmentajien ja ohjaajien osaamisen kehittämisestä tulee huolehtia suunnitelmallisesti. (Sinettiseurauksen laatukäsikirja 2008, 18–20.) Tähän tutkimukseen vastanneiden valmenta-

jien ja ohjaajien vastausten perusteella voidaan todeta, että kyseisten sinettikriteerien vaatimukset eivät toteudu läheskään kaikissa seuroissa. Erityisen kuvaavaa on se, että sinettiseurojenkin edustajista vain hieman yli 60 prosenttia vastasi sinetin takaavan valmentajien ja ohjaajien asianmukaisen koulutuksen (Ks. Ilmanen ym. 2008, 44). Tämä on tärkeä viesti sinettiseuratoimintamallia kehitettäessä, sillä valmentajien ja ohjaajien käsissä on viime kädessä lasten urheilutoiminnan toteutuksen suunnasta päättäminen.

Kuinka realistisia toteutettavia edellä mainitut valmentajien ja ohjaajien koulutukseen liittyvät sinettikriteerit seuroissa tosiasiallisesti ovat? Miten siis valmentajien ja ohjaajien osaamisesta huolehtiminen käytännössä onnistuu, kun näitä tehtäviä lasten ja nuorten urheilussa hoidetaan usein vapaaehtoisvoimin? Vapaaehtoisista on muistettava, että he kiinnittyvät seuratoimintaan yksilöllisistä syistä ja omien mahdollisuuksiensa mukaan (Ks. mm. Korhonen 2002, 2). Pitkäaikainen sitoutuminen yhdistystoimintaan ei nyky-yhteiskunnassa ole monille kovin houkuttelevaa. Etenkin vanhemmat ovat seuratoiminnassa usein mukana vain sen aikaa kuin heidän lapsensa seurassa harrastavat (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2008, 24; Korhonen 2002, 71.) Näin ollen voidaankin miettiä, onko kaikkien ohjaajien ja valmentajien kouluttautumisesta huolehtiminen seuroilta liikaa vaadittu toimijoiden vaihtuessa tiheään. Sinettiseuroissa ei myöskään voida pakottaa valmentamisesta tai ohjaamisesta kiinnostuneita henkilöitä koulutuksiin, mikäli he eivät niihin itse halua osallistua. Toisaalta seuroilla ei useinkaan ole vara käännättää pois sellaisia henkilöitä, jotka ovat valmiita ottamaan vastuuta seuran valmennus- tai ohjaustehtävistä, mutta eivät ehdi tai eivät ole kiinnostuneita koulutuksen hankkimisesta. Usein esteenä kouluttautumiseen voi yksinkertaisesti olla ajanpuute. Oman työnsä ohessa seuroissa vapaaehtoisesti toimivat ovat muiden kansalaisten tavoin kiivasrytmisen ja vaativan työelämän armoilla, jolloin työssä käymisen ja seurassa toimimisen lisäksi ei enää jää aikaa tai voimavaroja valmennuskoulutuksen hankkimiseen.

Sekä joukkue- että yksilölajien edustajat suhtautuivat sinettiseuratoimintaan suhteellisen positiivisesti. Joukkuelajien edustajat eivät kuitenkaan olleet yhtä vakuuttuneita kasvatuksen toteutumisesta sinettiseuroissa yhdessä kotien kanssa eivätkä ohjaajien asianmukaisesta koulutuksesta sinettiseuroissa kuin yksilölajien edustajat. Yksilölajeissa kaksi kolmasosaa vastaajista uskoi sinetin varmistavan kasvatuksen toteutumisen seuroissa yhdessä kotien kanssa sekä ohjaajien koulutuksen asianmukaisuuteen sinettiseuroissa. Lajikulttuurien eroista kertoo se, että yksittäisistä lajeista myönteisimmän yleisarvion

sinettiseuratoiminnasta antoi suunnistus ja heikoimman jääkiekko, naisvoimistelu ja yleisurheilu. Suunnistuksen jälkeen seuraavaksi myönteisimmin sinettiseuratoimintaan suhtauduttiin uinnissa, lentopallossa ja salibandyssa. (Ks. Ilmanen ym. 2008, 62.) Kenties näistä eroista voidaan päätellä, että jääkiekon, naisvoimistelun ja yleisurheilun toimintakulttuureissa kilpailullisuus on keskeisemmässä asemassa kuin suunnistuksen, uinnin, lentopallon ja salibandyn lajikulttuureissa.

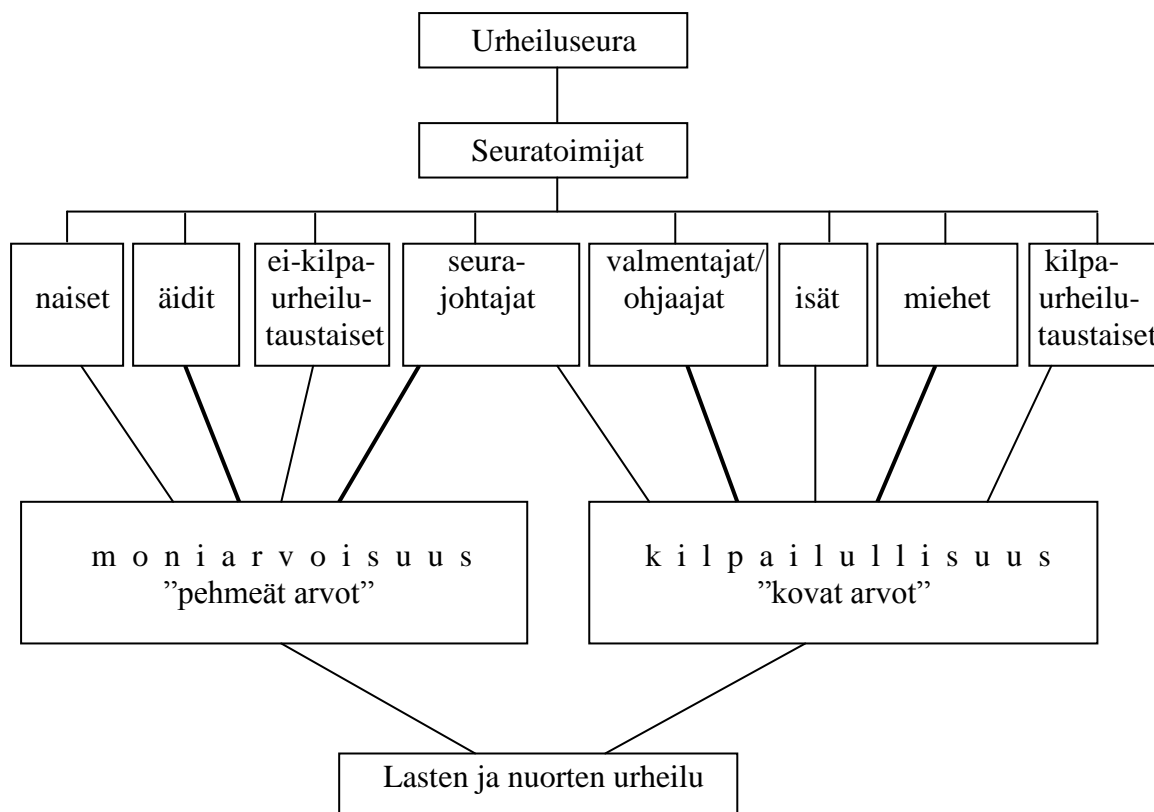
Tämän tutkimuksen tulosten tuoma lisäarvo aiemmin mainittuun Lehtosen (2005) sinettiseuratoiminnan tutkimukseen on siinä, että tässä tutkimuksessa mielipiteitä sinettiseuratoiminnasta kysyttiin myös sinettiseuratoimintaa vähän tuntevilta. Lehtosen (2005) tutkimuksessa kaikki haastatellut seuratoimijat olivat seurassaan parhaiten tietoisia sinettiseuratoiminnasta tai he olivat siinä aktiivisesti mukana (Lehtonen 2005, 28). Sineitin tarkoitus on antaa markkinaetua seuralle, jotta seuran toimintaan saataisiin mukaan lisää lapsia ja nuoria. Seurojen markkinointi kohdistuu lasten ja nuorten urheilussa viime kädessä suoraan vanhempiin, jotka päättävät mihin seuraan lapsensa vievät harrastamaan. Tällöin vanhempien näkemykset sinettiseuratoiminnasta ovat arvokkaita, jotta seurat voivat hyödyntää sinettiään paremmin uusien harrastajien hankkimisessa. Tämän tutkimuksen tulokset osoittivat, että miehet ja isät ovat naisia ja äitejä epäileväisempiä sinettiseuratoiminnan suhteen. Kenties sinettiseuratoiminnasta viestittäessä myös miesten lajiin ja urheiluun liittyvät intressit lasten ja nuorten urheilussa kannattaisi huomioida paremmin.

8.5 Moniarvoinen ja kilpailullinen lasten ja nuorten urheilu

Tutkimustuloksista nousi kaksi faktoria, jotka kuvasivat seuratoimijoiden suhtautumista Nuoreen Suomeen ja sitä kautta lasten ja nuorten urheiluun. Faktorit nimettiin ”moniarvoisuus” ja ”kilpailullisuus” –faktoreiksi. ”Moniarvoisuus” –faktorille sijoittuneet vastaajat ajattelivat Nuoren Suomen edistävän lasten ja nuorten hyvinvointia, eettisesti kestäväää seuratoimintaa, suvaitsevaisuutta ja ympäristöarvoja. Lisäksi he ajattelivat Nuoren Suomen kasvattavan lapset yhteiskuntaan, innostavan lapset ja nuoret urheiluun sekä olevan lasten ja nuorten urheilun asiantuntija. ”Kilpailullisuus” –faktorille sijoittuvat seuratoimijat näkivät puolestaan Nuoren Suomen haittaavan lajien toimintaa, estävän lahjakkuuksien esiintuloa sekä rajoittavan kilpailua lasten ja nuorten urheilussa. He eivät uskoneet Nuoren Suomen innostavan lapsia ja nuoria urheiluun tai olevan asiantun-

tija toimialallaan. Toinen osa seuratoimijoista oli siis huolissaan kilpailullisuuden karsimisesta lasten ja nuorten urheilussa samalla, kun toinen ryhmä korosti lasten ja nuorten urheilun toimialajärjestön kasvatuksellista ja moniarvoista ulottuvuutta.

Saatu tulos tukee Korhosen (2002, 91) näkemystä urheiluseuratoiminnan painottumisen ulottuvuuksista. Korhosen kuvio (kuvio 3) on esitetty aiemmin tässä tutkimuksessa. Korhosen mukaan urheiluseuratoiminnan painopisteet jakautuvat ”pehmeisiin” ja ”koviin” arvoihin. ”Pehmeiden” arvojen mukaista urheilua kannattavat korostavat kasvatuksellisuutta, monipuolisuutta, edullisuutta ja oman jutun löytämistä. ”Kovien” arvojen kannattajat näkevät urheiluun keskeisesti kuuluvina piirteinä kilpailullisuuden, erikoistumisen, kaupallisuuden ja näkyvyyden. (Korhonen 2002, 91.) Tässä tutkimuksessa ”moniarvoisuus” –faktorille sijoittuneet seuratoimijat kannattavat Korhosen termein lasten ja nuorten urheilun ”pehmeitä” arvoja, kun taas ”kilpailullisuus” –faktorille sijoittuneet toimijat näkevät kilpailullisuuden ja siihen liittyvät ”kovat” arvot lasten ja nuorten urheiluun kuuluviksi. Seuratoimijan taustalla näyttäisi olevan vaikutusta siihen, näkeekö seuratoimija lasten ja nuorten urheilun moniarvoisuuden vai kilpailullisuuden näkökulmaa painottaen. Näin ollen tämän tutkimuksen tulosten perusteella voidaan Korhosen (2002, 91) kuviota urheiluseuratoiminnan painottumisen ulottuvuuksista jatkaa ja hieman muokata. Seuraavalla sivulla olevassa kuviossa (kuvio 20) urheiluseuralla tarkoitetaan nimenomaan lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävää urheiluseuraa. Mitä tummempi viiva kuviossa seuratoimijaryhmän ja lasten ja nuorten urheilun arvoulottuvuuden välillä on, sitä vahvempi on ryhmän latautuminen kyseisen arvoulottuvuuden mukaiseen lasten ja nuorten urheiluun.

Kuvio 20. Kerroksisten seuratoimijoiden lasten ja nuorten urheilussa painottamat arvoulottuvuudet

Yllä olevaan kuvioon (kuvio 20) ei ole otettu mukaan yksilö- ja joukkuelajien edustajia, sillä heidän näkemyksensä Nuoresta Suomesta ”moniarvoisuus” tai ”kilpailullisuus” –faktorin mukaisesti voivat viitata ennemminkin lajikulttuurien käytännöllisiin- kuin arvostuseroihin. Se, että yksilölajien edustajat sijoittuivat joukkuelajien edustajia vahvemmin ”moniarvoisuus” –faktorille ei välttämättä tarkoita sitä, että joukkuelajeissa kilpailullisuuden suhtauduttaisiin lasten ja nuorten urheilussa yksilölajeja suopeammin. Ero voidaan käsittää myös niin, että nimenomaan lasten ja nuorten toimialajärjestö Nuori Suomi näyttäytyy yksilölajeissa ja joukkuelajeissa eri tavalla. Joukkuelajeissa esimerkiksi pelaajan jakaminen ja joukkueiden muodostaminen puhuttavat eri tavalla kuin yksilölajeissa, jolloin Nuoreen Suomeen yhdistettävä kaikki pelaa –ajattelu voidaan kokea joukkuelajeissa jossain määrin ongelmalliseksi (ks. Ilmanen ym. 2008, 31–32).

Seuratoimijat ovat yksilöitä, vaikka heidät voidaankin sijoitella esimerkiksi kuviossa 20 esitettyihin seuratoimijaryhmiin. Tutkimuksellinen jako ei kuitenkaan kerro todellisuutta seuratoimijoiden kerroksisuudesta (Itkonen 1996, 83). Yhden toimijaryhmän sisällä

näkemykset lasten ja nuorten urheilusta vaihtelevat yksilöittäin. Tässä tutkimuksessa eri ryhmille voitiin yleistää tietynlainen suhtautuminen Nuoreen Suomeen ja sitä kautta lasten ja nuorten urheiluun. Seuratoimijoiden yksilöllisyyttä ei kuitenkaan sovi unohtaa; eletäänhän nyt ajassa, jossa henkilökohtaisten arvojen mukaista toimintaa ja itsensä toteuttamista korostetaan (Helve 2002, 28). Näin ollen ihmiset osallistuvat seuratoimintaan omien intressiensä ohjaamana ja yksilöllisin odotuksin (Hänninen ym. 2003, 8). Esimerkiksi vanhemmat voivat suhtautua lapsensa urheiluharrastukseen ainakin kilpaurheilullisin tai sosiaalisesti hyväksytyin, kasvatuksellisin tavoittein (Eskola & Melin 1999, 93).

8.6 Nuori Suomi lasten ja nuorten urheilussa

Liikuntakulttuurissa eletään eriytyneen toiminnan kautta (Itkonen 1996, 215). Kaudelle ominaisia piirteitä on kuvailtu laajasti tämän tutkimusraportin ensimmäisissä luvuissa. Tässä yhteydessä on kuitenkin paikallaan palauttaa mieleen kaudelle ominaiset piirteet, jolloin Nuoren Suomen aseman tarkastelu lasten ja nuorten urheilussa tässä ajassa saa tarvittavan viitekehýksensä.

Liikunta ja urheilu ovat eriytyneen toiminnan kaudella jakautuneet erilaisiksi toimintamalleiksi. Liikuntakulttuuri pitää sisällään ainakin kilpaurheilun-, vapaa-ajanliikunnan-, kaupallisen liikuntakulttuurin sekä vaihtoehtoisen liikuntakulttuurin toimintaulottuvuudet. (Heinemann 1989 Itkosen 1996, 227 mukaan.) Urheiluseuroilla on täten toisistaan poikkeavia tavoitteita ja toimintamuotoja. Urheiluseuratkin voidaan eriytyneen toiminnan kaudella jakaa kuuteen luokkaan niiden toiminnan lähtökohtien ja päämäärien perusteella. (Itkonen 1993, 64.)

Eriytyneen toiminnan kaudella pilkkoutumista on tapahtunut myös lasten ja nuorten liikunnan sisällä. Syynä tähän on erityisesti se, että lapsiurheilu on monenlaisten eri toimijoiden aikaansaannosta. Toimijat painottavat lasten ja nuorten urheilussa erilaisia asioita. Osa näkee lasten ja nuorten urheilun tärkeimmäksi tehtäväksi lasten terveydestä huolehtimisen, osa monipuolisten ja leikinomaisten harrastusmahdollisuuksien luomisen ja osa sen sijaan tulevien huippu-urheilijoiden valmentamisen. Lasten urheilulle annetaan myös lapsia ja nuoria yhteiskuntaan ja terveisiin elämäntapoihin sosiaalistavia merkityksiä. (Itkonen 2010; Honkonen & Suoranta 1999, 9.) Tässä tutkimuksessa seura-

toimijoiden erilaisista tavoista suhtautua lasten ja nuorten urheiluun erotettiin moniarvoisuuden ja kilpailullisuuden ajatustavat. Eri toimijat kokevat siis lasten ja nuorten urheilun tarkoituksen toisistaan poikkeavin tavoin, jolloin lasten ja nuorten urheilutoimintaa järjestävät seurat taiteilevat erilaisten intressien viidakossa.

Edellä on kuvattu lyhyesti siis sitä toimintaympäristöä, jossa Nuori Suomi lasten ja nuorten urheilun toimialajärjestönä tällä hetkellä toimii. Toimintaympäristö on muuttunut siitä hetkestä, kun Nuori Suomi –ohjelma julkistettiin vuonna 1987. Ohjelman perustamisen taustalla oli huoli lasten ja nuorten urheilun liiallisesta kilpailullisuudesta, joka oli peruja 1960- ja 1970 –lukujen kilpailullis-valmennukselliselta liikuntakulttuurin kaudelta. (Haarma 2008, 11; Itkonen 1996, 225.) Eriytyneen toiminnan kauden kuvaus osoittaa, että nykyään kilpailullisen lasten ja nuorten urheilun toimintamuodon rinnalle on syntynyt myös lapsiurheilun muita näkökulmia korostavia ajatusmalleja. Näin ollen Nuoren Suomen olemassaoloa on jopa kyseenalaistettu nyky-yhteiskunnassa. TUL:n entinen pääsihteeri Esko Ranto on pukenut tämän kyseenalaistuksen sanoiksi seuraavalla tavalla: ”Onko Nuori Suomi tarkoitettu pysyväksi organisaatioksi vai oliko se erään vaiheen välttämätön muutosvoima, jotta liian suorituskeskeinen ja liian vähän kasvatuksellisia asioita esille tuova nuorisourheilu saatiin muutokseen?” (Litmanen 2008, 208). Tämän tutkimuksen tulosten perusteella kuitenkin seuratoimijoista selvästi suurin osa piti Nuoren Suomen työtä tärkeänä, vaikka järjestön käytännön toiminnan ja tavoitteiden tuntemus jäikin seuratoimijoiden keskuudessa suhteellisen matalalle tasolle.

Etenkin sukupuoli vaikuttaa tämän tutkimuksen tulosten mukaan olevan merkitystä siihen, miksi seuratoimijat ovat mukana lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa. Naiset kiinnittyvät lasten ja nuorten toimintaa toteuttavaan seuratyöhön erityisesti lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja iloa korostaen. Miehet puolestaan näkevät seuratyönsä merkityksen lähinnä urheilun, lajin ja seuran edun kautta. Näin ollen onkin luonnollista, että miehet eivät suhtaudu Nuoreen Suomeen yhtä positiivisesti kuin naiset. Nuoren Suomen tavoitteena on, että jokaiselle halukkaalle lapselle ja nuorelle löytyisi innostavia ja kehittäviä liikunnan ja urheilun harrastusmahdollisuuksia (Nuori Suomi 2010c). Vaikuttaa siltä, että naisten on miehiä helpompi arvomaailmaltaan samaistua tähän Nuoren Suomen tavoitteeseen. Seuratoimijoiden iällä saattaisi olla samankaltainen merkitys, sillä ihmisten arvojen on sanottu heijastavan myöhemminkin niitä olosuhteita, joissa he ovat ne sosiaalistuneet (Inglehart 1997 Helveen 2002, 30 mukaan). Tällöin esimerkiksi 1960–1970 –luvulla tai 1980-luvun loppupuolella yhteiskuntaan sosiaalistuneet seura-

toimijat voisivat erota arvomaailmoiltaan ja lasten ja nuorten urheiluun suhtautumistavoiltaan toisistaan. Iän merkitystä ei kuitenkaan tässä tutkimuksessa päästy suoranaisesti selvittämään, sillä vastaajien ikää ei kysytty kyselylomakkeessa.

Eriytyneen toiminnan kaudella urheiluseurat ovat kiihtyvässä tahdissa erikoistuneet tietyn lajin toimintaan (Koski 2000, 38). Lisäksi on tiedossa, että nuoret harrastavat liikuntaa sekä organisoiduissa että organisoimattomissa toimintaympäristöissä. Liikuntaharrastuksella on myös erilainen asema ja merkitys eri ikävaiheissa. Murrosiässä nuorten kiinnostus sosiaalista ryhmätoimintaa ja kilpailuja kohtaan vähenee, jolloin liikunnan harrastaminen muuttuu enemmän nuorten yksilöllisiä tarpeita vastaavaksi. Tuolloin nuoret hakevat liikuntaharrastukseltaan erityisesti omakohtaisia virkistykseen ja rentoutumisen kokemuksia. Liikuntaharrastuksen väheneminen kouluikänsä aikana on siis luonnollinen, nuorten psyko-fyysiseen kehitykseen liittyvä ilmiö. (Telama ym. 1986, 60, 63.) Uudessa liikuntakulttuurissa perinteisesti harrastettujen lajien rinnalle on syntynyt myös uudenlaisia lajeja, kuten parkour tai skeittaus. Nämä lajit ovat syntyneet nuorten omasta kiinnostuksesta ja niille luonteenomaista on ei-organisoitu harrastusympäristö.

Järjestöjen on jatkuvasti aistittava koko ajan muuttuvan yhteiskunnan kehityssuuntia. Nuoren Suomen kohdalla tämä tarkoittaa erityisesti lasten ja nuorten liikuntakulttuurissa tapahtuvien muutosten seuraamista. Järjestön tulee mukauttaa toimintaansa yhteiskunnan tilojen mukaisesti, jotta sen olemassaolo pysyy perusteltuna. Tällä hetkellä lasten ja nuorten liikuntakulttuuria kuvaavat ainakin yllä mainitut eriytyneen liikuntakulttuurin piirteet. Nämä piirteet huomioiden on Nuoren Suomen joulukuussa 2010 julkaisemaan toimenpide-ehdotusraporttiin liikunnasta syrjäytyneiden lasten ja nuorten fyysisestä aktivoimisesta syytä suhtautua kriittisesti ainakin urheiluseuratoiminnan osalta. Raportissa todetaan, että nykyään urheiluseurat eivät kykene pitämään kiinni kaikista nuorista harrastajistaan. Raportin toimenpide-ehdotus on, että seuratoiminnassa mukanaolevia nuoria ei pitäisi päästää irrottautumaan seuratoiminnasta ainakaan ennen harrastajan 15:ttä ikävuotta. Tähän päästään raportin mukaan osallistamalla nuoria seuratoiminnan suunnittelussa sekä ottamalla mukaan toimintaan erilaisia nuoria. (Haasteena liikkumattomat lapset ja nuoret –toimenpide-ehdotusraportti 2010.)

Nuoren Suomen toimenpide-ehdotusraportti ei täysin kohtaa nykyisen liikuntakulttuurin piirteitä. Ensinnäkin tiettyyn lajiin erikoistuneet seurat eivät välttämättä ole omiaan houkuttelemaan toimintaansa erilaisia liikunnan harrastamisen intressejä omaavia nuo-

ria. Myöskään alle 15 –vuotiaana seuratoiminnasta poisjättäytyvistä nuorista ei Telaman, Silvennoisen ja Vuolteen (1986) tutkimustulosten valossa ole tarpeen huolestua liikaa. On muistettava, että seuratoiminta ei suinkaan ole lasten ja nuorten ainoa liikunnan harrastamisen kanava. Uudessa liikuntakulttuurissa omaehtoinen ja organisoimaton liikunta houkuttelee lapsia ja nuoria vähintään yhtä paljon kuin seuroissa järjestettävä, organisoitu urheilutoiminta. Seurojen kehottaminen pitämään kiinni kaikista murrosiässä ja sen kynnyksellä olevista harrastajistaan ei ole liikunta- ja nuorisokulttuurien nykypirteiden mukaista. Ennemminkin seurojen olisi hyvä suunnata voimavarojaan esimerkiksi vapaaehtoistoimijoiden pitämiseen mukana toiminnassaan. Vapaaehtoisuuden säilyttäminen on koko suomalaisen urheilu- ja liikuntakulttuurin avainkysymys, sillä ilman vapaaehtoistoimijoita lukemattomat lapset ja nuoret jäävät vaille ohjausta ja valmennusta (Ilmanen ym. 2008, 12).

Lisäksi Nuoren Suomen liikunnasta syrjäytyneiden lasten ja nuorten aktivoimisen toimenpide-ehdotusraportti herättää kysymyksen, ketkä itse asiassa tänä päivänä syrjäytyvät liikunnasta. Nykyään erilaisten pääomien puute vaikeuttaa huomattavasti ihmisten sosiaalista kiinnittymistä esimerkiksi urheiluseuroihin (Ilmanen ym. 2008, 11). Tähän tutkimukseen vastanneista selvästi suurin osa oli ansiotyössä. Esimerkiksi työttömien osuus vastaajista jäi minimaaliseksi. Urheiluseuratoiminta on keskiluokkaistunut, sillä esimerkiksi myös Koski (2000, 47) on havainnut työttömien poissaolon seuratoiminnasta. Tällä hetkellä seuratoimijoiden joukko edustaa siis niin sanotusti hyväosaisten suomalaisten enemmistöä. Nuoren Suomen ja urheiluseurojen haasteena onkin varmistaa työttömien ja heikosti toimeentulevien perheiden lasten mukaan pääsy urheilutoimintaan.

Sinettiseuratoiminta on yksi toimintamalli, jolla Nuori Suomi pyrkii lasten ja nuorten urheilussa tärkeäksi näkemiensä arvojen viemiseen osaksi urheiluseurojen lasten ja nuorten urheilutoiminnan käytäntöjä. Sinettiseuratoimintamalli on siis Nuoren Suomen näkemys siitä, millaista on laadukas lasten ja nuorten urheilutoiminta. Liikunta ja urheilu ovat kuitenkin jakautuneet eriytyneen toiminnan kaudella erilaisiksi toimintamalleiksi, jolloin urheiluseuroillakin on toisistaan poikkeavia tavoitteita ja toimintamuotoja. Näin ollen on selviö, että nykymuotoiseen sinettiseuratoimintaan mukaan haluavien seurojen määrä on rajallinen. Toimintaan hakeutuvat sellaiset seurukset, joissa kasvatuksellisuus ja kaikista lapsista ja nuorista huolehtiminen ovat toiminnan keskiössä. Tällaisia seuroja voisivat Itkosen seuratyypologian mukaisesti olla ainakin liikunnallis-

harrastukselliset seurat, jotka ovat urheilullis-suorituksellisista seuroista urheilun kilpailujärjestelmissä mukana kaikkein väljimmin (Ilmanen & Itkonen 2000, 24).

Kaiken kaikkiaan Nuoren Suomen asema lasten ja nuorten liikuntakulttuurissa on kaksijakoinen. Järjestö toimii sektorilla, jossa toimijoiden tavoitteet ja intressit ovat selvästi moninaisia. Järjestön omat juuret ovat ajalta, jolloin kilpailullisuus ja siihen liittyvät ongelmat olivat korostuneesti läsnä lasten ja nuorten urheilussa. Nuoren Suomen historia vaikuttaa väistämättä myös sen toimintaan tänä päivänä. Kuitenkin järjestön tulee pystyä muokkaamaan toimintamallejaan yhteiskunnan ja liikuntakulttuurin kulloistenkin piirteiden ohjaamana. Muutoin on vaarana, että lasten ja nuorten urheilun toimialajärjestö ajaa vain tietyn suuntaisten intressien mukaista lasten ja nuorten urheilua, jolloin toisin ajattelevat eivät voi samaistua järjestön toimintamalleihin ja arvoihin.

Tämä tutkimus vahvisti seuratoimijoiden kerroksisuuteen liittyvien väitteiden paikkansapitävyyttä. Eriytyneen toiminnan kaudella seuratoimijat poikkeavat toisistaan niin taustoiltaan kuin ajattelutavoiltaan. Nuoreen Suomeen suhtautuminen vaihtelee seuratoimijoiden sukupuolen sekä roolien ja tehtävien mukaan. Myös lajikulttuuriset erot vaikuttavat siihen, miten eri lajeissa suhtaudutaan Nuoren Suomen toimintaan. Juuri tämä toimijoiden kerroksisuus ja erilaisten intressien olemassaolo lasten ja nuorten liikuntakulttuurissa asettavat Nuoren Suomen toiminnalle suurimman haasteen koko lasten ja nuorten urheilun toimialajärjestönä.

8.7 Tutkimuksen luotettavuuden ja tulosten yleistettävyyden arviointi

Tieteellisen tiedon perusluonteeseen kuuluu, että tiedon hankinnan tulee olla objektiivista, puolueetonta ja toistettavaa. Tieteen tekemisen arvovapaus on kuitenkin hankalaa, sillä tutkijan omat käsitykset luotettavasta tiedosta ja todellisuudesta vaikuttavat aina tuloksiin. (Metsämuuronen 2005, 25.) Tutkijan elämänhistoria on muokannut hänen ajattelumaailmansa ja näkemyksensä yksilöllisellä tavalla, jolloin toiset tutkijat ja tutkimuksen muut lukijat voivat tulkita tutkimuksen tulokset hieman toisistaan poikkeavalla tavalla. Erityisesti tiedon objektiivisuuden haaste korostuu laadullisessa tutkimuksessa haastatteluaineistoja tai havainnointimateriaalia tulkittaessa, mutta myöskään määrällisen tutkimuksen tekijä ei pääse kiertämään oman kokemusmaailmansa läsnäoloa tutkimuksenteossa.

Objektiivisuuden, puolueettomuuden ja toistettavuuden haasteet ovat olemassa siis tässäkin tutkimuksessa. Tutkimustulosten toistettavuus pyrittiin varmistamaan mahdollisimman tarkalla tutkimuksen toteutuksen kuvauksella. Erityisesti tutkimusjoukon kerääminen oli tässä tutkimuksessa monivaiheinen prosessi, joten sen esittäminen vaihevaiheelta koettiin toistettavuuden nimessä tärkeäksi. Objektiivisuuteen on suhtauduttu koko tutkimuksen teon ajan tieteen ihanteena eli tähtäämisen arvoisena tavoitteena, jolloin tutkija on koko ajan pyrkinyt oman kokemusmaailmansa tunnistamiseen tekemissään tulkinnoissa (Metsämuuronen 2005, 25). Tutkija on osallistunut aktiivisesti useamman urheiluseuran toimintaan jo parinkymmenen vuoden ajan, mutta lähinnä vain harrastajan ja ohjaajan rooleissa. Tähän on liittynyt hieman myös vapaaehtoistyötä ja talkootoimintaa. Näin ollen tutkijalla ei ole omakohtaista kokemusta esimerkiksi seuran puheenjohtajan, sihteerin tai vaikkapa vanhemman roolista urheiluseuratoiminnassa. Tutkijan positio suhteessa urheiluseuratoimintaan tuottaa tutkijalle toisaalta kokemuksen kautta lisäymmärrystä tutkimuskohteesta, mutta toisaalta tutkijan tausta harrastajana ja ohjaajana urheiluseuroissa määrittelee tutkijan näkemystä seuroista vahvimmin kyseisten roolien näkökulmasta.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tulosten analysoinnin keskiössä on tilastotiede. Tilastotiede on menetelmätiedettä, jossa pyritään kehittämään menetelmiä päätelmien tekoon kokemukseräisistä ilmiöistä. Tilastotiede mahdollistaa ilmiöiden välisten yhteyksien ja itse ilmiöiden erottelun toisistaan. Tilastotieteen menetelmiä käytettäessä keskeistä on erityisesti käytettyjen mittarien reliabiliteetin eli toistettavuuden mittaaminen. Mittari on reliaabeli, jos se useammalla mittauskerralla tuottaa kutakuinkin samanlaiset tulokset. (Metsämuuronen 2005, 27, 65.) Myös tässä tutkimuksessa tilastotieteellä oli suuri rooli, sillä määrälliset tutkimustulokset analysoitiin tilastotieteellisellä SPSS -ohjelmalla (Statistical Package for Social Sciences). Aineiston analysointi toteutettiin kysymyspattereittain, jolloin näiden mittareiden sisäinen reliabiliteetti laskettiin Cronbachin alfan avulla. Cronbachin alfa on yksi tunnetuimmista ja käytetyimmistä tavoista laskea mittarin sisäinen konsistenssi, mutta sitä on myös kritisoitu voimakkaasti (Metsämuuronen 2005, 511). Menetelmän mukaan tässä tutkimuksessa analysoiduista kolmesta mittarista kaksi oli sisäiseltä reliabiliteetiltaan vahvoja ja yksi hieman heikompi. Alfa arvon jääminen matalaksi kertoo jonkun tai joidenkin mittarin väitteiden tai kysymysten heikoudesta vastaajien erottelussa. Alfa arvoa heikentävä kysymys ei siis välttämättä ole epäluotettava, se vain ei ole vastaajia erotteleva. (Metsämuuronen 2005, 515.)

Mittareiden luotettavuus perustuu puolestaan tutkimusten keskeisten käsitteiden operationalisoinnin onnistumiseen. Jos käsitteet on muokattu mittareiksi virheellisellä tavalla, tutkimuksessa mitataan yksinkertaisesti väärää asiaa. Tämä on osa tutkimuksen sisäistä validiteettia. (Metsämuuronen 2005, 45.) Tässä tutkimuksessa keskeisten käsitteiden operationalisointi pyrittiin tekemään huolella. Urheiluseurat käsitteellistettiin seuratoimijanäkökulmaa korostaen niin, että kyselylomakkeessa tiedusteltiin kattavasti tutkimukseen vastanneiden seuratoimijoiden taustatietoja. Taustatiedoista jäi kuitenkin uupumaan vastaajien ikä, jolla olisi saatu lisätietoa eri-ikäisten ja eri sukupolvia edustavien seuratoimijoiden näkemysten eroavaisuudesta Nuori Suomi ry:stä. Myös tutkimuskohde Nuori Suomi ry operationalisoitiin neljäksi kysymyspatteriksi ja yksittäisiksi kysymyksiksi, joissa tiedusteltiin vastaajien näkemystä Nuoresta Suomesta järjestönä, sen tavoitteista ja arvoista, sinettiseuratoiminnasta sekä järjestön tuottamista materiaaleista, projekteista ja koulutuksista. Operationalisointi tehtiin nimenomaan Nuoren Suomen urheiluseuraosaston näkökulmasta, sillä tutkimuksessa tavoiteltiin seuratoimijoiden näkemyksiä Nuoren Suomen roolista nimenomaan lasten ja nuorten urheilun seurakentällä. Ennen kyselylomakkeen lähettämistä sähköpostitse varsinaiselle tutkimusjoukolle, mittarista tehtiin pilottitestit Jyväskylän yliopiston liikuntatieteiden laitoksen opiskelijaryhmälle. Pilottitestin perusteella lomaketta muokattiin hieman ja samalla varmistuttiin keskeisten käsitteiden operationalisoinnin onnistumisesta kyselylomakkeessa.

Koehenkilöiden määrä vaikuttaa suoraan tutkimustulosten yleistettävyyteen eli ulkoi- seen validiteettiin. Suppeaksi jäävä otos tarkoittaa heikkoa yleistettävyyttä. (Metsämuuronen 2005, 58, 65.) Tässä tutkimuksessa tutkimusjoukko muodostui tulosten yleistettävyyden kannalta riittävän suureksi, sillä tutkimukseen vastasi 560 seuratoimijaa. Vastausprosenttina tämä tarkoitti noin 66 prosenttia, mitä voidaan pitää survey-tutkimuksessa oikein hyvänä saavutuksena.

Tämän tutkimuksen luotettavuutta ja tulosten yleistettävyyttä arvioitaessa todetaan lopuksi Metsämuuronen (2005, 40) sanoin, että yksi tutkimustulos ei tarkoita, että sen tulos olisi totuus. Tässä tutkimuksessa vastaajien joukko oli laaja, mutta se ei kuitenkaan poista täydellisesti epäilystä tutkimusjoukon koko perusjoukon edustavuudesta. Lisäksi on muistettava, että tieteellisen tiedon ominaispiirre on tieteen itseään korjaavuus. Oikea tieto saa siis vahvistusta uusista tutkimustuloksista ja väärä tieto kumotaan. (Metsämuuronen 2005, 25.) Näin ollen, vaikka tämän tutkimuksen luotettavuus ja tulosten yleistettävyyys voidaan tässä hetkessä todeta riittäviksi, ei tulosten todellisesta paik-

kaansa pitävyydestä voida antaa täydellisiä takuita. Myös tieteessä on hyväksyttävä tietynasteinen epävarmuus, mikä luo jatkuvasti tarvetta uusille tieteellisille tutkimuksille.

8.8 Tutkijan oma oppiminen

Tutkijan ymmärryksen tulisi Itkosen (1996, 62) mukaan lisääntyä koko tutkimusprosessin ajan. Näin kävi tässä tutkimuksessa. Tutkimuksen aineiston keruu ja tutustuminen Nuoreen Suomeen alkoi jo vuoden 2007 lopulla ja tutkimusraportti valmistui vuosien 2010–2011 vaihteessa. Tutkimusprosessi kesti siis noin kolme vuotta. Tänä aikana tutkijan ymmärrys liikuntakulttuurista ja liikunnan kansalaistoiminnasta kypsyi huomattavasti esiymmärrykseen nähden. Tähän kypsymiseen vaikuttivat liikuntatieteiden opinnot sekä harjoittelu- ja työkokemukset liikunnan alalla. Yliopisto-opinnot kasvattivat näiden kolmen vuoden aikana etenkin kriittisyyteen, mikä toivottavasti näkyy myös tässä tutkimusraportissa. Lähteiksi on kelpuutettu vain keskeiset suomalaisen liikunnan kansalaistoimintaan liittyvät teokset ja niitäkin on pyritty tarkastelemaan kriittisesti. Lisäksi yliopisto-opinnot ovat opettaneet suhtautumaan liikuntakulttuuriin ja sen ilmiöihin osana yhteiskuntaa. Myös tämä kytkös on pyritty tuomaan esille tässä tutkimusraportissa.

Tutkimusprosessin kolmivuotinen kesto mahdollisti siis tutkijan ymmärryksen kasvun ja sen hyödyntämisen tutkimuksen teossa. Tutkijan laatima tutkimusraportti olisi näyttänyt toisenlaiselta, mikäli se olisi laadittu heti vuoden 2008 aikana. Tutkijan opinnot Jyväskylän yliopiston liikuntatieteiden laitoksella alkoivat vuoden 2007 syksyllä, joten tämän tutkimuksen tutkimusaineiston ollessa kerättyinä vuoden 2008 keväällä, tutkijalla oli takanaan vasta vajaan vuoden opinnot liikunnan yhteiskuntatieteissä. Tutkijalla oli tuossa vaiheessa varsin niukasti eväitä liikuntakulttuurin ja suomalaisen liikunnan kansalaistoiminnan hahmottamiseen tähän hetkeen verrattuna. Tämän pro gradu – tutkielman aiheen ymmärtäminen ja aiheen merkityksellisyyden huomaaminen vaati pidemmän ”sisäänajon” liikuntakulttuurin laaja-alaiseen hahmottamiseen kuin minkä vuoden mittaiset opinnot tarjosivat.

Tutkimusprosessin aikana tutkija oppi ajattelemaan, että tässä tutkimuksessa ei rajauttu selvittämään seuratoimijoiden näkemyksiä pelkästään Nuoresta Suomesta. Sen sijaan tutkimuksessa päästiin kiinni myös niihin ajattelumalleihin, joita seuratoimijoilla on lasten ja nuorten urheilusta. Nämä ajattelumallit ovat seuratoimijoiden tavoin kerrok-

sisia. Yksi keskeisimmistä tutkijan oivalluksista tutkimusprosessin edetessä oli, että seuratoimijaryhmittäisessä yleistämisessä on syytä olla varovainen. Vaikka tietty ajattelutapa voidaan liittää vahvemmin esimerkiksi valmentajien ja ohjaajien kuin äitien toimijaryhmään, on näihin ryhmiin luokiteltavien ihmisten yksilöllisyys individualistisessa yhteiskunnassa pidettävä mielessä. Viitekehyksessään tutkija luopuikin varsin nopeasti ymmärryksensä karttuessa urheiluseurojen toimijakokonaisuuksien tarkastelusta vahvasti toimijaryhmittäisestä näkökulmasta. Urheiluseurojen toimijakokonaisuus voidaan pilkkoa esimerkiksi seurajohtajiin, valmentajiin ja ohjaajiin sekä vanhempiin, mutta tämä jako peittää toisaalta alleen yksilöiden erilaisuuden kyseisten toimijaryhmien sisällä.

Kaiken kaikkiaan kolme vuotta kestänyt tutkimusprosessi oli tutkijalle hyvin opettavainen kokemus. Tutkimuksen teon opettelu aloitettiin tutkimusaiheen huolellisesta rajaaamisesta, minkä tärkeyden tutkija ehti tutkimusprosessinsa aikana moneen kertaan todeta. Pitkään kestänyt tutkimusprosessi antoi opetuksensa myös ajan rajallisuudesta. Ajankäytössä täytyy tehdä jatkuvasti valintoja. Tärkeintä on, että ihminen kykenee perustelemaan nämä valinnat itselleen ja elämään niiden mukaisesti. Lopulta jokainen tietää itse parhaiten, mitkä valinnat omaan elämäntilanteeseensa sopivat. Samalla kukin on kuitenkin viime kädessä vastuullinen omista valinnoistaan ja niiden seurauksista. Samanlainen valinnan vapaus ajankäytössä ei tietystikään sovellu ammattitutkijoiden maailmaan, jossa määräajoista on jo apurahojenkin myöntäjien vaatimuksesta pidettävä kiinni. Sama pätee myös muuhun määräaikojen täyteiseen työelämään.

8.9 Jatkotutkimusehdotuksia

Urheiluseuratutkimuksessa on tilausta monitahomenetelmän käytölle. Kun urheiluseuroista halutaan saada kokemuksellista tietoa, on tarpeen lähestyä eritaustaisia ja seuroissa eri rooleissa toimivia seuratoimijoita. Tässä tutkimuksessa tietoa kerättiin jokaisen seuran sisältä seurajohtajilta, valmentajilta ja ohjaajilta sekä seurassa harrastavien lasten vanhemmilta. Sen sijaan itse lapsia ja nuoria ei otettu mukaan tutkimukseen, vaikka tutkimuksen kohteena olikin lasten ja nuorten urheilun toimialajärjestö Nuori Suomi ry. Lasten ja nuorten mukaan ottaminen otokseen olisi vaatinut muun muassa erillisen kyselylomakkeen laadinnan lapsille ja nuorille. Siihen ei tämän tutkimuksen puitteissa ollut resursseja eikä lasten ja nuorten läsnäoloa otoksessa nähty välttämättömäksi. Kuitenkin lasten ja nuorten mielipiteet olisivat tuoneet vielä lisätietoa seuratoimijoiden toistaan poikkeavista merkityksenannoista urheiluseuratoimintaan liittyvissä asioissa. Jatkossa myös lasten ja nuorten toimijaryhmän mukaan ottaminen tämän kaltaiseen tutkimukseen voisi olla perusteltua.

Tämän tutkimuksen aineisto antaa mahdollisuuksia vielä monenlaisiin lisäanalyysihin. Esimerkiksi aineistosta voitaisiin tutkia seuratoimijaryhmien sisäisiä näkemyseroja. Tällöin voitaisiin selvittää muun muassa sitä, miten nais- ja miesseurajohtajat tai vaikkapa kilpaurheilutaustaiset ja ei-kilpaurheilutaustaiset valmentajat ja ohjaajat suhtautuvat Nuoreen Suomeen. Näin saataisiin vieläkin syvempää tietämystä kerroksisten seuratoimijoiden ajattelueroista ja näiden erojen vaikutuksesta urheiluseurojen toimintaan. Lisäksi olisi mielenkiintoista selvittää näkemyseroja eri lajien sisällä.

Ajankohtainen tutkimusaihe olisi myös seuroihin palkattujen ja siellä vapaaehtois pohjalta toimivien näkemyserojen tarkastelu. Ihmisten kiinnostus ja mahdollisuudet sitoutua vapaaehtoistyöhön ovat nyky-yhteiskunnassa heikentyneet, jolloin päätoimisten palkkaaminen seuroihin on tuonut tilanteeseen apua etenkin suurissa ja hyvin toimeentulevissa seuroissa. Samalla näiden seurojen toiminta on ammattimaistunut (Pulkkinen 2010, 5). Se, miten palkattujen seuratyöntekijöiden ja vapaaehtoisten näkemykset seuran toiminnasta eroavat ja miten nämä näkemyserot vaikuttavat seuran toimintaan, on tärkeä ja ajankohtainen kysymys.

LÄHTEET

- Alkula, T., Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 1995. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. WSOY, Juva.
- Coakley, J. & Pike, E. 2009. Sports in Society. Issues and Controversies. McGraw-Hill Education, Berkshire.
- Eskola, J. & Melin, H. 1999. Urheiluvien lasten vanhempien monet roolit. Teoksessa R. Honkonen & J. Suoranta (toim.) Höntsyä vai tehovalmennusta. Tampereen Yliopistopaino Oy, Tampere. 86–102.
- Haarma, M. 2008. Lasten ja nuorten liikuntaa 20 vuotta. Nuori Suomi ry, Helsinki.
- Harre, D. 1977. Valmennusoppi. Johdatus urheiluvalmennuksen teoriaan ja menetelmiin. 5. uudistettu painos. Oy Scandia Kirjat Ab, Jyväskylä.
- Heinilä, K. 1993. Liikunta- ja urheiluseura tänään. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevala (toim.) Urheiluseura. Juuret mullassa – tukka tuulessa. Liikunnan sosiaali-tieteiden laitos. Tutkimuksia 58/1993. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 48–53.
- Heinilä, K. 1986. Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa. Liikuntasuunnittelun laitos. Tutkimuksia 38/1986. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Heinilä, K. 1985. Lajitarjonta urheilussa lisääntyä. Teoksessa A.O. Arponen & O. Pekkanen (toim.) 1985. Urheilun tulevaisuus. Suomen Valtakunnan Urheiluliitto SVUL ry, Helsinki. 18–29.
- Heikkala, J. 2000. Liikunnan järjestökentän muutokset ja toimintaympäristö. Teoksessa H. Itkonen, J. Heikkala, K. Ilmanen & P. Koski (toim.) 2000. Liikunnan kansalaistoiminta – muutokset, merkitykset ja reunaehdot. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 152, Helsinki. 119–134.
- Heikkilä, T. 1999. Tilastollinen tutkimus. Business Edita, Helsinki.

- Heikkinen, A. 1993. 2. Suomalainen liikuntatutkimus. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevalainen (toim.) 1993. Urheiluseura juuret mullassa – tukka tuulessa. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Tutkimuksia 58/1993. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 1-15.
- Heiskala, R. & Luhtakallio, E. 2006. Johdanto: Suunnittelutaloudesta kilpailukyky-yhteiskuntaan? Teoksessa R. Heiskala & E. Luhtakallio (toim.) 2006. Uusi jako - miten Suomesta tuli kilpailukyky-yhteiskunta? Gaudeamus, Helsinki. 7-13.
- Helkama, K. & Seppälä, T. 2006. Arvojen muutos Suomessa 1980-luvulta 2000-luvulle. Teoksessa R. Heiskala & E. Luhtakallio (toim.) 2006. Uusi jako – miten Suomesta tuli kilpailukyky-yhteiskunta? Gaudeamus, Helsinki. 131–155.
- Helve, H. 2002. Arvot, muutos ja nuoret. Yliopistopaino, Helsinki.
- Hentilä, S. 1993. Urheilu kansanliikkeenä. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevala (toim.) 1993. Urheiluseura. Juuret mullassa – tukka tuulessa. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos, tutkimuksia 58/1993. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 23–34.
- Honkonen, R. & Suoranta, J. 1999. Junioriurheilun monet totuudet. Teoksessa R. Honkonen & J. Suoranta (toim.) Höntsyä vai tehovalmennusta. Tampereen Yliopistopaino Oy, Tampere. 7-16.
- Hänninen, S., Kangas, A. & Siisiäinen, M. (toim.) 2003. Mitä yhdistykset välittävät - Tutkimuskohteena kolmas sektori. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä.
- Ilmanen, K., Itkonen, H., Matilainen, P. & Rautio, M. (2008) ”Energinen, sporttinen, ei ylikunnossa” – seuratoimijoiden näkemyksiä Nuoresta Suomesta. Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteiden laitos.
- Ilmanen, K., Itkonen, H., Matilainen, P. & Vuolle, P. 2004. Urheilun julkisuuskuva. Liikunnan sosiaalitieteiden tutkimuksia 1/2004. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

- Ilmanen, K. & Itkonen, H. 2000. Kansalaisten liikuttajat. Kansalaistoimijat ja kunnat liikuntapalvelujen tuottajina Pohjois-Karjalassa. Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos.
- Ilmonen, K. 2006. Suomalainen kansalaisyhteiskunta ja yhteiskunnallinen muutos 1990-luvun lopulla. Teoksessa R. Heiskala & E. Luhtakallio (toim.) 2006. Uusi jako – miten Suomesta tuli kilpailukyky-yhteiskunta? Gaudeamus, Helsinki. 105–130.
- Itkonen, H. 2010. Lapsiurheilun kolme puhuntaa. TUL-lehti 1/2010.
- Itkonen, H., Ilmanen, K., Matilainen, P. & Jaskari, L. 2008. Media urheilun tulkkina ja tekijänä. Liikuntatieteiden laitos. Tutkimuksia 1/2008. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Itkonen, H., Ilmanen, K. & Matilainen, P. 2007. Urheilun sponsorointi Suomessa. Liikuntatieteiden laitos. Tutkimuksia 1/2007. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Itkonen, H. 2002. Sport and civil society. Sociological perspectives. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja 134, Joensuun yliopisto.
- Itkonen, H. 2000. Kansalaistoiminnan suuri linja. Teoksessa H. Itkonen, J. Heikkala, K. Ilmanen & P. Koski (toim.) 2000. Liikunnan kansalaistoiminta –muutokset, merkitykset ja reunaehdot. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro 152, Helsinki. 11–25.
- Itkonen, H. 1996. Kenttien kutsu. Tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta. Gaudeamus, Helsinki.
- Itkonen, H. 1993. Urheiluseuran tulevaisuus – värikäs, vallaton ja kimmoisa. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevala (toim.) Urheiluseura. Juuret mullassa – tukka tuullessa. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Tutkimuksia 58/1993. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 61–66.

- Itkonen, H. & Nevala, A. 1993. Esipuhe. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevala (toim.) Urheiluseura. Juuret mullassa – tukka tuulessa. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Tutkimuksia 58/1993. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Jakku-Sihvonen, R. & Heinonen, S. 2001. Johdatus koulutuksen uudistuvaan arviointikulttuuriin. Opetushallitus, 2/2001.
- Järvinen, P & Järvinen, A. 2000. Tutkimustyön metodeista. Opinpajan kirja, Tampere.
- Koivula, J. 1993. Jännitteitä – urheiluseuran puheenjohtajan näkökulma. Teoksessa H. Itkonen & A. Nevala (toim.) Urheiluseura. Juuret mullassa – tukka tuulessa. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Tutkimuksia 58/1993. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä. 35–38.
- Korhonen, T. 2002. Lentopallon seuratoiminta kasvatuksen ja identiteettityön kenttänä. Kasvatustieteiden syventävien opintojen tutkielma. Kasvatustieteiden tiedekunta, Joensuun yliopisto.
- Koski, P. 2010. Ammattilaisten alkutaival – Liikunta- ja urheiluseurojen kehittämishankkeen (2008–2011) väliraportti. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 240, Liikunnan ja kansanterveyden edistämisyhdistys LIKES. Julkaisematon.
- Koski, P. 2009. Liikunta- ja urheiluseurat muutoksessa. SLU-julkaisusarja 7/09.
- Koski, P. 2000. Maailma muuttuu, muuttuvatko seurat. Liikunnan kehittämiskeskus, Jyväskylän yliopisto.
- Koski, P. & Heikkala, J. 1998. Suomalaisten urheiluorganisaatioiden muutos – Lajiliitot professionaalistumisen prosessissa. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Tutkimuksia 63/1998. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Koski, P. 1994. Liikuntaseura toimintaympäristössään. Studies in sport, physical education and health 35, Jyväskylän yliopisto.

- Koski, P. 1991. Liikuntaseurojen organisatorinen toimivuus. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos. Tutkimuksia 53/1991. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Koski, P. & Heinilä, K. 1988. Liikuntaseura –Valtakunnallinen peruskartoitus, Raportti I. Tutkimuksia 48/1988. Liikunnan sosiaalitieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto.
- Kotkavirta, J. & Nyysönen, S. 1996. Ajatus-etiikka. WSOY, Porvoo.
- Lehtinen, S-T. 1997. Vapaaehtoistoiminta – kasvava voimavara? Näkökulmia ammattityöhön. Omaehtoisten kehityksen julkaisuja, Sarja B, Vapaaehtoistoiminta 1/97. Kansalaisareena ry, Helsinki.
- Lehtonen, K. 2005. Sinettiseuratoiminnan arviointi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 175, LIKES.
- Litmanen, P. 2008. Urheilujohtamisen ooppera. Magentum.
- Lämsä, A-M. & Hautala, T. 2005. Organisaatiokäyttäytymisen perusteet. Business Edita, Helsinki.
- Metsämuuronen, J. 2005. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. International Methelp Ky, Helsinki.
- Mäkinen, O. 2005. Tieteellisen kirjoittamisen ABC. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.
- Nuori Suomi ry, Suomen Olympiakomitea ry & Suomen Valmentajat ry 2008. Urheiluvien lasten ja nuorten fyysis-motorinen harjoittelu. Helsinki.
- Nuori Suomi 2007. Toimintakertomus. Nuori Suomi, Helsinki.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010. Osaava ja luova Suomi. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulevaisuuskatsaus. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 15/2010.

- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2008. Liikkuva ja hyvinvoiva Suomi 2010 -luvulla. Ehdotus kansalliseksi liikuntaohjelmaksi julkisen ohjauksen näkökulmasta. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 14/2008.
- Puhakainen, J. 1997. Kesytetyt kehot. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala.
- Pulkinen, T. 2010. Työhön kutsu. Löydä ammatti urheilun parista. Seura työnantajana –opas. Suomen Liikunta ja Urheilu, Työ- ja elinkeinoministeriö ja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
- Rope, T. 2005. Suuri markkinointikirja. Gummerus, Jyväskylä.
- Sjöstrand, S-E. 1981. Organisaatioteoriat. Ekonomia-sarja. Suomentanut Annikki Tikka. Suomen Ekonomiliitto ja Weilin+Göös, Espoo.
- Sydänmaanlakka, P. 2001. Älykäs organisaatio – tiedon, osaamisen ja suorituksen johtaminen. Kauppakaari, Helsinki.
- Sironen, E. 1988. Uuden liikuntakulttuurin visiot. Teoksessa E. Sironen (toim.) 1988. Uuteen liikuntakulttuuriin. Vastapaino, Tampere. 11–38.
- Tarasti, L. 1989. Liikunnan arvot hajaantuvat. Teoksessa T. Pyykkönen (toim.) 1989. Suomalaisen liikuntapolitiikan vaihtoehdot. Liikuntakulttuurin päivät 1988. Liikuntatieteellisen seuran julkaisu nro 116. 18–20.
- Telama, R., Silvennoinen, M. & Vuolle, P. 1986. Kouluikäisten liikuntakäyttäytyminen. Teoksessa P. Vuolle, R. Telama & L. Laakso (toim.) 1986. Näin suomalaiset liikkuvat. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisu 50. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön tutkimuslaitos, Jyväskylä. 51–66.
- Turunen, K. E. 1993. Arvojen todellisuus. Johdatus arvokasvatukseen. 2. painos, Jyväskylä.
- Urheiluseuran toimintalinja. Työvihko urheiluseuran oman toimintalinjan tekemistä varten. Nuori Suomi ry.

Vikström, J. 2001. Lippu ja vihellyspilli. Teoksessa H. Roiko-Jokela & E. Sironen (toim.) 2001. Urheilun etiikka ja arki. Suomen urheiluhistoriallisen seuran vuosikirja 2000. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä. 27–34.

SÄHKÖISET LÄHTEET

Haasteena liikkumattomat lapset ja nuoret –toimenpide-ehdotusraportti 2010. Liikunnasta syrjäytyneiden lasten ja nuorten fyysinen aktivointi 2009–2010 kehittämisshanke, Nuori Suomi ry, Sosiaali- ja terveysministeriö, Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatavissa www-muodossa:

<URL:http://www.nuorisuomi.fi/files/ns2/erityinen%20tuki/Haasteena_liikkumattomat.pdf> (luettu 13.12.2010.)

Kansallinen liikuntatutkimus 2005–2006a. 2006. Vapaaehtoistyö. SLU:n julkaisusarja 6/06, Helsinki. Saatavissa www-muodossa:

<URL:<http://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/f27e42e4f7c8de30010cff3baf083fdc/1290338814/application/pdf/119517/Kansallinenliikuntatutkimus2005-2006vapaaehtoistyö.pdf>> (luettu 21.11.2010.)

Kansallinen liikuntatutkimus 2005-2006b. 2006. Lapset ja nuoret. SLU:n julkaisusarja 4/06, Helsinki. Saatavissa www-muodossa:

<URL:http://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/6dd19e09a319af781fbad2dc403c96d5/1292778867/application/pdf/119514/Kansallinenliikuntatutkimus_2005_2006lapsetjanuoret.pdf> (luettu 25.11.2010.)

Koski, P. 2006. Katsaus liikunnan kansalaistoiminnan tutkimukseen Suomessa. Opetusministeriö, Helsinki. Saatavissa www-muodossa:

<URL: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Liikunta/valtion_liikuntaneuvosto/VLN_lausunnot/kansalais_meta_2006.pdf> (luettu 19.11.2010.)

KvantiMOTV 2004. Faktorianalyysi. Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto, mentelmäopetuksen tietovaranto. Tampereen yliopisto. Saatavissa www-muodossa:

<URL: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/faktori/faktori.html>> (luettu 8.12.2010.)

Nuori Suomi 2010a. Hyvinvointia ja elämäniloa liikunnan ja urheilun avulla. Nuori Suomi. Saatavissa www muodossa:

<URL:http://www.nuorisuomi.fi/nuori_suomi> (luettu 24.3.2010.)

Nuori Suomi 2010b. Mikä on Sinettiseura? Nuori Suomi. Saatavissa www-muodossa:

<URL:http://www.nuorisuomi.fi/miten_sinettiseuraksi> (luettu 24.3.2010.)

Nuori Suomi 2010c. Mikä on Nuori Suomi ry? Nuori Suomi. Saatavissa www-muodossa: <URL:<http://www.nuorisuomi.fi/mika-on-nuori-suomi>> (luettu 26.1.2010.)

Nuori Suomi 2010d. Yhteystiedot. Nuori Suomi. Saatavissa www-muodossa:

<URL:<http://www.nuorisuomi.fi/yhteystiedot>> (luettu 24.2.2010.)

Nuori Suomi 2010e. Yhdeksän yhteistä laatukriteeriä. Saatavissa www-muodossa:

<URL:<http://www.nuorisuomi.fi/sinettikriteerit>> (luettu 26.1.2010.)

Nuori Suomi 2008. Vuosikertomus 2008. Saatavissa www-muodossa:

<URL: http://www.nuorisuomi.fi/files/ns2/Nuori%20Suomi_PDF/vedos_VII_NS_toimintakertomus_2008.indd__100.pdf> (luettu 23.3.2010.)

Sinettiseurauksen laatukäsikirja 2008. Nuori Suomi. Saatavissa www-muodossa:

<URL:http://www.nuorisuomi.fi/files/ns2/Urheiluseurat_PDF/kevyt_Laatukasikirja_08.pdf> (luettu 24.2.2010.)

SLU 2004. Miehet ja naiset numeroina liikunnassa ja urheilussa. Selvitys miesten ja naisten asemasta liikuntakulttuurissa. SLU-julkaisusarja, 2/05. Saatavissa www-muodossa:

<URL:http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2005/liitteen_t/slu_tasapeli_tilastot_0205_2.pdf?lang=fi> (luettu 20.11.2010.)

SLU 2003. Liikunnan ja urheilun tarina. Liikunnan ja Urheilun Maailma 17/2003. Erikoispainos. Saatavissa www-muodossa:
<URL:http://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/59b24580b73ce88c2c8fd12542abe30e/1207591496/application/pdf/120775/Liik_ja_urh_tarina_72_dpi.pdf>
(luettu 3.4.2008.)

Urheilulehti 27.12.2007. Sihvosen torstain suora lähetys. Saatavissa www-muodossa:
<URL: <http://www.urheilulehti.fi/jaakiekkouutiset/article146941-1.html>>
(luettu 29.2.2008.)

HAASTATTELUT

Sunnari, Eeva, suunnittelija, Nuori Suomi ry, 17.3.2010

Sunnari, Eeva, suunnittelija, Nuori Suomi ry, 24.3.2010

LIITTEET

Liite 1	Saatekirje
Liite 2	Kyselylomake

Saatekirje

Liite 1

**HYVÄ SEURAN TAI LAJIIAOSTON VASTUUHENKILÖ/
HYVÄ OHJAAJA TAI VALMENTAJA/
HYVÄ URHEILUSEURAAAN KUULUVAN LAPSEN VANHEMPI**

Jyväskylän yliopiston Liikuntatieteiden laitos ja Nuori Suomi tutkivat yhteistyössä urheiluseuratoimijoiden mielikuvia ja käsityksiä Nuoresta Suomesta. Urheiluseuratoimijoilla tarkoitetaan seuran tai lajijaoston vastuuhenkilöitä, valmentajia, ohjaajia sekä seuran toiminnassa mukana olevien lasten vanhempia.

Vastauksenne on tärkeä Nuoren Suomen toiminnan kehittämistä varten. Vastausten ja tehtävän tutkimuksen avulla Nuori Suomi pystyy kehittämään toimintaansa entistä paremmin urheiluseuroja hyödyttäväksi.

Vastaukset käsitellään Jyväskylän yliopistossa Liikuntatieteiden laitoksella luottamuksellisesti. Kenenkään vastaajan tai minkään urheiluseuran nimi ei tule esille tulosten julkistamisessa eikä muissakaan yhteyksissä.

Sähköpostiosoitteenne olemme saaneet seuranne yhdyshenkilöltä, joka on poiminut 10 vastaajaa seurastanne. (Kyselylomakkeessa pyydämme sähköpostiosoitettanne mahdollista uusintakyselyä ja arvontaa varten.)

Mikäli toimitte seurassanne useassa roolissa, pyydämme Teitä vastaamaan kyselyymme tämän kirjeen otsikossa mainitussa tehtävässä.

Toivomme, että vastaatte kyselyyn viimeistään perjantaihin 7.3.2008 mennessä.

Vastauksenne tallentuu automaattisesti rekisteriimme täytettyänne sähköisen kyselylomakkeen. **Kyselylomakkeen täyttäminen kestää noin 10 minuuttia.**

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kuusi 50 euron arvoista lahjakorttia Intersport -liikkeeseen.

Toivomme, että Teiltä löytyy aikaa vastaamiseen. Näin olette omalta osaltanne vaikuttamassa Nuoren Suomen toimintaan ja samalla kehittämässä suomalaista lapsi- ja nuorisourheilua. Annamme mielellämme lisätietoa sitä haluaville.

Jyväskylässä 20.2.2008

HANNU ITKONEN
Liikuntasosiologian
professori

PASI MÄENPÄÄ
Nuori Suomi ry.
kehitysjohtaja

MARIE RAUTIO
Tutkimuksen yhteyshenkilö
014-260 2049
marie.rautio@sport.jyu.fi

Kyselylomake

Liite 2

1. Seuran nimi _____**2. Sähköpostiositteesi: (Vain uusintakyselyä varten)** _____**3. Vastajaan asema seurassa**

- 1) puheenjohtaja/sihtööri/muu seuran edustaja
- 2) valmentaja/ohjaaja
- 3) äiti
- 4) isä
- 5) muu

4. Sukupuoli

- 1) nainen
- 2) mies

5. Onko itselläsi kilpaurheilutaustaa?

- 1) kyllä
- 2) ei

6. Suhde seuraan tärkeimmän tehtävän mukaan

- 1) kokoaikaisessa työsuhteessa
- 2) työsuhteessa palkkioperusteella
- 3) vapaaehtoisena
- 4) oma lapsi/lapsia seuran toiminnassa, kuinka monta? _____
- 5) muu, mikä_

7. Vain puheenjohtaja/sihtööri vastaa: Arvio seuran jäsenmäärä

jäsenmäärä _____
 aikuisia _____
 lapsia _____

8. Vain valmentaja/ohjaaja vastaa: Ohjattavien ikä, sukupuoli ja laji

9. Vain lasten vanhemmat vastaavat: Kuinka kauan lapsenne on ollut mukana urheiluseuratoiminnassa?

- 1) alle 1 v.
- 2) 1-3 v
- 3) 4-6 v
- 4) yli 7 v
- 5) ei harrasta/ei lapsia

10. Mikä seuraavista vaihtoehdoista sopii elämäntilanteeseesi?

- 1) ansiotyössä
- 2) eläkeläinen
- 3) äitiys- tai vanhempainlomalla
- 4) kotiäiti tai -isä
- 5) työtön
- 6) opiskelija tai koululainen
- 7) varusmies- tai siviilipalveluksessa
- 8) yrittäjä/maanviljelijä
- 9) muu, mikä _____

11. Mikä on peruskoulutuksesi? (Valitse korkein aste)

- 1) kansa-, perus- tai keskikoulu
- 2) lukio tai ylioppilas
- 3) ammattikoulu tai oppisopimuskoulutus
- 4) opistotason tai amk-tutkinto
- 5) yliopisto- tai korkeakoulututkinto

12. Millaista liikunta- ja urheilu alan koulutusta sinulla on?

- 1) ei mitään
- 2) erilaisia liikunta-alan kursseja
- 3) keski-asteen koulutus (esim. liikunnan ohjaaja)
- 4) yliopisto- tai korkeakoulututkinto (esim. opettaja)
- 5) muu, mikä _____

13. Nimeä kolme asiaa, miksi olet mukana lasten- ja nuorten urheiluseuratoiminnassa?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

NUORTA SUOMEA KOSKEVAT KYSYMYKSET. Vastaa kaikkiin kysymyksiin oman seurasi/lajijaostosi näkökulmasta**14. Onko seurasi/lajijaostosi Nuori Suomi Sinettiseura?**

- 1) kyllä
- 2) ei
- 3) en osaa sanoa

15. Onko seurasi hakenut tai aikonut hakea Nuori Suomi Sinettiseuraksi?

- 1) ei
- 2) kyllä, miksi? _____
- 3) en osaa sanoa

16. Onko seuranne saanut Nuoren Suomen myöntämää rahallista tukea?

- 1) ei
- 2) kyllä, mihin _____
- 3) en osaa sanoa

NUOREN SUOMEN IMAGO JA MIELIKUVA**17. Kuinka hyvin mielestäsi tunnet Nuoren Suomen toimintaa?**

- 1) erittäin hyvin
- 2) hyvin
- 3) en osaa sanoa
- 4) en kovin hyvin
- 5) erittäin huonosti

18. Nimeä kolme Nuoren Suomen kampanjaa/hanketta/toimintoa

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

19. Seuraavassa on väitteitä Nuorta Suomea koskien. Valitkaa vaihtoehdoista 1-5 mielestänne sopivin vaihtoehto: 1=täysin samaa mieltä, 2=samaa mieltä, 3=ei samaa

eikä eri mieltä, 4=eri mieltä, 5=täysin erimieltä.

	täysin samaa mieltä	en osaa sanoa	jonkin verran eri mieltä	täysin eri mieltä	
Nuori Suomi on tiedottanut toiminnastaan hyvin	1	2	3	4	5
Nuori Suomen näkyvyys on hyvä	1	2	3	4	5
Nuori Suomi on keskeinen toimija lasten- ja nuorten urheilussa	1	2	3	4	5
Olen kiinnostunut Nuoren Suomen toiminnasta	1	2	3	4	5
Nuoren Suomen toiminta on luotettavaa	1	2	3	4	5
Olen tietoinen Nuoren Suomen arvoista/tavoitteista	1	2	3	4	5
Nuoren Suomen työ on tärkeää	1	2	3	4	5
Nuori Suomi monipuolistaa lasten urheilua	1	2	3	4	5

20. Seuraavassa on väitteitä Nuoren Suomen toiminnan tavoitteita koskien. Valitkaa mielestänne sopivin vaihtoehto: 1=täysin samaa mieltä, 2=samaa mieltä, 3=ei samaa eikä eri mieltä, 4=eri mieltä, 5=täysin erimieltä.

	täysin samaa mieltä	en osaa sanoa	jonkin verran eri mieltä	täysin eri mieltä	
Nuori Suomi:					
edistää lasten ja nuorten hyvinvointia	1	2	3	4	5
edistää eettisesti kestäväää seuratoimintaa	1	2	3	4	5
tasapäistää lasten ja nuorten urheilua	1	2	3	4	5
haittaa lajien toimintaa	1	2	3	4	5
rajoittaa kilpailua lasten- ja nuorten urheilussa	1	2	3	4	5
estää lahjakkuuksien esiintulon	1	2	3	4	5
edistää suvaitsevaisuutta	1	2	3	4	5
edistää ympäristöarvoja	1	2	3	4	5
kasvattaa lapset yhteiskuntaan	1	2	3	4	5
innostaa lapset ja nuoret urheiluun	1	2	3	4	5
on lasten ja nuorten urheilun asiantuntija	1	2	3	4	5

NUOREN SUOMEN KAMPPANJAT, KOULUTUKSET JA AINEISTOT

21. Miten kuvailisit Nuori Suomi järjestöä?

22. Olen osallistunut yhteen tai useampaan Nuori Suomi-koulutukseen.

1) en

2) kyllä, mihin koulutukseen? _____

23. Tiedän mistä Operaatio Pelisäännöissä on kyse

1) kyllä

2) en

24. Olen osallistunut Pelisääntökeskusteluun omassa seurassani

1) kyllä

2) en

25. Olen tutustunut Nuoren Suomen Sinettiseura kriteereihin

1) kyllä

2) en

26. Seuraavassa on väitteitä Nuoren Suomen toteuttamiin projekteihin, koulutuksiin ja aineistoihin liittyen. Rengastakaa vaihtoehtoista 1-5 mielestänne sopivinta vaihtoehtoa vastaava numero. 1=täysin samaa mieltä, 2=samaa mieltä, 3=ei samaa eikä eri mieltä, 4=eri mieltä, 5=täysin erimieltä.

täysin sa- samaa en osaa jonkin verran täysin eri
maa mieltä mieltä sanoa eri mieltä mieltä

Nuoren Suomen:

tuottamat materiaalit ovat selkeitä	1	2	3	4	5
järjestämät tilaisuudet ovat hyödyllisiä	1	2	3	4	5
materiaalit ovat hyödyllisiä ohjaajille/valmentajille	1	2	3	4	5
materiaalit ovat hyödyllisiä lasten vanhemmille.....	1	2	3	4	5
tilaisuuksiin on helppo osallistua	1	2	3	4	5
tuottamat materiaalit ovat helposti saatavilla.....	1	2	3	4	5
viestintä on innostavaa.....	1	2	3	4	5
viestintä antaa virikkeitä	1	2	3	4	5

27. Seuraavassa on väitteitä Nuoren Suomen sinettiseuratoimintaan liittyen.

Rengastakaa vaihtoehtoista 1-5 mielestänne sopivinta vaihtoehtoa vastaava numero. 1=täysin samaa mieltä, 2=samaa mieltä, 3=ei samaa eikä eri mieltä, 4=eri mieltä, 5=täysin erimieltä.

täysin sa- samaa en osaa jonkin verran täysin eri
maa mieltä mieltä sanoa eri mieltä mieltä

sinetti toteuttaa lasten ja nuorten hyvinvointia

edistävää urheilua	1	2	3	4	5
sinetti antaa arvokkaan tunnustuksen seuralle	1	2	3	4	5
sinetti auttaa seuroja kehittämään lasten toimintaa..	1	2	3	4	5
sinetti varmistaa asianmukaisen koulutuksen ohjaajille	1	2	3	4	5
sinetti kohtelee lapsia ja nuoria tasavertaisesti	1	2	3	4	5
sinetti toteuttaa kasvatusta yhdessä kodin kanssa....	1	2	3	4	5
sinetti tuottaa helposti saatavilla olevaa materiaalia	1	2	3	4	5
sinetti antaa etua seuran markkinoinnissa.....	1	2	3	4	5
sinetti on hyödyllistä seuralle.....	1	2	3	4	5

28. Alla joukko väittämiä lasten ja nuorten liikunnan merkityksestä ja eettisestä arvoperustasta. Valitse vaihtoehtoista: 1=täysin samaa mieltä, 2=samaa mieltä, 3=ei samaa eikä eri mieltä, 4=eri mieltä, 5=täysin erimieltä.

ohjaa terveisiin elämäntapoihin	1	2	3	4	5
ohjaa vilppiin	1	2	3	4	5
ihannoi väkivaltaista käyttäytymistä	1	2	3	4	5
kannustaa liikunnalliseen elämäntapaan	1	2	3	4	5
johtaa kiellettyjen aineiden käyttöön	1	2	3	4	5
kasvattaa reiluun peliin	1	2	3	4	5
kasvattaa suvaitsevaisuuteen	1	2	3	4	5
korostaa liikaa kilpailullisuutta	1	2	3	4	5
vahvistaa tasa-arvoa	1	2	3	4	5

KIITOS VASTAUKSESTASI